Duns Ioannis Scoti. Questiones utiles — super libros posteriorum. — Impresse Venetiis per Simonem de Luere 1497.

cf. Hain Repert. bibl. N. 6448.

# Questiones utiles subtilissimi doctoris Joannis Scoti Super Libros Posteriorum.

Quibus et alij adiuncti sunt Libri

1 Introductio in doctrinam Scoti
2 Dubia super Lib. Posteriorū
3 Logica Memoratiua.
4 Ars mensurandi
5 Suetonius Trang. cū Comm.
6 Garzo de Rebus Saxonicis.
7 De Obitu Reginae.
8 Laudatio Zamosiy
9 Sion inclinata.

M Joannes Rybkowicz nexu et usu tenet omnia haec.
Anno Dñi. 1606.

Frater Mattheus Campagna ordinis minorum: theologorum minimus: ingeniosis ac solertibus bonarum artium studentibus: felicitatem & ingenium assequi aristotelicum.

Calumniabunt forsan | dirisque maledictis insequētur nōnulli: quod minus accurate studiosecque primo aspectu p̄sens hoc aureum opus castigatum censeatur a nobis. Uerum prius quam diligētius enucleatiusque sensum uerborum perceperint: ne quisque me laniet uerbis queso. Pensitēt item nos vnicū habuisse: & illud quidē nescio quibus gallicis litteris conscriptū: cum caractheribus: tum breuiaturis (ut aiunt) etiam a plerisque doctissimis viris imperceptibilibus atque inexplicabilibus: tum etiam sensibus & clausulis imperfectis: corruptissimū ac infectissimum exēplar. Quo fit ut sepius tradere imprimēdum recusarim. At in his que percipi poterāt: dignitate inspecta doctrine & utilitate: pro exiguis virib' studiosiorib' prodesse cupiēs: in labyrinthū me inieci inexplicabilem aut viridariū potius amenissimū: uepribus tamen ac sentibus vndique presocatum: fructus suauissimos atque flagrātissimos flores surcūque pro modulo ingenioli mei tēporisque angustia potui discooperiēs: cōfidens: studio: arte: doctrina atque diligētia eorum ad quorum doctas manus euenerit: clarius limatiusque in dies opus ipsum euasurum. Ualete.

# Tabula

Tabula questionū subtilissimi doctoris Joānis Scoti sup libros posterioꝝ.

# Tabula



Finis

¶ Questiones utilissime nuper repte subtilissimi doctoris Joannis scoti sup libros posterior.

Circa autem opinamur vnumquodq cũ causam rei cognoscimus. Et quoniã illius est causa. Et quoniã impossibile est aliter se habere: Hac ppõnem descripsit Aristoteles primo hui. Fuerũt tamẽ aliqui qui dixerũt oia sciri. ut platonici moti hac rõne. Si aliqd eẽt ignotũ: si illud occurreret ignorãti nõ apphẽderet: sicut patet de seruo fugitiuo ignoto: qui a querẽte nõ apprehẽdit: etiã si ei occurrat. Si igit ad hoc q aliqd possit apphẽdi reqritur illud aliquo modo pri sciri: uel aliogn nõ põt apphẽdi: per locũ a simili oia sciunt. Quidam alij fuerũt qui dixerũt oia ignorari. Nihil enim adisci põt. & hui rõnẽ assignãt: q oia que cognoscunt per doctrinam: cognoscunt ab aliquo hñte aliquã pheminentiã respectu alterius fm aiam rõcinatiuã: aia vo cũ sit forma substãtialis nõ suscipit magis nec minus: ergo nihil potest sciri nec adisci: oia ergo sunt ignota: Et isti opinionis fuerũt accademici. ¶ Sz ratio platonicor soluit per rõnẽ quã ponit Aristoteles in principio huius: q aliqd cõtingit ignorare in pticulari. & idẽ necesse est scire in vniuersali. aliter enim nullo modo posset apphẽdi. sicut rõ Platonis cõcludit; nõ tñ necesse est oia sciri sub rõne ppria & pticulari. sed inuẽtione & doctrina: sicut ponit plato. Ratio accademicorũ soluit. eo q lz aia intellectiua fm se nõ suscipiat magis nec minus: tñ fm dispositionẽ corpis: cuius est forma siue perfectio. põt suscipe magis & minus. isto modo vnus homo põt eẽ pre eminẽtior alio & ingeniosior. Similiter ad hoc ualet vna ppositio quã ponit Linconiẽsis. dicit enim q neq littera scripta docet. nec ille qui exterius sonat. Sed ista duo tñ excitant & mouẽt discipulũ. Sed iterius est vnus doctor qui mentẽ illuminat. & ueritatẽ ostẽdit. Sic igit patet q non adiscit ppter eminẽtiam doctor sed ppter lumẽ interius intelligit aia: que causat a primo. ¶ Postq Aristoteles platonicor errorem soluit. ponit diffinitionẽ eius qd est scire fm Linconiensem dicens. Qd scire opinamur vnũquodq &c. In hac ppositiõe duo notant. Primo actus sciẽdi. Secũdo notificatio act. primũ. ibi scire. secundũ. ibi cum causam arbitramur cognoscere &c. ¶ Circa pmũ sciẽdum primo q scire dicit quatuor modis fm Linconiensem. ¶ Unomodo cõmuniter: & sic sciunt cõtingentia ad utrũlibet. Sicut ego scio te sedere. ¶ Secũdomodo dicit scire pprie: & sic sciunt cõtingentia nata. ¶ Tertiomodo dicit scire magis pprie: & sic sciunt tã pncipia q cõclusiones & oia necessaria. ¶ Quartomodo dicit scire maxime proprie: & sic sciunt necessaria quor esse depẽdet ab alijs: & sic sciunt cõclusiones in demõstratione: & isto modo diffinit hic scire. & ideo dicit Aristoteles. Scire simpliciter q nõ est fm accidẽs nec sophistico modo. ¶ Circa secũdũ videlicet circa actus sciẽdi notificationẽ: tria notant ex pte scientie: & tria necessaria ex pte scibilis. Ex pte scientie reqrit q scia sit pfecta. & q sit actualis. & tertio q sit certa. Primũ notat cũ dicit. qñ arbitramur causam rei cognoscere. pfectio enim sciẽtie est esse per causam: Actualitas sciẽtie notat cũ dicit. qñ illius est causa: Applicatio enim cause ad effectũ facit sciẽtiã actualẽ. sicut patet ex secũdo prior. dicit enim q scire est dupliciter in vniuersali & in pticulari. in vniuersali: qñ scimus maiorẽ nõ sciẽdo minorem: nec cõclusionẽ sub ppria rõne. sed in vniuersali. Scire in pticulari est dupliciter in actu. s. & in habitu. Scimus in pticulari & in habitu ut qñ scit maior & etiã minor: sed nõ applicãdo ad cõclusionẽ: tũc nõ scit ɔclusio in pticulari & in actu: sz tñ in hitu. Scire aũt in pticulari. & in actu: est qñ aliqs cognoscit maiorẽ & minorẽ & simul cũ hoc applicat pmissas ad cõclusionem. Sic igit patet q actualitas sciẽtie est ex applicatione cause ad effectũ. Tertio reqrit q sciẽtia sit certa. & hoc notat cũ dicit qñ impossibile est aliter se hre: Sic igit tria notant ex pte scientie. Notant etiã tria ex pte scibilis necessaria: ad scitũ enim reqrit q habeat causaz: reqrit etiã applicatio cause ad effectũ: & tertio q sit necessariũ respectu cause. primũ notat cũ dicit: causam rei arbitramur cognoscere: illud enim qd nõ habet causam non scit scientia qrtomodo dicta: & ideo isto modo principia nõ sciunt. Sed secũdũ notat cũ dicit qñ illius est causa. Tertiũ notat cũ dr: qñ im-

possibile est alit̃ se h̃re. Illud enĩ est necessariũ qđ ĩpossibile est aliter se hr̃e. ⁊ ꝙ ɔ̃clusio scita sit necessaria patet: q: seqtur ex necessarijs sicut patet per p̃mã ɔ̃clõnẽ eiꝰ. Silr̃ in ɔ̃clõne p̃ma huiꝰ dicit Aristoteles demõstrationẽ eẽ ꝑpetuam ⁊ necessariã. ¶ Sʒ necessariũ dr̃ dupliciter Unomõ necessariũ dr̃ nõ depẽdẽs ab aliq̃ causa p̃ori. ⁊ isto mõ ɔ̃clõ demõstrationis nõ est necessaria. q: eius necessitas depẽdet ex p̃ncipijs. Et ex hoc patet incidẽtalr̃ p̃eminẽtia ⁊ distictio huiꝰ libri ab alijs libris logice. Sillogismꝰ enĩ demõstratiuus facit sciam: sed sillogismꝰ dialecticus solũ facit fidẽ uel opinionẽ. Sillogismꝰ sophisticus solũ facit apparẽtiã. Sicut ergo scientia p̃ciosior est opinione: ⁊ nuda apparẽtia: ita scia demõstratiua que est de demõstratione tanq̃ʒ de subiecto: p̃ciosior est libro topicoꝝ ⁊ silr̃ elenchoꝝ. Sic ergo patet p̃eminẽtia ⁊ distictio huiꝰ libri ab alijs libris logice. ¶ Sciẽdũ tñ est ꝙ scia demonstratiua duplr̃ põt ɔ̃siderari. vno modo ĩquãtũ utit̃ demõstratione per illã. s. demõstrãs effectꝰ in alijs sciẽtijs. ⁊ isto mõ dr̃ quelibet sciẽtia demõstratiua. Alio modo dicit̃ scientia demonstratiua q̃ue docet ex quibus ⁊ ex qualibus debet esse demõstratio. ⁊ isto modo utit̃ liber posteriorum sciẽtia demõstratiua: quẽ p̃e manibus habemus. Questio prima.

## Ueritur. an omnis

q doctrina ⁊ oĩs disciplina sit ex p̃existẽti cognitiõe. Qđ nõ. q: aut ex p̃existẽti cognitiõe sensitiua aut intellectiua. Si scđomõ eẽt ꝓcessus in ĩfinitũ. q: ista cognitio intellectiua eẽt adhuc ex alia p̃existẽti cognitione ĩtellectiua: ⁊ ista ex alia ⁊ sic in ĩfinitũ. Si aũt ex sensitiua. Contra. doctrina ⁊ disciplina ɔ̃clõnis est ex p̃ncipiorũ cognitione: sed illa nõ est sensitiua: ergo nõ oĩs doctrina ⁊c. est ex p̃existẽti cognitione sensitiua. Dicit̃ ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina est ex p̃existẽti cognitione sensitiua per se uel per accidẽs. Cognitio enim ɔ̃clusionis est ex cognitione p̃ncipioꝝ: ⁊ ista sensitiua est per accidens: ex hoc ꝙ termini p̃ncipioꝝ cadũt sub sensu. Contra hoc: terminus p̃ncipij est obm̃ intellectꝰ: illud aũt cũ sit vniuersale: nõ cadit sub sensu. ergo p̃ncipia nõ cognoscunt̃ via sensitiua per accidẽs: q: per termios. Itẽ in termino sunt duo uox ⁊ significatũ: vox rep̃sentat̃ sensui: significatũ intellectui. Uox enim est signũ: ⁊ signuʒ se offert sensui aliud derelinquẽs ĩtellectui. sed ad intelligibilitatẽ p̃ncipij nihil facit uox: p̃ncipiuʒ enim est in aĩa. uox autẽ extra: uox ergo accidit p̃ncipio ⁊ termino: s̃m ꝙ p̃ncipiũ ĩtegrat. lʒ ergo uox sit sensibilis respectu auditꝰ. non sequit̃ terminos p̃ncipioꝝ eẽ cognoscibiles a sensu uł sensibiles. Aliter dr̃: ꝙ oĩs doctrina ⁊ oĩs disciplina ĩtellectiua fit ex p̃exñti cognitione ĩtellectiua: ut ex cognitiõe p̃ncipioꝝ que ĩtellectiuã est. sed ex hoc nõ sequit̃: ꝙ sit ꝓcessus in ĩfinitũ: q: in p̃ncipijs est statꝰ. Et si arguit̃ ɔ̃tra. q: principioꝝ est doctrina ⁊ disciplina. igit̃ istud adhuc erit ex p̃exñti ĩtellectiua: per rñsionẽ. Ad illõ dicit Linconiẽsis: per ĩteremptionẽ: q: p̃ncipiorũ nõ est doctrina: q: doctrina est illoꝝ que dubitãtur uel putant̃ eẽ falsa. ⁊ post discursuʒ uel opionẽ apparẽt uera. ⁊ talia nõ sunt p̃ncipia sed ɔ̃clõnes: p̃ncipia enĩ sunt nota de se. ¶ Cõtra. ꝓbo ꝙ nõ sit statꝰ in cognitione ĩtellectiua p̃ncipioꝝ. p̃ncipia enĩ cognoscimꝰ ex hoc ꝙ terminos cognoscimꝰ per Aristotelẽ. Cognitionẽ ergo p̃ncipioꝝ: p̃cedit terminoꝝ cognitio: sed cognitio terminoꝝ est ĩtellectiua cũ sit obm̃ ĩtellectꝰ: ergo cognitionẽ p̃ncipioꝝ p̃cedit alia cognitio intellectiua: nõ ergo in cognitiõe p̃ncipioꝝ est status. ¶ Itẽ. vnũqđq; ꝓpter qđ ⁊ illud magis: s̃m Aristotelẽ p° huiꝰ. sed ɔ̃clõnes sciunt̃ ꝓpter p̃ncipia: ergo p̃ncipia magis sciunt̃ q̃ʒ ɔ̃clõnes Sed oĩuʒ coꝝ que sciunt̃ põt eẽ doctrina. ⁊ oĩa quoꝝ est doctrina cognoscunt̃ ex p̃exñti cognitione ĩtellectiua: ergo añ cognitionẽ intellectiuã fuit alia p̃cedẽs: ergo nõ p̃us fuit statꝰ. ¶ Itẽ sicut sensus ad sensibilia ita ĩtellectꝰ ad ĩtelligibilia: sed sensus põt aliqđ sentire de nouo sine p̃exñti cognitione. ergo ĩtellectꝰ põt aliqđ ĩtelligẽ de nouo ⁊ cognoscẽ sine aliq̃ cognitione p̃cedẽte. ¶ Itẽ per Aristotelẽ tertio de aĩa. Intellectꝰ p̃mo est tanq̃ʒ tabula rasa nihil sciẽs. cũ ergo intellectꝰ aliqđ sciat ex ĩuẽtione uel doctrina ⁊ nõ plura sił ĩtelligat: oportet ꝙ ĩtellectꝰ p̃mo cognoscat aliqđ cũ nihil sciat: ⁊ tñ nõ ex aliquo p̃us cognito. ¶ Itẽ si cognitio ĩtellectiua ɔ̃clusionis fiet ex cognitiõe ĩtellectiua p̃ncipioꝝ. hoc nõ est ꝓpter aliđ: nisi q: p̃ncipia sunt cause scie ɔ̃clõnis: sed ɔ̃ñs est falsuʒ. ergo ⁊ añcedẽs. Falsitatẽ ɔ̃ñtis ꝓbo. Principiũ nõ est alr̃ causa ɔ̃clõnis q̃ʒ s̃m ꝙ in se ɔ̃clõnẽ ĩcludit: sed nõ ĩcludit nisi in v̄tute. Sʒ scia ɔ̃clõnis ꝓp̄ria nõ est cognitio cõclusiõis in v̄tute: sʒ sb̃ ꝓp̄ria rõne: ergo p̃ncipia

nõ sunt cause scie in pclone. Itẽ puer in pnci pio adiscit q hec uox significat istã rẽ: et tñ non ex aliq alia cognitiõe. (Cũ aia pueri respectu ei adiscẽ sit sic tabula rasa.) ergo aliq est cognitio itellectiua sine pexñti cognitiõe. Dr hic q puer cognoscit hãc uocẽ significare hãc rẽ ex aliq pexñti cognitiõe: q plus cognoscit rẽ significa tã fm quadã cognitionẽ psusaz et etiã doctrinã docẽtis. Contra: accipiat puer qui nullã rẽ nec uocẽ cognoscat: talis puer in pncipio aliqd cognoscit et nõ ex aliquo pcognito: q nihil precognouit: ergo ẽ itellectiua cognitio de nouo sine pexñti cognitiõe. Ad oppositũ ẽ Aristoteles

Ad questionẽ dico. q ois doctrina et ois disciplina fit ex pexñti etc. qa cognitio itellectiua pcedit a potẽtia ad actuz. et ab impfecto ad pfectũ. Illõ ergo qõ scit in pticulari. pus sciebat in vli: q nõ est dicẽ q illõ sciebat sil' sb ppria rõne. q sic nõ ptigeret adiscẽ aliqd. Adiscẽ eni est acqrẽ cognitionẽ alicuius de nouo: et sb ppria rõne. Nec oportet dicẽ q illud qõ scit i pticulari pus fuit totalr ignotũ. sic eni nõ posset ab itellectu apphẽdi: sic fu sugitiuus totalr ignot a pfesamilias: ab eo nõ apphẽdit si ei occurrat: sic arguit Plato. Illud ergo qõ scit in pticulari: pus sciebat in vli. Sz scia i pticulari est scia que pcludit istso demõstratio nis. Scia pclonis in vli: est in cognoscẽdo pncipia. Nã qlibet cognitio itellectiua scibilis: fit ex cognitiõe itellectiua pncipiox: et ista fit ulri ex cognitiõe itellectiua fmiox: pncipia eni cognoscim ex eo q fminos cognoscim. et ista cognitio ulri est ex cognitione signox. q hũc ordinẽ ponit Themistius. et huic psonat Aristoteles. Aristoteles tñ nõ dicit q ois cognitio scibilis fit etc. Sz dic ois doctrina et ois disciplina etc. et hui rõ est. q aliquox est doctria et disciplia quorũ nõ est scia. sic patet in rhetoricis. per exẽpluz eni acqrit doctria et disciplina: de pclone nõ tñ scia: et silr est de iductiõe. Uñ Aristoteles p hãc pticulã ois doctria et ois disciplina etc. excludit opinionẽ accademicox: qui posuerũt oia ignorari et nullã eẽ doctrinã. Silr per hoc qõ dicit. fit: excludit opionẽ platonicox. illõ eni fit qõ de nouo acqrit. Si doctria fiat in nob. ergo de nouo acqrit in nob: nõ ergo oia sciunt sicut ponit Plato. Uñ ulteri est intelligẽdũ pter rõnes: q ois cognitio intellectiua fit ex pexistenti cognitione: sed nõ semp ex eadẽ. Sed quedam fit ex cognitione pexistẽti sensitiua: sicut patet in iductione: et quedã fit ex pexistẽti cognitione itellectiua: sicut patet in sillogismo. Sillogismus ergo pcludit min vniuersale ex magis vniuersali: uel saltẽ semp cõcludit ex vniuersali qõ est nòtũ intellectui. Sed iductio psupponit cognitionẽ sensitiuã singulariũ. uel q in inductione cognitio intellectiua conclusionis vniuersalis est ex cognitione sensitiua singularium.

Ad primũ dr. q cognitio itellectia est aliqñ ex cognitiõe sẽsitia. et aliqñ ex cognitione itellectiua et pexñte. et nõ sp ex hac fit uel ex illa. Ad rõnes que pbãt q fmini pncipiox nõ sũt sensibiles: ergo nõ cognoscunt cognitiõe sensitia pcedant: sũt eniz vlia et per pñs obm itellect. Sustinẽdo scdaz opionẽ. q cognitio itellectia pclonis in demõstratiõe fit ex cognitiõe itellectiua pncipiox et q ibi sit status dr ad pmã rõnẽ ptra h: q duplex est cognitio intellectiua: qdã cõplexa et qdã icõplexa. Cognitio itellectia cõplexa stat ad cognitionẽ itellectiuã icõplexã. imo necesse est cognitionẽ intellectiuã incõplexox istã cognitionẽ pcedẽ. Ad aliõ 3 h dr: q pncipia pprie nõ sũt scita sz itellecta. Intellect eni est pncipiox et scia pclonis: per hac formã. q hec ppõ: vnũqõq ppt qd est etc. intelligẽda est qñ effect et causa denoiant eodẽ nomine: et h vniuoce: sic calidũ in igne et oia calida per ignẽ causaliter eodẽ nomie noiant et vniuoce: sed pclo est scita per pncipia: sed pncipia nõ sunt scita: et iõ nõ noiant eodẽ noie: et iõ nõ seqt q pncipia sint magis scita. Ad aliud dico: q nõ est sile tñ pter hoc q obiectuz sensus de se est pportionabile sensui: ideo nõ reqrit alia cognitio pexistẽs: sed obm intellect de se nõ est pportionabile itellectui. cuz existat sub pditionibus idiuiduãtibus. tñ q in alio est dissile. Intellect enim est virt discursiua a principijs ad pclusionẽ: et iõ reqrit pexistẽs cognitio pncipiorum anteq sit cognitio pclusionum. Ad aliud dr q posito q intellect nõ sciat pmo aliqd scibile in pticulari: adhuc pexistit aliq cognitio intellectiua in vniuersali. puer enim cũ statim posset sentire: aliquã cognitionẽ hẽt in vniuersali. et iõ dicit Aristoteles in pmo phicox. q pueri pmo appellãt oẽs viros pres et oẽs femias mres et postea magis diiudicant. Ad aliud dico: q

ꝑncipia nō sunt cause ꝯclusiōis nisi in ꝟtute: si ſm se considerent: ꝑncipia enim pñt dupliciter cōsiderari. vnomō ſm se: Aliomō ſm ꝙ applicant ꝯclusioni: ut cognoscēdo hāc minorē esse sub maiori: Primomō principia nō sunt cause cōclusionis nisi in virtute ⁊ potētia ⁊ soluꝫ hoc ꝯcludit rō: Sed secūdomō ꝑncipia sunt causa sciētie ꝯclusionis actualiter: ⁊ sub ꝓpriis rōne. ¶ Ad aliud dī similiter: Ad rōnē ꝯtra hoc dī. ꝙ siqs demōstrat puero aliquā rem cuius notitiā prius nō habuit aliqualē: puer multotiēs utit ista uoce pro illa re. ⁊ ex tali usu ⁊ exercitio: ⁊ similiter lumine itellectus agētis puer adiscit ꝙ hec uox istā rē significat. vñ ex tali usu prius hēt quādā cognitionē vniuersalē ⁊ ꝯfusam: ⁊ ex ꝯsequēti hēt cognitionē determinatā ⁊ in ꝑticulari. prio tñ cognitionē exqrit ex cognitione sensitiua: ⁊ sic patet quō aliq̄liter ⁊c. Questio. ij.

q Ueritur An acqsitio sciētie sit nobis per doctrinaꝫ: Qō nō videt: q̄ si sic. tc doctor īflueret sciētiā in discipulo: ad modū quo calidū in actu de frigido facit calidū in actu: ⁊ per cōsequens sciētia est q̄litas actiua ꝙ est cōtra Aristoteleꝫ: qui dicit in secundo de generatione. ꝙ tñ due actiue sunt q̄litates. s. calidi ⁊ frigidi. ¶ Item si doctor in discipulo causaret scientiā per doctrinā: aut ergo eādē in numero aut aliā. Nō eādē in numero: q̄ nō est idē accidēs in numero i diuersis subiectis. Nō diuersam in numero a sua sciētia: ꝓpter duo. tū q̄ nemo dat qō non hēt. sed sciētiā in numero que est in discipulo nō prius habuit doctor: igit illā nō dat. tū q̄ illā scientiā numero cāret in discipulo mediāte sua scientia. ⁊ sic scientia doctoris esset qualitas actiua. ¶ Itē ad principale: quero an doctor ꝓponat discipulo aliqd notū qō est adiscēdū aut ignotū. Si illō sit notū: ergo discipulus nō adiscit. adiscere eniꝫ est acquirere sciētiā ex aliquo ignoto: Si illō sit ignotū ergo adisci nō pōt: q̄ nec intellectu apphēdi: sicut patet de seruo fugitiuo: qui est ignotus patrisfamilias: nō pōt ab eo apphēdi etsi ei occurrat. ¶ Dicit hic ꝙ illō qō adiscit siue qō ꝓponit adiscēti quodāmodo est notū: ⁊ quodāmodo est ignotū. est enim notuꝫ in vniuersali ⁊ ignotuꝫ in ꝑticulari. ⁊ sub ꝓpria rōne. ⁊ ꝙ sic est notū in vniuersali pōt apphēdi sufficiēter in ꝑticulari ſm Linconiensēꝫ ⁊ Aristotelē. Qualiter tñ notū fit pōt patē: ꝑmo docens ꝓponit ꝓpositiones sub debita forma: ⁊ illas applicat ad cōclusiones: ⁊ sic ex illis principijs notis simul cū tali applicatione deuenit in cognitionē ꝯclusionis ignote. ¶ Contra: Si ex virtute ꝑmissaruꝫ nō ſm se: sed simul cū applicatione adiscēs deueniat in cognitionē ꝯclusionis. ergo cōclusio in demonstratione nō scit eo ꝙ hec sunt: q̄ reqrit applicatio: sed ꝯsequēs est falsum ergo ⁊ antecedēs. ¶ Item querit de illa applicatione aut est nota adiscenti aut ignota: Si nota adiscēti ante cōclusionē ⁊ ꝑmisse de se sunt note ante cōclusionē illatā. igit conclusio fit adiscēti nota ante demōstrationē ⁊ per consequēs adiscēs iam cōclusionē non adiscit: si illa applicatio sit ignota. igit nō pōt esse principiuꝫ in cognitionē cōclusionis ignorate. igit illa applicatio nihil facit ad doctrinā. ¶ Iteꝫ si dicas ꝙ illa applicatio nō sit semꝑ nota. sed aliqñ ꝑus ignota. ⁊ postea nota: igit nō semꝑ est cōclusio nota. Cōtra illō. si illa applicatio fiat nota hoc erit per ꝑmissas notas ⁊ per aliā applicationē. Quero tūc de illa applicatiōe: aut est de se nota aut nō. si sic: eadē rōne fuit stādū i ꝑma. Si nō illa erit per aliā: ⁊ sic erit ꝓcessus in infinitum. ¶ Item ista applicatio ꝑmissarū nō reqrit nisi ut denotet ꝑmissas eē actualē causaꝫ cōclusionis: Sed hoc est falsuꝫ: q̄ si sic tūc nullomodo posset fieri ex duobꝰ ꝑncipijs primis. sed semꝑ reqrerent tria. s. duo ꝑncipia ⁊ applicatio que significaret principia esse actualem causam conclusionis. sed hoc videt incōueniens. ergo ⁊c. ¶ Ad oppositum est Aristoteles dicens: ꝙ ois doctrina ⁊c. ⁊ exponit ꝙ per doctrinam intelligit acquisitionem scientie per doctorem.

## Ad questioneꝫ dicitur

ꝙ acquisitio scientie per doctrinam: nō est possibilis sicut dicūt Accademici: quia ad hoc qō vnus hō aliū doceat oportet ꝙ hēat aliquā preeminētiā respectu alteriꝰ ſm itellectū. Sed nullus hēt talē ꝑeminētiā. cum aīa intellectiua siue forma ſbalis nō suscipit magis ⁊ minus: ideo nullus hō pōt aliū docē. ergo ⁊c. ¶ Et si dī rōni istoꝝ: ꝙ lꝫ anima intellectiua ſm se nō suscipiat magis ⁊ minus: tñ ſm dispositionem corporis cuius est ꝑfectio pōt suscipe magis ⁊ minus. ⁊ sic per accidēs. q̄ corpus qō ꝑficit. vna aīa intellectiua melius est cōplexionatū q̄ corpus qō ꝑficit ab alia aīa intellectiua. Iō vnus

hō est ꝑemínētioꝛ in gradu intelligēdi ⁊ magis
ingeniosus ꝙ̄ alius. Cōtra istud: Intellect⁹ nō
est virtus materialis. ergo nō pōt suscipe ma-
gis nec minus: ẜm dispositionē materie: ꝯsequē
tia patet per Aristotelē tertio de aīa. quia imate-
riale a materiali nō depēdet. ⁊ per ꝯsequēs a ma
teriali nō accipit uariationē. ¶ Cōtra positionē
istoꝝ: nō est arguēdū nisi per erpimētū. Quili-
bet enim erpit in seipso ꝙ ab alio adiscere pōt.
fundamētum positionis istoruꝫ: accipit falsum
cū dr̄ ꝙ nullus hō hēt ꝑemínētiā respectu alte-
rius hois. hoc est falsuꝫ: ꝙ pōt ꝑsuaderi per du
as rōnes: qꝛ vnus est sciēs in actu ⁊ alius in po
tētia: sed sciēs in actu aliā ꝑemínētiā hēt respe-
ctu sciētis in potētia: ergo ⁊c̄. Itē hoc patet per
aliud. Aīa intellectiua lꝫ ẜm se nō hēat ꝑemínē
tiā respectu alterius aīe. tn̄ cū est ꝑfectio alicui⁹
coꝛpis melius cōplexionati: ꝙ̄ alia: ꝑemínētioꝛ
est respectu alterius in intelligēdo. vn̄ tales per
Aristotelē secūdo de aīa. sunt apti mēte. patet
ergo ꝙ vnus hō est ꝑemínētioꝛ alio in intelligē
do respectu alterius: ⁊ per cōsequēs aliū docere
pōt: ⁊ ex hoc patet respōsio ad rōnē istoꝝ: Aīa
enim intellectiua lꝫ nō ẜm se sit preeminentioꝛ
alia: ut tn̄ est dispositio coꝛpis melius cōplexio
nati pōt esse alia ꝑemínētioꝛ. Et ad rōnē. cōtra
hāc rōnē dr̄. ꝙ forma materialis pōt itelligi du
pliciter: Vnomodo dr̄ que educit̄ de potentia
materie. uel qꝛ utit̄ oꝛgano coꝛpeo in opando: ⁊
isto mō forma intellectiua: non est forma mate
rialis: Aliomō dr̄ forma materialis qꝛ ꝑfectio
materie: ⁊ isto mō aīa intellectiua est forma ma
terialis. iō aliā uariationē pōt accipe a materia
quaꝫ ꝑficit. qꝛ ex materia ⁊ forma fit uere vnū.

## Ad questionem igitur

aliter dicitur: ꝙ sciētia est nobis possibilis per
doctrinā. sicut experimur in nobis iuxta quod
est intelligēdū: ꝙ sciētia aliqn̄ acqrit̄ totaliter ab
intrinseco. aliqn̄ ꝑtim ab intrinseco ⁊ ꝑtiꝫ ab ex
trinseco: sicut ⁊ sanitas aliqn̄ totaliter acqrit̄ ab
intrinseco. ut qn̄ est sic ꝙ ꝑs sana alterat parteꝫ
infirmā sibi ꝓpinquā. ⁊ istā reducit ad pristinā
debitā ꝓpoꝛtionē: ⁊ sic acqrit̄ sanitas totaliter
ab itrinseco. Sed aliqn̄ acqrit̄ sanitas ꝑtim ab
intrinseco ⁊ ꝑtim ab extrinseco: ut cū ita est ꝙ
ꝑs sana nō pōt de se ⁊ virtute sua alterare ꝑfe-
cte infirmā: nec istā reducere ad ꝓpoꝛtionē de-
bitā tūc nō sanat̄ hō ab intrinseco: sed eget ex-
trinseco adiuuāte: ut adiutorio medici: qꝛ tunc
per potationes ꝑs sana iuuat̄ ad alterādū ꝑteꝫ
infirmā in qua actione ꝑs sana est agēs princi-
pale. Sed agēs extrinsecū ut medicamentū est
coadiuuās. sic est de sciētia. aliqn̄ eniꝫ sciētia ac
qrit̄ totaliter ab intrinseco: ut per inuētionē: ⁊
hoc quādo intellectus est bene dispositus. ⁊ ex
ꝑmissis notis pōt deuenire per virtuteꝫ itellect⁹
agētis in cognitionē ꝯclusionis ignote sine do
ctore extrinseco: sed aliquādo acqrit̄ sciētia ꝑtiꝫ
ab extrinseco: ut cū ita est ꝙ intellectus nō est be
ne dispositus: sicut patet in illis qui hn̄t inge-
niū obtusum. tunc reqrit̄ ꝙ doctoꝛ extrinsecus
oꝛdinet principia adiscēti ⁊ applicet illa ꝯclusio
ni. ⁊ inde ueniat adiscēs in cognitionē cōclusio
nis per doctorē: principaliter tn̄ lumine intelle-
ctus pꝛopꝛij: sed secūdarie adiutorio doctoris
⁊ ideo dicit Linconiēsis. ꝙ nō solum doctoꝛ do
cet sed litera scripta. ⁊ nō ꝓpꝛie docent ista per
se: Sed ista duo intellectū adiscētis excitāt ⁊ cō
mouēt. Sed interius uerus doctoꝛ. i. deus mē
tē illuminat ⁊ ueritatē ostēdit. ¶ Alterius intel
ligēdum: ꝙ sciētia in doctore nō est q̄litas acti
ua: lꝫ eniꝫ per istā acqrat̄ sciētia in discipulo: nō
tn̄ est principale agēs: sed coadiuuās: qꝛ princi-
pale agēs est intellectus intrinsecus respectu ac
quisitionis scientie mediante suo lumine: ideo
in doctore scientia non est qualitas actiua.

## Ad rationes. ad primā

dicēdū. ꝙ docēs nō influit sciētiā in discipulo:
sed docēs excitat intellectū discipuli per princi
pia nota. ⁊ per determinatā applicationē princi
pioꝝ ad cōclusionē ut discipulus per lumē in-
tellectus agētis (ut per principale agēs iterius)
apphēdat cognitionē de eodē scibili cuius co-
gnitionē pꝛimo habuit docēs. ⁊ ideo nō sequit̄
ꝙ sciētia docētis sit q̄litas actiua: qn̄ enim acti
ua q̄litas agit in alterū ista q̄litas ṽtute coꝛpis
cuius est agit aliqd in illo alio inducēdo suam
formā: ⁊ nō reqrit in illo in qd̄ agit esse aliquod
agēs principale mouēs seipꝫ de potētia ad actū
sed in acquisitione sciētie in docente: nec ẜm se:
nec ẜm virtutē docētis: est q̄litas sufficiēs ad in
ducēdū sciētiā in discipulo: Sed ꝑncipale agēs
est intrinsecū discipulo: ut intellectus agēs me-
diāte suo lumine: ⁊ ideo sciētia nō est q̄litas acti
ua. ¶ Ad aliud dicitur. ꝙ eadē sciētia numero
est in docente ⁊ discipulo acqsita: Quia sciētia

est relatiuuz: q2 ad scibile refert ideo numeratio nē accipit a suo correlatiuo. Cū igit idem scibi le sciat a doctore z docto puta discipulo. ergo eadē sciētia numero est in doctore z in discipulo. Cōtra: Accidēs qōlibet numerat ad numerationē subiecti: nō eni possibile est uere itelligē q idē accidēs numero sit in diuersis subiectis. sed diuersa subiecta sunt docens z discipulus: igit nō pōt eadē sciētia numero esse in eis cū sit accidēs. ¶ Aliter dr ad istud. q diuersa sciētia numero est acquisita in discipulo z in doctore siue sciētia ista accipiat pro qualitate informante siue pro relatione. ¶ Ad primā probationem dr sicut prius: q non sequit scientiā in doctore esse qualitatē actiuam: z causa huius dicta est. ¶ Ad aliā pbationē dr q ista pcedit fm falsam imaginationem. Supponit enim q doctor det sciētiā discipulo: qō falsuz est: doctor enim exercitat intellectū discipuli solūmō ad apprehēdēdū per hoc q ei pponit ppositiones uocales de se notas: cognitis terminis applicādo illas recte ad pclusionē: z tunc discipulus mediāte lumine itellect⁹ sui agētis: istā pclusionē adiscit z in hoc decept⁹ fuit Plato. Plato enim eo q puer inerudit⁹ in geometria recte respōderet ad conclusionē. ex hoc credidit puerū sciuisse pclusionē. sed hoc est falsuz. Puer enim sic rñdens nō rñdebat indoct⁹: sed doctus rñdebat: docebat enim ab opponēte: in hoc q opponens proponebat notas ppōnes: z illas applicabat ad cōclusionē. z ideo nō rñdebat recte inerudit⁹: sed doctus. ¶ Ad aliud principale sic dr q pclusio pposita adiscēti nō est in vniuersali ignota: sed tñ in particulari z talis cognitio in vniuersali sufficit ad hoc: q adiscēs pclusionē apphēdat per lumē intellect⁹ agētis: ad hoc tñ requiritur exercitiū doctoris extrinseci per principia nota: z per applicationē debitā. ¶ Ad rōnes ptra hoc dr ad primā q ante pclusionē notā nō cognouit istā applicationē adiscens. sed simul tēpore cū cognouit pclusionē cognouit istam applicationē. uerūtamē prius natura cognouit applicationē q̄ pclusionē. z iō nō sequit q ista applicatio nō facit ad cognitionē pclusionis. ¶ Ad aliud cū pcludit q pclusio in demōstratiōe nō sciret: eo q h sunt. si requiritur talis applicatio dr interimēdo psequētiam. q2 sequi eo q h sunt non est sequi per pmissas fm se psideratas: sed per pmissas applicatas. ideo requirit applicatio ad hoc q sequat cōclusio. eo q h sunt: ideo potius sequit oppositū ex rōne q̄ ppositum. ¶ Ad aliud cū dr. applicatio aut est semp nota: aut prius ignota: z postea nota: dr q hec applicatio adiscēti prius fuit ignota: z postea ex hoc nō sequit q fiat nota adiscēti per aliā applicationē: sed sufficit q applicās sic applicet ad hoc q fiat nota. ¶ Ad aliud dr cōcedendo illā applicationē requiri ut insinuet adiscēti. q pmisse sunt cause actuales istius cōclusionis: sed ex hoc nō sequit q ad scientiā istius pclusionis faciendā requirant plures pmisse q̄ due: q2 non oportet istam applicationē signari per tertiam ppositionē: sed ex hoc qō docens debito modo ordiat pmissas: sufficiēter hētur ista applicatio actualis per istas duas pmissas zc. ¶ Qō. iii.

q Ueritur an nos intelligamus per spēs acqsitas uel per species separatas. q per species influxas videt. qa fm Aristotelē septimo phisicoz. circa aiam intellectiuā nō cadit alteratio. sed si intelligeremus per spēs acqsitas per intellectū: tunc esset alteratio a nō spēbus in species: z ab ignorātia in scientiā: igit oportet ponere q nos intelligamus per spēs influxas z nō per acqsitas. ¶ Itē quicqd pducit de potētia ad actū: pducit per aliqō actuans (sī enīz calidū in potētia: pducit in calidū in actu: pducit per aliqō aliud actu calidū) Sed intellect⁹ noster fit de sciēte in potē tia: actu sciens: igit per aliqō ens in actu sciēs: z non de se: q2 de se est in potentia igit per aliqō agens extrinsecū: qō est substātia sepata influēs spēs in itellectu: qō nō est nisi ydea. ¶ Dr q intellect⁹ fit aliqō intelligēs uel sciēs in actu z nō per agens extrinsecū: qō est substātia sepata influēs species in intellectu: Sed per intellectuz agentē qui est intellectus intrinsecus: z ille facit de potētia intelligibile: actu intelligibile per speciē acquisitā: z hoc irradiādo sua fantasmata. ¶ Contra istud: obiectuz sensus multiplicat suam speciē in sensum exteriorē z postea in sensus interiores imaterialiter magis ac magis: z nō requirit sensus agens imaterialiter: igitur a simili: ad hoc q obiectū intellectus (qō est qō qd est) multiplicet suā spēm per sensus medios usq ad intellectuz imaterialiter magis ac magis: non requirit intellectus agens aliquomō radians sua fantasmata. ¶ Item qōquidest de

se est intellectui proportionabile: igitur ad hoc quod actu fiat obiectū intellectus: nō requirit aliquod agens: probatio antecedētis: sicut intellect⁹ materiā nō includit in sua essentia est tñ in materia: quia perfectio materie ita quodquidest conditiões materiales in se nō includit est tñ coniunctū cū illis: igit videt quod proportio sit iter quodquidest ex vna parte et intellectum ex alia. ¶ Ad principale: oē intelligēs per participationē habet reduci ad aliquid qđ est per se et primo intelligens: sicut oia calida per participationes reducunt ad aliqd qđ est primo calidū. Sed oēs homies intelligunt per participationē: igit intelligunt per aliquid qđ est primo itelligēs: sed tale est ydea hois: igitur etc. ¶ Itē rōnales sumus nos et dii: sed dii intelligunt per spēm innatā et nō per spēm acquisitam etc. ¶ Item puer debito modo interrogatus recte respōdet ad cōclusiones qui nō est eruditus in aliqua sciētia. Sed nō pōt recte respōdere nisi prius sciat cōclusiones: et non per spēs acquisitas, quia nunq̄ acquisiuit spēs istarū conclusionū siue terminorum: igitur per species etc. ¶ Ad oppositū est Aristoteles dicēs quod ois doctrina etc. ¶ Item primo huius. ois nostra cognitio ortū habet a sensu: igit nō intelligimus per species innatas sed acquisitas.

## Ad qōnē dr̄ ſm platonicos.

quod nos itelligim⁹ per spēs ifluras ab ydeis. Ponit enim Plato ydeā in qlibet specie, hois et bouis etc. Et dixit quod ista ydea hois est causa et exēplar singularium istorum: et quod est necessaria ad cognitionē et gnātionē. Ponit eni quod agētia sensibilia nō inducūt formā in materia sed ppārāt materiā et disponūt ad inductionē forme ab extrinseco ut ydea. Ponit etiam quod doctor nullo modo est causa in discipulo: Sed remouet impedimēta que impediūt discipulū scire. Sed sciētia in quolibet īducit ab ydea hois: per species influras ab ista ydea intellectui nostro. Hui⁹ oppositū ponit Aristoteles quo ad utrūlibet. Ponit enim formas educi de potētia ad actum per agens nāle. Ponit etiā doctrinā causari in nobis ex preexistēti cognitione: et sic per spēs acquisitas que multiplicant per sensus exteriores usq̄ ad intellectū. ¶ Itē cōtra ipsos est quia tunc ceci a natiuitate ita excellēter haberēt scientiā de coloribus sicut vidētes: et hui⁹ oppositū patet per experimētū: et dixit Aristoteles oppositū, similiter dicit in fine secūdi hui⁹: deficiēte sensu deficit et cognitio illius: que est ſm illum sensum. ¶ Aliter ponit Auicēna: quod nos intelligim⁹ per species influras: sed nō influras ab ydeis sicut ponit Plato. sed ab ista substātia separata. Ponit enim substātias separatas superiores influere spēs in substātiis separatis inferiorib⁹. et ulterius ponit vnā substātiā separatā ifluere spēs itelligibiles itellectui nr̄o: per quas nos intelligimus. et ulterius ponit nos intelligere cū ista substātia influit spēs in nobis: et ponit nos nō intelligē qñ ista substātia desinit influē. ¶ Cōtra hoc est itētio Aristotelis. Simil'r est cōtra istud quod ceci tūc ita haberent sciētiā de coloribus sicut vidētes.

## Ideo aliter ad q̄stionē

dr̄ quod nos intelligim⁹ per spēs acqsitas a sensib⁹ exteriorib⁹: et huius rō est iā tacta. quia aliter ceci possent hr̄e cōpletā sciētiā de colorib⁹ sicut vidētes: de modo tñ qualiter acqramus dubiū est. Modus tñ sic ponit. aīa est in potētia ad oia: ſm Aristotelē primo de aīa. Est enim in potētia oia intelligibilia per intellectum. et est in potētia oia sensibilia per sensum. Obiectū igit intellectus cum sit in potētia intelligibile: nō pōt de se actuare intellectum per suam spēm: cum enim existat sub conditionib⁹ indiuiduātibus: ibi est improportionatum. Ideo anteq̄ intellectus possibilis actu intelligat requiritur aliquod agens: ut intellectus agens faciens intellectum possibilem de potentia intelligente actu intelligentem. Similiter faciens quodquidest qđ est potentia intelligibile: actu intelligibile per suam speciem: et sic intelligit intellectus noster per species acquisitas. ¶ Sed intelligendum est quod res multiplicat suam speciem per sensus exteriores ad sensus interiores. et usq̄ ad fantasiam. et ista species existit sub modo materiali: et concipitur sub conditionibus indiuiduantibus. Sed ista ut sic: non potest perficere intellectum. Ideo intellectus agens: ex illa specie in fantasmate disposita gignit aliam speciem in intellectu possibili. Ideo dicit Cōmentator. quod intellectus agens facit vniuersalitatem in rebus. Et non est intelligendum: quod eadem species numero que est in virtute fantastica sit in intellectu possibili: quia tunc accidens migraret de subiecto in subiectū uel saltē de potētia organica ad non organicam. qđ videt inconueniens.

Nec est intelligēdū: q̄ spēs in virtute fantastica: gignat aliā ex se in intellectu possibili: q2 illa in fantasia est materialis: ꝛ materiale nō gignit imateriale: nec pōt dici q̄ species in fantasia est irradiata per intellectū agētē: ꝛ sic quodāmodo facta est imaterialis. ꝛ sic facta immaterialis ꝛ irradiata gignat aliā in intellectu possibili: hoc enim videt falsum q2 repugnat ṽtuti organice talis imaterialitas. Quia in virtute organica species semp existit materialiter. ¶ Ideo oportet dicere q̄ intellectus agens gignit in intellectu possibili speciem ex illa que est in fantasia.

Ad argumenta. ad primū dicit q̄ aīa nostra alterari pōt ab ignorātia in sciētiā. sed tū ab vna q̄litate in aliā q̄litatē alterari nō pōt: ꝛ hoc itelligit Aristoteles in. vii° phycorum. ¶ Aliud dicit q̄ intellect⁹ noster fit de potētia intelligēte actu intelligēs. per aliud ens in actu qđ nō est ydea: nec aliqđ sepatū ab intellectu nr̄o. Sed est quedā virtus intellectiua nobis cōiuncta: cuiusmodi est intellectus agens. ¶ Ad rōnes cōtra hoc dicit ad primū. q̄ ideo nō reqrit sensus agēs ad hoc q̄ obm sensus spiritualius sit in medio q̄z in obo ꝛ in sensibus exterioribus spūalius q̄z in sensib⁹ interiorib⁹: q2 cū ista spūalitate stat materialitas speciei simpliciter: q2 ꝛ virtus sensitiua materialis est q2 pfectio organi corporei. similiter spēs in virtutib⁹ sensitiuis est similitudo rei ꝛ indiuidualr̄ ꝛ materialiter existit: ideo nō requirit sensus agens. Sed intellectus possibilis est virtus imaterialis q2 nō alligata organo. Similiter spēs in illa virtute est imaterialis simul. q2 est similitudo rei nō ut materialiter existit: ꝛ hāc immaterialitatē speciei intellectus possibilis facere nō pōt cū sit virtus passiua: nec fantasma pōt facē hāc spēm hic. q2 materiale manēs materiale nullomodo gignit immateriale: ideo reqrit intellect⁹ agēs faciēs istā spēz in intellectu possibili ex ista specie que est in ṽtute fantastica. ¶ Ad aliud dico q̄ quodqdest nō est de se pportionabile intellectui. q2 qđqdest nō pōt actualiter immutare nisi sub aliquo esse. sed nō habet nisi duplex esse. s. esse extra aīam: ꝛ esse in aīa. quodqdest sub eē extra aīam immutare nō pōt ut sic. q2 ibi existit materialiter ꝛ etiā sub cōditionibus indiuiduātib⁹. sed quodqdest nō immutat ut materialiter existit sed ut immaterialiter existit: oportet ergo q̄ ipm quodqdest imutet ſm eē qđ hēt in intellectu: sed esse in intellectu non hēt de se sed per intellectū agētē. ideo reqrit intellectus agens. per hoc ad formā nego cōsequētiā: q2 ꝛ si quod qdest materiales cōditiones in suo esse nō includit nec ab illis depēdet: est tū sub illis: Siliter intellectus materiā nō includit in sua essentia nec ab illa depēdet: est tū in materia. ergo est sufficiēs pportio utrobiq̄: nō valet. lz enim quo ad istas pditiōes sit pportio nō tū sufficiēs: reqrit enim plus. s. q̄ sicut spēs in intellectu est similitudo rei. nō ut materialiter existit sic oportet quodqdest ad hoc q̄ imutet: modū imaterialē hēe. sed sub esse extra aiam nō hēt modus immaterialē: sed tū ut est in aīa. ideo de se non est pportionabile. sed fit per intellectū agētem. ¶ Ad aliud dicit. q̄ oīa intelligētia per pticipationē reducunt ad al' qđ intelligēs per essentiā. sed illud intelligēs nō est ydea sed est prima causa: cuius intelligere ꝛ esse sunt eadē. ¶ Ad aliđ dicit. q̄ nos ꝛ dii sum⁹ rōnales equoce. q2 dii nō pprie ratiocinant: nec discurrūt a pmissis. Ad conclusionē. sed simplici intuitu principia ꝛ cōclusiones apphēdūt: sed nos ratiocinamur discurrēdo a pncipiis ad pclusionē. Jđ dii nō sunt rōnales pprie loquendo: Et si sic: hoc est equoce ꝛ magis pfecte q̄z nos: ꝛ ideo lz substantie sepate intelligāt per spēs innatas ꝛ ifluxas. nō tū oportet q̄ intellectus sic intelligat: ꝛ hoc ppter impfectionē intellectus nr̄i. ¶ Ad aliud dicitur q̄ puer ordinate a platone iterrogatus de pncipiis geometrie que nunq̄ didicit: ꝛ postea de conclusione: de nouo adiscit pclusionez per talē applicatiōnē ꝛ interrogatiōnē. ideo nō sequit. iste puer scit pclusionē. ergo prius sciuit pclusionē sub ppria rōne: quaz credidit Plato ualere q2 latuit platonē puerum posse de nouo adiscere conclusionem per applicationem premissarum ad cōclusionē. Q̄o. iiii.

Q ueritur an tantum due sint pcognitiones. q̄ nō videtur. Quatuor sunt qōnes per Aristotelē secūdo hui⁹. sed que stiones psupponūt suppositiones siue precognitiones: q2 quelibet questio aliqd querit ꝛ aliqd supponit. ergo q̄tuor sunt pcognitiones. ¶ Itē tria sunt pcognita ut dignitas: sbz: ꝛ passio. ergo tres sunt pcognitiōes. pbo cōsequētiā. q2 pcognitio numerat ad pcognitorum numeratione

¶ Dicit hic per interemptionē: q꞉ ꝑcognitio nō numerat ad numerationē ꝑcognitoꝝ. ¶ Cōtra istud: accn̄s numerat ad numerationē illi⁹ qd̄ denoiat ⁊ cui⁹ passio est. q꞉ illud qd̄ denoiat ab accn̄te est eius sbm: sed hoc accn̄s. s. ꝑcognitio denoiat precognitū: ergo ⁊c̄. ¶ Item ad pn̄cipale. sicut res hēt qd: ita res est q̄lis ⁊ quāta. sȝ nō oportet ꝑcognoscē q̄le de sbo nec q̄ntū. silr̄ nec de passione: ergo nec eadē rōne oportet ꝑcognoscē qd est de re: nō ergo sunt due precognitiones. ¶ Itē videt q͂ sunt tres: ex intētione Ar̄. q꞉ Ar̄ dicit q͂ de sbo ꝑsupponit qd est simplr̄: de dignitate q꞉ est: sed de passione nō ꝑsupponit qd est simplr̄: sed quid est qd̄ significat per nomē. Cū igit qd est q͂ significat ꝑ nomē: ⁊ qd est simplr̄ sint diuerse ꝑcognitiones. tres erūt ꝑcognitiones. ¶ Dr̄ hic q͂ qd est: qd̄ significat per nomē. ⁊ qd est simplr̄ nō sunt diuersa: qd: iō nō faciūt diuersas ꝑcognitiones. ¶ Cōtra. per Ar̄. Quid est simplr̄ ꝑsupponit si est. querē enim qd est ignorato: si est. nihil est querē. Sed qd est qd̄ significat per nomē nō ꝑsupponit eē: q꞉ de nō entib⁹ scimus qd significat per nomē: ⁊ tn̄ nō entia nō sciunt eē: q꞉ non sunt. ⁊ dicit Ar̄ q͂ de tragelapho scim⁹ qd significat per nomē: ⁊ tn̄ ignorat si est: ergo qd est simplr̄ ⁊ qd est q͂ significat per nomen: sunt diuersa. ¶ Ad oppositum est Ar̄. dicēs q͂ dupliciter autem est precognitione ⁊c̄.

Ad qōnem dr̄ q͂ tn̄ due sunt ꝑcognitiōes. videlicet qd est ⁊ qa est. ¶ Intelligēdum tn̄ ꝓpter hoc: q͂ ad cognoscēdū ꝯclōnē oportet precognoscē pn̄cipia: pn̄cipia ꝯclōnis sunt tria. Unū cōplexū qd̄ est dignitas. duo incōplexa ut subiectū ⁊ passio. q꞉ ex hiis duob⁹ ꝯstituit ꝯclō. In cōclōne enī ꝑdicat passio de sbo: ergo ad cognoscēdū conclusionē oportet ꝑcognoscē dignitatē: passionem: ⁊ subiectū: ⁊ ita sunt tria ꝑcognita tn̄: tn̄ sunt duo modi ꝑcognoscēdi. De subiecto enī ꝑcognoscit qd est ⁊ qa est. De passione qd est: ⁊ de dignitate qa est: ⁊ sic due sūt ꝑcognitiones coiter. s. qd est ⁊ qa est. ¶ Aliud est itelligēdū q͂ qd est rei simplr̄ ⁊ qd est qd̄ ꝑ nomē significat: nō sūt eadē. Et huiusmodi duplex est rō. Una est. q꞉ ꝑcognoscēdo qd est rei simplr̄ necesse est ꝑcognoscē si est: q꞉ nō ens nō habet uerū qd: sȝ ꝑcognoscēdo qd est qd̄ significat per nomē tn̄ nō oportet ꝑcognoscē si est: non ens enim pōt hēre tale eē. Itē alia rō est ad hoc: q꞉ cognoscēdo qd significat per nomē solū cognoscimus modo indistincto ⁊ cōfuso: ⁊ cognoscēdo quid simplr̄ rei: cognoscimus rē determinate ⁊ distincte. Et hoc ostēdit Themistius per exēplū. Si dicat puero q͂ adducat equū. tunc adducit equū ⁊ nō bouē: ⁊ hoc non est nisi q꞉ cognoscit qd significat per hoc nomē equū: tn̄ puer non cognoscit uerā q̄dditatē equi: qa tūc cognosceret pn̄cipia intrinseca equi: qd̄ falsum est. patet ergo q͂ qd rei absolutū ⁊ qd significat per nomen: nō sunt eadē totalit̄. ¶ Intelligēdū tn̄ est q͂ Ar̄ cōprehēdit utrūq꞉ ibi sb gn̄alitate q̄dā de ꝑcognitiōe: iō tn̄ ponit duas ꝑcognitiōes.

Ad primā obiectionē dr̄ q͂ ꝯn̄tia non ualet q꞉ questio qd est: ⁊ ꝓpt̄ qd est: reducunt ad cognitionē qd est. Sed questio qa est. ⁊ si est: reducunt ad cognitionē si est. ¶ Ad aliud silr̄ dr̄. ¶ Ad rōnes ꝯtra hoc. ad pmā dr̄: q͂ cognitio nō est in ꝑcognito ut in sbo: sed in ꝑcognoscēte. ideo nō oportet q͂ ꝑcognitio numeret ad numerationem precogniti. ¶ Propter qd̄ est intelligēdū: q͂ duplex est opatio. Quedā immanēs agēti ut intelligere respectu intellectus: sentire respectu sensus. Alia est opatio trāsiēs in mām extrinsecā: cuiusmodi est cōbustio ignis. Cōbustio enim est in illo qd̄ cōburit: opatio pmo mō est in agēte. scd̄o modo est in passo: sed ꝑcognitio est opatio primo mō: ⁊ ideo est in intellectu. Solutū est enī per hoc q͂ opatio trāsiēs in mām extrinsecā: est in opato: alia aūt non. ¶ Ad aliud cōtra illud dico q͂ supposito q͂ ꝑcognitio referat ad ꝑcogniti tn̄ non oportet tn̄ q͂ numeret ad numerationē ꝑcogniti. Instātia enim est q꞉ pater refert ad filiū: ⁊ tn̄ non oportet q͂ si sint plures filij eiusdē: q͂ ꝓpter iste sint plures patres: uel q͂ plures paternitates sint in eodē. ¶ Ad tertiū dicit q͂ ista ꝓpositio non est vniuersaliter uera. s. accidens est in eo tanq͂ in subiecto qd̄ denoiat. Denoiat enim aliqn̄ terminū a quo: ut sor. corrūpit: aliquādo terminū ad quē ut sor. generat. Aliquā do efficiēs: ut agēs agit: ⁊ aliqn̄ sbiectū in quo est sicut hō albus. Ideo nō oportet q͂ accidēs sit semper in illo tanq͂ in subiecto qd̄ denoiat. ¶ Ad aliud dicit q͂ non ꝑcognoscit de subiecto q̄le est. uel quātū. nec oportet ad hoc q͂ de subiecto sciat passio. q꞉ ad hoc q͂ sciat passio extraneat q̄le ⁊ q̄ntū ⁊ qd̄libet accidēs cōmune.

Sꝫ tñ de sꝫo necessario p̃cognoscit qd: q̃ diffi
nitio sbi est mediũ ad ꝯcludẽdũ passionẽ de sꝫo
demõstratione potissima: ⁊ anteq̃ ꝯclõ cogno
scat oportet p̃cognoscẽ mediũ p qd cognoscit:
ĩõ p̃cognoscit qd est. sed nõ q̃le necc̃ tũ. ¶ Ad
aliud ꝯcedo q̃ qd est qd significat per nomẽ ⁊
qd rei simplr nõ sunt totalr eadẽ: tñ Ar̃s utrũ
q̃ qd cõp̃ehẽdit sub vna p̃cognitione genera
li: lꝫ sint diuerse p̃cognitiones in speciali. Idẽ
tñ intelligit de vno qd ⁊ de alio. ¶ Ad rationes
que ponũt q̃ qd uerũ ⁊ qd significat per nomẽ
sunt diuersa: ꝯcedẽde sunt q̃ ue℞ ꝯcludũt: p̃sit
tñ eadẽ sub vna p̃cognitiõe gñali. Qõ. v.

q Queritur An de dignitate pos
sit p̃cognosci qd est.
videt q̃ sic. tãta cõplexio est in syllogis
mo ⁊ vnio: quãta est in dignitate: sed de syllo-
gismo p̃t cognosci qd est nõ obstãte sua cõple-
xione (aliter de syllogismo nõ posset eẽ sciẽtia: )
ergo de dignitate põt p̃cognosci qd est non ob
stãte cõplexione. ¶ Itẽ ꝓpositio imediata diffi
nit in isto p̃mo liº nõ obstãte cõplexiõe: ergo ea
dẽ rõne dignitas põt diffiniri ⁊ hẽre qd. ¶ Itẽ
eẽ nõ est nihil. huiusmodi dignitatis est eẽ. (p̃-
cognoscit enim qa est) ergo dignitas habet eẽ.
sed oẽ hñs eẽ est qd: ergo de dignitate p̃cogno
scit qd: seqtur ergo q̃ de dignitate p̃cognoscit
qd est. ¶ Dicit hic negãdo ꝯñtiã. ad ꝓbationeꝫ
dĩ q̃ lꝫ dignitatis sit eẽ nõ tñ hẽt qd: q̃ est com
plexũ: ⁊ cõplexũ nõ hẽt qd. Unde nõ seqtur est
hñs eẽ: igit est qd uel hñs qd: nisi supposito q̃
illud sit simplex ⁊ nõ cõpositũ. ¶ Cõtra q̃ com
plexio nõ impediat arguit ut p̃us. ¶ Itẽ eẽ uel
est eẽ uerũ: uel insepabilr cõcomitãs eẽntiã. Si
primo mõ: necessario p̃cognoscit de dignitate
qa est: ergo qd est. q̃ suũ eẽ est. Si scđo mõ: ad
huc seqtur q̃ eẽ p̃supponit eẽntiã ⁊ qd supponi
tur seqtur qd est. ergo seqtur ad qa est. ¶ Itẽ ꝓ-
positio diffinit sic. ꝓpositio est orõ uerũ uel fal
sum significãs. ergo ꝓpositio hẽt qd: q̃ diffini
tio ⁊ qd sunt eadẽ: ⁊ tñ ꝓpositio est qdã cõple
xũ: dignitas ergo põt hẽre qd nõ obstãte rõne
cõplexi. ¶ Dicit hic q̃ ꝓpositio nõ diffinit in-
quãtũ est quoddã cõplexũ acceptũ sub rõne cõ
plexi sed sub rõne incõplexi. ¶ Cõtra: in diffini
tione ponit hec p̃ticula significãs uerũ uel fal-
sum: sed nihil significat uerũ uel falsum nisi cõ
plexũ sub rõne cõplexi. ergo ꝓpositio ut hic dif
finit significat cõplexũ sub rõne cõplexi. ¶ Itẽ
dignitas s̃m id qd est significat. ergo de digni
tate p̃cognosci põt quid significat per nomen.
¶ Ad oppositũ est Ar̃s dicẽs: q̃ de dignitate
p̃cognoscit solũ q̃ est. ¶ Itẽ si de dignitate pre
cognoscit qd est: tũc ex dignitate ⁊ illo qd: pos
set fieri vna ꝓpositio imediata. siue dignitas: ⁊
eadẽ rõne ista dignitas haberet qd: ⁊ ex isto qd
⁊ dignitate eẽt alia ⁊ sic ĩ ĩfinitũ. qd ẽ icõueniẽs
Incõueniẽs est ergo dicẽ q̃ dignitas hẽat qd

Ad qõnẽ dico q̃ de dignitate soluꝫ p̃
cognoscit qa est. ꝓbo: q̃ di
gnitas facit cognitionẽ de ꝯclone: sed non ens
cõclusioni nihil facit: ergo oportet q̃ de digni-
tate p̃cognoscat qa est. ¶ Itẽ oñdo q̃ de digni
tate non p̃cognoscit qd est simplr: q̃ qd est sim
pliciter est solius incõplexi. sed dignitas est qđ
dam cõplexũ: ergo ⁊c̃. q̃ aũt nõ habeat qd. pa-
tet ex intentione Ar̃s. viiº. methaphisice. dicit
enim q̃ hõ albus nõ habet qd eo q̃ est ens per
accidẽs siue aggregatũ. Sed dignitas est ma
gis aggregatũ q̃ hõ albus: ergo dignitas qd
nõ habet. Siliter de eo nõ p̃cognoscit quid qd
sigñtur p noĩ: q̃ nõ hẽt qd. sed plura qd aggre
gata: solũ ergo de dignitate p̃cognoscit qa est.

Ad primã rõnẽ dĩ q̃ syllogism⁹ põt
ꝯsiderari s̃m q̃ est cõple-
xum sub rõne cõplexi acceptũ. ⁊ isto modo nõ
habet qd. Alio modo cõsiderat s̃m q̃ est quod
dam cõplexum acceptũ sub ratione incõplexi
⁊ isto modo habet qd: ⁊ diffinitionẽ: ut sic enlꝫ
significat per uocem incõplexã ut per hanc uo
cem syllogismus. ⁊ concipit ab intellectu nr̃o.
⁊ isto modo de syllogismo p̃cognoscit quid est
non tamẽ de dignitate s̃m q̃ Ar̃s intelligit: q̃
Aristotiles intelligit de dignitate ut est cõple-
xum acceptũ sub rõne cõplexi. ¶ Ad aliud: per
idem ꝓpositio immediata non diffinit: s̃m q̃
est cõplexum acceptũ sub rõne complexi. ¶ Ad
aliud similiter dicit negãdo cõsequẽtiam de di
gnitate precognoscit qa est. ergo quid est: ⁊ ad
ꝓbationem eodem modo sicut prius: quia di-
gnitas non habet quid lꝫ habeat esse: qd enim
solum est alicuius incõplexi qd est obm intelle-
ctus simplr. ¶ Ad rõnem cõtra hoc dicit q̃ eẽ
concomitat eẽntiam dignitatis. ideo seqtur q̃
eẽntia dignitatis precognoscit: sed ex hoc non
seqtur q̃ de dignitate p̃cognoscat quid: q̃ qd
solum est eius quod est obiectũ intellectus sim-
pliciter, eẽntia autem põt esse cõplexi ⁊ incom-

plexi ꝛ cuiuscũqȝ alterius entis. ¶ Ad aliud de ꝓpositione sicut prius. ¶ Ad rõnem cõtra illud: dicit ꝙ hec particula significãs uerũ uel falsum põt cõparari ad ꝓpositionem sub rõne incõpleri. ꝛ põt cõparari ad ꝓpositionem sub ratione cõpleri sicut ad hãc totam: hõ est animal sub sua integritate. Primo modo cõparatur ad ꝓpositionẽ ut quid. Secũdo modo cõparat ad ꝓpositionem ut quale uel qualificãs. ¶ Ad formam cum dicit. ꝙ nihil est significãs uerum uel falsum nisi cõplexum sub rõne cõpleri: dicit ꝙ hoc est uerum qualitatiue: quidditatiue tamẽ accipiẽdo uerum uel falsum: ꝓpositio assumpta falsa est: qꝛ solũ hoc habet ꝓpositio accepta sub rõne incõpleri. ¶ Ad aliud dicit ꝙ de dignitate non ꝑcognoscit qd est qd per nomen significat: qꝛ dignitas non hẽt vnũ quid sed plura congregata: ꝛ ideo de dignitate non precognoscit quid est: qd per nomẽ significat: eiusdem enim ꝑcognoscit qd est qd significat per vnũ uel hẽt vnum quid ꝛc. Qõ. vj.

q**Ueritur** An de passione precognoscat qꝛ est. ꝙ sic videt. qꝛ de passione ꝑcognoscit quid est: ergo de ea põt ꝑcognosci qꝛ est. Antecedẽs patet per Ar. ꝓbo cõsequẽtiam. Quid est ꝑsupponit si est: qꝛ querẽtes quid est ignorãtes si est nihil querũt. ¶ Hic dicit ꝙ de passione precognoscit quid est qd significat per nomen ꝛ tale quid non ꝑsupponit si est. negat ergo hec cõsequẽtia: de passione ꝑcognoscit quid est: igit qa est: qd tamen simpliciter ꝑsupponit si est: sed sic de passione non precognoscit qd est. ¶ Contra istõ per Ar. qui. iiij°. ꝛ. v°. methaphisice dicit ꝙ quid qd significat per nomen: est uera diffinitio. Si ergo de passione precognoscit quid est qd significat per nomen: igit de eadem precognoscit quid est simplr ꝛ quid est uera diffinitio: ꝛ tũc reddit ꝑma ratio. ¶ Item Ar. in secundo huius distinguit de diffinitione. vna est diffinitio simplr ꝛ qd rei. altera est diffinitio qd nois: ꝛ istam attribuit nõ entibus. Cum igitur passio sit ens non habet tñ diffinitionem exprimentem qd nois: sed simplr diffinitionẽ: ꝛ per ɔñs simplr qd. ¶ Itẽ ad ꝑncipale passio scit de sbo: ȝ nõ ens sciri nõ põt: igit oportet de passione ꝑcognoscẽ qa est. ¶ Ad oppositũ est Ar.

**Ad questionem** dĩ ꝙ de passione solũ precognoscit quid est quod significat per nomen. ꝛ huius ratio est qꝛ in passione idem est esse ꝛ subiecto inesse: qꝛ accidentis esse est inesse. Sed inesse passionis in subiecto ɔcludit in demõstratione: ꝛ hoc est suuȝ eẽ. igit eẽ passionis cõcludit. non igit ꝑcognoscere oportet passionem eẽ ante cõclusionem. ¶ Item de passione nõ põt ꝑcognosci simplr qd est: ȝ quid est simpliciter habeat ex cõsequẽti. Ratio huius est qꝛ quid simplr ꝑsupponit si est. sed de passione nõ ꝑcognoscit si est uel qa est ante cõclõnem: necesse tamẽ est de passione ꝑcognoscere qd est qd significat per nomen. Huius ratio est qꝛ de passione oportet aliqualem cognitionẽ habere ante cõclusionem cum sit ꝑncipiũ integrans conclusionem: qꝛ ex passione ꝛ subiecto fit cõclusio in demõstratione ut prius habitũ est: sed de ea nõ ꝑcognoscit qa est nec qd est simplr. igit de ea necessario ꝑcognoscit quid est quod significat per nomẽ. ꝛ hec cognitio est indistincta: que põt haberi ante cognitionem eius qd est quid simplr: ꝛ sic cognitio isti⁹ qd est: põt haberi sine cognitione quia est: puer enim cognoscit qd significatur per equum: ꝛ tamẽ non cognouit quidditatẽ simpliciter equi. Similiter de non ente cognoscimus quid significat per nomen. ꝛ tamẽ non cognoscimus qd est simplr nec qa est. ¶ Cõtra istam positionẽ põt argui. De passione potest precognosci inesse subiecto qꝛ ȝ in cõclusione cõcludat passionem alicui determinate subiecto ꝓprio inesse. ꝑus tamẽ est ineẽ sbiecto qȝ inesse huic subiecto: ꝛ prius potest cognosci non precognoscẽdo posterius: ergo põt cognosci qa est de passione in cõmuni. ȝ eẽ speciale qd est huic subiecto ineẽ cõcludat in conclusione. ¶ Hic dicit ꝙ accidẽs non est ens: nisi qꝛ entis. s. accidẽs proprium non est ens nisi quia ꝓprij subiecti: Ideo impossibile est intelligere accidẽs proprium siue reale nisi intelligatur subiectũ cuius est hec passio. Ideo non potest de passione precognosci esse: nisi precognoscatur inesse proprio subiecto. Unũquodqȝ enim intelligitur sicut est ens: passio autem est ens in aliquo subiecto determinato: ꝛ non est ens nisi quia talis entis: ideo intelligi non potest nisi sub habitudine ad tale ens: ꝛ per hoc ad formam: dicitur ꝙ de passione propria non potest precognosci: esse in communi siue inesse nisi precognoscatur esse in proprio subiecto.

¶ Ad scd̄am siłr dr̄. Ad p̄mā cōtra hoc: dr̄ ꝙ aliqñ rō quā significat nomē est uera diffinitio ⁊ hoc itelligit Arꝭ. nō tñ est h̄ semꝑ uerū. pōt enim aliqñ rō eē entis descriptio: ⁊ ista non est uera diffinitio rei lȝ per nomē significet. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ rō exp̄mēs qd nois non semꝑ attribuit nō entibꝰ: sed aliqñ enti: enti tñ pōt inesse alia rō que est uera diffinitio. vñ Arꝭ non intelligit ꝙ rō exp̄mēs qd nois: isit nō enti solū. Sȝ intelligit ꝙ nō enti inest rō exp̄mēs qd nominis ita ꝙ nulla uera rō sibi inest. sed passioni inest uera rō ⁊ rō etiā exp̄mēs qd nois. Sed uera rō nō p̄cognoscit de passione añ ↄclōnē. sed solū p̄cognoscit qd est qd̄ significat per nomē. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ nō ens nō pōt sciri: iō seqtur ꝙ oportet passionē eē: sed tñ nō seqtur ulteriꝰ: ꝙ eiꝰ eē p̄cognoscat añ ↄclōnē: q2 in ↄclōne suum eē ↄcludit: q2 suū eē est sb̄o ineē. ¶ Cōtra positionē arguit sic. Ineē sb̄o est aliud ab eēntia accñtis: pōt igit eēntia accñtis p̄supponi lȝ ineē sb̄o de accñte ↄcludat in ↄclōne: sed eēntia nō est i esse: pōt igit p̄cognosci de accñte qd est añ ↄclōnē (loquēdo saltē de eē eēntie.) ¶ Dicit ꝙ eē accñtis i suo sb̄o nō est aliud ab eēntia. ¶ Cōtra istud: eēntia pōt intelligi nō intelligēdo ip̄aȝ subiecto accñtis ineē. pōt enim accñs itelligi: lȝ nō intelligat ip̄m ineē sb̄o. sed sufficit ꝙ p̄fuerit in sb̄o: sed nihil pōt itelligi sine eē qd̄ est de sua eēntia: igit ineē nō est de eēntia accidentis. ¶ Itē eēntia accñtis ↄsistit in indiuisibili. Preterea ƀm se nō suscipit magis nec minus: q2 magis ⁊ minus in eēntia uariāt spēm: eēntia tñ accidētis i sb̄o ƀm tale eē: suscipit magis ⁊ minꝰ: igit ineē nō est de eēntia eius. ¶ Itē si sic tūc hic eēt nugatio. accñs est ens in sb̄o: q2 accidēs de sua eēntia est ens in sb̄o: ⁊ iteꝝ exp̄mit est ens in sb̄o: igit idē bis ponit. ¶ Itē si sic: tūc rectū ⁊ simū eēnt diuerse spēs: q2 ↄueniūt in aliquo ut i cauo: ⁊ differūt eēntialr̄: q2 per diuersa eē i sb̄o. Sed eē i sb̄o fit eēntia accñtis. ergo cum in aliquo ↄueniūt ⁊ in aliquo differūt spēs sunt: sed h̄ est falsum. Si enim eēnt spēs: tunc scia nālis que est de simo eēt subalternata scie mathematice que est de cauo. ⁊ nō eēnt scie diuerse p̄º: methaphisica: ⁊ nālis: ⁊ mathematica cuiꝰ oppositū dicit Arꝭ i. vjº. methaphice. ¶ Ad h̄ dr̄ ꝙ simū ⁊ rectū nō sūt diuerse spēs: q2 nō differūt per dr̄ias itrinsecas ⁊ formales: sed per extrinsecas ut per diuersas hitudines ad subiecta.

¶ Cōtra istud: accñs ↄsistit in hitudine eēntialr̄ q2 ƀȝ id qd̄ ē iheret. Sȝ diuersa habitudo causat per cōparationē ad diuersa subiecta: igit diuersa eēntia accñtis est ex diuersitate sb̄iectoꝝ. Cū igit cauū cui inest rectū tanq̄ passio: ⁊ nasus cui inest simū tanq̄ passio sint diuersa subiecta: igit illa accñtia erūt diuersa eēntialr̄ ⁊ specifice. ¶ Ad p̄mā illarū dr̄ ꝙ ineē ipsiꝰ accñtis: est duplex: qd̄dā est ineē actu: qd̄ distinguit cōtra p̄teritū ⁊ futurū: ⁊ tale ineē nō est de essentia accñtis: q2 accñs intelligi pōt sine h̄ ꝙ actualr̄ sb̄o insit. Aliud est ineē qd̄ ↄsistit in q̄dā hitudine ad sb̄m: ⁊ isto mō ineē est de eēntia accidētis: sicut enim sanū in urina non pōt cognosci nisi in habitudīe ad sanū in aīali: cuiꝰ est signū. Eodē mō accñs nō pōt intelligi nisi in habitudine ad sb̄m: cuiꝰ est dispositio. Accñs enim nō est ens nisi q2 entis: ⁊ nō intelligit nisi sicut est entis. iō necesse est dicē ꝙ ineē ƀm habitudinē sit de eēntia accñtis: sed nō ineē qd̄ est actu i existere. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ suscipit magis ⁊ minus ƀm suū ineē qd̄ est actu existere in sb̄o: illd̄ aūt nō est de eēntia eiꝰ: sed ƀm ineē qd̄ ↄsistit in habitudine. Accñs nō suscipit magis nec minus sicut nec eēntia. ¶ Ad aliud dr̄ siłr: q2 dicēdo accñs ens in sb̄o: ens accipit duplr̄. vno mō ens qd̄ est nomē. Alio mō ens qd̄ est p̄ticipiū qd̄ denotat actu exñs. p̄mo mō hic est nugatio sicut si dr̄ sb̄a ꝑse ens: sicut enī sb̄a est ꝑse ens eēntialr̄. ita accñs est ens in alio eēntialr̄. Scd̄o mō hic nō est nugatio: q2 actu ineē sb̄o nō ē de eēntia accñtis. ¶ Ad aliud dr̄. ꝙ rectū ⁊ simuȝ nō sunt diuerse spēs ⁊ rō huiꝰ est q2 nō hñt dr̄iā nisi mālē: sicut dicet. ¶ Ad rōnē contra h̄ dico ꝙ accñs ꝑse est dispositio sb̄i ⁊ eēntialr̄ est talis hitudo: ⁊ tñ non oportet si subiecta sint diuersa aliquo mō: ꝙ accñtia sint diuersa formalr̄ uel specifice. Sȝ qñ ita est ꝙ accñtia sunt passiōes subiectoꝝ que ƀm se sunt diuersa ⁊ formaliter: tūc tales passiones sunt diuerse formalr̄: sicut risibile ⁊ rudibile se hñt respectu hois ⁊ asini. Sed nasus cuius passio est simitas: ⁊ cauus cuius passio est rectū uel cauitas nō hñt diuersitatē formalē sed trñ mālē. Sūt enim diuerse partes māles. huiꝰ qd̄ simbolū. iō simū ⁊ rectum formalē dr̄iam nō hñt per hitudinē ad sb̄iecta ⁊ iō nō sunt spēs respectu caui simplr̄: si enīȝ essent spēs: tūc scia nālis eēt bñ subalternata mathematice sicut argutū est ⁊c. Questio. vij.

Queritur an de subie
cto possit cognosci q: est: q non videt:
tātum depēdet ꝯclusio demōstrationis a ꝑdi-
cato sicut a subiecto: ꝑdicatum enim in ꝯclone
est passio: passio enim de subiecto ꝯcludit: sed
de passione non ꝑcognoscit q: est: igit nec de sb
iecto. ¶ Itē de rosa pōt demōstrari passio: ꝛ tū
nō oportet semꝑ supponē rosaꝫ esse: aliqñ eniꝫ
non est igit ꝛc. ¶ Item hec est uera: hō est risibi
lis siue hō sit siue non sit: pōt enim risibile de-
mōstrari de hoīe: per diffinitionem hoīs que est
uera de hoīe siue sit siue non. Hec enim est ue-
ra hō est aīal rōnale. siue sit actu siue non: igit
ad hoc q passio de subiecto demōstret nō opor
tet ꝑcognoscē de subiecto q: est. ¶ Item: eē que
rit de subiecto: ꝛ qōnes sunt eq̄les numero ꝛc.
igit eē pōt sciri de subiecto per demōstrationē.
Si ergo eē pōt de subiecto demōstrari: non est
necesse ꝑcognoscē de subiecto q̄a est: q: qd de-
mōstrat non oportet ꝑcognosci ante ꝯclonem.
¶ Hic dr q eē de subiecto querit non q esse de
subiecto demōstret: sed q eē de subiecto cogno
scit alia via. ¶ Cōtra: eē in eēntia subiecti habet
causam: est etiam posterius eēntia subiecti. pōt
igit per illam cām de eēntia subiecti demōstra
ri. ¶ Hic dr q eē non est posterius eēntia sicut
passio: ꝛ iō non pōt demōstrari de eēntia subie-
cti. ¶ Cōtra: scire est per cām cognoscē ꝛc. iste
ergo tres ꝯditiones sufficiūt ad hoc q aliqd de
mōstratiue sciat: cū igit iste tres ꝯditiones repi
ant in eēntia: respectu eē: igit eē de eēntia demō
strari pōt. ¶ Item demōstratio est ex ꝑmis ue-
ris ꝛc. sed in diffinitione demōstratiōis non po
nit hec pticula: q illō de quo demōstret sit pas
sio. igit non reqrit ad hoc q aliqd de aliquo
demōstret q sit passio eius. ¶ Item eēntia fa-
cit cognitionem de eē. aut igit facit cognitionē
de eē simplr. aut quo ad nos: non quo ad nos:
q: sic est notius q̄ eēntia: sicut patet. Cognosci
mus enim subas sepatas eē non tū ipsarum es
sentiam: ergo eēntia facit cognitiōem de eē sim
plicit: ꝛ talis cognitio est p demōstrationē sim-
pliciter. igit eē de eēntia simplr pōt demōstrari.
¶ Ad oppositum est Aristotiles dicēs: q de sb
iecto precognoscit quid est: ꝛ quia est.

Ad qōnē dr q de subiecto preco-
gnoscit utroqꝫ modo
añ ꝯclonem. de subiecto enim ꝑcognoscit qd:
q: qd sbiecti est ꝑncipale medium in demōstra
tione. Nam medium in demōstratione est cau
sa ꝯclonis: ꝛ causa cognoscit añ effectum. igit
de subiecto ꝑcognoscit qd est: silr de subiecto ꝑ
cognoscit q: est: q: qd est ꝑsupponit q: est. quia
non ens non hēt qd. ¶ Intelligēdum tū est: q
qd est non ꝑsupponit esse existē: nec oportet tale
eē ꝑcognoscē de subiecto ſm q eē existē distin
guit ꝯtra ꝑteritum ꝛ futurum. Sed eē qd pre-
supponit de subiecto est eē ſm qd: sunt eni gra-
dus entis: sb quo vnum ens ab alio differt. Ali
us est enim gradus eēndi qui corrñdet homi-
ni ꝛ asino lꝫ neutrum actualr existit. Uel posset
dici q eē qd ꝑsupponit: est eē non ꝓhibitum in
rerum natura. Illud enim de quo habet scia:
oportet q hñerit eē in ꝑterito: uel posset habere
esse in futuro: uel q nunc habeat esse.

Ad primā rōnē dicitur:
q ꝯclo magis depēdet a sbiecto q̄ a predicato.
Subiectuꝫ enim est causa ꝑdicati qd est passio.
¶ Ad aliud dr: q ꝓbat ueruꝫ: ꝓbat enim q de
subiecto non oportet ꝑcognoscē: q est actuali-
ter existēs ꝛc. ¶ Ad aliud per idem. ¶ Ad ulti-
muꝫ principale sicut dicebat: ꝛ ad rationem cō
tra hoc dr: q esse lꝫ sit posterius eē: de eē tū nō
pōt demōstrari: q: illud qd demōstrat de ali-
quo necessario hēt duas ꝯditiones: necesse eni
est q sit ens in aliquo genē per se: ꝛ necesse est
q in subiecto de quo ꝯcludit ꝑsupponat eē: sed
eē neutram ꝯditionem hēt. nō enim est ens in
genē: sed per reductionem est in eodem genē:
in quo est eēntia. Silr eē in subiecto non ꝑsup-
ponit eē. q: sic eēt ꝓcessus in infinitum. ꝓpter
hoc eē non pōt demōstrari: q: non est ens: quia
nec suba nec accidēs per se loquēdo. ¶ Ad pri-
mam rōnem ꝯtra hoc dr: q supposito q illud
qd demōstrat in subiecto ꝑsupponit eē. tū c pōt
demōstrari si in subiecto causam hēat sicut rō
ꝯcludit: sed eē in eēntia non ꝑsupponit esse ab
eēntia. ¶ Ad aliud dr: q reqrit q illud qd de-
mōstrari debet in subiecto ꝑsupponat eē. ꝛ tūc
ꝯueniēter demōstrat si cōcludit ex ꝑncipijs ue
ris ꝛc. Similr rō ꝓbat q non oportet illud qd
demōstret de passione eē. ꝛ hoc est ꝯcedēdum.
pōt enim aliqñ diffinitio materialis ꝯcludi de
subiecto: per diffinitionem formalem siue fina
lē. dr etiā q eēntia nō facit cognitionē de eē: q:
i eē nō ꝑcognoscit eēntia respectu eē. Mō. viij.

q Queritur An cognitis ꝑmissis si mul cognoscat ꝯclo: ꝙ nõ videt: ꝑmisse se hñt i rõne cãe effi ciẽtis respectu ꝯclonis. ſ3 efficiẽs nõ ꝯtinet effe ctũ nisi in vtute ⁊ nihil agit ultra spẽ suã. ergo ꝑmisse non faciũt cognitionẽ de ꝯclone nisi in vtute: cognitis ergo ꝑmissis nõ cognoscit ꝯclo sil' tpe sb ꝓpria rõne: sed tñ in vtute ⁊ potẽtia. ¶ Itẽ ꝑmisse se hñt ad ꝯclonẽ in rõne cãe mã lis. Sȝ qñ causa mãlis facit cognitionẽ de effe ctu. ꝑus tpe cognoscit causa ꝙ̃ effect⁹: sicut in exẽplo Aristotilis. vij° methaphisice. Subã eni ꝑcedit oẽ accñs cognitione diffinitiue ⁊ tpe. er go ꝑmisse ꝑus tpe cognoscunt ꝙ̃ ꝯclo. ¶ Itẽ ꝫm Aristotilẽ. ij°. ꝓoꝝ. Cõtingit cognoscẽ oẽs mulã eẽ sterilẽ ⁊ hãc eẽ mulã ⁊ dubitare an hẽ at aliqd in uẽtre: ⁊ per ꝯñs ignorare ꝯclonẽ. er go ⁊c. ¶ Itẽ multa sil': rõne qua mlta sunt: nõ pñt intelligi ab itellectu. Intellect⁹ enim nõ in telligit nisi vnũ itelligibile sil'. sed ꝑmisse ⁊ ꝯclo sunt multa intelligibilia: ergo nõ pñt sil' cogno sci ab intellectu ⁊c. ¶ Item intellect⁹ in sillo gizãdo discurrit successiue a ꝑmissis ad ꝯclo nem: ergo successiue intelligit ꝑmissas. s. ꝑmo. ⁊ postea ꝯclonem: q2 intelligit discurrẽdo: non igit sil' cognouit ꝑmissas ⁊ cõclonem. ¶ Itez si sic: habitis ꝑmissis in paralogismo accñtis sta tim hẽbit ꝯclo: ⁊ ita non falleremur. ¶ Ad op positum est Aristotiles: dicẽs ꝙ ꝑmisse sil' co gnoscunt cũ ꝯclone: sil' enĩ iducẽs cognouit.

Ad questionẽ dr̃. ꝙ cognitis p̃missis: siml' tpe co gnoscit ꝯclo: si cognoscit in rõne cause: cogni tis tñ ꝑmis ꝑncipijs in se ut non applicatis in rõne cãe: nõ oportet sil' tpe cognoscẽ ꝯclonẽ. ꝑ mũ patet: q2 causa ⁊ effect⁹ sil' sũt ⁊ nõ sũt. Cau sa eni' est ꝑncipiũ eẽndi effectui: ſ3 eadẽ sunt ꝑn cipia eẽndi ⁊ cognoscẽdi ꝫm Aristotilẽ. ij°. meta ꝑhice: ergo cognitis ꝑncipijs i rõne cãe: sil' tpe cognoscit ꝯclo. scd̃3 patet ꝑ Aristotilẽ. ij°. ꝓoꝝ. dic eni ꝙ ꝯtingit cognoscẽ oẽs mulã eẽ sterilẽ. ⁊ hãc eẽ mulã. ⁊ ignorare hãc eẽ sterilẽ: nõ ap plicãdo istas ad iuicẽ: nec cõparãdo minorem maiori. sic ergo patet ꝙ p̃misse in se cognosci pñt nõ cognoscẽdo ꝯclonẽ. ⁊ hẽ qa deficit ap plicatio. ¶ Iuxta h̃ ẽ sciẽdũ ut patet i. ij° ꝓoꝝ. ꝙ ꝯtigit scire tripl'r. Cõtigit eni scire in uli ⁊ i ꝑti culari. ⁊ h̃ dupl'r. s. actu ⁊ hitu. In uli scit ꝯclo qñ cognoscit maio2 nõ cognoscẽdo miorẽ. nec ꝯclonẽ ꝫ3 se. q2 cognoscẽdo hãc ꝑ se oĩs mula ẽ sterilis: cognoscit i uli ꝙ hec mula ẽ sterilis. Alio mõ cognoscit ꝯclo in ꝑticulari ⁊ hitu: qñ cognoscit maio2 ⁊ mino2: ſ3 tñ mino2 nõ ꝯside rat actu eẽ sb maiori. ⁊ istis duob⁹ modis: ꝑus nã ⁊ ẽt tpe: cognoscunt ꝑmisse: ꝙ̃ ꝯclo i actu. Tertio mõ cognoscit ꝯclo actu: ⁊ hoc qñ co gnoscit maio2 ⁊ etiã mino2 ⁊ sil' cũ h̃ cognoscit mino2 eẽ actual'r sb maiori. sic eni fit applica tio ꝑmissaꝝ in rõne cãe: ⁊ isto mõ ipossibile ẽ ꝑ missas cognosci ꝑus qñ sil' tpe cognoscit ꝯclo

Ad primã dr̃ ꝙ ꝑmisse ꝯtinẽt in v tute ꝯclonẽ. Nõ sic i vtute tñ ꝙ reqrat aliqd agẽs ꝑ qd ꝑmisse fa ciũt sciaȝ de ꝯclone i actu. Sȝ ꝑmisse sic appli cate ꝯtinẽt ꝯclonẽ vtute: sicut efficiẽs dispositũ ꝯtinet effectũ: efficiẽs aũt ponit effectũ i actu in oi mã disposita. sic ꝑmisse applicate determia te tertio modo faciunt cognitionẽ de ꝯclone in actu. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ ꝑmisse hñt rõnẽ cãe mã lis respectu ꝯclonis. ⁊ nõ solũ h̃ ſ3 hñt rõnẽ cãe efficiẽtis sic ꝙ pñt sufficiẽter de se cognitioneȝ de ꝯclone facẽ sb ꝓpria rõne: ⁊ iõ nõ oportet ꝙ ꝑus cognoscant ꝯclone tpe. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ ista rõ ꝓbat ꝙ ꝯtigit cognoscẽ ꝑmissas nõ ap plicatas ad iuicẽ ignorãdo ꝯclonẽ: ⁊ h̃ itelligit Aristotiles. Si tñ ꝑmisse applicẽtur ad iuicẽ: ⁊ mio2 cognoscat eẽ sb maiori tũc nõ cognoscis ꝑmissas ⁊ ignoras ꝯclonẽ. ¶ Ad aliud dr̃: ꝙ ml' ta pñt itelligi nõ sub spẽ multoꝝ: ſ3 sb spẽ vni⁹. vñ ꝑmisse ⁊ ꝯclo cognoscũt i vno idiuisibili tpe ⁊ nõ sb ꝓprijs spẽb⁹: ſ3 sb spẽ hitudis. ¶ Et si tũc q̃ras: vñ ꝓuenit ista spẽs hitudis: ista hitudo nunꝙ̃ fec spẽȝ i sẽsu: igit nec i itellectu. ¶ Dr̃ ne gãdo ꝯñtiã: ⁊ dr̃ ꝙ aliqd ꝑt facẽ spẽs i itellectu qd nõ facit spẽm i sensu. Subã eni sut ponit ab aliqb⁹. ꝯnõ fac spẽm in sẽsu: ⁊ fac tñ spẽs i itelle ctu: sil'r hec hitudo ꝑmissaꝝ ad ꝯclonẽ spẽȝ fac i itellectu: ꝑ quã itelligit: ⁊ ẽt ꝑ quã ꝑmisse itel ligunt sil' tpe: ⁊ tñ nõ fac spẽȝ i sensu. ¶ Et qñ q̃ rit qd causat hãc spẽȝ. ¶ Dr̃ ꝙ sic hec hitudo ꝫ3 se ab itellectu causat: ita possibile est ꝙ spẽs per quã itelligit ab itellectu causet. Intellect⁹ eniȝ opat oẽs itẽtiões: ⁊ spẽs ꝑ qs itelligunt. ¶ Ad aliud patet ꝑ idẽ. Intellect⁹ eni in acqrẽdo co gnitionẽ ꝯclonis ꝑ ꝑmissas: ꝑus tpe cognouit ꝑmissas ꝙ̃ ꝯclonẽ. sic quodãmõ tps i quo co gnouit ꝯclonẽ succedit tpi in quo cognouit ꝑ missas: tñ alio mõ sil' cognouit ista sic sil' tpe ꝙ

iter h tps z illo nõ cadit tps mediũ: sz tñ acq̃sie rit cognitionẽ de ɔclõne: in illo acq̃sito eẽ itelli git ꝑmissas z sil' ɔclonem tpe: ita ꝙ nõ sit alia successio tpis i quo cognoscit ɔclonẽ ad tps in quo cognouit ꝑmissas. ¶ Ad aliõ dr: ꝙ aliq̃s põt falli ꝑ fallaciã acciñtis. lz eni i fallacia acciñ tis alia ɔclo sequat necessario ex ꝑmissis ut illa i q̃ tãta idẽtitas z nõ maior ɔcludit i ɔclone ꝙ̃ ꝑus fuit i ꝑmissis: tñ adhuc cognoscẽs ɔclões ꝑt falli: ex h ꝙ ñ applicat: sz scã fcta applicatiõe sil' tpe cognouit q̃ ɔclo sequtur: z q̃ nõ zc. Nõ. ix

q Ueritur An cognitis ꝑmissis in rõne cãe: sil' nã co gnoscat ɔclo. ꝙ sic videt. causa ꝑm se ad causatũ refert. sz cognito vno correlatiuorũ cognoscit sil' z reliquũ. (qr relatiua sunt sil' nã) z per ɔ̃ns cognitio vni⁹: non magis depẽdet a cognitiõe alti⁹ ꝙ̃ ecõuerso ergo zc. ¶ Itẽ si co gnitis ꝑmissis in illo istãti nãe nõ cognoscit cõ clusio: tũc in ista ꝑoritate nãe cognoscit causa z ignorat causatũ: sz ignorato causato ignorat causa: cũ sint relatiua: ergo i ista ꝑoritate cogno scit sil' causa z ignorat: ergo oportet dicẽ ꝙ co gnitis ꝑmissis in rõne cause: cognoscit cõclu sio simul natura. ¶ Itez cognitis premissis in ratione cause: cognoscit applicatio ꝑmissarum ad cõclusionẽ: ergo sil' natura cognoscit appli catio: quia cũ applicatio sit relatio cognosci nõ potest sine extremis: ergo zc. ¶ Itẽ cognitis ꝑ missis sil' nã cognoscit ɔclo in potẽtia z uli. sz sicut potẽtia se hẽt ad actũ maioris: ita cogni tio actualis ɔclonis se hẽt ad eandẽ maiorẽ: qr cui⁹ est potẽtia ei⁹ est act⁹: ergo sil' i eodẽ cogno scit maior sumpta cũ minori z sil' ɔclo in actu. ¶ Itẽ si cognitis ꝑmissis in eodẽ istãti nãe nõ cognoscit ɔclo: tũc ꝑt itellect⁹ itelligẽ ꝑmissas z cessare ab itelligẽdo ɔclonẽ. z ita si nõ necesse est ꝙ ꝑmisse sil' nã cognoscant cũ ɔclonib⁹. pos sibile erit ꝙ itelligant ꝑus tpe etiã: qd est cõtra Aristotilẽ. ¶ Ad oppositũ. causa ꝑor est suo ef fectu in sua nã: ergo ꝑus nã ꝑñt ꝑmisse cogno sci z itelligi in rõne cãe ꝙ̃ effect⁹. ¶ Dr ad illud ꝙ causa ꝑus cognoscit nã ꝙ̃ effect⁹. si accipiat causa pro eo qd est causa. accipiẽdo tñ cãm sub intẽtione cãe: sil' cognoscit nã causa z effectus. ¶ Cõtra causa est ad cui⁹ eẽ sequr aliud eẽ. hec est diffinitio cãe: sz diffinitio cõpetit diffinito sb ꝑpria rõne. ergo causa est causa ꝑm ꝙ prior est nã suo effectu, ergo ꝑmisse sb rõne cãe ꝑcedũt effectũ nã. ¶ Itẽ ad ꝑncipale sbm est ꝑus acciñ te: cognitione: diffinitione: z tpe. z sbm est cau sa acciñtis: ergo illud qd est causa sub rõne qua est causa ꝑcedit effectũ nã z cognitione. ¶ Itẽ vn⁹ modus ꝑoritatis est ꝑm quẽ eẽ rei ꝑus est vi tate ꝑpositionis ꝑm nãm siue ꝑm cãlitatẽ. z tñ in re ista sunt ɔuertibilia. ergo illud qd est causa sb rõne cãe: ꝑus est effectu. ꝑm nãm ergo ꝑmis se ꝑus nã cognoscunt ipa ɔclone ex h ꝙ sũt cã.

## Ad qõnẽ dr ꝙ notis ꝑmissis i rõne cause formalis: sil' nã

ɔclo cognoscit i rõne effect⁹. tñ ꝑmisse que sũt cãe ɔclonis: nõ ɔsiderate sb rõne intẽtiõis cãli tatis. ꝑores sunt nã ɔclone z ꝑus nã cognoscũ tur. Primũ ostẽdo: Causa que est sub intẽtione cãe ad alterũ refert: sed relatiua sunt sil' natura z ꝑm cognitionẽ nãlẽ: qr vnũ non põt cognosci nisi cognito altero: z via ɔ̃sa: ita ꝙ neutrũ ꝑnci pali⁹ a cognitiõe alteri⁹ depẽdet magis ista via ꝙ̃ ecõuerso: tũc ista duo sunt sil' in nã ꝑm cogni tionẽ: sed relatiua sic se hñt. ꝙ cognito vno rela tiuo: cognoscit z reliquum z ecõtra. z magis vnũ nõ depẽdet a cognitione alteri⁹ ꝙ̃ ecõtra: iõ sunt sil' in nã z cognoscunt ꝑm nãm. ꝑmis se ergo sb rõne cãe sil' nã cognoscunt cũ ɔclo ne. qr ut sic hñt rõnẽ relatiui. Secũdũ ostẽdo. qr ꝑm illud qd sunt: faciũt cognitionẽ de ɔclo ne: ita ꝙ ɔclo quo ad cognitionẽ depẽdet ex ꝑn cipiis ꝑmissarum: cũ ꝑmisse nõ depẽdeãt a cogni tione ɔclonis: sicut illud qd est causa ab effectu nõ depẽdet sed magis ecõtra. Sz qñ vnũ depẽ det ab altero z nõ ecõtra: illõ a quo depẽdet est ꝑus nã illo qd depẽdet. Cognitio ergo ꝑncipio rũ qb⁹ accidit itẽtio cãlitatis: ꝑor est ꝑm naturã ꝙ̃ cognitio ɔclonis: ergo cognitis ꝑmissis sb formali itẽtiõe cãe: sil' nã cognoscit ẽt ɔclo sb i tẽtione effect⁹: tñ cognitis ꝑncipiis que sũt cãe ɔclonis: z nõ ꝑm ꝙ applicant nõ oportet sil' nã cognoscẽ ɔclonẽ. ¶ Tñ intelligẽdũ est. ꝙ si ꝑ misse cognoscunt in se nõ applicãdo vnã alte ri. tũc ꝑmisse ꝑus cognoscunt ꝙ̃ ɔclo in actu tpe z nã: Si tñ ꝑmisse determiãt ad iuicẽ appli cẽt. Tũc sil' tpe cognoscũt ꝑmisse z ɔclo tñ ꝑ⁹ nã cognoscunt ꝑmisse: vñ applicatio ẽ illõ sine q⁹ ñ ꝑñt ꝑmisse z ɔclo sil' tpe cognosci: z itelli.

## Ad ꝑmã rõnẽ dr: ꝙ illa ꝑbat ꝙ ꝑ misse sb rõne cau

se sil' nã cognoscũt cũ ɔclone. ¶ Ad aliõ ꝑ idẽ ¶ Ad tciũ ꝑ idẽ. Applicatio eni nõ ꝑt itelli sine

applicatis: imo sunt naliter simul quo ad cognitionem: et ideo si cognoscunt pmisse sub rone applicati: necesse est simul natura cognosce cui applicant pmisse: tn qd applicat non simul natura cognoscit. ¶ Ad aliud di: q lz cognitio potetialis pclonis sit simul natura cum cognitione maioris tn non oportet q accepta minori sub maiori ut cognitio actualis pclonis simul natura sit cum cognitione maioris. ¶ Ad pbationem: di q no oportet actu coparari ad actum: sicut coparat ad potetiam. ¶ Ad ultimum di q prius natura cognoscunt pmisse qn applicant: q pclo. Et tn ex hoc non sequitur q pmisse prius tpe cognoscant: et cum di q in illo priori nature in quo intellect intelligit pmissas ptingit pausare et per psequens ipm non intelligere pclonem in eodem tpe. Sed prius tpe premissas: di q non sequitur. qr in eode instati tpis sunt duo instatia nature: in quorum priori intelligit pncipia: in posteriori coclonem: et tn simul tpe pclone: et hui causa est: qr pmisse cum sint applicate recte: sunt causa efficies: et necessaria inferedi et cognoscedi pclonem: et sic in eode tpe intelligunt pmisse et pclo: et non sm prius et posterius tpe: lz sm prius et posterius natura. Si queras qliter est manifestum intellectui q premisse et pclo sunt diuersa sm numerum. di q ex hoc est manifesta eorum diuersitas: qr pclonem non cognoscimus: nisi qr pcognitis premissis. ¶ Ad rones in oppositum di: sicut dicebat. ¶ Ad ronem cotra hoc: di q hec diffinitio causa est ad cuius ee &c. est diffinitio illius qd est causa qd. s. subiacet intetioni cause: et no est diffinitio huius intetionis que est causa: qa loquedo de istis intetionib formaliter: uel de aliquo accepto sub istis: non magis ad cam sequit effectus q ecotra. ¶ Alie rones pbat: q premisse que sunt cause prius natura cognoscuntur q conclusio &c. Questio. x.

Queritur de diffinitione ei qd est scire: an sit dada: q non videt: qr aut est status in pncipiis pmis: aut non. Si non tuc in pncipiis est processus in infinitum: sed infiniti non est accipe pncipium nec medium: et per psequens nec postremum: et sic non erit scitu: qd est incoueniens: si sit status in pncipiis. Tuc quero an ista principia sciunt an non: si non. ergo coclones non eruet scite: qr ignoratis pmis ignorant posteriora: si sic et manifestum est q non per cam qr ibi est stat ut cocedit: ergo scire non est ulr per cam. ¶ Itez Aristotiles in scda pclone huius dicit q pncipia magis sciunt q pclones. qr vnuqdq ppter qd: et qr pclones sciunt ppl pncipia. ergo pncipia magis tunc erut scita: et manifestu est q pncipia non sunt scita per cam qr non hnt cam: ergo scire non est per cam sem per cognosce. ¶ Item cognitio nra est ab hiis que sunt nobis magis nota: sed effect sunt nobis magis noti q cae: lz cause prius natura sint magis note: et intellect nr se het ad illa que sut manifesta in natura sicut oculus noctue ad lumen solis. ergo cognitio nra est ab effectib ad cam: et non ecotra ergo &c. ¶ Item si scire esset per cam: nunq sciret res pfecte quousq eet deuetu ad pmam cam: que est pclonis pncipiu. sed causa pma est nobis impfecte cognita: ergo qlibet effect impfecte cognoscit a nobis: sed h non est scire. ergo nihil scit sub ppria rone: hoc est incoueniens: ergo scire non est per cam cognosce. ¶ Ite ptra scda pticula cu di: et qm illius est causa: si ad cognitione conclonis oportet cam cognosce ut applicat ad effectu. sic pclo nunq sciret sb ppria rone sed sub ppa rone relatiui: qr cognosce aliqd sb ppa rone applicati est scire sub ppria rone relatiui. ¶ Ite ptra hac ptculam: qm impossibile est alr se here de hiis que frequeter sunt fiut demostrationes: cotingit eni scire per demostrationem q luna eclipsat: sed manifestum est q possibile est aliter se here. ergo male di. qd scit impossibile est alr se here. ¶ Item de corruptibilibus est scia. sm q corruptibilia sunt: et tn corruptibile hz q corruptibile est possibile est se alr hre &c. ¶ Et h dicit q de corruptibili siue mobili no est scia ea rone qua mobile est: sed sm q est imobile. ¶ Cotra: de mobili sm q mobile est scietia libri phicorum: qr de mobili sm qd mobile scit demostratiue q est in potetia ad terminum. ¶ Item si de mobili eet scia sub rone immobilis: tuc de aliquo eet scia sub rone sui oppositi. ergo oportet dice q de mobili sub rone mobilis sit scia: et tuc redit ratio. ¶ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad qone dico q diffinitio bn datur: ppter qd sciedum q scire di qtuor modis: ut dicit Linconiensis. Est enim scire coiter. et sic sciunt ptingetia ad utrulibet. Et est scire pprie: et sic sciunt con

tingētia nata. Et est scire magis ꝓprie: ⁊ sic sciunt tam pncipia ꝙ ꝯclones. Et est scire maxime ꝓprie: ⁊ sic sciunt ꝯclones per pncipia. Et isto q̄rto mō scire est per cām cognoscere. ⁊ sic accipiēdo scire diffinit Aristotiles. ¶ Intelligēdum tū quo ad hoc ꝙ aliqd sic sciat regrūtur tres ꝯditiones: ɓm Tho. Primo reqrit ꝙ sciatur per cām: eadē enim sunt pncipia eēndi ⁊ cognoscēdi: Causa enī est pncipiū alicui⁹ rei: ergo est pncipiū cognoscēdi. Scđo reqrit applicatio cāe ad effectū: aliter nō cognoscit nisi in uli: uel in hitu ⁊ nō i actu. ergo ad actualē cognitionem reqrit applicatio ꝑmissarū ita ꝙ actualr cognoscat minor eē sub maiori. Tertio reqrit ꝙ scitū sit necessariū ⁊ non possit aliter se hēre: ⁊ iste tres ꝯditiones inueniunt in hac diffinitione per tres ꝑticulas positas. Prima ꝯditio inuenit per pmā ꝑticulā: cum dr Arbitramur ⁊c. Scđa ꝯditio inuenit per scđam ꝑticulā: cuꝫ dr qm̄ illius est causa. ⁊ tertia per tertiam cum dicitur Impossibile est aliter se habere.

Ad primā rōnem dr ꝙ in pncipijs est stat⁹. Et cum querit ulterius aut sciunt aut nō dr ꝙ loquēdo de scia maxime ꝓprie non sciunt pncipia pma: q: cām nō hñt. loquēdo tū de scia ꝓpria uel magis ꝓpria: pncipia sciunt esse non per cām: scire tū qđ Aristotiles diffinit est per cām. vñ equocat de scire ɓm ꝙ pncipia sciunt ⁊ conclusiones: que sciuntur per scire hic diffinitum. ¶ Ad aliud dr: ꝙ pncipia magis sciūtur ꝙ ꝯclones. loquēdo de scia magis ꝓprie: ⁊ sic intelligit phs. loquēdo tū de scia maxime ꝓprie ɓm ꝙ scire diffinit hic: sic pncipia nō sciunt. ¶ Ad aliud dr: ꝙ cognitio nr̄a a posteriori est simplr ab effectib⁹ ad cās: q: effect⁹ sunt notiores sensui. tū nr̄a cognitio est a notiorib⁹ ad minus nota. sed notiora nobis pñt intelligi dupliciter. Uno mō dicunt nob notiora: que sunt nobis notiora ɓm intellectū cōparando vnam cognitionem intellectualē ad aliam. ⁊ sic pncipia pma sunt nob notiora. ut dignitates: ⁊ isto mō nr̄a cognitio simplr est a nobis notiorib⁹. Alio mō dicunt nobis notiora: que sunt notiora sensui. ⁊ isto mō scia nr̄a non est simplr a nobis notiorib⁹: scia eniꝫ que est ꝑ effect⁹: non est simplr scia ⁊ ꝓpter qd: sed tm̄ q: est. ¶ Et cum dr: ꝙ pncipia non sunt nobis nota: cuꝫ sint manifesta nāe: dicēduꝫ est ꝙ sic. ¶ Ad ꝓbationem dr: ꝙ Aristotiles. ij°. methaphisice per manifesta nāe non intelligit pncipia sed subas sepatas ¶ Ad aliud dr: ꝙ ꝯclo cognoscit per principia sub rōne relatiui. ⁊ non soluꝫ sub rōne relatiui. sed sub q̄dam rōne absoluta. ⁊ sub ꝓpria rōne: ꝯsiderādo enim cōclonem formalr: sub ratiōe causati: ⁊ ꝑmissas formalr sb rōne cāe: ⁊ sic cognoscit cōclo sub rōne relatiui per ꝑmissas. si enim ꝯsideremus ꝯclonem ɓm se que infert ex ꝑmissis applicatis: sic cognoscit sub ꝓpria rōne. ¶ Ad aliud dr. ꝙ lꝫ eclipsis possit alit se hēre ɓm se: respectu tū sue cāe non pōt aliter se habere: posita enim interpositione terre inter solē ⁊ lunā: de necessitate ponit eclipsis lune. Ideo dicit Aristotiles: ꝙ ista que frequēter eueniunt ut ueniant in demonstrationē necessaria sunt. ¶ Ad aliud silr dr: ꝙ de corruptibili ɓm ꝙ corruptibile ꝑ se non est scia: sed ɓm ꝙ est immutabile uel incorruptibile. ¶ Uñ sciēdum ꝙ de mutabili ɓm ꝙ mutabile est scia ⁊ etiam ɓm ꝙ immutabile. iste rōnes non sunt opposite q: relate sunt ad diuersa: scia enim est de mutabili ſꝫ ꝙ in se mutabile est. ⁊ est de mutabili ɓm ꝙ est immutabile: nō in se: sed respectu passionis immutabilis: ɓm ꝙ immutabilr aliq̄ passio inest mutabili. ¶ Ad pmam in oppositum. cōcedo ꝯclonem ꝙ de mobili ɓm ꝙ est mobile in se: potest eē scia: cum hoc tū reqrit: ꝙ sit immutabile respectu sue passionis: sub hoc intellectu: ꝙ nō pōt moueri a sua ꝓpria passione in suum oppositum. ¶ Ad ultimū dr: ꝙ lꝫ de mutabili sit scientia: sub rōne mutabilis: non tū est scia de mutabili sub rōne sui oppositi: q: mutabile in se ⁊ immutabile respectu sue passionis: nō sunt opposita. sed ut sic vnum aliud cōcomitat. ex hoc enim ꝙ est in se mutabile: immutabilr suscipit uel recipit passionem suam ⁊c. Questio. xi.

## Q Ueritur

An demōstratio sit ex ꝑmis ueris ⁊c. ⁊ ꝙ nō videt. De non ente pōt eē scia demonstratiua: ⁊ tū non ens non est uerum sed potius falsum: ergo non oportet scia demōstratiua ꝙ sit ex ueris. ¶ Dicit hic ꝙ de non ente simpliciter qđ nullo mō est ens: non pōt eē scia demōstratiua. ¶ Cōtra de uacuo ⁊ infinito aliquo mō est scia: ⁊ tū ista simplr sunt non entia. ¶ Item de non ente pōt sciri ꝙ opponit enti: q: nō ens necessario opponit enti. ergo de non ente pōt esse scia demōstratiua. ¶ Hic dr ꝙ de non ente ɓm

ꝙ est negatio entis quocunq̃ mō nō pōt sciri ꝙ ipm opponit enti: qꝛ nō est possibile tale nō ens eē: qꝛ qōlibet nō ens q̃tūcūq̃ sit nō ens est ens apud aīam: ꝛ ut sic de nō ente pōt eē scia demō stratiua ꝛ sciri ꝙ opponit enti. ¶ Cōtra. q̄ro de nō ente apd aīaꝫ: que est negatio ulr entis apd aīam: aut opponit enti apud aīaꝫ: aut nō: si nō ergo ens apud aīam: ꝛ nō ens apud aīam: non opponunt: qd falsuꝫ est: si sic ergo ꝯtingit scire ergo de nō ente apud aīam cōtingit scire ipsuꝫ opponi enti. tñ nō ens apud aīam simplr est nō ens: ergo de simplr non ente pōt eē scia. ¶ Ad pricipale: demōstratio ad ipossibile nō est ex ueris: qꝛ vna pmissarū est falsa: ergo nō oīs demō stratio ꝛc. ¶ Dī hic ꝙ demōstratio ad ipossibile est ex ueris: nō simplr: sꝫ ex ueris respectu cōce dētis ꝓpositionē falsam eē uerā: qd accipit loco ypotesis. ¶ Cōtra. si demōstratio ad impossibile sit absolute ex vna ꝓpositiōe falsa. tūc hēo ꝙ demōstratio ꝫm se ꝛ absolute nō semp est ex ueris. Sed diffinito debet cōpetē diffinito pro quolibet eiꝰ: ergo hec diffinitio nō bn̄ dat: cum alicui demōstratiōi nō cōpetat. ¶ Aliter dī ꝙ demōstratio ad ipossibile quo ad aliquē ꝓcessū est ex ueris. qꝛ in tali demōstratione est triplex ꝓcessus. Unꝰ ducens ad ipossibile ex ypotesi ꝛ vna assūpta. Aliꝰ est ab iteremptione ꝯclonis ipossibilis: ad iteremptionē ypotesis. Tertius est ab iteremptione ypotesis ad ostēdēdū principale ꝓpositū eē uerū. Lꝫ ergo demōstratio ad ipossibile nō demōstret quo ad primū ꝓcessuꝫ ꝛ scdm: tñ quo ad tertiū ꝓcessum demōstrat ꝑ h principiū de quolibet dī affirmatio uel negatio. seqtur enim si de quolibet est affirmatio uel negatio uera: ꝛ ypotesis nō est uera. ergo eiꝰ ꝯ dictoria est uera. ¶ Cōtra: demōstratio est ex notiorib: sed affirmatio notioꝛ est negatione: si ergo demōstret ūitas affirmatiue ex falsitate negatiue uel ex iteremptione ypotesis: tūc ostendit magis notū per minꝰ notū: ꝛ per ꝯn̄s nō est demōstratio. ¶ Ad pricipale ꝙ demōstratio nō est ex primis ueris. videt qꝛ qd dī per supabundātiā vni soli ꝯuenit: sꝫ primū dī per supabundātiā. ergo si demōstratio sit ex primis cōuenit vni soli. ergo nō est nisi vna demōstratio. ꝛ per ꝯn̄s nisi vna scia. ¶ Itē posita hac ꝑticula: superfluū est ponē alia sequētia. primo qꝛ si demōstratio eēt ex primis supfluū eēt ponē hāc ꝑticulā imediatis: qꝛ oīa prima sunt imediata ꝛ ecōtra. Itē posita hac supfluit ponē hāc ex priorib ꝛ notiorib: qꝛ seqtur demōstratio est ex primis. ergo ex priorib ꝛ notiorib. ¶ Itē si demōstratio sit ex imediatis siue ex primis: tūc nulla esset demōstratio ex mediatis: ꝯn̄s est falsum: ergo ꝛ añcedens. Quia dicit Aristotiles pº topicoꝝ. ꝙ demōstratio est ex imediatis. ꝛ ex his que sūt imediata principia: ꝛ huiusmodi sunt imediata principia: ꝯn̄tia patet. Cui inest effectiue vnum oppositoꝝ: eidē negat reliquū mediatū ꝛ imediatū sunt opposita. ¶ Itē si demōstratio sit ex imediatis siue ex primis tūc nulla demōstratio eēt ab effectu ad cām: qꝛ tūc demōstratio est a posteriorib. ꝯn̄s falsuꝫ ꝫm Aristotilē. ijº. huius ergo ꝛ añcedēs. ¶ Ad oppositū est Aristotiles.

Ad qōnē dī: ꝙ demōstratio est ex primis ꝛc. cuiꝰ rō est qꝛ demonstratio est syllogismꝰ faciēs scire. Hec est diffinitio finalis demōstratōis. ꝛ scire est per cāꝫ cognoscē. ergo ꝛc. Añ hec est pma cōclo huiꝰ libri sicut dicit Linco. ꝛ ꝓbat per diffinitionē finalē demōstratiōis. ¶ Intelligēdū tñ est ꝫꝫ L in coniēsem: ꝙ demōstratiua scia pōt accipi uel ꝫꝫ ꝙ est eadē cū demōstratione ꝛ isto mō ista ꝓpositio ex: debet denotare circūstātiā cāe mālis: ꝛ tūc est sensus ꝙ demōstratio est ex primis tanq̃ ex causa māli. qꝛ principia sunt cāe māles demōstrationis. Alio mō scia demōstratiua pōt accipi pro hītu acqsito per demōstrationē. ꝛ sic scia demōstratiua solū est cōclonis in demonstratione. Isto mō hec ꝓpositio ex dicit circunstātiā cāe efficiētis siue origināntis: qꝛ scia demō stratiua que est habitꝰ cōclonis est ex principiis ueris tanq̃ ex causa efficiēte uel origināte: quia principia sunt origo scie cōclonis. Hāc diffinitionē Aristotiles sic ostēdit. primo declarat hāc ꝑticulā ex ueris isto mō. qd scit in demōstratione est uerū: sed uerū nō scit nisi ex ueris. lꝫ eniꝫ uerū possit syllogizari ex falsis. nō tñ sciri ex falsis: qꝛ falsum nō est: uera igit demōstratio ē ex ueris. Itē demōstratio est ex primis qꝛ ex principijs que sunt eadē. Itē demōstratio est ex imediatis. qꝛ si demōstratio eēt ex mediatis aut tūc eēt ꝓcessus in infinitū. aut eēt statꝰ ad imediata. Nō est ꝓcessus in ifinitū. qꝛ tūc nihil sciret: si est status ad imediata habet ꝓpositū. Itē demōstratio est ex priorib ꝛ notiorib: qꝛ intellectꝰ nr̄ in syllogizādo ꝓcedit a magis ad minus notū: qꝛ minus notū uel eq̄liter non faciūt

sciam de ignoto. Item demõstratio est ex cau
sis q̃ demõstratio facit scire ⁊ scire est per cau
sam cognoscẽ: ergo demõstratio est ex causis.
¶ Sciẽdum tamen est ꝙ Aristotiles nõ ponit
hãc particulam ex ꝓpriis q̃ hoc innuit per hãc
particulam ex causis. Causa enim est ꝓpria re
spectu illius cuius est causa. ¶ Si arguat ꝙ
quedam sunt cause mediate ⁊ quedam imme
diate: ⁊ quedam ꝑticulares ⁊ quedam cõmu
nes: ergo non oĩs causa est ꝓpria respectu effe
ctus. ¶ Dicẽdum est ꝙ siue sit causa mediata si
ue causa immediata: dũmodo sit in eodem ge
nere: sufficiẽter est propria respectu effectus: sed
in diuerso genere non. q̃a non cõtingit demon
strare descẽdẽtem a genere in genus. ut dicitur
in octaua cõclusione siue questione huius. simi
liter causa ut cõmunis est non causa effectus
ꝑticularis: sed oportet anteq̃ causet ꝙ ad hũc
effectum determinet. ⁊ ideo dicit Aristotiles
hic inferius: ꝙ demõstratio non est ex cõmuni
bus. sed ad determinatum genus appropria
tum: ⁊ hoc principium si ab equalibus equa
lia demas ea que relinquunt erũt equalia: non
est principiũ ad demõstrãdũ effectũ in geome
tria: nisi determinet ad genꝰ subiectũ geome
trie isto modo: ut si ab equalibus lineis equa
lia demas: illa que relinquuntur ⁊c.

## Ad primam rationem

sic dicit sicut ad rõnem cõtra hoc: ꝙ de uacuo
⁊ infinito non est sciẽtia demõstratiua: ꝓbans
aliquã passionẽ positiuã de illis: sꝫ solũ ad ꝓbã
dũ passionẽ negatiuã: utputa uacuũ non eẽ ⁊c.
⁊ sic demõstratio non põt esse de non ente q̃ in
tali demõstratione oportet ꝑsupponere q̃ est.
sed de ista demõstratione non intẽdit philoso
phus. uel aliter põt dici ꝙ de uacuo ⁊ infinito
non est sciẽtia demõstratiua: q̃ non determi
nat de illis nisi quatenꝰ illa remoueat a sua cõ
sideratione. ¶ Ad rõnem in oppositum de nõ
ente dicit sicut dictum est. Ad rationem cõtra
hoc dicit ꝙ ens apud aĩam est equocũ. ⁊ ideo
nõ ens nõ negat q̃libet: Jõ posset stare ꝙ non
ens apud aĩam opponeret enti apud aĩam acci
piẽdo ens ⁊ nõ ens pro eodẽ significato. ⁊ simĺ
cũ hoc põt stare ꝙ nõ ens apud aĩam: est aliq̃d
ens apud aĩam. sicut nõ ens apud aĩam entita
te spẽi: põt esse ens apud aĩam entitate generis
q̃ ens apud aĩam q̃d est genꝰ: nõ est ens spẽs.
Sed impossibile est ꝙ nõ ens apud aĩaꝫ neget
ens apud aĩam ꝓ quolibet ente vniuoce. ¶ Ad
aliud dĩ ꝙ demõstratio ad impossibile est ex ue
ris: quo ad tertiũ ꝓcessum. ¶ Ad rõnem cõtra
hoc dĩ ꝙ illa demõstratio quo ad tertiũ ꝓces
sum qui est ex falsitate yppotesis negatiue ad
ueritatem affirmatiue est ex notioribus sub ali
quo intellectu. falsitas enim negatiue duplici
ter põt cõsiderari. Uno modo in se ⁊ ita falsi
tas aliqua est ignotior q̃ ueritas affirmatiue.
Alio modo põt cõsiderari sꝫ ꝙ ista falsitas cõ
cludit ex interemptione impossibilis ad q̃d de
ducitur. ⁊ sic falsitas yppotesis notior est q̃ ue
ritas oppositi. ⁊ isto modo illa demõstratio est
ex notioribus. ¶ Ad aliud dicit ꝙ posita hac
particula primis non supfluit ponere immedia
tis. q̃ forte non oĩa principia sunt immediata.
Hec enim est per se primo. Homo est aĩal: ⁊ ta
men mediũ habet per q̃d põt demõstrari. Si
militer posita ꝙ sint eadem: tñ ex diuersa pro
prietate accipit. ideo non est supfluitas nec mi
nutio. ¶ Ad aliud dicit ꝙ non supfluit hec par
ticula ex prioribus. principia enim in se dicunt
prima ⁊ absolute: sed propria dicunt per cõpa
rationem ad cõclusiones que sunt posteriore.
⁊ ideo posito vno non supfluit alterũ. similiter
primũ non est relatiuũ nisi per accidẽs. nõ eniꝫ
refert primũ ad secũdũ: nisi q̃ refert secũdum
ad primũ. Posito enim ꝙ nihil eẽt ens in rerũ
natura preter illud q̃d est ens primuꝫ. Adhuc
illud esset primũ ⁊ tamẽ non relatuꝫ ad secũdũ
nisi per accidẽs: sicut scibile ad sciẽtiam. ¶ Ad
aliud dicit: ꝙ non supfluit dicere ex causis: q̃a
causa ex hoc ꝙ est causa ⁊ ad hoc ꝙ sit conclu
dens oportet ꝙ sit propria: sed non oportet prin
cipiũ esse propriũ. Similiter ex alia rõne dicit
principiũ ⁊ causa: ⁊ ideo non supfluit. ¶ Ad ali
ud cum dicit q̃d dicit per supabũdãtiam ⁊c. di
cit ꝙ Aristotiles non intelligit ꝙ demonstra
tio sit ex primis simpliciter ⁊ extra genus: quia
sic non eẽt nisi tñ vna demõstratio: uel saltẽ nõ
eẽt nisi vna sciẽtia. Sed Aristotiles intelligit ꝙ
demõstratio est ex primis in genere. ⁊ q̃ in di
uerso genere sciti diuisa sunt principia. Alia
enim sunt principia in arismetrica: ⁊ alia in geo
metria: ideo demõstratio est diuersa ⁊ multi
plicata sicut diuerse sciẽtie. ¶ Ad aliud cũ dicit
ꝙ si demõstratio sit ex immediatis nulla eẽt ex
mediatis. dicit ꝙ nõ seq̃tur. ¶ Ad ꝓbationẽ dĩ

q Aristotiles intelligit q demõstratio est ex im mediatis finalr: ut resoluẽdo oẽs demõstratio nes ad pncipia pma: sed ex hoc nõ seqtur q nul la est demõstratio ex mediatis: põt enĩ aliq de mõstratio eẽ ex mediatis: dũmõ finalr sit ex im mediatis: sed tñ sequit. q nulla demõstratio fi naliter est ex immediatis. ¶ Ad ultimũ pcedo: q nulla demõstratio que est ab effectu ad cãm est demõstratio simplr: talis enim demõstratio est: q2 z non simpliciter fm Aristotilem: hic aũt diffinit demõstratiões simpliciter zc. Qõ. xii.

Queritur An hec sit uera: Unũ quodq pter qd: q non videt. In istis inferiorib' per vir tutem solis repiunt pstrictio z dissolutio. Sol enim dissoluit glacie: z pstringit lutũ: z tñ nõ seqtur q in sole sit pstrictio z dissolutio. q2 op posita non sunt sil' in eodem: ergo zc. ¶ Itẽ nõ seqtur iste est ebrius pter vinum: ergo vinũ est magis ebriũ: q iste. Nec seqtur iste est calidus pter solem: ergo sol est magis calidus. Sol enim non est calidus ergo zc. ¶ Dĩ q ista posi tio est intelligẽda in causis vniuocis: z effectib' ubi aliqd vniuoce repit in causa z i effectu: ebri etas aũt non vniuoce repit in ebrio z in vino q2 in ebrio formalr. In vino vo effectiue z nõ for maliter. ¶ Cõtra. ferrũ ignitũ est calidum for maliter z lignum ignitum silr: z tñ non seqtur ferrũ ignitum est calidũ pter lignũ ignitum: ergo lignum ignitũ zc. ¶ Dĩ q ferrum ignitũ est calidũ: pter lignũ ignitũ per accñs. lignũ enim ignitum nõ calefacit nisi q2 ignis. z hec p positio vnũqdq pter qd zc. nõ solum hẽt in telligi in causis vniuocis zc. sed cum h in cau sis per se. ¶ Cõtra pbo q est in huiusmodi cau sis per se: q2 ignis est causa vniuoca: respectu ca loris: in ferro: utrũq enim calidũ est formalit silr est causa per se: sicut etiam risio pcedit: z tñ non sequit: ferrũ est calidum pter ignẽ. ergo ignis est magis calidus. q2 añs est uerũ: z pñs falsum. Uidemus enim ad sensum q equalis quãtitas ferri igniti vehemẽtius cõburit q eq lis quãtitas ignis. ¶ Item pbo q hec minor sit falsa: per quam Aristotiles pbat cũ ista maio re pclonem. Cũ Aristotiles dicit pclonẽ scim' pter pncipia: q2 pncipia fz se nõ sunt cãe pclo nis nisi in vtute pter qd exigit applicatio. er go nõ cognoscit pter pncipia fm se. ¶ Item nõ seqtur pclo scit pter pncipia. ergo pncipia sunt magis scita: q2 añcedẽs est uerũ z pñs fal sum: pncipiorũ enim est intellect': z non scia fm Aristotilẽ in fine pmi: ergo hec est falsa: vnum qdq pter qd zc. ¶ Dĩ q qdruplex est scia: fm Linconiẽses. Coiter. pprie. magis pprie. z ma xime pprie. Unñ Aristotiles intelligit q scia est pclonis tñ loquẽdo de scia maxime pprie di cta. Sed loquẽdo de scia pprie dicta. pclones sciunt pter pncipia z pncipia magis. ¶ Cõtra accipio sciam pclonis maxime pprie: In tali scia sciunt pclones pter pncipia z tñ nõ seq tur. ergo principia magis sciuntur. ergo zc. ¶ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad qõnẽ dĩ q hec est uera: vnũqdq pter zc. z hui' rõ est q2 il lud qd repit in effectu z causa: nobili' z excellẽ ti' repit in causa q in effectu: q2 est de rõne cãe q excellat effectũ: si ergo aliq pprietas cau set i aliquo ab aliq causa: si illa pprietas in illa cau sa repiat vniuoce: excellẽti' repit in causa q in effectu zc. z h patet sil' per exẽpliũ: Magr diligit pter discipulũ. tũc discipulus magis diligit. ¶ Propter rõnẽ intelligẽdũ est q hec positio intelligẽda est in causis vniuocis: z per se: z nõ in causis per accidens z equiuocis.

Ad primã rõnem dĩ: q sol nõ dissol uit glacie z pstringit lutũ nisi per accñs: ppria enim opatio causata a so le: est per lucẽ calefacẽ: sed per accñs dissoluit glacie: q2 calidũ liqbilia dissoluit per accñs: silr pstringit lutũ: q2 per calorem exhalat subtile z derelinqtur grossum. Hec aũt positio vnũqdq pter qd zc. intelligẽda est in causis vniuo cis: z in causis per se. ¶ Ad aliud silr dĩ. q cali dũ nõ est in sole formalr: quẽadmodũ est in cor pore calefacto. Calidũ enim est qlitas actiua p tinẽs ad elemẽtũ. sed in sole nõ est qlitas actiua formaliter: sed est in luce per quam sol efficit ca lidus. lux aũt nõ est qlitas actiua: fz actiu' act'. ¶ Ad pmã rõnẽ ptra h dĩ. q hec positio hẽt intelligi in positionib' per se z vniuocis: fz li gnũ ignitũ nõ est per se causa caloris in ferro. ¶ Ad rõnẽ ptra hoc dĩ q hec cõclo est uera q ignis est magis calidus: q ferrũ ignitũ sic di cit vnus expositor. ¶ Ad pbationẽ dĩ: q stat sil' q ignis sit magis calidus qlitatiue: q ferrũ: z tñ q minor sit caliditas in ferro ignito fm quã titatẽ. illa enim maioritas est pter cõparatio nẽ ptiũ mãliũ ferri: iõ nõ sequit in ferro est ma

lor caliditas:ergo ferrū est magis calidū.¶ Ad
aliud dr̄ q̄ pncipia scim⁹ ⁊ ppt pncipia scimus
pcl'ones:⁊ cū dr̄ q̄ reqrit applicatio:dr̄ q̄ uerū
est q̄ ppter pncipia tm̄ considerata in se illa nō
applicādo nō sciunt:⁊ h̄ pcedit.¶ Ad aliō sil'r
dr̄.¶ Ad rōnē ptra h̄ dr̄:q̄ nō sequit:pcl'ones
sciunt ppter pncipia scl'a maxime pprie dicta.
ergo pncipia maxime sciunt:q̄r hic nō arguit i
vniuocis:scire aūt maxime nō cōpetit pncipijs
vniuoce ⁊ pcl'onib⁹:q̄r pcl'onib⁹ cōpetit formali
ter:pncipijs tm̄ effectiue.Sȝ tn̄ loquēdo de sci
re:qō est apphēsio necessarioꝝ:siue sint pncipia
siue pcl'ones:isto mō scire vniuoce cōpetit pn-
cipijs ⁊ pcl'onib⁹:⁊ isto mō pncipia sunt magis
scita q̄ pcl'ones:h̄ mō accipiēdo scire.⁊ sic itel
ligit Aristotiles:sil'r Linconiēsis exponit.Ani
dic hāc eē scdam pcl'onē hui⁹ libri ⁊c. Qō.xiij.

# Ueritur

An pncipia sint ma-
gis nota q̄ pcl'ones:
q̄ nō videt:q̄r si sic ergo pncipiū maxi
me pmū eēt maxime notū:cuiusmodi est hoc.
Nihil ptingit sil' eē ⁊ non eē:pn̄s falsum:pbo
falsitatē pn̄tis:si pncipiū pmū eēt notissimū in
ūitate:ei⁹ oppositū eēt notissimū in falsitate.sed
q̄ h̄ sit falsuȝ pbo.q̄r in syll'o ex oppositis sup-
ponit pro yppotesi oppositū primi pncipij:q̄r
supponuntur pdictoria:⁊ ex ista yppotesi dedu
cit ad negationē eiusdē de se:tanq̄ ad noti⁹ fal
sum:uel magis icōueniēs:ergo negatio eiusdē
de se est notior in falsitate:q̄ oppositū pmi pnci
pij ⁊c.¶ Hic dr̄:q̄ i syllogismo ex oppositis nō
supponit oppositū pmi principij pro yppotesi.
q̄r nō supponunt pdictoria,sed tm̄ alia ps pdi-
ctionis supponit p yppotesi.¶ Contra istō:aliq̄
ps pdictiōis:sil'r utraq̄ ps pdictionis diuisim
sūpta in aliq̄ mā est pn̄s:sed pcl'o in syllogismo
ex opposito est ipossibilis.Sȝ ex ptingēti acce-
pto pro yppotesi non seqtur ipossibile.igit pn-
cipia nō sunt magis nota:q̄ pcl'ones.¶ Al'r dr̄
q̄ in syllogismo ex oppositis supponit opposi-
tū pmi principij pro yppotesi:q̄r in aliq̄ mā spe
ciali:min⁹ nota sunt in falsitate:ul'r tn̄ magis ē
notū oppositū pmi pncipij in falsitate:q̄ nega
tio eiusdē de se.¶ Cōtra.Aristotiles dicit in p
mo hui⁹:q̄ pncipia nō sunt solū nota nob:sȝ na
ture:ergo opposita pncipioꝝ notissima sunt in
falsitate:nō solū nāe:sed nobis.¶ Itē negatio
eiusdē de se:nō ponit opposita in actu:sȝ in po
tētia.Sed oppositū pmi pncipij ponit ea i actu

ergo notior est ipossibilitas:qn̄ accipit opposi-
tū pmi pncipij q̄ negatio eiusdē de se.¶ Item
pncipia nō sunt scita:ergo nō sunt magis scita
q̄ pcl'ones.Añcedēs patet:q̄r si pncipia essent
scita:eēt pcessus ⁊c.ergo nō eēt pncipiū pmū.
¶ Itē qō est notū per cām:est magis notū q̄ il
lud qō nō est notū per cām.Uerbi gr̄a pcl'o in
demōstratiōe ul'i est magis nota q̄ pcl'o in de
mōstratione pticulari:q̄r in demōstratione ul'i:
cognoscit per cām:in pticulari non:s'm Aristo
tilē.Sed pcl'ones demōstrationis sunt note p
cām:pncipia nō per cām:ergo pncipia nō sunt
notiora q̄ pcl'ones.¶ Itē pncipiū ⁊ pclusio nō
sunt cōparabilia s'm cognitionē:ergo principiū
nō est magis notū q̄ pclusio.Cōsequētia patet
q̄r cōparatio solū est in vniuocis:s'm Aristotilē
vij°.phicoꝝ.sed principiū ⁊ pcl'o quo ad cogni
tionē nō sūt vniuoca:q̄r cognitio pclusiōis est
per cām:sed cognitio principij nō est per cām:
ergo equoca est cognitio.¶ Itē si principiū eēt
magis notū q̄ pclusio ⁊ per pn̄s pclusio mi-
nus nota:tūc pclusio aliqd hēret de noto ⁊ ali-
qd de opposito:ut de ignorātia sil':patet in si-
mili q̄r qō est pallidū est minus albū q̄ albū:lō
hēt aliqd de albedine ⁊ aliqd de nigredine:er-
go pclusio erit in pte nota ⁊ in pte ignota:sȝ mi
nus nota q̄ principiū.⁊ ulterius seqtur:q̄ con
clusio nō sit simpl'r scita.¶ Itē si pclusio sit mi
nus nota q̄ principiū:tūc sequeret q̄ nobilius
ordinaret ad min⁹ nobile:tanq̄ ad finē:pn̄s fal
sum.ergo ⁊ añcedēs:pbo pn̄tiā:q̄r si cōclusio
sit minus nota q̄ principiū ignotior est ⁊ incer
tior q̄ principiū:sed principiū ordinat ad pclu
sionē:ergo maius nobile ad min⁹ nobile.¶ Itē
pclusio in demōstratione est necessaria:sed ueri
tate nihil est uerius:ergo nihil pōt eē notius in
ūitate q̄ cōclusio in demōstratione:nō igit pri
cipia sūt magis nota.¶ Ad oppositū ē Aristo-
tiles dicēs:pricipia eē magis nota q̄ pcl'ones.

# Ad questionē

dr̄ q̄ sic:Cuius rō
est:q̄r vnūqdq̄ p-
pter ⁊c.Cōclusiones sunt note ppter principia
ergo principia sunt magis nota.¶ Itē hoc p-
bat Aristotiles per vnā rōnē:q̄r si principia es-
sent min⁹ nota:uel eq̄liter nota cū pclusionib⁹:
tūc ignotū eēt magis uel eq̄liter notū cū eo qō
est notū:pn̄tia patet sic:habita cognitione prin
cipioꝝ adhuc in isto priori nāe pclusio est igno
ta ⁊ principia sunt nota.Si ergo dices q̄ pclu

ſiones ſunt magis note uel eq̄liter cū ꝑncipiis tunc ignotuꝫ eſt magis notū ꝙ̄ illud quod eſt notū. uel ſaltē erit eq̄liter notū cū eo qđ eſt notū. ħ eſt icōueniēs: ergo opoꝛtet dicē ꝙ ꝑꝛincipia ſunt magis nota ꝙ̄ cōcl'ones. ¶ Itē ħ pōt ꝓbari alia rōne: ꝙ cōcl'o nō ſit magis nota ꝙ̄ pꝛincipiū: qꝛ nihil agit ultra ſuā ꝟtutē. Hoc patet qꝛ virt⁹ eſt ultimū potētie ꝛ nihil agit ultra ultimū potētie. Sꝫ pꝛincipia ꝑ ſuā ꝟtutē ſunt cāe ꝯcl'onis. ergo maiorē cognitionē nō pñt facē in cōclusione ꝙ̄ ipā ħñt de ſe: nec tātā cognitionem faciūt de ꝯclone quātā ħñt de ſe. Pꝛobo: qꝛ de ratione cauſe eſt ꝙ quicq̄d reperitur in effectu ꝛ cauſa: excellentius reperiatur in cauſa.

Ad primā rōnem dꝛ ſic̄ dicebatꝫ ultimo ꝙ aliqb⁹ latēt ea que ſunt oppoſita eē oppoſita: qb⁹ tñ nō latet negatio eiuſdē de ſe. ¶ Intelligēdū tñ circa iſtud: ꝙ rñdēs nunꝙ̄ ꝯcederet oppoſita ſub rōne oppoſitoꝝ eē ſil' uera. hoc enim eſt ſibi notiſſimū in falſitate: ea tñ que ſunt oppoſita: aliq̄ñ ꝯcedit eē uera: nō ꝯferēs vnuꝫ ad alterū ſic̄ ꝯtingit in diſputatione. ꝙ rñdēs ꝯcedit vnū oppoſitoꝝ. ꝛ poſtea per latētes interrogationes uel per alias cautelas factas ab oppo nēte ꝯcedit alterū oppoſitoꝝ nō ꝯferēs ſecūdū ad ꝑmū: ꝛ poſtea oppoſita ꝯceſſa recolligit ad iuicē ꝯcludēdo ex ħis negationē eiuſdē de ſe nō ducēdo ad aliq̄đ noti⁹ falſum: ſed ut maniſeſtet ea que ꝯceduntꝛ a rñdēte eē oppoſita. ¶ Ad formā: dꝛ ꝙ oppoſitū ꝑmi ꝑncipii eſt notiſſimū in falſitate: qđ eſt oppoſita ſil' eē uera: qꝛ illud conceditꝛ eē notū in falſitate tā ab opponēte ꝙ̄ a rñdēte: ꝓpter qđ rñdens nō ponit pꝛo ypoteſi: ꝯcederet tñ illa ꝯdictoria: nō ꝯferēs vnū ad aliud. ſed nunꝙ̄ ꝯcederet ꝯdictoria ſub foꝛma ꝯdictorioꝝ eē ſimul uera. ¶ Ad ꝑmā rōnē cōtra ħ: dꝛ ꝙ illa uerū ꝯcludit. ꝑma enim ꝑncipia ſūt nobis notiſſima in ꝟitate cognitis ꝉminis: ꝛ etiam eoꝝ oppoſita ſūt notiſſima in falſitate: ꝛ iō oppoſitū pꝛimi pꝛincipii ſub ꝓpꝛia foꝛma a nullo ꝯcediꝉ ſi illa ſit ꝙ ſunt oppoſita ꝛ ad iuicē cōferanꝉ ꝛ actualiꝉ ꝯſiderantꝛ: tñ ea que ſunt oppoſita pñt aliquē latē in aliq̄ mā. Sꝫ cognitis terminis magis notū eſt (oppoſita eē ſil' uera) in falſitate: ꝙ̄ negatio eiuſdē de ſe. ¶ Ad aliud dꝛ ꝙ negatio eiuſdē de ſe nō icludit ꝯdictoria niſi in potētia: ſi aliq̄ icludit: ꝛ oppoſita ſub oppoſitoꝝ foꝛma actu icluditꝛ. iō ſequiꝉ ꝙ negatio eiuſdem de ſe: nō eſt notioꝛ in falſitate: ꝙ̄ ſunt oppoſita ſil' eē uera: aut ea que ſunt oppoſita actu aliter: ꝯferēdo vnū oppoſitoꝝ alteri. Sꝫ cauſa q̄re hō decipiꝉ in ꝯcedēdo oppoſita: eſt ꝓpter ħ ꝙ nō ꝯfert vnū ad aliud. ¶ Ad aliud ꝑncipale: dꝛ ꝙ in ſyllogiſmo ex oppoſitis nō ꝯcludiꝉ de ſe deducēdo ad aliq̄đ maniſeſti⁹ falſum. Sed multitudo incōueniētiū. iō cū ħ bene ſtat ꝙ oppoſitū ꝑmi ꝑncipii ſit notiſſimum in falſitate. ¶ Ad aliud dꝛ: ꝙ loquēdo de ſcia ꝓpꝛie dicta: ꝛ etiā de ſcia magis ꝓpꝛie dicta: que ſcia eſt appꝛ̄hēſio ꝟitatis neceſſarioꝝ: ſꝫm ħāc ſciaꝫ ꝑncipia ſunt magis ſcita ꝙ̄ ꝯcl'ones ut dictum eſt ꝛc̄. ¶ Ad aliud dꝛ ꝙ ħec iterimiꝉ. illud qđ eſt notū per cām eſt magis notū illo qđ nō eſt notū per cām: uera tñ eſt cū utrūq̄ cognoſcibile natū eſt cognoſci per cām: ſed ꝑncipia ꝑma nō ſunt nata cognoſci per cām: qꝛ cām nō ħñt. ꝛ ꝯcl'ones nate ſunt cognoſci per cām: iō exēplū in ꝓpoſito nō tenet. Illud eniꝫ qđ ſciꝉ per demōſtrationē u'lem magis ſciꝉ: ꝙ̄ qđ ſciꝉ per demōſtrationē ꝑticularē: qꝛ utrūq̄ eſt natū cognoſci ꝑ cām qꝛ igiꝉ qđ cognoſciꝉ per ꝑticularē demōſtrationē nō cognoſciꝉ per cām. demōſtratio aūt u'lis facit cognoſcē ꝑ cām: iō ibi tenet: hic nō. ¶ Ad aliud dico ꝙ ꝑncipia ꝛ cōcl'o ſunt cōparabilia. ¶ Ad iꝓbationē dꝛ ꝙ lꝫ vnū cognoſcaꝉ ꝑ cāꝫ ꝛ aliud nō: ꝛ per ꝯñs in ſcia maxime ꝓpꝛia non ſint cōparabilia. tñ accipiēdo ſciam tertio mō dictā que eſt appꝛ̄hēſio ꝟitatis neceſſarioꝝ: in ħ ſunt cōparabilia: ꝑus eniꝫ dicebaꝉ ꝙ q̄tuoꝛ modis dꝛ ſcire. Coiter ꝛ ꝓpꝛie: magis ꝓpꝛie: ꝛ maxime ꝓpꝛie: vñ tertio mō cōparabilia ſūt. ¶ Ad aliud dꝛ: ꝙ cōcl'o eſt ꝑtim nota ꝛ ꝑtim ignota. ex ħ ꝙ eſt nota ꝑ ꝑncipiū. ꝛ q̄tū eſt de ſe eſt ignota: ſed ex ħ nō ſequiꝉ ꝙ ſit ſcita. ¶ Ad aliđ q̄ñ dꝛ ꝙ cognitio ꝑncipioꝝ oꝛdinaꝉ ad cognitionē cōcluſionis ꝑfectā. Cōcedo: ſed ex hoc nō ſequiꝉ ꝙ nobili⁹ oꝛdineꝉ ad min⁹ nobile. ꝑncipiū enim inq̄tū in eo eſt ſcia ꝯclonis in u'li ꝛ mō cōfuſo: oꝛdinaꝉ ad ꝑfectā cognitionē ꝯclonis ꝛ in ꝑticulari: ꝛ ita quo ad ħ imꝑfectū oꝛdinaꝉ ad ꝑfectū. ¶ Ad aliud q̄ñ dꝛ. ꝙ ꝟitate neceſſaria nihil eſt ueri⁹. Cōcediꝉ. pōt eē tñ certi⁹ aliq̄d in ꝟitate ꝛ noti⁹. uel pōt dici per ileremptionē illius ꝓpoſitionis: qꝛ ꝟitate neceſſaria alicui⁹ ꝯclonis: pōt aliquid eē uerius. Illud eniꝫ eſt magis neceſſariū ꝛ per cōſequēs magis uerū: cui⁹ neceſſitas ꝛ ueritas ab alio nō depēdet: ꝙ̄ illud cui⁹

necessitas dependet ab alio. Nō.xiiij.

# Ueritur an cōclusio

q sit necessaria in demonstratione: ut hec sit necessaria. homo est risibilis. ꝙ non videt. q: seqtur. homo est risibilis. ergo hō est. Consequēs est cōtingēs: ergo ⁊ añcedēs: q: ex necessario non sequit cōtingēs. Cōsequētia patet q: accñs reale sbo in eē ꝑsupponit sbm eē simul. q: est ꝑsupponit si est. ¶ Dicit hic ꝙ accñs est duplex: quoddā qd seqtur sbm ꝑm actū ut albū ⁊ nigrū. qddā ꝑm aptitudinē ut risibile: q: oē nomē terminatū in bile significat per modū aptitudinis. Sed accñs cōseqūēs sbm ꝑm aptitudinē nō ꝑsupponit sbm: lꝫ accidens ꝯñs sbm ꝑm actū ꝑsupponat sbm. Aptitudo enim pōt fundari in nō ente. Uerbi grā. Cecus apt⁹ nat⁹ est vidē ⁊ tñ nō seqtur cecus actu videt: nec sequit ergo cecus pōt vidē. silr est hic: non seqtur: hō est risibilis ergo hō actu est risibilis. ¶ Contra aptitudo ꝑm quā cecus pōt vidē fundat in eo qd est cecū tanq̄ꝫ in sbo. q: in eodē sbo hñt fieri habitus ⁊ ꝑuatio: sicut ergo sbm cecitatis est: eodē mō seqtur ꝙ sbm risibilis est. ergo sicut sequit hoc est cecū: ergo illud qd est cecū est: eodē mō seqtur hō est risibilis ergo hō est. ¶ Itē ꝙ aptitudo nō possit fundari in nō ente videt. quero enim de aptitudine aut est sba aut accidēs: nō suba ut manifestū est. si sit accñs: ⁊ accidēs reale nō pōt fundari in nō ente: q: accidēs est alteri inherēs ⁊ nō enti nihil iheret. ergo ⁊c. ¶ Itē ꝙ risibile nō solū cōsequat hoiem ꝑm aptitudinē videt: sicut dicit expositor: passio in sbiecto hēt duplicē rōnē cāe. s. rōnē cāe efficiētis ⁊ m̄alis. sed impossibile est aliqd hñs cām efficiētē in sbo. ꝑmū cōseq ꝑm aptitudinē soluꝫ ita ꝙ nō ꝑm actū. ergo ⁊c. ¶ Itē si hec sit necessaria: Ois hō est risibilis: ergo q̄libet singularis necessaria. sed ꝯñs est falsum. ergo ⁊ añcedēs. Cōsequētia patet. Falsitas ꝯñtis silr patet. qa hec est singularis eius: sortes est risibilis: ⁊ hec nō est necessaria. sor. enim pōt corrūpi. ergo nō est de necessitate risibilis. ¶ Dicit hic ꝙ hec est necessaria absolute. ois hō est risibilis: ⁊ tñ non oportet quālibet eius singularē absolute eē necessariā: q: necessitas ulis cōtinuat per ꝯtinuaꝫ singulariū generationē: ideo absolute necessaria est: sed singularia corruptibilia sunt. ideo in illis nō est necessitas absoluta. ¶ Contra istud per te ueritas huius cōtinuat per successiuam generationē: hec tūc ois hō est risibilis nō uerificat. pro isto antichristus est risibilis. q: nōduꝫ generat: ⁊ tūc ego arguo sic. Antichristus nūc nō uerificat ꝑpositionē: solū ergo tūc ucrificat pro suppositis ꝑñtib⁹: sed suppositis ꝑñtib⁹ pōt ꝑdicatū inesse ⁊ nō iesse q: corruptibilia sunt: ergo ꝟitas hui⁹ ꝑpositiōis nō est necessaria sed ꝯtingēs. Nō enim hēt ꝟitatē nisi a singularib⁹. hoc est falsum. ergo nō est dicē ꝙ necessitas salvat per ꝯtinuā gnātionē. ¶ Itē seqtur ois hō est risibilis. ergo ille est risibilis per locū a toto in quātitate: ꝯñs nō est necessariū: ergo nec añcedēs. ¶ Dꝛ hic per iteremptionē ꝯñtie nō eniꝫ seqtur ista. iste hō est risibilis. sed seqtur sb q̄daꝫ ꝯditione iste homo dū est risibilis: ⁊ sic singularia necessaria sunt sub ꝯditione. tñ nō sunt necessaria absolute. ¶ Cōtra istud. si ulis sit necessaria: ꝑpt h̄ ꝙ singularia sunt necessaria sb ꝯditione: tūc hec eēt necessaria: tu semꝑ curris: qa qdlibet singulare est uerū sub ꝯditione. hec eni est uera. dum tu curris. in. a. tu curris. silr hec dū tu curris, in. b. tu curris. ⁊ sic quelibet singularis est necessaria. ergo hec ulis est necessaria. tenet silitudo: q: sicut ois dicit ulitatē suppositoꝝ que noialr significant: ita semꝑ dicit ulitatem tpis cōsignificati per. a. b. ⁊c. ¶ Itē tūc sequit. Oē qd est qñ est necesse est eē. ergo oē qd est necesse est eē: si a ꝟitate cōditionata singulariū posset inferri ꝟitas absoluta ulis. ¶ Itē reducit rō sic. ois hō est risibilis: ergo iste: sine cōditiōe. ꝑbo: q: sic sequit singulare sicut in ꝟtute ulis ꝯtinet. sꝫ in ꝟtute hui⁹ ulis ꝯtinet simplr nō sub ꝯditione. ergo singulare sequit sine aliq̄ ꝯditione. ¶ Alr dꝛ ad rōnē ꝙ hec ꝑpositio: ois hō est risibilis. est necessaria absolute. ⁊ hui⁹ rō est: q: risibile est passio hois. ⁊ passio consequit spēm rōne potētie actiue ⁊ iō nō pōt ei nō iesse (sicut calefacere non pōt non inesse igni: quia consequit ignem rōne potētie actiue.) ideo est ꝙ hic est necessaria habitudo. s. in hoc. homo est risibilis. ⁊ ita absolute necessaria. ¶ Intelligendum tamen est: ꝙ passio que est necessaria de specie: est necessaria de contētis sub specie: non sub ꝑpria ratione. sicut ait Aristotiles. sed sub propria ratione speciei inquantum speciem diuidunt: ideo singulare huius vniuersalis debet sic accipi: iste homo inquātum homo est risibilis ⁊ sic de alijs, ⁊ sic intelligendo sunt

absolute necessarie. ¶ Ad probationē dī q̄ lȝ iste hō possit nō eē ẽm se: tñ inq̄ztū hō nō pōt nō eē ¶ Cōtra istō. pmo pbo q̄ nō seq̄t si passio egrediat a potētia actiua subiecti q̄ pp hoc necessario isit sbo. Secūdo pbo q̄ ex hoc q̄ ex tali potētia actiua egredit: seq̄t ppositū: ⁊ tertio ostēdo q̄ necessaria hitudo: nō cōcludit ppōnē necessariā eē. Primū patet sic: sicut ambulare pgredit ex potētia actiua hoīs: q̄ hō ambulat: ⁊ nō ẽm potētiā passiuā sed actiuā: ⁊ tñ nō est necessaria: ergo p̄dicatum egredi a potētia actiua subiecti: nō ꝯcludit ppōnē eē necessariā. Scōȝ ostēdo: potētia nō pōt eē in nō ente ut in subiecto: nec in ente tm̄ apud aīaȝ: q̄ ens apud aīam potētiā actiuā nō hēt: sicut patet de figmētis: ⁊ secūdis itētionibꝰ. Si ergo potētia actiua est in aliquo ente reali ut in subiecto: sequit ergo q̄ si passio egrediat a potētia actiua subiecti: necessario est subiectū eē: ⁊ hoc est ppositū. Tertiuȝ patet in his que frequēter sunt: ⁊ nō semp: cuiusmodi est eclipsis lune: ubi est necessaria hitudo: q̄ qn̄cūq̄ est iterpositio terre iter solē ⁊ lunā: tūc luna eclipsat: ⁊ tñ hec nō est necessaria luna eclipsat: ergo necessaria hitudo nō cōcludit necessitatē absolute. ¶ Itē reducit rō: sicut p̄us. hec singularis iste hō est risibilis: in vtute u'lis ponit absolute: ergo absolute seq̄t sine reduplicatiōe: sed hec est falsa: iste hō est risibilis ergo u'lis falsa. ¶ Aliter dī q̄ hec sit necessaria oīs hō est risibilis absolute siue hō sit siue nō sit q̄ siue sit siue non sit passio hoīs est necessaria de subiecto: q̄ qd scit necessariū est: ⁊ ulteriꝰ dī q̄ quelibet singularis necessaria est absolute: ppter eādē rōnē. ¶ Ad pbationē dī q̄ nō sequit. iste homo pōt nō eē. ergo pōt nō eē risibilis: q̄a ad necessitatē ppositionis: nō requirit actualis existētia extremoꝝ. ¶ Cōtra istud: hō nō semper canescit: q̄ hō nō semp est. ergo a simili nō semper est risibilis: q̄ nō semp est: ⁊ ulterius sequit q̄ nō de necessitate sit risibilis si nō semp sit: ergo ex opposito ꝯsequētis seq̄t hō de necessitate est risibilis: ergo hō de necessitate est. ¶ Itē entitas cōpositionis est ex entitate extremoꝝ: ergo ueritas ppōnis est ex ueritate extremoꝝ: q̄ eadē sunt p̄ncipia ueritatis ⁊ entitatis: si ergo propositio sit uera: opoꝛtet itellige extrēa eē. ¶ Itē pmo peryermenias dī q̄ cōpositio est quā sine compositis non est intelligibile. Sed quod nō cōtingit intellige sine aliquo nō ꝯtingit eē sine illo: q̄ ex opposito sequit oppositū. si igit cōpositionē nō cōtingit itellige sine extremis. ergo nō cōtingit eē sine entitate extremoꝝ: sequit ergo hō est risibilis. igit hō est. ⁊ silr̄ soꝛtes est risibilis ergo soꝛtes est. ¶ Ad oppositū est Aristotiles dicēs. q̄ cōclō demōstratiōis ē necessaria in ista littera qm̄ ipossibile est aliter se habere.

## Ad qōnē

dī: q̄ hec est necessaria oīs hō est risibilis. Cuiꝰ rō ē hec q̄ pōt eē ꝯclusio in demōstratiōe: q̄ p̄dicat passio de sbo. Sȝ ꝯclō demōstratiōis scit p demōstrationē: sed qd scit ipossibile est alit se hēre. ⁊ qd ipossibile est alit ⁊c. est necessariū ergo a primo ad ultimū hec est cōclō in demōstratione ergo hec est necessaria: ⁊ etiā q̄libet singularis ē necessaria absolute. Modus tñ ponēdi singulāre est diuersus apud diuersos. Quidā eniȝ ponūt eiꝰ singulares sic: iste hō inq̄ztū hō est risibilis: ⁊ h̄ ppt rōnē positā in scda rn̄sione ad scōȝ argumētū. passio eniȝ est necessaria de cōtentis ppt h̄ q̄ est necessaria de specie: ⁊ ita de cōtētis est necessaria sub rōne spēi ⁊ nō sub ppꝛia rōne q̄ sub ppꝛia rōne singularia sunt coꝛruptibilia. iste ergo sunt singulares iste hō inq̄ztū hō est risibilis. nō itelligēdo q̄ hec reduplicatio inq̄ztū sit ps termini q̄ sic nō eēnt singulares istiꝰ u'lis silr̄ hic eēnt q̄tuoꝛ termini. oīs hō est risibilis. iste est hō. ergo iste est risibilis inq̄ztū hō: sed reduplicatio addit ad denotādū quō iste singulares illi u'li appropꝛiant. ¶ Alii ponūt q̄ huiusmodi u'lis oīs hō ⁊c. iste sunt singulares. iste hō est risibilis: ⁊ iste hō est risibilis: ⁊ iste sine reduplicatione: ⁊ iste necessarie sunt absolute: ppter necessariā hitudinē p̄dicati ad sbm. Et ulteriꝰ dicūt q̄ ad necessitatē istarū singulariū nō req̄rit actualitas extremoꝝ. ſȝ sufficit q̄ singularia icludāt in suo itellectu nām spēi quā cōseqtur talis passio. Nō tñ itelligēdū est q̄ ista sit in singularibꝰ eque pꝛimo sicut ⁊ nāe spēi: sed istis inest ex ꝯnti. q̄ passio nāe spēi necessario ⁊ pꝛimo inest spēi. ⁊ ex ꝯnti suppositis. ⁊ ppter hoc patet ad rationem per quā cōfirmat alius modus ponendi singulares.

## Ad pꝛimā rōnē

dicētes. pꝛimam ppositionē eē necessariā. eo q̄ p̄dicatū cōseqtur sbm necessario: ⁊ ꝯtēta sub sbo inq̄ztū ꝯtēta icludūt spēm: ipsi dicūt cōcedēdo hāc cōseq̄ntiā: oīs hō est risibilis, ergo homo est, ⁊ ratio eoruȝ est

ga accidēs reale alicui inesse ꝑsupponit sbm eē.
Rōnes que sunt ꝯtra ꝑorem rñsionem nō sunt
ꝯtra eos: sicut in scdo dicet. ¶ Ad ꝑmam rō-
nem ꝯtra h̄ dr̄ ꝙ duplex est potētia actiua: que
dam est potētia quam ꝑcedit alia potētia. s. paſ
siua in sbo que est ꝯdictiōis: ꝛ talis potētia acti
ua est in hoīe respectu ambulationis: sed accñs
qd̄ egredit̄ a tali potētia actiua: non inest neceſ
sario subiecto. Alia est potētia actiua quam nō
ꝑcedit potētia passiua in eodem ꝛ respectu eiuſ
dem: ꝛ isto mō est potētia actiua in igne respe-
ctu calefacē: statim enim cum ignis est hēt po
tētiam calefaciēdi actiuam: ita ꝙ non pōt non
calefacē: quātum est de se: ꝛ accñs qd̄ egredit̄ a
tali potētia actiua sbi: necessario ꝯsequit̄ sbm: si
cut risibile respectu hois. ¶ Ad aliud dr̄: ꝙ nō
seqtur: iste hō inqn̄tum hō est risibilis. igit̄ iste
hō est. Jō aūt nō seqtur h̄ ꝯclō. q: potētia acti
ua a qua egredit̄ passio non inest isti homini: ni
si inquātum iste hō est hō. ideo seqtur h̄ ꝯclō:
ꝙ iste hō inquātum hō est: ꝛ sic ꝯsequēs est ne-
cessarium: sicut ꝛ añs. q: isti homini inquātuꝫ
hō: nec inest corruptio nec gnātio. ¶ Ad tertiū
dr̄: ꝙ habitudo passionis ad sbm est necessaria
isto mō: qn̄ posito subiecto ponit̄ passio suffici
enter. ꝛ tūc est ꝑpositio necessaria: ꝛ sicut hec ē
necessaria hō est risibilis. Sꝫ ex alia pte in his
que frequēter sunt: sbm pōt eē in rerum natura
lꝫ passio non sit: cum luna sit in aliquo tpe in
quo non est eclipsis: iō non est necessaria abso-
lute habitudo passionis in hiis que non sem-
per sunt: lꝫ sit habitudo inter vnum ad alteruꝫ
per cām extrinsecam: ut per habitudinem ad
hāc causam que est interpositio terre inter solē
ꝛ lunam: eclipsat̄ necessario: v nde alia est habi
tudo in hiis que semꝑ sunt: ꝛ in hiis que fre-
quēter. iō non est sil'e. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ in ꝟtute
ul'is non includit̄ hec singularis sub ꝑpria rō
ne singularis. Non enim attribuit̄ risibile sup
positis nisi q: spēi. iō singularia debēt sequi ad
ulēm: non sub rōne ꝑpria: sed sub rōne cois.
Ad formam patet ꝑ hoc ꝙ in ꝟtute ul'is ha-
bet ꝙ ꝑdicatum attribuit̄ suppositis: sub redu
plicatione cois: ꝛ ita minor falsa. ¶ Alr̄ dicunt
uolētes sustinē ꝙ hec ꝑpositio est necessaria: ꝛ
quelibet singularis absolute non addita redu-
plicatione. ¶ Ad ꝑmum dicūt ꝙ hec ꝯñtia nō
ualet: hō est risibilis ergo hō est sic ꝑus. Ad ꝑ
bationem: cum dr̄ Accñs reale ꝛc. Hoc intelli

gēdum est de accñte qd̄ ꝯseqtur sbm: ꝑm suuꝫ
eē existē: ꝛ non ꝑm eē specificum siue aptitudi-
nem: cuiusmodi est risibile. ¶ Ad ꝑmam rōnē
ꝯtra h̄ dr̄ ꝙ illa hitudo: nec est sba nec accñs in
genē: sed est qdē modus eēndi ꝑm quem accñs
ꝯsequit̄ sbm. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ non est sil'e de ap
titudine: in ceco ꝛ de risibili. cecum enim est ꝑ
uatio accñtis qd̄ ꝑmo ꝯsequit̄ īdiuiduum ꝛ nō
spēm ꝛ iō sequit̄: si hō est cec⁹. ergo hō est: q: idē
sbm ꝯsequit̄ ꝑuatio qd̄ ꝯsequit̄ suus hit⁹ ꝛ ꝑm
idem eē pticulare: sꝫ risibile est accñs ꝯñs spēm
ꝑmo ꝑm eē absolutum ꝛ nō tn̄ ꝑm eē existē: ꝛ iō
nō sequit̄ hō est risibilis. ergo hō est. Vñ in h̄
dissil'e est iter cecū ꝛ risibile ꝙ ꝑm diuersa eē cō
sequunt̄ sua sba: lꝫ in hoc sit sil'e: ꝙ sicut nō seq
tur: hō est aptum natuꝫ vidē. ergo hō pōt vidē
sicut nō sequit̄ hō est aptum natum ridē ergo
hō pōt ridē. ¶ Ad tertium ꝯtra h̄ dr̄ ꝙ risibile
non hēt in hoie cām efficiētem. hō enim nō effi
cit risibile. Sꝫ illd̄ idem qd̄ est causa efficiēs re
spectu hois. est causa efficiēs respectu risibilis.
sicut dicim⁹ ꝙ qd̄libet sbm passionis hēt dupli
cem rōnem. ut rōnem cāe formalis: ꝛ rōnē cāe
mālis: ꝛ silr̄ ꝙ hēt qñqꝫ rōnem cāe efficientis:
nō ꝙ talis sit causa faciēs passionem semꝑ exi-
stere. Sꝫ ista causa est causa hitudinis necessa-
rie passionis ad sbm: ita ꝙ cum sbm est passio
est. ¶ Ad formam dr̄ ꝙ lꝫ in sbo sit isto mō du-
plex rō cause: non seqtur tn̄ ꝑpter hoc ꝙ passio
ꝯsequat̄ sbm: ꝑm existē sbi ita ꝙ in sbo ꝑsuppo
nat existē: sꝫ sufficit ꝙ ꝑsupponat sbm aptū na
tuꝫ eē. ¶ Ad aliud ꝑncipale: sic rñdet̄ sicut ulti
mo dicebat̄: ꝙ ul'is est necessaria: ꝛ ꝙ q̄libet sin
gularis absolute est necessaria sine aliq̄ redupli
catione: negat̄ tn̄ hec ꝯñtia: iste hō est risibilis:
ergo iste hō est: q: nō reqrit̄ actualis exñtia ex-
tremoꝝ. ¶ Ad ꝑmum ꝯtra hoc dr̄ ꝙ differētia
est iter accñs ꝑprium ꝛ accñs cōe. in hoc ꝙ ac
cidēs cōe soluꝫ ꝯseqtur sbm ꝑm ꝙ qdditas sbi
existit: sed accñs ꝑprium ut ꝑpria passio ꝯseq-
tur qdditatem sbi: non tn̄ ut existit nec tn̄ ut i
telligit̄. Sꝫ siue qdditas existat siue intelligat̄:
passio istam qdditatem absolute ꝯsequit̄. ꝛ iō
est qd̄ accñs cōe inherēs sbo: ꝑsupponit sbm eē
ꝛ ꝑpt̄ hoc ista est falsa: semꝑ hō canescit. q: hō
non est semꝑ. Canescē enim est accñs cōe: sed
accñs ꝑprium: ut ꝑpria passio inherēs sbo: nō
exigit sbm existē. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ entitas com
positiōis depēdet ab entitate extremi. sed enti-

tas extremi dupl'r pōt itelligi. Uno mō sb rōne extremi ꝛ sic ꝓpositio est uera. q: entitas cōpositiōis ut sic ab entitate extremi depēdet: alio mō pōt itelligi pro accñtali exñtia ei⁹ qđ est extremū ꝛ sic entitas cōpositionis nō depēdet ab entitate extremi: sicut nec ei⁹ ueritas: q: sic h nō eēt uera: Chimera est chimera. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ cōpositionē nō ɔtingit eē sine entitate extremoruȝ sub rōne extremoꝝ. h idē est dicē ac si diceret: Cōpositio nō pōt eē sine sbo ꝛ pdicato. Cōpositio tñ bn̄ pōt eē sine entitate sbi que est actualis exñtia extremoꝝ: uel eoꝝ que sunt extrema: ꝛ h ɔcludit p h ꝙ ē hec uera. Chimera ē chimera ꝛ ea q̄ sūt extrēa: nō existūt i reꝝ nā ꝛc. Qō. xv.

q Ueritur An hec cōditio perse sit possibilis. Qđ nō videt: perse dicit cām: p Aristotilē. Si igit hec sit possibilis. In ꝓpositioib⁹ denotat per hāc cōditionē ꝙ sbm sit causa pdicati: uel ecōtra. ꝛ tūc ꝓpositio necessaria est falsa: q: hec tūc eēt falsa: hō perse est aial: q: denotat idē eē causa suiipsi⁹ cū tñ nō sit. ¶ Itē perse excludit cām cū pticipatiōe ɓm Linconiēsem. aut ergo excludit efficiētē cām: ꝛ tūc nihil eēt pse nisi pma causa: qđ videt icōueniēs. aut excludit cām mālē. ꝛ tūc suba mālis nō eēt ens p se. Cui⁹ oppositū dicit Aristotiles: dic eni ꝙ callias ē ens p se. aut excludit eē aliaꝝ cāꝝ: ꝛ tūc sequit: ꝙ illa que causant ab aliis causis nō sunt entia p se. omnia ista vident inconuenientia. ergo ꝛc.

Ad qōnē dr̄: ꝙ sit certa. Ubi itelligēdū est ꝙ hec ɔditio pse duplicit pōt accipi. Uno mō in ꝓpositiōib⁹. Alio mō in reb⁹. Primo mō fac modū iherēdi. Secūdo mō facit modū eēndi: ꝛ utroqȝ mō hec cōditio pse est possibilis: est eni possibilis in ꝓpositiōib⁹: q: in aliqb⁹ ꝓpositiōib⁹: sbm est causa pdicati ꝛ in aliis pdicatū est causa sbi. Exēpluȝ pmi in scdo mō dicēdi pse: hō est risibilis: q: a pncipiis sbi ꝓgredit passio. exēplū scdi est qñ p dicat diffinitio uel ps diffinitiōis de diffinito: tūc eni pdicatū est causa sbi. Cū igit iherētia dicit cām sbi respectu pdicati: uel pdicati respectu sbi: ɔditio erit possibilis pse. Itē hec cōditio pse est possibilis in reb⁹: ꝛ ɔstituit modū essendi ꝛ sic excludit cām pticipē ɓm Linconiēsē ꝛ h est tripl'r. aut eni excludit cām efficiētē: aut finalē: ꝛ isto mō pma causa solū est perse q: nō hēt cām efficiētē siue finalē: est eni efficiēs ꝛ finis oium. Alio mō excludit cām mālē: ꝛ sic in telligētie sunt pse: lȝ in itelligētiis p logicū sit repire qd ꝛ q̄le qđ est aliđ ab eo qđ est qd: tñ nō est repire ibi cōpositionē māe cū forma. Tertio mō pse excludit eē in sbo: ꝛ hec causa exclusa pōt reduci ad cām mālē. suba eni est causa mālis: uel respectu accñtis qđ est in eo: ꝛ isto modo tertio: substantia est ens pse. Suba enim est ens ꝛ nō in alio tanqȝ in subiecto: ꝛ sic ergo patet ꝙ hec ɔditio perse: est possibilis in reb⁹: patet etiam ꝙ sit possibilis in ꝓpositionibus.

Ad primā rationem dr̄ ꝙ lȝ perse dicat causam in ꝓpositionibus: nō tñ hec est falsa: hō est aial. ¶ Ad ꝓbationē dr̄. ꝙ lȝ aial sit idē realr qđ hō tñ diuersuȝ est ɓȝ cōceptū seu rōnē itelligēdi: ꝛ iō ut sic pōt eē causa respectu hois: vñ idē respectu suiipi⁹ pōt eē causa dūmō sit ab alia rōne acceptū. ¶ Ad secūdā rōnē dr̄: ꝙ pse in reb⁹ diuersis excludit diuersam cām: ꝛ nō excludit quālibet cām in qlibet re. Sȝ in itelligētiis excludit cāȝ mālē: sȝ nō efficiētē. Silr in substātiis excludit eē in alio tanqȝ in sbo: nō tñ excludit ulēm cām mālē in mālib⁹. iō nullū icōueniēs seqtur: si tñ quālibet excluderet cām in isto cui adiūgit tūc hec ɔditio pse nō eēt possibilis in reb⁹. nisi tñ in pma causa que nullā aliā cām hēt. ¶ Cōtra h: si hec ɔditio pse dicat cām iherēdi: tūc hec eēt falsa: hō pse est hō: q: denotat idē ɓȝ rē ꝛ rōnē: ꝙ sit causa suiipsius. ¶ Dr̄ ꝙ hec sit uera. hō pse est hō. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ pse in pmo mō dic cām iherēdi. sed nō in quocūqȝ gradu. Prim⁹ eniȝ modus dicēdi pse hēt tres gradus. Prim⁹ ɓȝ ꝙ idē dr̄ totalr de se. Ali⁹ ɓm ꝙ diffinitio pdicat de diffinito cuiusmodi est differētia ꝛ gen⁹ Terti⁹ modus ɓm ꝙ ps diffinitiōis pdicat de diffinito: sicut gen⁹ uel differētia. Ad formā dr̄ ꝙ pse pmo mō nō dic cām iherēdi positiue: sȝ excludit cām pticipē. Est eni itellect⁹ hō pse est ita hō ꝙ nō p aliā cām. Dicit enim Aristotiles. vii⁹. methaphisice. ꝙ q̄stio quare hō est hō est q̄stio de nihilo: q: q̄stio aliqd psuppōit: ꝛ aliqd q̄rit: sȝ hic nihil psupponit. Dicit eni ꝙ q̄rē q̄re hō est hō: nulla est causa. In aliis gradib⁹ eiusdē pmi modi pse dicit modū iherēdi: ꝛ de illis duob⁹ gradib⁹ pmi modi ɔsiderat demonstrator: nō aūt de pmo gradu in quo pdicat idē de se: ꝛ hui⁹ rō ē: q: demōstrator utit talib⁹ mo

dis in qb⁹ nō est petitio. Sȝ si accipiat ista hō ē hō: loco ꝓmisse semp eēt petitio. q꞉ tūc termini ꝓpositiōis erūt ꝯuertibiles: ⁊ vna est dubia eq̄li ter ꝯcl'oni. ut si arguit: hō est risibilis: hō est hō ergo hō est risibilis: ⁊ iō de ꝓmo gradu in quo ꝑdicat idē de se: nō curat demōstrator. In oībus tn̄ modis dicēdi ꝑse in qb⁹ utit demōstrator: perse dicit causam inherēdi in illo gradu: in quo demōstrator utit ⁊c. Nō. xvi.

¶ **Ueritur** An tn̄ duo sint modi iherēdi ꝑse in ꝓpositionib⁹. Et nō videt: ꝓmo auctoritate Aristotilis q dicit in cap° de ꝑse. ꝙ q̄cūqꝫ dicunt in simul scibilib⁹ ꝑse: sic sunt sicut i esse ꝑdicatiōibus. aut in eē ꝓpter ipsa. ꝑ hāc ꝑticulā in eē ꝑdicātib⁹ itelligit scōm modū qn̄ sbm cadit i diffinitione passionis: que ꝑdicat de sbo: ꝑ hāc ꝑticulā in eē ꝓpter ipsa: itelligit q̄rtū modū. ubi ꝑdicatū ponit in eē sbo ꝓpt cām efficiētē in sbo: ut est hic: Interfect⁹ iterijt ꝓpter iterfectionē. Sȝ ꝯcl'o in demōstratione solū est simplr scibilis: igit ꝯcl'o in demōstratiōe est ꝑse scōo mō. ⁊ q̄rto mō. Sȝ manifestū est ꝙ in ꝓmissis demōstrationis est ꝓm⁹ modus dicēdi ꝑse: ergo sunt saltē tres modi dicēdi perse in ꝓpositionibus. nō ergo tn̄ duo. ¶ Pretea ꝑ Aristotilē: ꝑse in ꝓpositiōib⁹ dicit cām iherēdi. totiēs igit dr ꝑse quotiēs dr causa. Sȝ q̄tuor sunt cāe. ergo q̄tuor sunt etiā modi dicendi ꝑ se. ¶ Hic dr negādo ꝯñtiā. s. q̄tuor sunt cāe. ergo ⁊c. q꞉ lȝ ꝑse dicat cām iherēdi tn̄ ꝑseitas ꝓpōnis nō accipit ꝑse a q̄cūqꝫ causa: a causa eni finali nō accipit modus dicēdi ꝑse: q꞉ est extrinseca rei. ¶ Cōtra causa finalis maxie causa est: est eni causa cāꝝ per Aristotilē. Cū ergo ꝑse dicit cām iherēdi. poti⁹ a causa finali accipit modus ꝑseitatis q̄ȝ ab aliq̄ alia causa. ¶ Itē causa efficiēs est causa extrinseca rei: ⁊ tn̄ ab ipsa accipit vn⁹ modus dicēdi per se: nō obstāte ꝙ sit extrinseca. ¶ Itē ad ꝓncipale. in demōstratiōe ꝯcludit passio de sbo per diffinitionē sbi que ē mediū. ergo in demōstratiōe ꝓmo ꝑse in maiori ꝑdicat passio de diffinitione sbi. ⁊ in minori ꝑdicat diffinitio sbi de sbo. Ex h̄ arguo sic: alio mō sunt ꝓmisse perse ⁊ ꝯcl'o q꞉ ꝯcl'ones cū h̄ qō sunt ꝑse sunt ꝓpt aliō. sed ꝓmisse nō sunt ꝓpter aliud: sed ꝯcl'o in demonstratione est ꝑse scōo mō: q꞉ ꝑdicat passio de sbo. ergo maior in qua ꝑdicat passio de diffinitione sbi nō erit ꝑse scōo mō: nec est ꝑse ꝓmo mō: q꞉ ꝑdicatū non cadit in diffinitione sbi. est igit ꝑse aliquo mō: ⁊ minor in qua ꝑdicat diffinitio de diffinito est ꝑse ꝓmo mō. ergo plures sunt modi q̄ȝ duo. ¶ Hic dr ꝙ passio nō ꝑdicat de diffinitione sbi: in maiori demōstrationis: sȝ de diffinitiōe passiōis: ⁊ per ꝯñs minor nō erit ꝑse aliquo. ¶ Cōtra diffinitio passionis est vniuersale ꝑdicatū: q꞉ q̄tuor sunt ꝑdicata ꝓm Aristotilē ꝓmo topicoꝝ: Quoꝝ vnuȝ est diffinitio. Sed vniuersale respectu istius respectu cuius est vniuersale nō habet ꝓꝓriatā rōnē subiecti sȝ magis ꝑdicati. ergo diffinitio passionis respectu subiecti non pōt ꝓꝓrie subiici. ¶ Item adhuc ex ista rōne seqtur ꝙ sunt tres modi dicēdi ꝑse q꞉ in ꝯclusione est secūdus modus dicēdi ꝑse. in minore ꝑdicat diffinitio passionis de subiecto: ⁊ nō ꝑse scōo mō ut ꝓbatū est ꝓus. quia alio mō sunt ꝓmisse ꝑse ⁊ cōcl'o: nec est ꝑse primo mō. q꞉ ꝑdicatū nō cadit in diffinitione subiecti: igit ꝓter ꝓmū ⁊ secūdū oportet ponere ꝙ ista minor sit ꝑse aliquo alio mō. ⁊ per ꝯñs plures sunt modi dicēdi ꝑse q̄ȝ duo. ¶ Ad oppositū vident eē auctoritates Aristotilis: q꞉ Aristotiles postq̄ȝ posuit ꝓmū moduȝ ⁊ secūdū dicit: ꝙ que neutraliter insunt accidētia sunt: ut videt. ergo nō sunt plures modi dicēdi ꝑse q̄ȝ primus ⁊ secūdus. ¶ Itē Aristotiles uolēs ꝓbare hāc ꝓpositionē: que ꝑse sunt de necessitate insunt: in ꝓmo capl'o. Qn̄ aūt ex necessitate ⁊c. ipsaȝ ꝓbat iductiue: ⁊ ipaȝ solū inducit in ꝓmo ⁊ secūdo mō. ergo ut videt non sunt plures modi dicēdi ꝑse: q̄ȝ ꝓmus ⁊ secūdus: uel si sint plures: inductio Aristotilis est insufficiēs. ¶ Iteȝ ꝓpositio dr perse ex hoc ꝙ sbm cadit in diffinitione ꝑdicati. aut ecōtra: sȝ hoc nō est nisi duob⁹ modis: ergo tn̄ sunt duo modi dicēdi ꝑse.

## Ad hāc questionē dicit

Thomas expositor vno modo ꝙ sunt tres modi dicēdi perse in ꝓpositionibus. hec enim prepositio per: addita cum hoc relatiuo reciproco qō est se: dicit quādā circūstantiā. Sed hoc est duplr: uel in rebus: uel in ꝓpositionibus. In rebus dicit circūstātiā solitudinis: ⁊ sic dicitur ꝙ iste hō est ꝑse qn̄ solus existit. Sed ut dicit circūstantiā in ꝓpositionibus: dicit circūstantiam in ratione cause. ⁊ hoc tripliciter. Uno modo dicit circūstantiam cause formalis: sicut hic. Iste homo viuit propter animam.

Alio mō dicit circūstātiaʒ cāe mālis. sicut hic: corp⁹ est collocatuʒ per supficiem. Tertio mō dicit circūstātiam cāe efficiētis. sicut hic: hō est calidus per ignem. Qñ igiꝰ dicit circūstātiam cāe formalis. accipiꝰ ṗmus modus: qꝛ in ṗmo mō ṗdicatum est causa formalis sbi: qꝛ gen⁹ ⁊ differētia sunt ptes formales respectu diffinitiꝫ. vnum sit mālerespectu alteri⁹. iō dicit Aristotiles in. vij°. methaphisice: ꝙ partes diffinitionis sunt forme. Qñ vo dicit circūstātiā cāe mālis: accipiꝰ scōus modus: qꝛ in scōo mō est subiectum per se causa respectu ṗdicati in rōne cause materialis. Sed qñ dicit circūstātiā cause efficiētis accipiꝰ quart⁹ modus: ⁊ ita patet ꝙ sint tres modi dicēdi per se in ꝓpōnib⁹ ut primus: secūdus: ⁊ quart⁹. Nam tertius modus est modus eēndi ⁊ non modus inherēdi. ⁋ Cōtra illud: si per se dicat circūstantiam in ratione cause: ab illa causa igiꝰ que maxime est causa: maxime diꝰ ꝑseitas. Sed causa finalis maxime est causa: est enim causa causarum ꝺm Aristotileʒ qnto methaphisice: ergo a causa finali accipiēdus est aliquis modus dicēdi per se: sicut ab alijs causis: ⁊ ita erūt q̄tuor modi dicēdi per se: ⁊ non tm̄ tres. ⁋ Item ꝙ ṗmus modus nō accipiaꝰ a causa formali: videꝰ qa hec est per se primo modo: risibilitas est hois: qꝛ ṗdicatū cadit in diffinitione subiecti: ⁊ tm̄ hō non est causa formalis respectu risibilis. Similiter hec est ꝑ se ṗmo modo: pꝛ est filij: Non tm̄ filius est causa formalis respectu pr̄is. ⁋ Item ꝓbo ꝙ secūdus modus non accipiꝰ a causa materiali: qꝛ causa materialis solum habet rōnem passiue potētie que est ꝯdictionis respectu illius cuius est causa: materia enim est causa qua res pōt eē ⁊ non eē. Si ergo subiectum respectu passionis solū hr̄et rōnem cause materialis: tūc passio de subiecto nō ṗdicareꝰ necessario: sed ꝯtigēter qđ est ipossibile. ⁋ Iteʒ Aristotiles dicit ꝙ que neutraliter isunt accidētia sunt: hoc frustra dixisset si plures eēnt modi q̄ʒ ṗmus ⁊ secūdus. ⁋ Sustinēdo expositorē dicēdum est ad primam rōnem ꝙ a causa finali accipiꝰ vnus modus dicēdi per se: sed non alius modus a q̄rto qui accipiꝰ a causa efficiēte: qa causa efficiēs nō agit nisi qa moueꝰ a fine: ⁊ iō cum causa efficiēs ⁊ finalis simul sint motiue cause ⁊ extrinsece ꝺm ꝙ sic distinguunꝰ a forma: iō ab utraqꝫ pōt capi quart⁹ modus. Tūc pōt dici ꝙ quart⁹ modus est qñ ṗdicatum inest subiecto per causam motiuam extrinsecam siue ista causa sit efficiēs proprie: siue finalis. ⁋ Ad aliud diꝰ ꝙ iste sūt per se risibilitas est hois: pater est filij. ṗmo modo: qa ṗdicatum cadit in diffinitione subiecti: ⁊ cum diꝰ ꝙ ṗdicatum non est causa formalis subiecti diꝰ ꝙ ṗdicatum est causa formalis extēdēdo causam formalem ad illud sine quo intellect⁹ alicuius ꝯcipi non pōt. ⁊ sic est pūct⁹ de formali intellectu linee: qa non possuʒ intelligē lineam sine pūcto: iō in diffinitione linee cadit: nō tanq̄ʒ intrinsecuʒ eēntie linee: sed tanq̄ʒ illud sine quo intellect⁹ formalis linee ꝯcipi non pōt. ⁋ Ad aliud diꝰ ꝙ ista ratio probat ꝙ subiectum respectu passionis non hēt solam rōnem cause mālis: ⁊ hoc ꝯcedit Thomas. sed simul cuʒ hoc hēt rōnem cause efficiētis. ⁋ Ad aliud diꝰ ꝙ Aristotiles dicit istam lr̄am que neutraliter insunt ⁊c. sub isto intellectu: que neutraliter insunt: ita ꝙ ṗdicatum non cadit in diffinitione subiecti nec ecōtra accidētaliter insunt. ex hoc tm̄ non sequiꝰ ꝙ sint tm̄ duo modi dicēdi per se: qa pluribus modis pōt ṗdicatum cadē in diffinitione subiecti uel ecōtrario. Per hoc ad rōnes principales. ⁋ Ad ṗmaʒ patet per hoc ꝙ nūc dictū est. ⁋ Ad secūdam auctoritateʒ: diꝰ ꝙ Aristotiles supponēs hāc ꝓpōnem: que per se insunt de necessitate isunt. Supponit de quarto mō: Et qa q̄rtus modus de se manifest⁹ est: ideo Aristotiles hāc ꝓpōnem inducit solum in ṗmo modo ⁊ secūdo qa illi non sunt ita manifesti: ⁊ ex hoc non sequiꝰ ꝙ quart⁹ modus non sit: nec ꝙ Aristotiles fuerit insufficiens.

Ad questionē diꝰ ꝺm Linconiēsem: ꝙ tm̄ sūt duo modi dicendi per se. ⁊ rō est qa in ꝓpōne ꝑ se in qua vnum de alio enūciaꝰ: vnum egrediꝰ ex ṗncipijs q̄dditatiuis alterius: ⁊ per ꝯsequēs q̄dditas vnius dependet a quidditate alterius in essendo. ⁊ ex hoc sequitur ꝙ quidditas vnius habet diffiniri per quidditatem alterius: qa eadem sunt principia essendi ⁊ cognoscēdi ꝺm Aristotilem 2° methaphisice. ergo a primo ad ultimum ꝓpositio per se est quādo vnum extremum cadit in diffinitione alterius. Sed vnum cadē in diffinitione alterius pōt esse dupliciter. Vno modo sic ꝙ vnum sit intrinsecum essentie alterius: sicut in diffinitione spēi substātie: cadit genus ⁊ differētia que sunt itrinseca eēntie spēi:

# LIBER PRIMUS.

sicut Animal et rationale sunt intrinseca homini. Alio modo unum cadit in diffinitione alterius.
non sicut intrinsecum Essentiae sed sicut additum Essentiae quod est extrinsecum et isto modo
subiectum cadit in diffinitione accidentis sicut homo cadit in diffinitione Risibilitatis tanquam
extrinsecum esse risibilitatis ideo diffinitio accidentis dicitur diffinitio per additamentum. Ex
hoc ad propositum; Cum in propositione per se necesse sit unum Extremum cadere in dif
finitione alterius; hoc potest esse dupliciter. Aut enim praedicatum cadit in diffinitione
subiecti; et est primus modus supposito quod illud quod subijcitur natum sit subijci, et
quod praedicatur praedicari; et ad illum modum reducuntur omnes praedicationes in quib
praedicantur Causae de Causatis suis in recto ut Homo est animal. vel in obliquo ut
Risibilitas est hominis. quia subiectum est Causa respectu suae passionis. Alio modo in
propositione per se subiectum cadit in diffinitione praedicati, et sic fit secundus modus
dicendi per se. Et ad istum modum reducuntur omnes tales praedicationes in quibus Cau
sata praedicantur de causis retenta priori conditione, quod illud subijciatur quod natum est
subijci et praedicetur quod natum est praedicari, et cum unum extremum non possit cadere
in diffinitione alterius nisi duobus modis quia vel praedicatum cadit in diffinitione subie
cti vel e con. Ideo tantum sunt duo modi dicendi per se. Ideo dicit Aristoteles quod
quae neutraliter in sunt accidentia sunt. Per hoc patet ad huiusmodi instantias si
cut in illa Animal est homo. subiectum est Causa praedicati. Ergo Animal est homo. est per se
est homo praedicatum est Causa diffiniens subiectum. Ergo per se primo modo Quia praedicatum ca
secundo modo. Et hoc Risibile est homo est per se primo modo Quia praedicatum ca
dit in diffinitione subiecti. Ad hoc dicendum est Quod istae instantiae non sunt
rectae. quia in omnibus modis dicendi per se requiritur una conditio quali dixi Quod sub
iectum sit natum subijci, et praedicatum natum praedicari Sed in istis instantijs non
subijcitur quod natum est subijci Animal enim non est natum subijci respectu hominis
nec risibile natum est subijci respectu hominis, Passio enim magis nata est praedicari
quam subijci, respectu subiecti. Ideo hoc non est per se Risibile est homo nec ista
Animal est homo. Et hoc est quod Arister dicit postea subijciatur autem nobis in de
monstratione illud quod est natum subijci quod est signum. et praedicatur quod natum est
praedicari. Con. Tu dicis Quod diffinitum natum est subijci respectu diffinitionis
et etiam diffinitum natum est subijci respectu partium diffinitionis. quia diffinitum
ad diffinitionem et ad suas partes comparatur ut quid. Sed risibile diffinitur per homi
nem Ergo natum est subijci Dicitur quod duplex est diffinitio. una Essentialis.

alterum per additamentum; In diffinitione Essentiali diffinitum natum est subijci respectu partium diffinitionis quia ad illas comparatur ut Quid. tanquam ad suam propriam Essentiam. Sed in diffinitione per additamentum non oportet diffinitum esse natum subijci respectu cuiuscunque partis diffinitionis quia non respectu subiecti, non enim comparatur ad utramque partem ut Quid. sed ad unam ut Quid. ad aliam vero ut Quale. ut patet in isto Exemplo. Simum est nasus Cavus. Simum comparatur ad nasum ut Quale. per hoc Quod est sibi additum. Sed ad cavum comparatur ut Quid. sicut omne inferius comparatur ad suum superius. per modum Quid in eodem genere. Ad aliud dicitur. Quod Linconiensis hanc Litteram exponit Quod Aristoteles non intelligit quod Conclusio in Demonstratione sit per se in duplici genere Caussae. Sed Aristot. intelligit per illam Litteram; Quod duo modi sint in demonstratione ut primus et secundus. Et sic exponitur Littera per Linconiensem. Quaecunque dicuntur in speculabilibus hoc est in demonstrationibus; sic sunt per se sicut in Esse praedicantibus hoc est primo modo ubi praedicatum est Caussa subiecti, aut propter ipsa hoc est propter subiecta sicut in secundo modo ubi subiectum est Caussa praedicati. Ad aliud dicitur negando hanc Consequentiam. Quattuor sunt Caussae Ergo quattuor sunt modi dicendi per se. Ad probationem eiusdem. Quod modus dicendi per se accipitur a Caussa. Dicendum quod non sub ratione particulari qua Caussae distinguuntur ad invicem. sed accipitur a Caussa sub altera illarum duarum conditionum. Secundum quod subiectum est Caussa praedicati vel praedicatum subiecti et isto modo tantum accipiuntur duo modi dicendi per se. Ad aliud principale dicitur. Quod in demonstratione Passio praedicatur de diffinitione subiecti in maiori, et hoc in demonstratione potissima, et sic est maior per se 2o modo. Et Conclusio: in qua praedicatur passio de subiecto. Sed minor est per se primo modo. quia in minori praedicatur diffinitio subiecti de subiecto. et sic duo tantum sunt modi dicendi per se in demonstratione. Ad formam dicitur Quod non oportet Maiorem esse per se; alio modo quam sit Conclusio Quia eodem modo dicendi per se praedicatur passio de subiecto et de diffinitione subiecti Quia in utraque propositione subiectum est Caussa praedicati, licet in una implicite scilicet ubi subijcitur subiectum et in alia explicite ubi subijcitur diffinitio; tamen utrobique est secundus modus. Intelligendum tamen est; quod aliter est per se maior et Conclusio quia in alio gradu secundi modi Secundus enim modus habet plures gradus sicut primus modus quia in primo modo est unus gradus. Secundum quem diffinitio materialis praedicatur de diffinito. Alius modus est secundum quem diffinitio formalis et finalis praedicatur de diffinito; et tamen utrobique est primus modus dicendi per se. Quod autem aliter

& aliter sit alius gradus: ostendo per Aristotelem; ubi ponit Quod diffinitio est Corruptibi
lium. Dicit ibi Quaedam enim diffinitio est Conclusio Demonstrationis vt definitio materialis
& quaedam est principium demonstrationis et diffinitio formalis, & quaedam est tota de
monstratio sola positione differens. Cum ergo diffinitio Materialis sit conclusio, & diffini
tio formalis sit principium. alius est Gradus. Eodem modo in proposito passio praedica
tur de suo subiecto. secundo modo in conclusione. & passio de diffinitione subiecti; pri
mo modo in Maiori, tamen vtrobique est secundus modus. Sed quia in vno gradu est
Conclusio & in alio est principium ideo diversi sunt Gradus secundi modi. Vlte
rius intelligendum est sicut dicit Linconiensis. Quod Aristoteles ponit tertium modum
qui est Modus Essendi, & quartum modum qui est modus Causandi. propter comple
tionem sui sermonis. non tamen sunt modi predicandi nisi duo. Scilicet primus & secundus

## QVÆSTIO XVII.

Quaeritur An ista propositio sit per se. Homo est animal?
Videtur Quod non. Quia haec est per accidens. Rationale est animal. Ergo & haec ani
mal rationale est animal. Ergo haec est per accidens Homo est animal. Quia animal rationale
& homo idem significat. Prima consequentia patet Quia haec est per accidens Homo albus
est homo. quia haec per accidens est. Album est homo. Ergo a simili Haec est per accidens
Animal rationale est animal. Quia haec est per accidens: rationale est animal. Ad hoc dicitur
negando consequentiam primam. Et ad probationem dicitur quod non est simile. Quia homo albus
non est vnum per se. sed vnum aggregatum. Homo enim & album sunt duae res diver
sorum Generum. ideo non possunt facere vnum per se. propter hoc licet de homine albo pre
dicatur homo per accidens. sicut de albo non tamen est sic ex alia parte. Contra. Haec
est per accidens Homo albus est homo. sicut haec. album est homo. propter hoc quod homo
sub ratione albi accipitur Ergo haec erit per accidens Animal rationale est animal
sicut Rationale est animal. Quia animal sub ratione animalis accipitur. Et haec co
sequentia confirmatur per hoc Quia quod extraneatur alicui quod est in aliquo formali con
cepto. extraneatur toti concepto. Item ad principale. Pars non praedicatur de
toto per se. Haec enim non est vera. Area est lignum secundum Aristotelem 1. Metaph.
sed animal est pars hominis Ergo non per se praedicatur de homine. Hic dicitur Quod
duplex est pars scilicet Realis & Rationis. Pars Realis non potest praedicari de toto per
se. pars tamen rationis bene potest. Huiusmodi sunt animal & rationale respectu hominis
Contra per Aristotelem in 2 Metaph. Diffinitio est sermo habens partes. & sicut to
ta diffinitio ad totam rem, sic pars diffinitionis ad partem Rei. Sed tota

deffinitio significat totam rem Ergo pars partem Genus et differentia sunt partes def
finitionis Ergo sunt partes deffiniti. Ergo pars etc. Item in deffinitione non est nu
gatio vt suppono. Quia nihil superfluum nec diminutum continet. Ergo nec genus
nec differentia possunt idem significare quia tunc esset nugatio Ergo signant reali
ter aliud et aliud. et sunt partes constituentes deffinitum Ergo sunt realiter di:
versae partes. Ad principale. Genus et species vt animal et Homo vel impo
nuntur a diversis formis vel a gradibus eiusdem formae. Sed cum aliqua duo impo
nuntur a diversis formis unum non potest per se praedicari de altero Ergo animal
non potest per se praedicari de homine. Minor patet. Quia Musicum per accidens
praedicatur de albo. quia utrumque imponitur a diversa forma. Et maior patet quia
Homo imponitur ab Intellectiva, animal a sensitiva. Dicitur Quod minor non est uni
versaliter vera. Et ad probationem quod procedit cum aliqua duo imponuntur a diversis for
mis quarum una non includit aliam Intellectiva autem includit sensitivam. Ideo animal
de homine per se potest praedicari licet Musicum de albo non praedicetur. quia Musica a
qua imponitur Musicus non includit albedinem, a qua imponitur album nec econtra.
Contra. Si intellectiva sensitivam includeret. aut ergo includit illam sicut inferius suum
superius: aut sicut completum incompletum. Non primo modo Quia qua ratione Intelle
ctiva esset inferius ad sensitivam eadem ratione forma bruti se haberet vt inferius ad sen
sitivam, et tunc sequeretur quod forma bruti et intellectiva essent diversae species. Quia
habent aliquid in quo conveniunt. vt sensitivam; et secundum se differunt Ergo essent spe
cies differentes quod est inconveniens. Si autem secundo modo: tunc non est vera praedica
tio unius de alio. nec per consequens animal de homine propter talem inclusionem: Pro:
pterea quia si sic: Tunc esset per se tetragonum est trigonum. quia unum alterum inclu
dit. Ad oppositum est Aristoteles. Dicit enim quod primus modus dicendi per se
est quando praedicatum cadit in deffinitione subiecti, indicante quid sit subiectum Sed
animal in deffinitione hominis cadit Ergo est per se primo modo.
Ad Quaestionem dicitur. Quod per se primo modo Homo est animal propter rationem
tactam. Intelligendum est tamen propter rationem; Quod Genus et differentia signant di
versam partem conceptus hominis aliter in deffinitione esset nugatio Si enim idem totum si
gnificaret. Genus per se et differentia per se quod signat species tunc idem Intellectus
in deffinitione poneretur bis: nec excusaret diversa ratio quia si sic tunc hic non esset nugatio
Homo animal. Quia diversa est ratio hominis et animalis sub qua utrumque signatur;
Ideo oportet dicere; Quod Genus et differentia signant partes conceptus hominis pri
mo et determinate. Genus enim determinate significat partem materialem. et differentia distincte
partem formalem. Sicut species distincte significat totum constitutum. tamen Genus et

differentia significant per modum totius ideo totum sicut confuso modo quod est modo dete
minate significat. Et per hoc distinguitur a partibus realibus. Partes enim reales acci
piuntur per modum partis et non per modum totius.

Ad primam rationem dicitur sicut dicitur ad primum. Contra hoc dicitur. Quod hoc est
per accidens. Homo albus est homo. non solum propter hoc quod homo accipitur sub ratione
albi sed propter hoc etiam quia hoc quod dicto homo sub ratione albi accipitur et similiter
pro eo. quod ista non faciunt unum per se sed unum per accidens. quia sunt res diversorum generum.
Per hoc licet ut accipiatur sub ratione animalis et alia parte; non tamen faciunt
unum per accidens. Animal rationale est animal. Quia est ipsis quibus fit unus conceptus speciei
et hominis cui per se inest animal. et ideo non est simile. Ad aliam confirmationem
dicitur. Quod hec propositio est falsa scilicet. Quod per accidens inest formali conceptui ali
cuius. per accidens inest illi in quo est illud formale. Et hoc si ex illo materiali et forma
li fit unum per se compositum. in quo composito includitur praedicatum rationis alterius partis
ut partis materialis. Haec tamen est vera: scilicet quod per accidens inest conceptui formali ali
cuius: ei non inest per se id est illi conceptui. Aliud est enim loqui de formali in conceptu
speciei et de formali conceptu speciei; quia formalis conceptus speciei est conceptus suae diversitatis
compositus: ex genere et differentia. Et de formali in conceptu est differentia. Tunc breviter dico
Quod si aliquid repugnat formali in conceptu cum modo perseitatis dum modo fiat
non repugnat conceptui speciei vel alteri quod includitur in speciei erit in toto per se.
Quia tunc est per se primo modo. Cum praedicatur includitur in quod quid subiecti.
Suis in conceptu formali subiecti quod autem hoc sit rationis materialis in conceptu
vel formalis hoc accidit. Ad aliud dicitur sicut dicebatur. Ad primum contra hoc dicitur.
Quia sicut tota diffinitio signat totam rem determinate. ita pars partem conce
ptus speciei. sed ex hoc non sequitur Quod genus significet partem realem. quia licet
genus significet partem non tamen per modum partis et in hoc distinguitur
a parte reali. Ad aliud concedo. Quod genus distincte et determinate significat rem di
visam ab alia re. quae significat differentia et consimiliter concedendum est quod significat partem
conceptus in huiusmodi tamen ex ipsis eiusdem in specie conjunctim sed genus significat partem
diversam realem facta est per actus. Sic huiusmodi iste est Monacus et est niger quod
quod ad aliud refero realitas et ad aliud partialitas, pars non realis sic dicendum
quod accipitur per modum partis, sed aliud non significat dicendum per modum partis, Ad aliud principale dicitur
est accipitur per modum partis, sed illud diversis formis imponatur, hoc tamen potest esse per se sed est aliud, licet
quod licet hoc, et aliud a diversis formis imponatur, non includatur in intellectivo per se, tamen quod
et sensitivum a quo imponitur aliud, non includatur in intellectivo. Sed sensitivum est primum
in homine non est ipso in sensitivum et intellectivum. Sed sensitivum est primum
quod est, male respectu intellectivi sive ponantur ista principia esse diversa
forma sive diversi gradus in illa forma, ideo aliud per se includitur in homine. Ratio autem fal
sum supponit, hoc scilicet quod ad hoc quod propositio sit per se primo modo oportet aliud for
male in subiecto per se includere formale in praedicato. Sed illud non est verum

ad hoc enim quod propositio sit per se sufficit quod prædicatum in subiecto includatur vel ratione formalis subiecti, vel ratione materialis, ut hic, homo est animal rationale utriusque homo est animal rationale. Rationes contra primam responsionem concludunt verum, concludunt enim quod ad hoc quod propositio sit per se non oportet prædicatum in subiectum includi ratione formalis prædicati, nec oportet formale prædicati includi in formale subiecti quod autem hoc inueniatur hoc aliquando accidit. etc.

## QVÆSTIO XVIII

Quaritur. An hæc sit per se. Animal est homo.

quod sic videtur, homo per se est animal ergo animal per se est homo. Antecedens est verum, ergo et consequens Probatur consequentia per conversionem simplicem. Item sequitur homo est animal, quod animal est homo convertibiliter, ergo eodem addito utrobique adhuc sequitur ergo addita hac conditione per se sequitur. Item per Arist. in primo posteriorum capitulo de per se, illa propositio est per se secundo modo in qua subiectum cadit in definitione prædicati, sed animal cadit in definitione hominis ergo hæc animal, est homo, est per se secundo modo. Item aut est per se aut per accidens si per se habeo propositum: non est, aut per accidens quia propositio per accidens dicitur tripliciter. Aut quia accidens accidit subiecto, aut quia subiectum accidit accidenti, aut quia accidens accidit accidenti, sicut album est Musicum. Sed hæc animal est homo, nullo istorum mo

modorum est per accidens quia extremum non est acci
dens respectu alterius, ergo haec non est per Accidens, Item
Arist. in primo huius positionis hanc propositionem, quae dene
cessitate insunt, per se insunt, et hoc probat, quia quae de
necessitate insunt, aut insunt per se aut per accidens non
per Accidens, quia accidentia non sunt de necessitate, ergo
de necessitate homo inest animali, ergo homo per se in
est animali, ergo haec est per se, animal est homo. Item
homo et animal significant eandem essentiam, sed essenti
a inest sibi ipsi per se, et non per additum, ergo haec est per
se, animal est homo. Item aut est per Accidens, si per
se habeo propositum, si per Accidens ergo per additum,
quaero tunc de isto addito, aut hoc praedicatum homo
inest per se, aut per Accidens additum, si per se eadem
ratione standum erat in primo, si per additum, quaero de
est de isto addito et sic est processus in infinitum. Ad
oppositum. si haec esset per se, cum per se supponat
de omni, haec esset per se omne animal est homo, cons
est falsum ergo et Antecedens. Item si haec esset per
se, aut primo modo, aut secundo modo, aut quarto mo
do, quia de tertio non est dubium, quia tertius modus
est modus essendi, et non modus inhaerendi. non primo
modo quia praedicatum cadit in definitione subiecti, sed
homo non cadit in definitione animalis, nec secundo modo, quia
in secundo modo passio praedicatur de subiecto sic non est in
propositio ergo etc. nec in quarto modo, quia quartus modus

qn subm est cā efficiens pdicati sed in alio nō ē cā efficiens respectu huius qz hoc nō est per se aliquo modo

Ad quaestionem dē, quod hoc non est per se aliquo mō, al. l.
et huius rō est, quia si esset psē, cū pdicatū et subm mxē importat eadem Entiā mxē videretur quod essent per se primo modo, sed non est per se primo modo quia in primo pdicatū cadit in diffinitione alels sed potius ē converso. Intelligendū tn q ppo tripliciter dr per acns sm rones pdictas. Vno modo qn unū extremū est accidens alteri inhaeres, sicut pz hic, homo est albus, et adhuc sic ppo pōt dī p acns tripliciter. Vno modo qn accidens accidit subiecto sicut hic homo est albus. Secundo modo qn subm pdicatur de Accidente sicut hic, album est homo. Et tertio modo qn Accidens pdicatur de accidente accidentaliter sicut hic album est Musicum et dico accidentaliter pro tanto quia in ista, album est colloratum, pdicatur acns in concreto de accidente in concreto et tn non per acns, sed per se, quia qlibet in ferius rationem quid habet respectu superioris. Secundo modo dicitur propositio per Accidens secundum quod distinguitur contra propositionem primo veram, et sic hoc est per Accidens. Jsocheles habet tres u quia hoc non est primo vera, Tertio modo dr ppō per Accidens quando praedicatum significat eandem Essentiam cum subiecto, veruntamen est extraneum intellectui subiecti, et hoc modo haec est per accidens animal est homo et simlr cū inferius pdicatur

de superiori: cõtingit enĩ tũc intelligere superi us non intelligendo inferius.

Ad primã rõnem dicit q̃ hec hõ per se est aial: non debet ↄuerti in hãc: aial p se est hõ. nõ enim debet ↄuerti simplr̃ sub oi rõne: ꝛ rõ ipe. dies est accepta ab ista ↄditione pse: pse enim ꝑ supponit de oi: ꝛ iõ si ↄuerteret simplr̃. tũc vni uersalis affirmatiua ↄuerteret simplr̃: ꝛ sic seq ret: ois hõ est aial ergo oẽ aial est hõ. Sed hoc est falsum. ergo illa non debet sic ↄuerti simplr̃ cũ hac ↄditione pse: sed debet sic ↄuerti: hõ pse est aial: ergo aial est hõ. sicut hec exclusiua hẽt ↄuerti: tm̃ hõ est aial: ergo aial est hõ: uel opor- tet dicẽ q̃ ꝓpositiones pse nõ ↄuertant ꝓpter extraneã rõnẽ quã faciũt modi. uel oportet dicẽ q̃ ↄuertent nõ retẽtis eisdẽ modis in ↄuertẽte ꝛ sua ↄuersa. ¶ Ad alind dr̃ q̃ pse facit extra- neitatẽ: q: ꝑsupponit de oi: iõ nõ ualet q̃ ↄuerta tur cũ hac ↄditione pse. ¶ Ad formã dr̃ q̃ hec ꝓpositio: ↄuertibilia eodẽ addito utrobiq̃ ad- huc sunt ↄuertibilia: est intelligẽda qñ illud ad ditũ nõ facit extraneitatẽ: ꝛ ita q̃ nõ icludit uli tatẽ uel necessitatẽ impediẽtẽ ↄuersionẽ: sed pse lꝫ nõ sit ulitas tñ ꝑsupponit ulitatẽ. ¶ Ad aliõ dico q̃ illa ꝓpositio est pse scḋo mõ qñ sbm ca dit in diffinitione ꝑdicati qḋ est passio: sed hõ nõ est passio respectu aialis. iõ lꝫ aial qḋ subij- cit in diffinitione cadat: tñ non erit scḋus mo dus. ¶ Ad aliud dico q̃ est per accñs. ¶ Ad ꝓ bationẽ q̃ hec diuisio ꝓpositionis per accidẽs quã ponit Aristotiles in ꝑmo posterioꝝ intelli gẽda est de ꝓpositione per accñs cui⁹ vnũ extre mũ accñtalr̃ inest alteri: ut dictũ est in ꝓpositio ne. Sed hec: aial est hõ: nõ est per accidẽs illo mõ: sed est per accñs q: ꝑdicatũ est eẽ itellectuꝫ sbi: ꝛ nõ q: ꝑdicatũ est accñs respectu sbiecti uł ecõtra. ¶ Ad aliud dr̃ q̃ hec ꝓpositio est uera: q̃ de necessitate isunt pse isunt: qñ illḋ qḋ subij cit natũ est subijci. Sed aial nõ est natũ subij ci respectu hois: iõ in talib⁹ nõ est ꝓpositio itelli gẽda. ¶ Ad aliud dico q̃ hec ꝓpositio: q̃ uere est. nulli accidit: est itelligẽda accipiẽdo ꝓposi- tionẽ per accñs illo mõ. illud enim qḋ pse est ut suba: nõ accidit alteri sicut accñs accidit sbo: sic itelligit Aristotiles. põt tñ alteri accidẽ taq̃ id qḋ est extra itellectũ sbi. ¶ Ad aliud dicẽduꝫ est q̃ lꝫ ꝑdicatũ ꝛ subiectũ significẽt eadẽ eẽnti am: ex h̃ nõ seqtur talẽ ꝓpositionẽ eẽ pse, ſꝫ hec est per accñs aial est hõ: q: per additũ ut ꝑ hãc hõ est hõ: sed nõ est itelligẽdũ q̃ hec sit per ad ditũ tanq̃ aliqd qḋ est additũ eẽntie aialis: q: ẽ eadẽ eẽntia hois ꝛ aialis: imo est per additum q: per aliqd qḋ est extra itellectũ. aial enim sen- tit colori mõ q̃ hõ: iõ itelligi põt lꝫ nõ itelligat hõ: ꝛ sic uocãdo additũ qḋ est extra itellectum: aial est hõ per additũ: q: per hoiem. ¶ Ad ulti- mũ per idẽ: q̃ aial est hõ: nõ est pse sed per addi tũ ut dictũ est. Et cũ querit de illo addito aut li addito inest hõ per se aut per additũ. Dico q̃ ibi inest perse: q: hec est pse: hõ est hõ. Et cũ dr̃ eadẽ rõne stãdũ fuit in ꝑmo. Dr̃ q̃ nõ: q: hõ nõ itelligit: nisi intelligẽdo aial: sed aial põt intelli gi ꝛ si hõ nõ intelligat ꝛc.

Questio. xix.

Queritur An ꝓpositio sit pse ꝑ mo mõ in qua ꝑdica tũ ꝛ subiectũ significãt idẽ: q̃ non vi- det: q: tũc hec eẽt pse: hõ est hũanitas que tñ falsa est. ¶ Dr̃ q̃ nõ seqtur hãc ꝓpositionẽ eẽ ꝑ se: q: ꝑm⁹ modus nõ est solũ ex hoc q̃ subiectũ ꝛ ꝑdicatũ significãt eadẽ eẽntiã: sed ex h̃ q̃ ean dẽ eẽntiam significãt sub modis nõ extraneis ſꝫ hõ ꝛ humanitas significãt sub modis signi ficãdi extraneis: mõ hõ significat per modum ↄcreti: ꝛ humanitas per modũ abstracti. ergo hec nõ est pse. ¶ Cõtra tãta est repugnãtia uel maior iter determinatũ ꝛ ideterminatũ quãta iter modũ abstracti ꝛ ↄcreti. sed nõ obstante q̃ aial sentit per modũ determinati: hec tñ est ue ra ꝑmo mõ: hõ est aial: ergo eadẽ rõne nõ obstã te oppositione iter modũ ↄcreti ꝛ abstracti. hec est pse: hõ est humanitas. ¶ Itẽ hõ est abstra- ctũ: q: denoĩatiue dr̃ ab eo humanũ: ergo ut vi det hõ nõ significat per modũ ↄcreti: q: abstra ctũ nõ põt hẽre modũ ↄcreti: q: per te modus ↄcreti ꝛ abstracti sunt oppositi: ꝛ opposita non sunt sił in eodẽ. ¶ Itẽ ad ꝑncipale. si ꝓpositio eẽt pse ꝑmo mõ ex hoc q̃ subiectũ ꝛ ꝑdicatum significãt idẽ: tũc hec eẽt pse: chimera est chi- mera: silr̃ nõ ens est nõ ens. sed hoc est falsum q: ꝑdicatũ alteri pse in eẽ ꝑsupponit subiectum eẽ. ergo ãncedẽs falsum. ergo. ¶ Ad oppositũ in ꝑmo mõ ꝑdicatũ cadit in diffinitione indicã te quid subiecti. ergo nullo modo predicatum ꝛ subiectum significant idem.

Ad qõnẽ dr̃ q̃ ꝓpositio est pse qñ ꝑ dicatũ ꝛ subiectũ signi ficãt eadẽ eẽntiã, uel qñ ꝑdicatũ in intellectu eẽn

tiali subiecti includit. Sed tñ ultra hoc reqrit q illud qd subijcit natũ sit subijci: et qd pdicat pdicari. Silr reqrit causa sine qua nõ.s.q sint modi pportionales sub qbus pdicatũ inest sb iecto. Unñ pse causa qre ppositio est pse primo mõ: est ex hoc q pdicatũ cadit in diffinitione sb iecti: uel est tota qdditas sbiecti: causa sine qua nõ est corñdẽtia determiata modor significãdi.

Ad primam rationẽ sic dicebat.

Ad rõnẽ cõtra hoc dico q non est silẽ de modo abstracti et cõcreti: et de mõ determinati et indeterminati: qr modus abstracti est modus sb quo nomẽ imponit ad significandũ abstractũ: ideo talis modus cadit in vnione pdicati cum subiecto nõ tanq illud qd vnit. sed tanq determinata rõ sub qua res cuius est modus alteri simplr vnit. Ideo hec est falsa: hõ est humanitas. Sz modus idetermінati nõ cadit in vnione pdicati cum subiecto nec ut pars vnita: nec tanq determinata rõ sub qua vnũ alteri vnit: qr ille modus est rei solũ per cõparationẽ ad intelligẽtẽ: et nõ est modus sub quo uox imponit ad significãdũ: et iõ nõ oportet hãc eẽ falsaz: hõ est aial pter tales modos extraneos: quia illi modi nullo mõ in vnione cadũt ut dictum est. Ad aliud dr qr hõ est cõcretũ et abstractũ respectu diuersor. est enim abstractũ respectu humani: et est ɔcretũ rõne humanitatis. et tñ nõ sequit oppositos modos eẽ in eodẽ. qr illi modi referunt ad diuersa. Auicẽna tñ aliter dic ad rõnẽ principalẽ. q humanitas et hõ nõ idem significãt. sed humanitas significat formam per quã hõ est id qd est: sed hõ significat cõpositũ. Ad ultimũ dico q hec est per se: chimera est chimera: et silr nõ ens est nõ ens: pmo mõ. non tñ sub illo genẽ pm modus ptinet ad demonstratorẽ: qr pdicatũ nõ est causa sbiecti nec ecõtra. dr eni respectu suiipsi non est causa. Ad pbationẽ: dr q pse inesse: nõ psupponit hoc eẽ: nisi actualitate extremi ergo etc. Questio. xx.

Queritur An gen et differentia ɔiũctim uel diuisim sint in pmo mõ dicẽdi pse. et h est qrere an hec sit pse: hõ est aial rõnale. q nõ videt. Uoces sunt note passionũ que sunt in aia. Sz alia passio est quã significat aial et quã significat hõ silr alia silitudo uel passio quã significat hõ et quã significat rõnale in aia. igit ppositio enũciãs hãc passionẽ eẽ illã: falsa est: sed hec est huiusmodi ergo etc. minor patet: qr ppositio enũciat significatũ de significato. igit sequit q hec nõ est pse. Dicit q lz alia sit silitudo quam significat hõ et aial. tñ hec ppositio non est falsa: qr supposito q quelibet uox significat passionẽ in aia: illã tñ nõ significat absolute: sed qten similitudo est signũ rei: sicut oro in scripto nõ significat uoces platas nisi qten uox plata est signũ rei. et iõ sicut oro in scripto nõ significat illã uocẽ eẽ aliã: qr tũc significaret falsum. sed significat illã rẽ inesse alteri. eodẽ mõ uox plata nõ significat hãc passionẽ eẽ illã: sed hãc rẽ cuius est passio inesse illius rei cui est alia passio: iõ hec est uera: hõ est aial rõnale: lz sit alia silitudo subiecti et alia pdicati in aia. Cõtra. si hec uox significaret silitudinẽ et ex ɔñti significaret rẽ: tũc sequeret q quelibet uox eẽt analoga seu equiuoca. similiter sequeret q quelibet uox significaret pmo accñs: qr passio in aia est accñs Silr hoc dato per rñsionẽ habet ppositũ: qr attributio est rõne pmor significator subiecti et pdicati. pbo: qr terminus illud idẽ subijcit et pdicat primo qd significat pmo. si igit significat qlibet terminus passionẽ in aia: et alia est passio hois in aia et passio aialis siue rõnalis. iõ ppositio que primo significat h de illo falsa est. Itẽ ad pncipale. ad hoc q ppositio sit pse: oportet q ɔcept pdicati includat in cõceptu subiecti. sed cõcept aialis et rõnalis nõ includit in hoie igit hec nõ erit pse pmo mõ. pbo minorẽ. ɔceptus hois est simplex et cõcept aialis siliter est simplex et silr rõnalis. sed duo intellect simplices nõ pñt includi in vno simplici igit etc. Dicit q lz cõcept aialis et rõnalis sint simplices: sunt tñ simpliciores q ɔcept simplex hois: sed q duo intellect simplices tertio intellectui simplici includunt in tertio illi: nõ est incõueniẽs. Cõtra. impossibile est q duo simplicia inquãtũ duo quãtũcũq sint simplicia: includi in aliquo intellectu tertio simplici. pbo: qr intellect simplex ad que. se cõuertit totalr se cõuertit. itellectus enim in intelligẽdo vnũ simplr non põt intelligẽ aliud simplex: sed itellect hois est simplex: et intellect aialis: igit dũ includit intellectũ hois nõ põt includere intellectũ aialis: et eadem rõne nec rõnalis. illi igit duo intellect sb vna qlitate in intellectu hois nõ includitur etc. Ad hoc dicit q illi intellect qui inter se duo

sunt ⁊ distincti sm ꝙ sunt partes in diffinitione
sunt in diffinito modo cõfuso:⁊ ideo dicit Ari
stotiles ꝙ diffinitio se habet ad intellectuʒ sim-
plicẽ sicut videre uel audire:qđ exponit Linco-
niẽsis dicẽs ꝙ duplex est visibile quoddã inuo-
lutũ:⁊ tale cõfuso modo se offert visui.aliđ euo
lutũ ⁊ expãsum ⁊ tale se distincte offert sensui.
Simil'r audibile quoddã est ɔfusuʒ ⁊ quoddã
est distinctuʒ:sed uoces sm ꝙ sensui ⁊ auditui
apparẽt eo modo diffiniunt̃. Et ut sic cogno-
scunt̃ ab intellectu simplici cõfuso modo:⁊ tñ
diffinitio cognoscit̃ ab intellectu simplici mo-
do determinato.ideo necesse est ponere ꝙ par-
tes que includunt̃ in diffinitiõe magis cogno
scant̃ in diffinitione ꝗ̃ in diffinito.aliter nõ fa
ceret diffinitio cognitionẽ de diffinito magis
ꝗ̃ econtra. Per hoc ad formã ꝙ duo intellectꝰ
simplices sm ꝙ inter se sunt diuisi ⁊ distincti in
diffinito icludunt̃ modo ɔfuso. ¶ Cõtra.diffi-
nitio est eadẽ cũ diffinito:igit̃ si in diffinitione
erũt duo intellectꝰ distincti:igit̃ duo intellectꝰ
distincti ⁊ diuisi eẽnt primo idẽ intellectui vni.
sed hoc non est intelligibile.igit̃ ⁊c. ¶ Ad op-
positum est Aristotiles.

Ad questionẽ dĩ ꝙ partes diffi
nitionis ɔiun
ctim ⁊ diuisim p̃dicant̃ de diffinito primo mo
do:⁊ huius ratio est:q: tũc est primus modus
quãdo subiectũ egredit̃ a principijs p̃dicati si-
ue a p̃dicato sm se.qđ dicit̃ ꝓpter genus gene
ralissimũ.generalissimũ enim p̃dicat̃ de p se cõ
tentis:⁊ tñ subiectũ non põt egredi a p̃ncipijs
generalissimi:q: principiũ nõ hñt.nõ enim ha
bet genus supius uel differẽtiã. Sed subiectuʒ
egredit̃ a generalissimo tanꝗ̃ ex causa.genera
lissimũ enim ut substãtia que substãtia p̃dicat̃
de hoie:est causa quare hõ est substãtia.ex hoc
enim est homo substãtia:quia substantia inclu-
sa in hoie est suba. Sʒ qñ p̃dicant̃ ptes diffini-
tionis de diffinito ɔiũctim uel diuisim:illa sũt
causa a qua ꝓgredit̃ subiectũ.igit̃ est primꝰ mo
dus dicẽdi p se. ¶ Itẽ per Aristotilis lr̃am qui
dicit ꝙ primꝰ modus dicẽdi p se est qñ p̃dicatũ
cadit in diffinitione indicãte qđ est subiectum.
¶ Intelligẽdũ est tñ ꝓpter rõnes ꝙ uox signifi
cãs passionẽ in aĩa ⁊ rẽ extra.nõ dicit̃ significa-
re duo.nõ enim significat passionẽ nisi ut est si
gnũ rei:⁊ ubi vnuʒ est ꝓpter alterum:ibi est tñ
vnũ. ¶ Aliud est intelligẽdũ ꝓpter secũdã ratio

nem.ꝙ partes diffinitionis que sunt diuersi cõ
ceptus inter se primo:sunt idẽ cõceptui speciei
qui vnus est.ita ꝙ vnitas ad conceptum speci-
ei referat̃ ⁊ dualitas ad cõceptum generis ⁊ dif
ferentie. Per hoc ad rationes.

Ad primã sicut dicebat̃.ꝙ nõ seq̃tur
omne nomẽ est analoguʒ:
q: nomẽ non significat passionẽ nisi q: signum
rei:vñ nõ determinat ibi uox in significãdo paf
sionẽ:⁊ iõ tñ vnũ significat.q: ubi est vnũ pro-
pter alterũ est ibi dẽ tñ vnũ. ¶ Ad aliud eodem
modo dicit̃ ꝙ non seq̃tur quodlibet nomen si-
gnificare accidẽs:non enim nomen significat
passionem absolute sed ut est representatiua rei:
⁊ ideo non significat accidẽs.non enim indica
tum est significatũ nois per illam passionem:
sed potius illud cuius est illa passio similitudo
¶ Ad aliud dicit̃ ꝙ non seq̃tur ꝓpositionem es
se falsam quãlibet.non enim significat ꝓposi-
tio vnam passionẽ esse aliam:sed significat vnã
rem esse alteraʒ:q: passionẽ non significat.nisi
quatenus rep̃sentat. ¶ Ad aliud sicut dicebat̃.
¶ Ad aliud in cõtrarium:ut dicebat̃. ¶ Ad ul-
timũ patet in positione:ꝙ nõ est incõueniẽs ad
quod deducit̃ ꝙ duo intellectus distincti sint
primo idem vni intellectui simplici cõfuso:⁊ ꝙ
ad hoc ꝙ illi duo intellectus partiũ in diffinit
one faciãt cognitionem de diffinito:oportet ꝙ
sint distincti quodãmodo ut ostẽsum est prius:
q: aliter nõ magis facerẽt cognitionẽ de diffi-
nito ꝗ̃ ecõtra. ¶ Cõtra.si in diffinitiõe sint duo
intellectus simplices ⁊ diuersi sm se:equaliter
põt tota diffinitio intelligi vno intellectu sim-
plici. ¶ Dicit̃ ꝙ in intellectu simplici sunt gra-
dus sm maiorem simplicitatẽ ⁊ minorem.ma
gis eni simpl'r itelligit̃ aial ꝗ̃ rõnale.⁊ hoc sim
plicius ꝗ̃ aial albũ:⁊ tñ oia illa intellectu sim-
plici itelligi pñt:lʒ sm maiorẽ ⁊ minorẽ simpli
citatẽ.oportet tñ ꝙ qñ talia duo intelligunt̃ in-
tellectu simplici.ꝙ mãle itelligat̃ sub rõne for-
mali.⁊ ut sic accipit̃ ut vnũquodꝗ̃ ⁊c. Qõ.xxi.

Queritur An ꝓpositio negati-
ua sit p se.⁊ videt̃ ꝙ
nõ. Aristotiles dicit in scđo peryerme-
nias ꝙ hec est p accñs:bonũ nõ est maluʒ.⁊ tñ
hec negatiua est uerissima:q: nulla ꝓpositio ne
gatiua ẽ vior illa in q̃ oppositũ remouet̃ ab op
posito.ex h̃ arguo sic. Si ꝓpõ negatiua verissima
sit p accñs multo fortiꝰ q̃libet alia erit p accñs.

⁊ sic nulla erit ꝑse. ¶ Dr̄ hic ꝙ negatiua hec est
ꝑ accn̄s respectu affirmatię. ⁊ ꝙ h̄ itelligit Ari
stotiles: ⁊ tn̄ in genē negatiuoꝝ hec negatiua ē
ꝑse: ⁊ quelibet in qua remouet̄ opposit̄ū de op-
posito. ¶ Cōtra. si hec negatiua sit per accidēs
respectu affirmatiue: tūc depēdet ab affirmati
ua: ⁊ seqtur si ab affirmatiua depēdet ꝙ pōt se
qui ad affirmatiuā. igit̄ a p̄mo: si negatiua sit ꝑ
accn̄s respectu affirmatiue: negatiua igit̄ pōt
seq ex affirmatiua ꝑse: sed h̄ est falsum. negati-
ua enim nō pōt seq nisi ex alia negatiua ⁊ ex alte
ra affirmatiua. ¶ Dr̄ ꝯcedēdo ꝙ negatiua ab af
firmatiua depēdet: ⁊ ulterius ꝙ ab affirmatiua
seqtur: sed tn̄ nō oportet ꝙ seqtur ex affirmati
ua ꝑse: sed ex h̄ ꝙ ab affirmatiua depēdet pōt se
qui ex affirmatiua cū alia negatiua. ¶ Cōtra. si
negatiua seqtur ex affirmatiua cū negatiua q̄ro
de illa negatiua p̄missa: aut est absolute ꝑse ita
ꝙ ab affirmatiua nō depēdēs. aut nō est absolu
te ꝑse. si sic: seqtur opposit̄ū p̄me r̄n̄sionis. di-
ctū est enim p̄us ꝙ quelibet negatiua depēdet
ab affirmatiua. si nō: igit̄ pōt demōstrari per af
firmatiuā ⁊ aliā negatiuā. ⁊ tūc q̄ro de illa ne-
gatiua: aut est simpl̄r ab affirmatiua nō depen
dēs aut nō. si sic: seqtur opposit̄ū. si nō. tūc ulte
ri⁹ sequit̄ ex affirmatiua ⁊ negatiua: ⁊ sic in infi
nitū. sed h̄ est incōueniēs. ¶ Itē ad p̄ncipale: ꝓ
positio negatiua pōt reduci ad affirmatiuā si-
cut p̄uatio ad h̄itū: q̄ negatio p̄uat affirmatio
nē. cū igit̄ h̄it⁹ p̄or sit sua p̄uatione: affirmatio
p̄or est q̄libet negatione. igit̄ nulla negatiua est
per se ⁊ p̄mo uera: q̄ affirmatiua p̄us est uera.
¶ Itē in quolibet genē est p̄mū ⁊ minimū qd̄ ē
mēsura alioꝝ: sed negatiua ⁊ affirmatiua sūt in
genē enūciationis: sed est incōueniēs dicere ꝙ
negatio sit p̄mū in genē enūciationis. igit̄ opor
tet dicē ꝙ affirmatio prior est. affirmatiua igit̄
erit primo uera ⁊ negatiua ex ꝯn̄ti. Et ꝯfirmat̄
rō: q̄ vnūqd̄qꝫ p̄us est idē sibiipsi q̄ꝫ ab alio di-
speratū. sꝫ denotat̄ eē idē sibi per affirmatiuā.
denotat̄ eē dispatū ab alio per negatiuā. igitur
affirmatiua p̄or est negatiua. ¶ Ad opposit̄ū est
Aristotiles in h̄ libro. ¶ Itē p̄ncipiū p̄mum est
maxime uerū ꝑse. ⁊ tn̄ p̄ncipiū primū est ꝓposi
tio negatiua cuiusmodi est illa: nō ꝯtingit idē si
mul eē ⁊ nō eē. igit̄ ꝓpositio negatiua erit ma-
xime uera ꝑse ⁊ p̄mo. ¶ Dr̄ ꝙ p̄ncipiū p̄muꝫ si-
gnificat rē affirmatiuā mō tn̄ negatiuo ⁊ rōne
rei significate est p̄mo uera ⁊ ꝑse, rōne tn̄ modi
significādi negatiue ꝯsideratū. nō est p̄mū nec
ꝓpter hoc dicim⁹ illā eē p̄mā sed ꝓpter rē affir
matiuā quā significat. ¶ Cōtra. si nō sit p̄mum
nisi rōne rei affirmatiue. ⁊ nō rōne modi signi
ficādi: seqtur ꝙ p̄mo pōt aliqd eē p̄us. ꝯn̄s est
falsum. igit̄ ⁊ an̄cedens. ꝓbatio ꝯn̄tie. quālibet
rē affirmatiuā ꝯtingit significare mō affirma-
tiuo: sed p̄or est illa ꝓpositio qua significat̄ alia
res affirmatiua mō affirmatiuo: q̄ꝫ illa in qua
significat̄ eadē res mō negatiuo. igit̄ p̄ncipio p̄
mo posset eē alia ꝓpositio p̄or. ¶ Dr̄ hic per in-
teremptionē maioris: q̄ rē significatā per p̄mū
p̄ncipiū nō ꝯtingit significare mō affirmatiuo
¶ Cōtra illud: quēcūqꝫ ꝯceptū ꝯtingit signifi-
care. ⁊ cuilibet mō itelligēdi corr̄ndet modus
significādi. q̄ uox nō determiat sibi rē nec mo
dū significādi. sed rē p̄mi principij affirmatiue
ꝯtingit itelligē mō affirmatiuo: igit̄ eādē ꝯtin
git significare modo affirmatiuo.

Ad q̄ōnē dr̄ ꝙ ꝓpositio aliq̄ negati
ua est uera p̄mo ⁊ ꝑse:
tn̄ quelibet negatiua q̄ꝫtū est ex mō significādi
negatiuo posterior est affirmatiua. Primuꝫ sic
declarat̄ s̄m Aristotilē quedā est demonstratio
affirmatiua. q̄dā negatiua: ut dicit in illo cap°
ubi cōparat demōstrationes ad īuicē: sed in de
mōstratione ꝯcl'o est uera ꝑse: demōstratio eniꝫ
est ex ꝑse inherētib⁹. igit̄ cū cōcl'o demōstratio-
nis negatiue sit negatiua: alia negatiua erit ꝑse
Scōm declaro. Illa ꝓpositio est imediata siue
p̄mo uera que est ꝑse uera ⁊ que per aliā nō pōt
demōstrari. Sꝫ ꝓpositio in qua negat̄ vnū ge
nus gn̄ālissimū ab alio est huiusmodi. si enim
possit demōstrari h̄ eēt in p̄ma figura uel in se
cūda. sꝫ i neutra pōt demōstrari. q̄ tūc aliquid
oporteret accipe supra subiectū uel supra p̄dica
tū uel supra utrūqꝫ: sed nihil est supi⁹ istis cum
sint gn̄ālissima. igit̄ hec nō p̄nt demōstrari. igi
tur ⁊c̄. ¶ Tertiū ostēdo. Cōmentator recitat rō
nes alexādri sup libruꝫ ꝑyermenias ꝑ q̄s ꝓba-
uit ꝙ affirmatiua est p̄or negatiua ⁊ sūt tres rō
nes. Prima sumit̄ ex p̄te uocis. Scd̄a ex parte
rei. Tertia ex p̄te itellect⁹. Ex p̄te uocis sic. uox
affirmatiua ē simplicior negatiua ꝓpt̄ negatio
nē supadditā. igit̄ affirmatiua rōne uocis est
simplicior negatiua. sed quāto alia ꝓpositio est
simplicior tāto p̄or est. igit̄ affirmatiua prior est
negatiua. Alia rō est ex p̄te rei lꝫ in eadē re non
eē p̄cedat eē ut in istis gn̄abilib⁹ ⁊ corruptibili-

bus simplr tñ eē pcedit nō eē in diuersis. eē eni pme cāe pus est ꝙ nō eē istoꝝ corruptibiliū. sed affirmatio significat eē negatio nō eē. igit affir matio poꝛ est negatione. Tertia rō est ista. hit⁹ poꝛ est fm itellectū puatione. puatio enim nō in telligit nisi qꝛ suus hit⁹ pus itelligit. affirmatio vo significat per modū hit⁹. negatio per modū puationis. ex istis rōnib⁹ sequtur ꝙ negatiua que libet quantum ad modum significandi negati ue posterioꝛ est affirmatiua.

Ad rōnē primā dī sicut dicebatur. ¶ Ad primū cōtra hꝫ sicut dicebat: ꝙ quelibet ꝓpositio negatiua quātū est ex mō suo significādi ex affirmatiua depēdet: ꝛ tñ ex hꝫ nō sequit ꝙ quelibet syllogizari possit ex negatiua ꝛ affirmatiua sed aliq̄ ꝛ alia nō. ꝓpositio enim negatiua que est pse uera ꝛ nō pmo: cuiusmodi est illa: nulla linea est coloꝛ: pōt bñ demōstrari ex vna negatiua ꝛ alia affirmatiua: ut ex ista nulla quantitas est coloꝛ cuꝫ hac affirmatiua: linea est quātitas. Silr hec pmissa nulla quātitas est coloꝛ est pse nō pmo: ꝛ iō pōt demōstrari ex illa nulla quātitas est q̄litas: isto mō. ois coloꝛ est q̄litas: nulla quātitas est q̄litas. igit nulla quātitas est coloꝛ. in scdo secūde. sed hec . nulla quātitas est qualitas est pse uera ꝛ pmo qꝛ hec ulteri⁹ per aliā negatiuā demōstrari nō pōt. Per hoc ad formaꝫ dī ꝙ hec ꝯñtia nō ualet: negatiua q̄libet depēdet ab affirmatiua. igit q̄libet negatiua pōt demōstrari ex vna negatiua ꝛ alia affirmatiua: sicut nō sequtur: cognitio pncipioꝝ depēdet ex terminis: ergo pncipia pma pñt demōstrari ex terminis. Per hꝫ ad pmā rōnē dī ꝙ q̄libet negatiua pmissa quātūcūqꝫ sit pse pmo uera quātuꝫ est ex mō significādi negatiue depēdet ab affirmatiua ꝛ tñ nō sequit ulteri⁹ ex hoc ꝙ possit cōcludi ex affirmatiua. hec eniꝫ ꝯñtia est neganda hoc depēdet ex illo. igit pōt demōstrari ex illo. ¶ Ad aliud pncipale dicit ꝙ illa ꝓbat ꝙ negatiua quātū est ex mō significādi negatiue posterioꝛ est affirmatiua: ꝛ hoc ꝯcedit: ꝛ idem ꝓbāt due rōnes sequētes. ¶ Ad rōneꝫ in oppositum qua ꝓbant ꝙ negatiua sit simplr pma: dī sicut dicebat. ¶ Ad rōnē cōtra hoc dī sicut dicebat. Verūtñ intelligēdū est ꝙ lꝫ primū pncipiū significet mō negatiuo. ipm tñ equalet cū q̄dam ꝓpositione que est quodāmō affirmatiua: quia hec nō ꝯtingit idē simul eē ꝛ nō eē: equalet huic necesse est nō idē eē ꝛ nō eē: qꝛ nō ꝯtingit qō ꝓ possibili ponit: equalet huic ꝙ est necesse non: tñ ꝓpositioni simplr affirmatiue equalē nō potest. ¶ Ad ultimū ꝯtra hoc dicit ꝙ cuilibet modo intelligēdi corrñdet modus significādi proportionabilr. Et ad minorē dī ꝙ res huiusmodi pncipii nō ꝯtingit ꝛc. pōt itelligi sub mō intelligēdi affirmatiuo lꝫ ipm pncipiū nō sed semper itelligat sub mō negatiuo. ¶ Cōtra affirmatiuū ꝛ negatiuū sunt opposita. igit itelligē rem affirmatiuā pmi pncipii sub mō negatiuo: est intelligē oppositū sub rōne oppositi: sed q̄libet intellect⁹ talis est falsus: igit principiū primum est falsum. ¶ Dī ꝙ affirmatio accepta ut res ꝛ negatio ut res: sunt opposita circa idē. tñ affirmatio ut res ꝛ negatio ut modus: nō opponuntur. modus eniꝫ rei nō opponit. mālia eniꝫ intelligunt immāliter ꝛ hoc nō est intelligē sub rōne oppositi. iō dicēdū est ꝙ intelligē rē affirmatiuam sub rōne modi significādi negatiue: nō est intelligē sub rōne oppositi: qꝛ modus rei nō opponat ut pri⁹. ¶ Ad auctoritatē intelligit Aristotiles ꝙ quelibet negatiua est perse in genere negatiuoꝝ quelibet tñ per accñs est respectu affirmatiue ꝯsiderādo negatiuaꝫ sub rōne modi significādi negatiue: ꝛ hoc itelligit Aristotiles in libro peryermenias. iō dictū Aristotilis hic ꝛ in libro peryermenias non opponuntur ꝛc.

## Questio. xxii.

Queritur An sequat hoc pse inest huic: igit hoc est hoc: ꝙ nō videt: qꝛ nō sequtur hoi pse inest humanitas. igit hō est humanitas: qꝛ añs est verꝫ ꝛ ꝯñs falsum. Falsitas ꝯñtis patet: ꝛ añcedēs ꝓbat. humanitas aūt inest hoi pse aut per accidēs: nō per accñs. igit pse inest. ¶ Huic dicit ꝙ hoi nō inest humanitas. iō nec pse nec per accidēs. ¶ Sed cōtra. humanitas uel est ꝙ qd totū hois uel est totū formale in ꝙ quid: siue sic siue aliter: humanitas pse inest hoi. ¶ Itē syllogismus ignorātie est ex imediatis per Aristotileꝫ: sed sequtur ꝓpositio est imediata. igit pse. igit in pmissa syllogismi ignorātie pdicatū inest subiecto pse: ꝛ tñ nō sequtur hꝫ pse est hoc: qꝛ tūc sequeret ꝙ hoc uere est hoc: sed hoc est falsum. qꝛ pmisse in syllogismo ignorātie nō sunt uere nec false. igit nec sequtur: hoc pse inest huic. igit hoc est hoc. nec etiā sequtur: hoc per accñs inest huic. igit hoc est hoc. nō enim sequtur albedo inest hoi. igit hō est albus: qꝛ añcedēs pōt uerificari sine ꝯsequēte ut posito ꝙ albedo insit hoi solū

ꝭm dentes. ¶ Item non sequit͛. aial inest sorti ꝑse. igit͛ sortes est aial: q̄ʒ añcedēs pōt eē uerum sine ꝯñte. posito enim ꝙ sortes nō sit ꝯñs est falsum: q̄ʒ si sortes nō sit: nō est aial. ꝛ tñ añcedens est uerū: q̄ʒ p̄dicatū est de intellectu subiecti. aial eniʒ est de intellectu sortis. igitur perse ei inest. ¶ Ad oppositū ꝑse est cōditio p̄dicati ꝛ a p̄dicato nō diuidit͛ nec ab inherētia igit͛ sequit͛ ꝑse inest huic. igit͛ hoc est hoc. ¶ Itē sequit͛: hoc inest huic per accidens ꝛ absolute. igitur hoc est hoc: sequit͛ enim albedo inest homini absolute igit͛ homo est albus: igit͛ sequit͛ multo fortius: hoc inest huic perse igitur hoc est hoc.

Ad questionem dicitur ꝙ nō sequit͛: hoc inest huic ꝛc̄. Unde tria dico. Primū. ꝙ hec ꝯña nō ualet. Secūdo ꝙ sequit͛ hoc inest huic ꝑse. igit͛ hoc ab illo denoiari pōt. Tertio ꝙ nō sequit͛ ulterius hoc inest huic per accñs igit͛ hoc est hoc. Primū ostēdo. linee ꝑse inest punctus in p̄mo mō dicēdi ꝑse: ꝛ tñ nō sequit͛ lineā esse pūctū. Similiter triangulo inest linea ꝑse: ꝛ tñ nō sequit͛ triāgulus est linea. igit͛ nō sequit͛ hoc inest huic. igit͛ hoc est hoc. Secūdū ostēdo. sequit͛ eniʒ triāgulo ꝑse inest linea igit͛ est triāgulus linearis. Silr̄ linee inest punctus ꝑse: igit͛ linea est pūctalis. sic igit͛ patet secūdū per exēpla: hoc etiā patet rōne in hijs que insunt per accidēs: ut hoc inest huic simpliciter. igit͛ hoc est hoc. igit͛ sequit͛ ex illa ꝑte codeʒ mō: hoc inest huic ꝑse. igit͛ hoc est hoc. q̄ʒ qđ ꝑse inest simplr̄ inest. ꝛ qñ aliqđ inest alicui simplr̄ in illis tenet: hoc simplr̄ inest huic. igit͛ h̄ est h̄. Tertiū ostēdo. nō eni sequit͛: albedo inest sorti. igit͛ sortes est alb᷒: q̄ʒ añcedēs pōt eē uerū sine ꝯñte. uerificat͛ eni añcedēs si sorti insit albedo ꝭm dētes: ꝛ tñ ꝯñs nō uerificat͛. ¶ Ad vidēdū tñ quō in accidētalib᷒ tenet ꝯña ab ineē ad esse sciēdū est ꝙ q̄dā accidētia innata sunt inesse toti per vnā ꝑtē determinatā: ꝛ q̄dā inata sunt ineē ꝭm q̄libet ꝑtē. Exēplū p̄mi. sic caligatū eē inest hoi ꝭm pedē. Exēplū secūdi: albū natū est inesse toti ꝭʒ quālibet ꝑtē. Accipiēdo accidētia p̄mo mō seq̄t͛ hoc inest huic: igit͛ hoc est hoc. sequit͛ eni calciatū inest hoi ꝭm pedē: igit͛ hō est calciat᷒. Accipiēdo tñ accidēs secūdo mō nō sequit͛ ab inesse ad eē nisi ita sit ꝙ tale accidēs ipsi toti uel sal̄ ē plr̄ib᷒ ꝑtib᷒ toti᷒ siue maiori ꝑti insit. ꝛ iō nō sequit͛: albedo inest hoi igit͛ hō est alb᷒ ulr̄. ꝛ hāc determinationē inuit Albert᷒ sup libꝝ. vi. p̄ncipioꝝ. ¶ Propter rōnes itelligēdū est ꝙ tenet hoc in est huic ꝑse. igit͛ hoc est hoc: si vnū natū sit p̄dicari de alio. ꝭʒ i alijs tñ nō tenet ꝛ iō q̄ʒ hūanitas nō est nata p̄dicari de hoie iō nō seq̄t͛ hoi ꝑse iest hūanitas igr̄ hō ē hūanitas

Ad primā rōnē dr̄ ꝙ ꝯña non ualet: q̄a vnū de altero nō est natū p̄dicari ꝓpꝰ modos repugnātes sicut in positione dictū est ꝙ non sequitur ab inesse ad esse. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ syllogism᷒ ignorātie est ex imediatis in falsitate cuiusmodi est ista: qualitas est quātitas. ꝛ sic est ex ꝓpositionib᷒ falsis ꝑse: non tñ ex ꝓpositionib᷒ absolute ꝑse. Per hoc ad formā ꝙ nō sequit͛ syllogismus ignorātie est ex immediatis. igit͛ est ex ꝓpositionib᷒ ꝑse. nec sequit͛ ꝓpositio est imediata in falsitate ergo p̄dicatū ī est subiecto ꝑse: q̄ʒ si ꝑse inesset: absolute inesset. sed sequit͛. igit͛ p̄dicatū ꝑse est de sbo. Si tñ talis ꝓpositio eēt immediata absolute ꝛ absolute ꝑse: tūc sequit͛ ꝙ p̄dicatū inest sbo ꝑse. Sed nō debet dici immediata cū hac conditione false. ¶ Ad aliud patet in positione. ¶ Ad ultimū duplex est rñsio: vna cōcedit ꝙ hec est perse: sortes est aial: siue sortes sit siue nō: q̄ʒ p̄dicatū est de intellectu subiecti. Alia nō cōcedit hanc eē ꝑse sorte nō exñte: q̄ʒ ad hoc ꝙ esset ꝑse. oporteret ꝙ per eandē cām per quā hec uerificat͛: sortes est risibilis: uerificat͛ illa sortes est aial. Sed hec nō pōt uerificari nisi per ꝙ qđ subiecti ꝛ illud nō est sorte corrupto: q̄ʒ qñ sortes corrūpit͛ non hēt qđ: q̄ʒ tunc nō est: ꝛ qđ est p̄supponit si est. ¶ Itē tūc nec est hec uera sortes est aial nec sortes est risibilis: q̄ʒ accidēs reale p̄supponit sbm eē. Et ad ꝓbationē dr̄ ꝙ nō sufficit p̄dicatū esse de itellectu subiecti igit͛ est ꝑse p̄mo: nisi addat͛ ꝙ p̄dicatū est de intellectu subiecti tanq̄ʒ cadēs in eius diffinitione. Sed qñ sortes nō est: aial in diffinitione sortis nō cadit: q̄ʒ tūc nō hēt ꝙ qđ primo nec ex cōsequenti ꝛc̄. Questio. xxiij.

q Ueritur An genus ꝑse p̄dicet͛ de dr̄ia. ꝙ sic videtur. quecūq̄ʒ significāt vnā eēntiā sic se hñt ꝙ vnum de alio predicari pōt ꝑse: genus ꝛ dr̄ia sunt huiusmodi. igitur ꝛc̄. ¶ Hic dr̄ ꝙ maior est falsa plus enim req̄rit͛ ad ꝑseitatē q̄ʒ idēptitas eēntie. req̄runt͛ eni modi significādi ꝓportionales sub q̄b᷒ hoc huic attribuit͛. Sed diuersa est rō ꝛ extranea rōnalis ꝛ aialis: ideo non est ꝑse. ¶ Cōtra illō: eēntia est eadē sibi aut igit͛ ꝑse aut per additū: si ꝑse: habet͛ ꝓpositū. si per additū:

a ccipiēdo illud additū: illud est idē sibiipsi: aut igit̄ p̄se: aut per additū: si p additū p̄cessus erit in īfinitū: si p̄se igit̄ idēptitas essentie sufficit ad p̄seitatē. ¶ Itē q̄ extranea rō nō p̄hibeat p̄seita tē videt̄: magis est extranea rō īter hoīem ꝛ aial q̄ īter aial ꝛ rōnale: q̄ hō significat per modū determinati: ꝛ aial respectu hoīs significat per modū īdeterminati: ſ3 rōnale respectu aialis si gnificat per modū act⁹ ꝛ determinātis: ꝛ aial re spectu rōnalis p modū determinabilis. Sed ma ior est extraneitas īter modū īdeterminati ꝛ determi nati circa eādē eēntiā: q̄ īter modū determinātis ꝛ determinabilis. Si igit̄ illa rō extranea īpedi ret p̄seitatē: tūc hec nō eēt p̄se: hō est aial: qḋ est falsū. ¶ Itē. hec est p̄se: ens est vnū: ꝛ tū diuer sa est rō entis ꝛ vnius. Similiter hec est p̄se la pis est pena: ꝛ tū diuersa est rō lapidis ꝛ pene. Nec tūc pōt p̄hiberi nugatio per diuersam ra tionē: q̄ tūc hic nō eēt nugatio: aial hō: q̄ mani festū est q̄ diuersa rōne significāt illa duo: igit̄ diuersa rō nō īpedit nugationē. iō oportet dice re q̄ genus ꝛ dr̄ia nō significāt eandē essentiā. ¶ Propter hanc rationē dicitur aliter: q̄ ge nus ꝛ differentia nō significant eandē eēntiam genus enī significat ptē materialē respectu spe cierū: ꝛ differentia significat partem formalem q̄tū est ex p̄mo intellectu: q̄ cū utrūq3 significet ptē per modū toti⁹: iō ex p̄nti iportat totū qḋ si gnificat sp̄ēs: tū neutrū significat determinate nisi ptē. ¶ Cōtra illḋ. si gen⁹ significaret pte3 ꝛ dr̄ia aliā ptē: tūc p̄dicatio dr̄ie de specie eēt de noīatiua per hoc mediū: q̄ ps integralis solū p̄ dicat̄ de toto denoīatiue ꝑm Aristotilē in. vij°. methaphīce ꝛ. viij°. q̄ hec p̄dicatio nō est uera archa est lignū denoīatiue: sed hec est uera ar cha est lignea denoīatiue. ¶ Itē si gen⁹ ꝛ dr̄ia si gnificēt diuersas ptes: cū utrūq3 p̄dicet̄ eēntia lit̄ de diffinito: diffinitū erit due ptes siue due eēntie eēntialiter: sed hoc est icōueniēs. ¶ Ite3 substātie sepate diffiniunt̄ per gen⁹ ꝛ dr̄ia3: ꝛ tū in illis nō est ps: q̄ sunt forme simplices. igit̄ gen⁹ ꝛ dr̄ia nō significāt diuersas ptes. ¶ Itē ad p̄ncipale arguit̄ in tertia figura. Ois hō p̄se est aial. ois hō p̄se est rōnalis. igit̄ rōnale p̄se est aial. p̄misse sunt uere. igit̄ p̄clo. bonitas p̄n tie patet. q̄ iō p̄clo in demōstratiōe est p̄se q̄ se quit̄ ex p̄se iherētib⁹: ꝑ3 Aristotilē. igit̄ si p̄misse sunt uere p̄se: p̄clo erit perse uera. ¶ Dr̄ q̄ hic ē fallacia accidētis ex uariatiōe medij termini q̄ in maiori accipit̄ hō sub ratione mālis in p̄ce ptu hoīs. aial enī de hoīe uerificat̄ sub ratione mālis in p̄ceptu hoīs: ꝛ in minori rōnale ueri ficat̄ de hoīe sub rōne formalis in p̄ceptu hoīs ꝛ ita uerificat̄ ille terminus hō. ¶ Cōtra illud. ex opposito p̄clōnis cū miori: seqtur repugnā tia maior: igit̄ p̄or syllogism⁹ fuit bon⁹. Acci pio enī oppositū p̄clōnis ut hoc. nullū rōnale ē perse aial. sumat̄ minor que p̄us: ois hō est per se rōnalis: ꝛ sequit̄. igit̄ nullus hō perse est aial in secūdo p̄me. Ille syllogism⁹ est bon⁹. igit̄ p̄ or. ¶ Itē q̄ hō nō uariet̄ ꝑm talē acceptionē vi det̄: q̄ talis termin⁹ sic supponit suū significa tū sicut ip̄m significat: sed ille terminus signi ficat suū significatū sub rōne formalis in cōce ptu. igit̄ tūc supponit suū significatū sub rōne formalis in p̄ceptu. nō est igit̄ dicē talē uaria tionē in hoīe q̄ pōt accipi sub rōne mālis i ma iori. ꝛ sub rōne formalis in minori. ¶ Ad p̄mā illarū dr̄ q̄ in syllogismo p̄uersiuo: nullū rōna le p̄se est aial ꝛc̄. est fallacia accn̄talis sicut p̄us ī syllogismo affirmatiuo. ¶ Cōtra in diffinitiōi bus ꝑm substātiā nō cadit accidēs ꝑm Aristoti lē in elēchis. Sed oia illa tria. aial: rōnale: ꝛ hō sunt idiuidua ꝑm sb̄am: igit̄ in istis termis nō pōt cadē accidēs. ¶ Itē: idē est p̄ncipiū cogno scēdi se ꝛ suā p̄uationē: sed syllogism⁹ affirma tiuus cōparat̄ ad negatiuū in eisdē terminis si cut hit⁹ ad p̄uationē. igit̄ est p̄ncipiū cognoscē di bonitatē in syllogismo negatiuo. sed ille syl logism⁹ est bon⁹ sine uariatiōe. oē rōnale perse est aial: ois hō perse est rōnalis. igit̄ ois hō p̄se est aial. igit̄ syllogism⁹ negatiuus in eisdē t̄mi nis ꝛ in eodē ordie erit bonus sine uariatione. igit̄ ꝛc̄. ¶ Itē fallacia accidētis est ex uariatiōe alicui⁹ termini ꝛ in p̄ma figura maxime ex ua riatione medij termini. sed in illo discursu. nul lū rōnale perse est aial: ois hō perse est aial: nō est uariatio alicui⁹ termini: q̄ hō ꝛ aial accipiū tur vniformiter sicut rōnale qḋ est mediū vni formiter accipit̄: q̄ sub ea rōne qua dr̄ia uere p̄ dicat̄ de hoīe q̄ ut sic est ps diffinitiōis hoīs. si militer ut dr̄ia est: uere ab eo remouet̄ aial cum hac p̄ditione p̄se: q̄ cū hac p̄ditiōe sibi extrane at. igit̄ qlibet termin⁹ vniformiter accipit̄. non igit̄ est uariatio. ¶ Itē ad p̄ncipale. rōnale p̄se est ens. igit̄ rōnale p̄se est aial. an̄s uerū est: qa ens p̄se est de itellectu cuiuslibet. igit̄ p̄ns. pro batio p̄ntie: q̄ si rōnale p̄se est ens: aut igit̄ ens qḋ est sb̄a: aut ens qḋ est accn̄s. non ens qḋ est accn̄s: q̄ accn̄s nō est p̄ncipiū formale diffinitē

di sbam.igit rõnale est ens sba.ꝛ tũc ulterius
querendum est aut est substantia corporea aut
incorpea.non incorpea:qꝛ non eẽt tũc pncipiuz
formale spẽi corpis.igit est substantia corpea ꝛ
sic descẽdendum est quousqꝫ deueniat ad aial.
igit rõnale pse est aial.¶ Hic dr ꝙ rõnale perse
est ens qd est suba:sed substantia dr tripliciter:
simplex ꝛ cõposita.Simplex adhuc est duplex
s.materia ꝛ forma.tũc rõnale est substãtia sim-
plex que est forma:ꝛ illa substãtia non est genꝰ
nec diuidit per dĩas.Sed sola substãtia cõpo
sita est genus ꝛ illa non pdicat per se de rõnali.
¶ Cõtra illud:quero de substãtia que est forma
an illa est in plus ꝙ sbstãtia cõposita que est ge
nus:aut in minus:aut eq̃lis ambitꝰ.non põt eẽ
in plus:qꝛ tũc eẽt aliqd pus gnãlissimo vniuo
ce:sed hoc est falsũ:nec põt eẽ eq̃lis:qꝛ tũc eẽnt
duo gnãlissima substãtie.oportet igr ꝙ sit sicut
in minus.sed de quocũqꝫ pdicat pse illd qd est
in minus:de eodem pdicat illud qd est in plus
sed per te substãtia que est forma pse pdicat de
dĩa:ꝛ illa est inferius respectu substãtie cõposi
te ut pbaui:igit substãtia cõposita que est genꝰ
perse pdicat de dĩa.¶ Itẽ pbo ex dictis ꝙ sub
stãtia que est forma est genus:qꝛ substãtia que
est forma per te perse pdicat de rõnali:ꝛ illa ea
dem substãtia eadem rõne perse pdicat de irrõ
nali.igit rõnale ꝛ irrõnale sunt dĩa.qꝛ iter se di
uersa sunt ꝛ in aliquo ꝯueniũt ut in substantia
que est forma.igit sunt dĩa:differẽtia enim sũt
illa ꝺm Aristotilẽ in.v°.methaphisice. quecũ-
qꝫ inter se diuersa sunt:aliter tñ idem entia:sed
talia sunt spẽs.igit rõnale ꝛ irrõnale eẽnt speci-
es substãtie que est forma.igit substãtia que est
forma erit genus.¶ Item posset pbari ꝙ sub-
stãtia nullo mõ est genus.Aristotiles probat ꝙ
ens non est genus qꝛ ens pse pdicat de dĩa ꝺm
aliquam eius significationem.Sed per te sub
stãtia ꝺm aliquam eius significationem pdicat
perse de differẽtia.igit substãtia non est genus.
Si tu dicas ꝙ hec forma arguẽdi nõ ualet.tũc
forma Aristotilis arguẽdi nõ ualebit.¶ Item
ad pncipale.rõnale perse est sensibile.igit rõna
le pse est aial.añcedens est uerũ qꝛ ultima dĩa
includit oẽs pcedẽtes ꝺm Aristotilem in.vij°.
methaphice.¶ Dicit ꝙ ꝯcesso añcedẽte:negan
do ꝯsequẽtiã.ꝛ rõ negatiõis ẽ qꝛ i aiali sũt duo
ut intellectus sensibilis:ꝛ intellectus corporis
supioris uel substãtie.vnde lꝫ rõnale pse inclu
dat sensibile non tñ includit genus qd est intel-
lectus aialis pse.idõ nõ ualet ꝯsequẽtia.¶ Con
tra ꝯceptus aialis est indiuisibilis eo ꝙ ꝯcipit
ab intellectu simplici qui est indiuisibilis : sed
in diuisibile ubi est ꝺm se totũ est.si igit aliquid
ꝯceptus aialis includat in rõnali : totũ ꝙ est in
illo cõceptu pse in rõnali includit . ¶ Itẽ mate
riale ꝯcipit sub rõne formalis:cũ igit rõnale in
cludat sensibile qd est formale in aiali : ex conse
quẽti includit mãle in aiali : ꝛ sic per ꝯsequens
ꝯsequẽtia erit bona . ¶ Itẽ ꝯcesso añcedẽte:hã
bet ppositũ pncipale:qꝛ si rõnale pse est sensibi
le:eadẽ rõne irrõnale pse est sensibile.igit rõna
le ꝛ irrõnale sunt dĩa ut prius argutũ est:qꝛ in
aliquo sunt diuersa:ꝛ in aliquo ꝯueniũt.ꝛ ulte
rius.igit sunt spẽs respectu sensibilis.ꝛ ulteriꝰ
sequit ꝙ sensibile sit genus.ꝛ sensibile pse pdi-
cat de dĩa.igit genus pse pdicat de differẽtia.
¶ Ad pncipale.Aristotiles i.vij°.methaphice
arguit.qñcũqꝫ aliqua duo sic se hñt ꝙ vnũ ac-
cidit alteri:tũc utrũqꝫ accidit tertio.hãc maio-
rẽ accipio:sꝫ genus per te accidit differẽtie:igit
utrũqꝫ accidet tertio.igit hec erit per accidẽs
hõ est aial rõnale : si hec sit per accidẽs:rõnale
est aial.ꝯñs est falsuꝫ ut patet qꝛ per Aristotileꝫ
est in pmo mõ dicẽdi pse.¶ Dicit hic ꝙ pposi-
tio quã accipit Aristotiles in sua rõne videlicet
illa qñ aliqua duo sic se hñt ꝙ vnũ ꝛc.intelligit
qñ ex talibꝰ duobꝰ nõ fit vnũ pse ꝛ essentialiter
sicut hic:hõ est albus.Sed genus ꝛ differentia
faciũt vnũ essentialiter:qꝛ genus est in potentia
essentiali respectu differentie:ꝛ differẽtia habet
rõnẽ actus essentialis.ideo ex hijs fit vnũ eẽn-
tialiter ꝛ pse.sed sic nõ est de hoie albo.¶ Cõtra
illud.qꝛ Aristotiles in.vij°.illo.sic arguit.dis-
solutis.b.ꝛ.a.manet.b.ꝛ manet.a.ꝛ nõ manet
hec syllaba ba:in hac igit syllaba aliqd psuit
qd nec fuit.b.nec fuit.a.ꝛ huiusmodi erit for-
ma huius syllabe ba.Similiter arguo in ppo-
sito.dissolutis genere ꝛ differentia manet intel
lectus generis ꝛ manet intellectus differentie:
ꝛ nõ manet intellectus diffinitionis.igit in dif-
finitione aliquid psuit formale ꝙ nec fuit intel
lectus generis nec intellectus differẽtie.igitur
differentia nõ est essentialis actus respectu ge-
neris ꝛ formale.¶ Item manente causa manet
effectus.Sed extraneitas inter rõnem generis
ꝛ differentie fuit causa quare perse non predica
tur de differẽtia : sed in extremo huius propo-
sitionis : homo est animal rationale:manet ea-
dem causa:quia eadem extraneitas.igitur hec

hec non est per se, homo est animal rationale. Item ad principa-
le hec est necessaria rationale est animal, igitur per se an-
tecedens probatur, quia sequitur ex necessarijs, consequentia probatur
do dupliciter, Arist. facit hanc consequentiam demonstratio
est ex necessarijs igitur ex propositionibus per se, quod semper consequenter
est ex necessaria, igitur per se. Similiter propositio immediata est
principium demonstrationis igitur est per se, quia demonstratio
est ex propositionibus per se secundum Arist. sequitur igitur omnia
ligua propositio est necessaria est per se. Item ad princi-
cipale Commentator super primum Phisicorum probat, quod pars
non est eadem per se toti et arguit sic. Si una pars esset
per se eadem toti eadem ratione et alia, sed quecumque sunt per se
eadem tertio inter se sunt eadem, si igitur manus, et pes essent
eadem toti per se, tunc sequeretur quod manus esset pes.
Eodem modo arguitur in proposito, quecumque sunt eadem tertio
o per se, inter se sunt eadem, sed animal et rationale sunt
eadem alicui tertio per se ut homini, igitur unum per se est
alteri. Hic dicitur, quod Commentator intelligit, quod que
cumque sunt per se et primo eadem tertio inter se sunt eadem
Sed genus et differentia non sunt primo eadem speciei, ut non est propositio.
idem speciei nisi differentia partes autem diffinitionis ex entia. Contra
Si diffinitio est eadem primo diffinito, tunc diffinitum erit primo
duo entia. Probo consequentiam, in diffinitione sunt duo entia
omnia significata generis et ipsius differentiae, si igitur homo totaliter sit pri-
mo idem diffinito tunc duo entia diversa sunt per se eadem diffinito,

et sic definitū erit duo entia. Item probo quod genus competit idem speciei per autoritates Arist. in 1° lib. in illo capitulo Monstratis aut his, et q. genus est idem primo diversis speciebus, igitur al. est primo cuiq homini. Item Arist. in 7° Phys. dicit quod sz genus non fiunt comparationes, quia in genere latent multe equivocationes, igitur genus equivocum est ad diversas spes, igitur in est primo cuilibet speciei sicut eq. cum in est prio cuilibet significato. Item genus nil est praeter suas spes sm Arist 7. Met. igitur primo in est cuilibet speciei sicut in diversis spaciebus ... diversa ... sm illud q. est. igitur ... Ad oppositum sit consequentia Arist. Illud de quo praedicatur genus p se, aut spes, aut individuum igitur ... Item si genus praedicatur p se de differentia, unum al. esset multa animalia consequens est falsum igitur et ant. ... sic probatur, supposito quod definitio sit primo eadem definito, nec diminuto, nec aliquid superflue designans aliud a conceptu speciei, tunc hec tota, al rationale in est primo homini, sz homo non est eadem entia bis repetita, igitur al rationale non scat eandem entiam repetitam, quia tunc non esset primo eadem definito, igitur in hac diffinitionis rationale scat diversam entiam primo, dicendo enim, sortes est al rationale denotatur q. sortes sit rone al alius ex ipsis denotatur similiter q. sortes sit animal p hoc q. de rationale (si al scat per se intellectu rationale) et non denotatur quod sortis sit eq al per rationale quod p sunt scatum p al, q tunc esset entiali essentia eadem, q. est con suppositum q. sortes in hoc quod est rationale, et aliquid animal in ... sortes est unum al unum igitur unum al est multa al, posita hac hypotesi falsa, quod genus p se praedicatur de differentia.

Ad quaestionem dico quod genus per se non praedicatur de differentia propter rationem primam Item hec praedicatio conditio est in omnibus modis dicendi per se quod illud subijciatur quod natum est subijci et similiter q. praedicatur quod natum est praedicari sed rationale non est natum subijci respectu al is nec respectu hominis, quia in quale praedicatur respectu utriusq3, ideo hec non erit in aliquo modo de per se. Item hec

hoc p3 inductiue non p̄dicatur per se primo modo, quia p̄dicatū nō est to
tius intellectus subiecti nec intellectu subiecti includitur, quia dicer
sam rem sc̄ant al et ronale. Nec est per se sedo modo, quia subm nō
cadit in defone p̄dicati. Nec tertio modo, quia tertius modus est mo
dus essendi et non p̄dicandi. Nec quarto modo, quia subm non est
efficiens cā subiecti p̄dicati, ergo nullo modo est per se. Intelligendum
tn̄ propter rones quod gn̄s et dria non determinate sc̄at id q̄
spes, al n̄ et ronale, non sc̄at determinate tatum illud q̄ sc̄at ho
mo per se, quod enim sc̄at ꝑ al est pars materialis in conceptu
hominis, ut totū id quod est compositum ex suba et aīa sensitiua,
dria sc̄at ptem formalem hominis ut illam pfectionem quā pficit
subam sensitiuam et determinate illas ptes sc̄ant, tn̄ utrumque
sc̄at partem non ꝑ modū partis, sed ꝑ modū totius, id excenti
et determinate utrumque sc̄at totū quod significat per hoiem
Per hoc ad rones
AD PRIMAM sicut ultimo dicat quod gn̄s et dria distin
cte sc̄ant diuersas ptes et nō eandem tantum, quia tunc difinitio
non esset eadem defmto. Et aliud inconueniens sequeretur quod
in qualibet difinitione esset nugatio ut supra argutum est. Ad primā
ō hoc dr̄, quod duplex est pars integralis, quedam accepta per
modum ptis, et talis pars non pōt de toto p̄dicari in rēcto
nominatiuo qm hec est falsa, homo est caput. Sed hec est ue
ra homo est capitatus, et talis pars dr̄ realis et aliqui no
iſt pars integralis. Alia ē pars sm̄ ronem, que sc̄at ꝑ mo
dum totius et talis pars p̄dicari pōt de toto uniuoce, cuius
modi partem sc̄at al, licet n̄ al sc̄et ptem materialem hominis
non tn̄ sc̄at ꝑ modū ptis: sed totius, et id pōt p̄dicari
de hoīe uniuoce, et hoc est quod Boetius dicit, quod gn̄s in p̄di
catione ē totū p̄dicatur n̄ de spe quia totū sc̄at excenti
Intelligendum tn̄ est quod rationale p̄r̄s dicatur de hoīe

p mo q denoiatiui et hoc q pdicat in quale, lz no simplr denominatiui pdicatu cu sit de Entia hnib, multa n hnt mod quo non sit denominatiua simplr. ~~Denominatio~~ pdicatio enim denominatiua est qn res de gne accntib subam denominat. Ad aliud dr, quod non sqr hnem esse duo Entia, quia tam gns quam diffa in pdicone accipr ut totu et non sub ro ni ptis, et ita illud totum pdicat ex dnti. Sd gns accipr sub rone dris et io non sqtur spem esse distincta Entia ex hoc quod diffinitio de spe pdicatur quia ut gns sub rone dris accipitur, sic vnu conceptum faciut qui est conceptus spei lz in ille conceptub differat defonis a conceptu spei accidentali ex hoc q conceptus defonis e magis distinctus et conceptus spei confusus. Ad aliud dr, q intelligentia hnt aliquam compositionem ut componem esse cu Entia, et ita ab Entia accipr gns, et ab ... accipr diffa, et illa ro concludit quod no quaelibet sna scat ptem formalem eo mo, quo est forma in spes inferioribus. Ad aliud ut dicebat

Ad aliud cum hoc, quod lz homo supponatur sub rone totis semper in q libet propone ubi supponit tanquam sub rone subi, eu non sqr ro formalis illa, quae est ro totalis in hne est ca positiua quare pdicatum subo per se inest. Ro n positiua qre al inest hni est conceptatio in hne et non conceptub totalis. Ad aliud qd dicebat q in illo sylle Negatiuo nullu totale ac. est uariatio sic in sylle affirmatiuo qd etiam est conuersiuus et in eodem termo ut in illo termo homo, qr ille terminus variabat in affirmatiuo, haec tn fallia no dz assignari euidenter nisi pot in in sylle affirmatiuo ut pt qr lz illa variatio n in negatiuo sylle debet assignari in affir, respectu cuius est conuersiuus. v. g. haec fallia accidentis homo est spes. Sortes est homo, ergo Sortes est spes ex uariatione huius termi eodem modo in sylle Negatiuo qui est alterius conuersiuus Sortes non est spes. Sortes est homo, ergo Sortes non est spes variatio est in eod termo quo prius ut in illo termo homo et tn haec variatio non pot conuenienter assignari in sylle Negatiuo, sed dz assignari in Paralogismo affirmatiuo eni est principium deueniri in cognom sua negonis, sicut rectum est index sui et obliqui, sntr est ex pte illa variatio n est in sylle

syllo negativo d3 tri assignari in affir. et sqr s(ecundu)m eu(n)d(em) term(inum) ut illu(m) termi(num)
homo. Ad prima(m) rom con(tra) hoc cu(m) dr in diffinitionibus 2d dr q Arist. intelligit q in
homo. ... extranea ad in illis no(n) cadit accn(s) s(ecundu)m in
diffinitionibus s(ecundu)m rom. hoc e in qbq no(n) e extranea ... illa autoritas no(n) est ad p(ro)positu(m). Ad aliud
istis est talis extraneatio, ... illa autoritas no(n) est ad p(ro)positu(m). Ad aliud
dr q in affir. syllo. oi rronale est entia bona p(er) locu(m) extrinsecu(m) et no(n) p(er) for
ma(m) intrinseca(m), tenet n(on) p(er) hac maxima(m) ut si ille qui potest debellare castr(um) potent
et Rex. si aliquid inest illi cui minus vr inesse inerit illi cui magis vr. s(ed)
al magis vr inesse hui p(er) se qua(m) rronale, ideo si rronale p(er) se inest p(er) locum
a minori et al inerit hui p(er) se p(er) prima(m) maxima(m). Per hac ad forma(m) q qr
consequentia affirmativa tenet p(er) locu(m) a minori et no(n) p(er) locu(m) a toto in quantitate
te, non oz q si sqr affirmative q sqr negative sine variatione. Ad aliud dicitur
quod hec variatio est in aliquo termino, ut in illo termino homo, ut p(re)dicatu(m) est,
quia variatur in comparatione ad rronale. et aut illa in variatio no(n) conveni
enter assignatur in syllo neg. s(ecundu)m in affir, respectu cuius est conversim ut in
illo omnis ... Con(tra) illud rona est ro. In prima figura solu(m) est fal
la cuidentie ex variatione medij termini quia ex eius identitate est bo
nitas sylli. Sed illo discursu nullu(m) rronale ... in prima figura,
ergo variatio solu(m) erit hic in medio termino s(cilicet) rronale. Hic dr q cor
falsa no(n) oportet in prima fig. accns sqr e ex variatione medij. s(ed) sufficit
quod sit ex variatione medij vel alicuius extremi. V(erbi) g(ratia). Sic est fallacia accntis
Sortes non est spes. Sortes est homo. igr ho no(n) e spes et ex variatione termini
medij, s(ed) sortes, s(ed) ex variatione medij minoris extremitatis, ut huius termi(ni)
homo, ho n(on) in nori ut comparatur ad sortem et acceptum p(ro) supposito virtu
te p(re)dicati, ut in conclusione ho et acceptum p(ro) intentione ut comparatur ad hoc
p(re)dicatu(m) spes, et illa variatio fit in nori extremitate. Alr vi dicit dicit
quod in toto discursu nullu(m) rronale p(er) se est al, ut est variatio in medij ter
mino quia in ore removetur al cu(m) hac conditione p(er) se a rronali p(ro) eius
scate distincto, s(ed) q determinate scat p(ro) ter in nori no(n) p(ro) ter rronale
s(ed) quod scat p(er) modu(m) totius, et ita variatur rronale in ore. et nori
Contra illud terminus subijcit et p(re)dicat illud quod scat et sub eodem
modo. sed p(ro) ter rronale scat p(ro) ter p(er) modu(m) totius igr subijcit

partem per modum totius sive predicat. Hic dicitur licet sub parte determinata
tamen potest predicari per modum totius et subiici per modum totius. Quod tamen ut bene con
cedatur vera, nullum rationale per se est aliud, accipi rationale formaliter sub distin
cto significato, licet non totius sive sine quo non, non forte predicatiue saluaretur
vtrobique, licet non sine qua non, non maneat. Ad aliud principale cum dice
batur, quod substantia composita est genus simpliciter in linea predicamentali, substantia tamen quae
est forma non est genus in comparatione attributionem. et absolute dicendum est, quod substantia quae
est forma equalis est ambitus cum substantia quae est genus. Et cum dicitur, quod tunc
essent duo principalissima in eodem predicato, non tamen sequitur, quod duo predicamenta
in genere substantiae. Coordinatio enim diffusa reducitur ad coordinationem generalis
simi directam, sive genus generalissimum quod est substantia et forma attributionem habet
ad substantiam compositam, Unde non sunt duo generalissima prima simpliciter quia vo
cum de attributionem ad alterum, sunt duo tamen secundum predicationem equam prima,
Ad aliud quod probat quod substantia quae est forma sit genus ad rationale et irrationale, dicitur quod
rationale dupliciter potest considerari. Uno modo secundum quod imponitur ab ultimo gradu perfectio
nis in homine et sic nulla forma superiorem includit in suo intellectu. Alio modo
secundum quod imponitur a tota perfectione in homine quae aduenit substantiae quae est genus generalissimum et
illo modo includit omnes priores differentias. Per hoc ad formam quia rationale primo ac
ceptum et irrationale non conueniunt in substantia quae est forma tamquam in communi eo predi
cabili de istis vtrumque est substantia quae est forma tamen et sic substantia quae est forma non
est genus respectu illorum. 2o modo concedo quod substantia quae est forma sit genus respectu isto
rum secundum non ut differentiae sunt, sed ut species sunt collaterales. Ad aliud quod Scotus probat ens
non esse genus, quia ad aliquid eius significatum, quod de differentia predicatur per se et tamen non
concludit quod Ens nullo modo possit esse genus. Eodem modo concedimus in pro
posito, quod substantia quae ad aliquid eius significatum non est genus respectu rationalis et ir
rationalis vel saltim ut significat perfectionem ultimam in homine et ut imponitur ab illo
vltimo gradu quia substantia quae est forma predicata de rationali sive concepto in tali
non patiatur in rationali ac si diceretur coelestis dictus est corpus. Ad aliud ut di
cebatur. Ad primum concedo. Aliud dico quod conceptus entis est indiuisibilis
pro tanto quod concipitur ab intellectu simplici non tamen est sic indiuisibilis sicut
conceptus substantiae quae est genus generalissimum quia in intellectu simplici sunt multi
gradus et quia non totaliter est indiuisibilis, vnde aliquid potest includi in intel
lectu rationalis, ut puta sensibile et aliquid non ut genus superius. Ad formam
quod minor est vera de diuisibili quod nullo compositum est, sed quod est genus ut modo dixi

medium in suo intellectu includit genus et differentiam. Ad aliud nego hanc consequentiam co-
nali includit formaliter in conceptu alius igitur includit aliud per se. Ad hoc non qualiter
propositio sit per se, quod quidquid est in intellectu praedicati suum male seu formale
in conceptu subiecti includatur (loquendo de primo modo) tamen hac bene consequentia
bona subiectum includit formaliter conceptum praedicati, igitur includit per se praedicatum
Aliud non est includere formalem conceptum praedicati et includere formaliter in con-
ceptu. Ad aliud conceditur quod sensibile sit genus respectu rationalis et irrationalis
et illud totum perfectum importat speciem sed hoc non sequitur quod genus per se praedicatur de
differentia. Hic non est fallacia accidentis sensibile quod est genus per se praedicatur de differentia
re quia rationale variatur secundum quod ad sensibile comparatur et secundum quod ad ... vel ad
aliud comparatur, comparatur enim ad sensibile ut species eius comparatur ut ad
... adaequatio est. Ad aliud principale sic dicebatur
bene vel aliud ut differentia ... concludit ubi est dissolutio vera et real-
Ad primum hoc dicitur quod ratio Aristoteles ... et non manet ba, igitur aliquid
quia dissolutio b et a, manet b et a, et non manet ba, igitur aliquid
ut forma praefuit in ba, quod nec a fuit b nec a. Sed quod a et b intelligit
elementa corporis quod forma realis non est aliquid elementorum. Sed differentia
non est forma in secundum rationem, igitur in proposito non tenet ratio. Contra hoc manenti-
bus illis totaliter quae requiruntur ad entitatem rei, manet entitas rei, sed dissolutis
genere et differentia manet genus et differentia et non manet tota definitio, igitur aliquid ali-
ud requiritur ad definitionem quam genus et differentia. Hic dicitur quod dissolutis generis
et differentia secundum quod genus est propria potentia et differentia est proprius actus definitionis
definitio non manet tunc. Intelligendum quod genus et differentia sub propria ratione propria conceptum
non sunt ad invicem sicut potentia et actus, quia conceptus generis intelligi potest sine con-
ceptu differentiae et e converso sed intelligitur ut actus vel ut actus huius igitur conceptus generis
quantum est de se non est propria potentia respectu differentiae, propria non potentia
tia non potest intelligi in comparatione ad proprium actum, tamen res mali quae
subest conceptui generis est propria potentia respectu rei quae subest conceptui differentiae
et hoc ratio ab illa dissolui non potest, ita quod utrumque maneat, ratio definitionis
est proportio et demonstratio. Sane breviter dicitur quod ut genus est potentia re-
spectu differentiae sic ipsis dissolutis non manet definitio. Aliter non potest dici ad illud de b et
a quod ratio illa Aristoteles non est ad propositum. Aristoteles non arguit nisi dissolutis b et ba
manet b manet et a, ita quod neutrum est ad alterum inclinatum, et tunc norma
nis ba, tunc ergo aliquid formale praefuit praeter a et b. Tamen supponit Aristoteles om-
rationis generatur ad alterum inclinatum sed hic dissoluta anima a materia manet corpus et ma-
net cum genere ... natura inclinatur ad corpus, ratio non praefuit in hoc alia forma re-

niens aiam a corpori s. sm se fuit pfectio corporis eodem mo e ex pte illa dissolutis n gnu
et dria ab mundo adhuc coceptus dria h3 aliqn inclinom ad cocepth gnris taq ad ppinquam po
tentiam sua aia inclinat ad corpus ideo no oportet ponere aliquid formale in diffone pter dria
qz dria l3 maneat pg dissolom no tn sic manet quin dcat inclinom ad gns. Ad aliud: q in illa
dd e al ronale no manet ca extraneitat qz ex aiali et ronali fit unu extremu totale. Ad aliud
dr negan dar onam e nearud gr p s. Ad probom dr q Arist. supponit illud qd subm gnatu est
subiici et illud qd ponit pdicatum q nat est pdicari et hoc supposito sqr demostro e eg neary gr
et ppombus p se ß ronale no est natum subiici respectu aiali nec dns qz dcat p modum q
ot cocomitis do no sqr qz dicit p se ronale e al nec illa ronale e homo Ad aliud
dr q l3 dicit nearia no est in mediata nec immediate qz respectu aiali no ordinat sm
sub et sup in gnd. omnis q subiicit no e nat subiici et sic eam no est immediata Ad for
ma q hoc divisio ppoms necarias sufficiens est qn subiicit q nat est subiici sic non
e in pposito. Ad aliud in dicebat. Ad primu con dr q pters Porphirus l3 sint duos
considerate sm se, tn ut comparant ad diffinitionem faciunt p se unu Et sm ut consti
tuunt diffinitionem unu accipit sub uno alterius ideo no sqr quod spes sint due ex
tia Ad aliud dr q aliquid esse primo in altero dupli intelligis uno mo qz p
dicatum no excedit subm nec e con et illo mo diffo est eam diffinito primo
et gns non Alio mo dr aliquid esse primo in altero qn int subm et pdicat
no e aliquis medium ordinat in eod gne et illo mo gns est primo in diversis spebus
qz int dm et gns primum non est aliqd gns medium in gne subalt Ad aliud dr
q gns quoad illud q determinate dcat solu dcat ptm materialem spei p modum
tn totius et illa pars comunis reperit in diversis speciebus realiter, tn
cointer dcat totu et sm hoc gns est divisum in diversis spebus reali et sm hoc sm
hoc gns est diversa no in diversis et sic concedo q gns primo et equivoce in di
versis spebus in est ß illud equivocum no considerat Logicus. Logicus n considera
rat rem sub rone scda intentionis, et no sub e reali so l3 in re sit diversum
in diversis spebus tn apud Logicu gns e univoce. Ad aliud dicit q Aristo
dicit quod gns nil est pter eius spes ut ma est et sic est so intelligendum
quoad primu scam et distinctum gns dcat maiam spei in modo confuso sm con
mitanter significat totum et sic nihil est praeter suas species Contra
hoc si genus primo et determinate significat partem et concomita
ter et ex consequenti totum tunc quodlibet genus esset Analogum
quia in determinate haberet duo significata sm ordinem

ordinem.¶ Hic dicit ꝙ non seqtur genus esse
analagum. non enim significat totum ex impo
sitione. Sed qꝛ gen⁹ partem significat per mo
dū totius: ⁊ ex illo modo totius ducimur in co
gnitionem totius cōcomitāter. ideo dicim⁹ ge
nus significare totum ꝯcomitāter. Sꝫ hoc nō
est ꝓprie significare siue ex impositione. iō non
est analaguꝫ. sed sic significare est repn̄tare quo
dāmodo. sicut capitatum significat caput de
terminate per modum tn̄ totius. ⁊ ex modo cō
cernēdi totuꝫ significat hn̄s caput ex ꝯn̄ti: ⁊ sic
totū. Sꝫ h̄ nō est significare ꝓprie. Nō. xxiiii.

Q Ueritur An differētia inferior
includat differētiam
superiorem pse. ut an hec sit pse: rōnale
est sensibile. ꝙ non videt. Boetius in diuisioni
bus docet artem diffiniēdi ⁊ dicit ꝙ ad diffiniē
dum speciem sumēdum est primo suum gen⁹:
⁊ ipsum diuidēdum est per differētias immedi
atas: ⁊ illa differētia que speciei cōuenit adhuc
est diuidēda per alias differētias: ⁊ sic quousq̄
deueniat ad differētiam ultimam. ⁊ sic gen⁹ su
perius cum oibus differētijs spēi cōueniētib⁹
debet poni in diffinitione spēi. ⁊ exēplificat de
noie. Facta enim diuisione diffinit nomen sic.
Nomen est uox significatiua ⁊c. Sed si differē
tia inferior includeret supiorem: in tali diffini
tione eēt nugatio: qꝛ differētie supiores expresse
ponunt in tali diffinitione: ⁊ per te in differēti
is inferioribus includunt. bis igit in eadeꝫ dif
finitione replicant. ⁊ ita erit nugatio aial rōna
le. qꝛ aial icludit sensibile in suo itellectu. simili
ter rōnale includit sensibile per te. igit implici
te ponit bis sensibile in diffinitione. igit nuga
tio est. ¶ Hic dicit ꝙ non seqtur ꝙ hic sit nuga
tio: aial rōnale. qꝛ in rōnali tm̄ implicite ponit
sensibile. ad hoc autem ꝙ eēt nugatio oporte
ret idem bis exprimi: ⁊ non tm̄ replicari impli
cite. ¶ Cōtra Aristotiles in sexto topicorū do
cet inuestigare nugationem ponēdo diffinitio
nem nois pro noie. Ponat igit diffinitio illoꝝ
noium pro istis noibus: ⁊ sic erit certa nugatio
¶ Ad principale. Aristotiles in secūdo huius
dās artem diffiniēdi: dicit ꝙ quelibet pars dif
finitionis est in plus q̄ꝫ diffinituꝫ: totum tamē
equale ⁊ ꝯuertibile. ⁊ ponit illud exēplum trina
ri⁹ est numerus impar primus utroq̄ꝫ modo.
Sed si differētia inferior includat omnes supi
ores: tūc differētia iferior: non esset in plus q̄ꝫ
diffinitum sed cōuertibile. Oportet igit dicere
ꝙ differētia inferior non includat supiores dif
ferentias. ¶ Item si rōnale includit sensibile:
cum tūc non includit ipsum ꝯuertibiliter. seq
tur ꝙ includit ipsum ⁊ aliqd ultra. rōnale igit
est cōpositum ex sensibili ⁊ re addita. sed quan
docūq̄ꝫ vnum est cōpositum ex duobus vnum
est actus ⁊ reliquum potētia. Sed a potētia pōt
accipi genus ⁊ ab actu differētia. igit rationale
includit genus ⁊ differētiam in suo cōceptu ꝑ
mo. sed omne tale est spēs. igitur differētia erit
spēs qđ est incōueniēs. ¶ Item qua rōne rōna
le includet sensibile in suo intellectu: eadem rō
ne irrōnale includit sensibile in suo intellectu.
tūc ergo in sensibili cōueniūt. Et manifestū est
ꝙ inter se differūt. igit sunt differētia: qđ patet
ꝺm Aristotilem. v°. methaphisice. Differentia
sunt quecūq̄ꝫ sunt alicui idē entia ⁊ inter se sunt
differētia. Sed oia differētia sunt spēs. igit rō
nale ⁊ irrōnale eēnt species: ⁊ per ꝯsequens di
uersa eēnt species. ¶ Hic dicit ꝙ ille due rōnes
cōcludūt ꝙ illud qđ est differētia respectu vni⁹:
sit species respectu alterius. Et sic ꝙ rōnale cō
paratum ad aial siue ad hominem est differen
tia: sed cōparatum ad sensibile est spēs. Sed ex
hoc non seqtur ꝙ differētia sit spēs nisi incidē
te fallacia accidētis. ¶ Cōtra si rōale sit species
respectu sensibilis: tūc habebit differētiam. que
ro de illa differētia aut est spēs respectu superio
ris differētie aut nō. si non eadem rōne fuit stā
dum in primo. si sic quero tūc de differētia ei⁹.
aut est spēs respectu supioris differētie: aut nō.
si sic ꝓcessus est in infinitum. si non eadem rō
ne stādum fuit in primo. ¶ Item si rōnale iclu
dit pse sensibile ⁊ significat tanq̄ꝫ spēs eius tn̄
non est ꝓcedere in infinitum in ꝑdicatis sub
stātialibus ꝺm Aristotilem in primo hui⁹: erit
deuenire tūc ad aliqđ generalissimum differē
tiarum substātie. igit in substātijs erūt duo ge
neralissima. ⁊ si hoc duo erūt generalissima sb
stātie. ⁊ ita plura q̄ꝫ decem erūt predicamenta.
¶ Hic dicit cōcedēdo ꝙ duo sunt generalissi
ma in substātijs: vna substātiarum in media co
ordinatione: ⁊ alia differētiarū collateraliuꝫ ⁊c.
Tertium pōt eē generalissimum aliarum diffe
rētiarū ex alio latere: vnde ꝙ sic sint plura gene
ralissima in substātijs non est incōueniēs ⁊ hoc
collateralr̄. Sed ex hoc non seqtur ꝙ plura sūt
ꝑdicamēta in substātijs: qꝛ gn̄alissima differen

tiarum hñt eũdem modum ꝑdicãdi cum suba
que est gnãlissimum in ordine medio: ⁊ ad illõ
reducunt per attributionem. ¶ Contra hoc. ex
ista rñsione sequitur ꝙ quãtitas ⁊ suba non faci-
unt duo ꝑdicamẽta: q2 generalissimũ quantita
tis habet eũdem modum ꝑdicãdi de suis ꝯten
tis: sicut gnãlissimum sube de suis. Silr gene
ralissimum quãtitatis hẽt reduci ad generalis
simum sube sicut posterius ad prius. Si igit il
le due cõditiones cõcludũt vnum eẽ ꝑdicamẽ-
tum: tũc vnum eẽt ꝑdicamẽtum sube ⁊ quãtita
tis. ¶ Item si sic: tũc in differẽtijs erit vnuz ge
neralissimuz aliud a generalissimo in medio or
dine. igit silr vnum specialissimum ⁊ interme-
dia erũt genera. Sed ista tria generalissimum
specialissimum ⁊ intermedia ꝯstituũt ꝑdicamẽ
tum. si igit in substãtijs ⁊ differentijs sube sint
diuersa gnãlissima: specialissima: ⁊ intermedia
ut innuit rñsio. igit erũt diuersa ꝑdicamenta.
¶ Item gnãlissimum differẽtiarum est alteruz
a generalissimo subarum in medio ordine per
te: ⁊ manifestum est ꝙ non est differẽs ab eo: q2
tũc gnãlissimum eẽt spẽs: igit erit ꝑse diuersuz
a gnãlissimo sube. sed duo generalissima per se
diuersa arguũt duo ꝑdicamẽta. igit in substan
tia sunt duo ꝑdicamẽta cõcesso hoc ꝙ duo sũt
gnãlissima. ¶ Ad principale. si sic impossibile
est fieri diffinitionem. ꝯñs est falsum. igit ⁊ añ
cedẽs. ꝓbo ꝯñtiam. quero aut diffinitio debet
dari ex genere infimo ut ultima differẽtia: aut
ex genere remoto ⁊ ultima differẽtia. nõ põt da
ri ex genere primo primo ⁊ ultima differẽtia. si
differẽtia inferior includat supiorem: q2 tunc in
q̃libet diffinitione eẽt nugatio. q2 sic dicẽdo: ani
mal rõnale. aial includit oẽs differẽtias supio-
res: ⁊ similr rõnale per te. igit bis idem intelle
ctus includit in diffinitione. Nec põt dari ex re
moto genere ⁊ ultima differẽtia: q2 per Aristo-
tilem secũdo huius. diffinitio debet explanare
oia ꝑdicata in qd de diffinito. sed differẽtia infe
rior explicite non ponit differẽtias supiores nec
genus primum ponit illas: q2 generalius. igit
ex genere primo ⁊ ultima differẽtia non põt dif
finitio fieri. ¶ Ad oppositum. Boetius dicit in
diuisionibus ꝙ sufficit diffinire ex duobus ter-
minis ⁊ exponit seipm sic ex genere ꝑmo ⁊ ulti-
ma differẽtia. Sed talis diffinitio non ualeret
si ultima differẽtia includeret oẽs differẽtias su
periores: q2 per Aristotilem in scđo huius in

diffinitione debẽt poni oia ꝑdicata in qd expsse
uel implicite. ¶ Item ꝭm Aristotilem in ꝑdica
mẽtis cõe est generibus ⁊ differẽtijs vniuoce ꝑ
dicari. Sed vniuoce ꝑdicari est ꝑdicari ꝭm no
men ⁊ ꝭm diffinitionem. igit differẽtia hẽt diffi
nitionem. Sed nihil diffinit nisi spẽs specialis-
sima uel subalterna: q2 sola spẽs diffinit ꝭz Ari
stotilem scđo hui9. igit dĩa est spẽs respectu ali
cuius alterius superioris. sed spẽs icludit gen9
igit differẽtia inferior includit supiorem. ¶ Itẽ
ꝭm Aristotilem in. viij°. methaphice. differen
tia dicit totam subam rei. igit rõnale includit
sensibile ⁊ oẽs differẽtias supiores: q2 omnia il
la sunt de intellectu subali hois. ¶ Itẽ per Ari
stotilem ibidem. ille dĩe sunt ꝑse: qñ repetit to-
tiẽs idem intellect9 quotiẽs ille ponunt in ordi-
ne. sicut exẽplificat. Et hec est quedam regula
ad cognoscẽdum dĩas ꝑse. Sed rõnale ⁊ sensi
bile sunt dĩe ꝑse. igit idez intellect9 bis repetit:
sicut dicto sensibile rõnale. Sz hoc non est nisi
inferior includat supiorem. ¶ Item Aristoti-
les dicit ibidem ꝙ lz dĩa coior ꝓponatur ei in-
ferior postponat adhuc eẽt nugatio. q2 repetitio
vnius intellectus. ut sic dicto: bipes hñs duos
pedes: q2 in substãtijs non est ordo. idõ ut vide-
tur nugatio. Dicit ulterius ꝙ diffiniẽduz est ex
primo genẽ ⁊ ultima dĩa: qđ non eẽt uerũ nisi
ultima includeret ꝑcedẽtes. ¶ Item hec est ꝑ
se: hõ est aial. Sz ad hoc ꝙ aliq̃ ꝓpositio sit ꝑse
ꝑmo mõ: oportet ꝙ formale in subiecto inclu-
dat formale in ꝑdicato ⁊ mãle mãle. igit rõna-
le qđ est formale in hoie per se includit sensibile
quod est formale in animali. igitur ⁊c̃.

## Ad questionem dicitur

ꝙ rõnale ⁊ sensibile pñt dupli ꝯsiderari. Uno
mõ ꝭm ꝙ rõnale imponit ab ultimo gradu ꝑ-
fectionis in hoie: ⁊ sensibile ab alio gradu. ⁊ isto
mõ dĩa inferior non includit supiorem: q2 iste
gradus non est ille: sed ab illo distinctus. Alio
mõ põt rõnale ꝯsiderari. non ꝭm ꝙ imponitur
ab ultimo gradu siue ultima forma sed ꝭm ꝙ
imponit a tota ꝑfectione in hoie que ꝑficit sub
stãtiam qđ est gen9 gnãlissimum. ⁊ illo mõ rõ-
nale includit sensibile ⁊ oẽs dĩas ꝑcedẽtes: qa
in illa tota ꝑfectione includit pars. ¶ Intelligẽ
dum tñ ꝓpter rõnes ꝙ accipiẽdo rõnale ut im
ponit ab ultima forma seu ab ultimo gradu: sic
sufficit diffinire cum primo ꝑmo genere ⁊ ulti

ma dr̃ia:non tñ sufficit diffinire ex genẽ primo et ultima dr̃ia:sed cuȝ genẽ pmo et oib' aliis differẽtiis intermediis. Non aũt ex genẽ primo et oibus aliis differẽtiis. Primũ ostẽdo sic.ultima dr̃ia cum genẽ illo primo includit oĩa alia pdicata in qd de specie.lȝ enim ultima dr̃ia im posita ab ultimo gradu ɓm se non includat superiores dr̃ias:genus tñ primum cui addit in cludit dr̃ias oẽs supiores.et ideo sic est sufficiẽs diffinitio.tũc enim est sufficiẽs diffinitio qñ ag gregat in se oĩa que pdicant in qd et eẽntialr̃ de diffinito. Secũdum patet.diffinitio eniȝ debet indicare oĩa pdicata eẽntialia de diffinito et illa includẽ ɓm Aristotilem in scđo huius. Sȝ genus pmum non ponit dr̃ias supiores:nec dr̃ia ultima accepta ab ultimo gradu ponit illas ut dictum est.non igit est sufficiẽs diffinitio ex genere primo et ultima dr̃ia. Sed illo mõ oportet diffinire ex genẽ pmo et oibus sicut dicit Boetius. Tertium patet qꝛ genus primum includit oẽs dr̃ias supiores.si ergo ex genẽ primo et oibus differẽtiis fiet diffinitio:tũc in diffinitione eẽt nugatio. Aliud est intelligẽdum ꝙ si dr̃ia ut rõnale accipiat a tota pfectione speciei. illo mõ non ꝯtingit diffinire ex genẽ primo et dr̃ia illa.nec ex genẽ primo et oib' differentiis. Sed cõtingit diffinire ex genere pmo et ultima dr̃ia. Primum istoꝝ patet:qꝛ si ex genere proximo et ultima dr̃ia illo mõ accepta eẽt diffinitio: tũc in diffinitione eẽt nugatio:qꝛ genus primũ includit oẽs dr̃ias pcedẽtes.silr̃ illa dr̃ia includit oẽs dr̃ias pcedẽtes et ita bis idẽ diceretur. Secũdũ patet per idem qꝛ tũc esset nugatio:qꝛ genus primum includit oẽs dr̃ias pcedentes. Tertiuȝ patet qꝛ diffinitio debet aggregare in se oĩa pdicata eẽntialia et non plus. Sed ex genere primo et ultima dr̃ia diffinitio ꝯstituta aggregat in se oĩa eẽntialia pdicata de hoĩe:qꝛ genus pdicat primum mãle de hoĩe lȝ per modũ totius:et dr̃ia accepta a tota pfectione includit totam pfectionẽ generis que aduenit sube que est genus gnãlissimum:et per ꝯñs sic ponit oĩa pdicata eẽntialia. Aliud est intelligẽdum ꝙ differẽtia accepta a tota pfectione ut rõnale:lȝ sit differẽtia hoĩs uel aĩalis:tñ est spẽs respectu dr̃ie supioris ut respectu sensibilis.et etiam in illa ordinatione differẽtiarum duo sunt gnãlissima collateralia ita ꝙ in predicamẽto sube est vnum gnãlissimum.s.corporeum ex vna pte.et incorporeum ex alia pte.et est aliud gnãlissimuȝ subarum.et ita tria generalissima:non tñ tria pdicamẽta:qꝛ gnãlissima dr̃iarum reducuntur ad gnãlissimum subarum qđ est intermedium tanqȝ intrinsecum illius generis et ꝓpria pfectio.et non tanqȝ extrinsecum sicut quantitas reducitur ad substantiam.

Ad primam rõnem dicit ꝙ Boetius intelligit ꝙ diffinitio est dãda ex genẽ pmo et oibus differẽtiis accipiẽdo dr̃ias a diuersis gradibus:et sic ultima differẽtia non includit pcedẽtes.et ꝓpter hoc nõ seqtur ꝙ tũc erit nugatio. Ad aliud dicit ꝙ in illa diffinitiõe:aial rõnale:non est nugatio si rationale accipit ab ultimo gradu:qꝛ sic non includit differẽtias pcedentes. Si aũt includeret sic ꝯcedo ꝙ hic eẽt nugatio. Sed sic nõ est hec diffinitio. Ad aliud dicit ꝙ ultima differẽtia cõuertibilis est cuȝ diffinito et etiam est in plus sꝫ diuersa tñ rõne:qꝛ aliqd eẽ in plus respectu alterius est duplr̃. Uno mõ qꝛ est in plus quo ad ambituȝ suppositoꝝ:et sic differẽtia inferior nõ est in plus. Alio mõ dicit aliqd in plus alio:qa simplici':et illo modo quelibet differẽtia est in plus qȝ diffinitum:et cum hoc stat ꝙ differẽtia ultima sit cõuertibilis quo ad ambitum suppositoꝝ. Ad alias duas rõnes sicut dicebat ꝙ differẽtia inferior est spẽs respectu supioris:ut rõnale est spẽs respectu sensibilis:lȝ respectu hominis uel aĩalis sit differẽtia. Ad pmum contra hoc:ꝙ rõnale ut est spẽs sic accipit a tota pfectione et significat totam pfectionẽ hoĩs que aduenit sube que est genus gnãlissimum:et illo mõ spẽs est et hẽt differẽtiam que accipit ab ultimo gradu:et non a tota pfectione. Et cum querit an illa differẽtia hẽat aliam differẽtiam aut non.dicit ꝙ non. Sed non fuit eadem rõne in stãduȝ in primo:qꝛ hec dr̃ia que non hẽt aliam: accepta tñ est ab ultimo gradu:et sic est differẽtia ꝙ nullo mõ est spẽs.ideo dr̃iam non habet: Sed dr̃ia alia que est spẽs accepta est a tota pfectione:et hẽt aliqd in quo ꝯuenit cum alia dr̃ia: et aliquid in quo differt.ideo dr̃iam põt habere. Ad aliũ sicut dicebat ꝙ est aliquod gnãlissimum differẽtiarum diuersum a gnãlissimo sꝫ stãtiarum intermediarum:et tñ non seqtur ꝙ sint diuersa pdicamẽta. Uñ hec ꝯñia non ualet:duo sunt generalissima uel tria:igit tot sũt pdicamẽta subarum:qꝛ gnãlissima dr̃iarum re

ducunt ad gn̄alissimum subarū in medio ordine: sicut posterius ad prius itrinsecū. ¶ Ad alia ꝯtra hoc. Ad pmā dr̄ ꝙ hic est fallacia accn̄tis. iter illas coordinatiōes sūt diuersa gn̄alissima ⁊ specialissima: ⁊ intermedia. igit̄ diuersa ꝑdicamenta. non enim hoc sufficit. sed reqritur ꝙ vnū non reducat̄ ad aliud tanq̄ intrinsecū ei. ¶ Ad aliud. ꝙ hic est fallacia ꝯñtis. hoc gn̄alissimum puta corporeum est diuersum a gn̄alissimo qd̄ est substātia. igit̄ sunt pn̄cipia diuersoꝝ ꝑdicamētoꝝ. hoc enī non sufficit. sed reqrit̄ ꝙ vnum ad aliud non reducatur ut ꝑdictum est. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ non est ad ꝓpositum. qꝛ perse causa q̄re corporeum ⁊ incorporeum faciūt vnū ꝑdicamētum non est ꝓpter hoc ꝙ vnum reducat̄ ad alterum: sed hec est causa: qꝛ vnum reducit̄ ad alterum ut intrinsecum ⁊ eēntialis ꝑfectio. Quātitas aūt est totum extrinsecum substātie: ⁊ est eiꝰ ꝑfectio accidētalis. igit̄ ⁊c̄. ¶ Ad ultimum pn̄cipale dr̄ negādo ꝯñtiam: drīa inferior includit supiorem ꝑse. igit̄ non est possibile diffinire. ¶ Ad ꝓbationem dr̄ ꝙ qñ querit̄ aut cōtingit diffinire ex pmo genē ⁊ ultima differētia: aut ex primo. dr̄ ꝙ accipiēdo rōnale ꝑm ꝙ imponit̄ a tota ꝑfectione hoc est ꝑm ꝙ includit drīas ꝑcedētes sic cōtingit diffinire ex prio genē ⁊ ultima drīa ut dictum est in positione. ¶ Ad ꝓbationem dr̄ ꝙ adhuc diffinitio erit sufficiēs lꝫ ꝑdicata eēntialia non ponant̄ explicite in tali diffinitione: tamē implicite ⁊ hoc sufficit. ¶ Ad rōnes in oppositum. Ad pmam dr̄ ꝙ auctoritas boetii ꝓbat ꝙ ultima drīa ꝑm ꝙ imponit̄ a tota ꝑfectione cum pmo genē sufficit ad diffiniēdum: qꝛ sic includit oēs drīas ꝑcedētes ⁊ hoc cōcedit̄. Si enim boetius intelligeret ꝙ sufficeret ex pmo genē ⁊ ultima drīa ut imponit̄ ab ultimo gradu falsum diceret. ¶ Ad aliud ꝙ drīe ꝑdicant̄ vniuoce. Sed ꝑdicari vniuoce est duplex. Uno mō qñ ꝑdicat̄ supius de perse inferiori. sicut hō de illo hoie. ⁊ illo mō drīe accepte ab aliquo distincto gradu: non ꝑdicatur vniuoce. tñ drīe accepte a tota ꝑfectione sic pñt vniuoce ꝑdicari. Alio mō dr̄ ꝑdicari vniuoce qd̄ ꝑdicat eēntiam rei uel ꝑtem eēntie: ⁊ sic oēs drīe ꝑdicant̄ vniuoce: ⁊ etiam gn̄alissimum qd̄ nullam hēt diffinitionem sic ꝑdicat̄ vniuoce: sꝫ sic ꝑdicari nō est ꝑdicari ꝑm diffinitionē. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ illa ratio ꝓbat ꝙ drīa accepta a tota ꝑfectione includit supiorē: qꝛ drīa sic accepta ordinata cum alia supiori facit nugationē ꝑm intellectum aristotilis. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ illa cōcludit idem. Intellectꝰ enim Aristotilis est ꝙ cōtigit diffinire ex pmo genē ⁊ ultima drīa accipiēdo ultimam drīam a tota ꝑfectione. ut sic dicēdo: hō est substātia rōnalis. ¶ Ad aliud ꝙ ad hoc ꝙ ꝓpositio sit pmo mō non oportet ꝙ formale in subiecto includat formale in ꝑdicato sed hoc accidit: qꝛ ꝑse causa est ex hoc ꝙ totus cōceptꝰ ꝑdicati in ꝯceptu subiecti includit̄. Et sic qd̄ est formale in ꝑdicato includit̄ in formali subiecti: sicut hō est rōnalis. Sed aliquādo est ꝓpositio ꝑse pmo modo in qua materiale sbiecti includit formale ꝑdicati: sicut hic hō est aial. aial est materiale in cōceptu hois. ⁊ idē icludit formale in hoc ꝑdicato aial ⁊c̄. Nō. xxv.

Queritur An aliquod accidēs perse ꝑdicet̄ de subiecto. ꝙ non videt̄. subiectuꝫ cōparat̄ ad accidēs in rōne cause materialis. Sed cā materialis est illud quo res pōt eē ⁊ non eē (est enim in potētia cōtradictionis) igit̄ sic subiectum cōparat̄ ad passionem sub potētia ad ipm ⁊ suum oppositum. non igit̄ passio necessario inest suo subiecto: ⁊ per ꝯsequēs de subiecto non ꝑdicat̄ ꝑse: qꝛ que ꝑse insunt de necessitate isunt. ¶ Hic dr̄ ꝙ subiectum cōparat̄ ad passionem in rōne duplicis cause (sicut dicit Thomas) ut in rōne cause materialis ⁊ in rōne cause efficiētis. Et si lꝫ causa materialis q̄ꝫtum est de se sit in potētia cōtradictionis: non tñ sequit̄ passionem posse inesse ⁊ non ineē subiecto. ¶ Cōtra per aristotilem in secūdo phisicoꝝ: impossibile est causam materialem ⁊ efficiētem cōcurrere in eodem. ⁊ ratio est qꝛ impossibile est idem eē in potentia ⁊ actu respectu eiusdem. si igit̄ subiectum respectu passionis hēt rōnem cause materialis: non hēbit rōnem cause efficiētis. ¶ Aliter dr̄ ad rōnem ꝙ subiectum respectu passionis hēt rōneꝫ cause materialis. sed ex hoc non sequit̄ ꝙ possit eē sub passione ⁊ non eē: qꝛ materia ꝑtinens ad spēm non est pn̄cipium quo res pōt eē ⁊ nō eē: sed materia ꝑtinēs ad indiuiduuꝫ tm̄. ¶ Cōtra. materia q̄ꝫtum est de se est in potētia passiua nullum actum in sua eēntia includēs. Sed ois determinatio est rōne alicuius actꝰ quē determinat. igit̄ materia ꝑtinens ad spēm q̄ꝫtum est de se non pōt eē sufficiēs causa quare passio necessario spēi inest. ¶ Aliter dr̄ ad rōnē: ꝙ spe-

cies respectū passionis.hēt rōnem cause materialis ꝛ cause formalis.rōne cause materialis: spēs recipit passionem.rōne cause formalis determinat passionem sibi inesse.ita ꝙ suum oppositum non possit ineē.Sed sbiectum nō hēt rōnem cause efficiētis.non enim est intelligibile ꝙ hō efficiat risibile in eo.Sed illud idem agēs qd causat hoiem causat risibile effectiue posteri⁹ tn̄ ꝓm nām.¶ Cōtra.si subiectum hēt rōnem cause mālis respectu passionis.igiẗ hēt potētie passiue rōnem.si hēt rōnem cause formalis hēt rōnem potētie actiue.igiẗ in eodem sil'eēnt potētia actiua ꝛ passiua respectu eiusdē qd videt eē incōueniēs si poneret in eodem causa mālis ꝛ causa efficiēs respectu eiusdē.¶ Ad ꝑncipale sbiectum ꝑcedit passionem.vbi gra. Intelligi pōt hō non intelligēdo passionem. igiẗ pōt intelligi sb opposito passionis.sed qn̄ cūqꝫ subiectum pōt intelligi sub opposito ꝑdicati:ꝑdicatum nō necessario inest subiecto:nec per ꝯn̄s ꝑse.igiẗ passio non pōt ꝑdicari ꝑse de subiecto ꝛ multo forti⁹ nullum aliud accidēs. ¶ Item per Aristotilem.suba ꝑcedit oē accn̄s diffinitione ꝛ tpe.Sꝫ ꝙ tpe ꝑcedit alterum nō ꝑse respicit ipm. suba igiẗ uliter ꝑcedit oē accidēs.igiẗ nullum accn̄s ꝑse ꝑdicaẗ de sbiecto ¶ Hic dī ꝙ Aristotiles intelligit ꝙ suba sepata ꝑcedit oē accn̄s tpe:cuiusmodi est ꝑma causa: suba tn̄ mālis non ꝑcedit tpe accn̄tia.¶ Cōtra illud:Aristotiles declarat ꝙ suba ꝑcedit omne accn̄s tpe ex hoc ꝙ suba sepabilis est:sed manifestum est ꝙ ꝑma causa non est sepabilis ab accidētib⁹ nec insepabilis:qꝛ cum accn̄tib⁹ non est nata vniri.ꝛ illud dī sepabile qd est natū vniri.igiẗ de ꝑma causa non pōt Aristotiles intelligē.¶ Aliter dī ꝙ Aristotiles intelligit hāc ꝓpositionem suba ꝑcedit oē accn̄s:de accidente cōi ꝛ non de accn̄te ꝓprio.accn̄s enim ꝓpriuꝫ simul est tpe cum subiecto cui⁹est ꝓpriū.Sed accn̄s cōe est posterius ut in plurib⁹.¶ Contra illud sic Aristotiles probat ꝙ suba precedit oē accn̄s cognitione:tpe:ꝛ diffinitione.ex hoc ꝙ accn̄s diffiniẗ per subam.sed manifestuꝫ est ꝙ accn̄s ꝓprium diffiniẗ per subam.igiẗ suba ꝑcedit omne accn̄s ꝓprium ꝛ cōe. ¶ Dī ꝙ per illud medium Aristotiles non ꝓbat nisi ꝙ oē accn̄s ꝑcedit diffinitione:ꝛ non tpe.¶ Contra illud.suppoiẗ ꝙ Aristotiles loqtur logice ꝛ vniuoce de suba ꝛ accn̄te.Si igiẗ suba ꝓm diffinitionem ꝑcedit accn̄s ꝓprium:ꝛ etiam suba ꝑcedit accn̄s tpe non equoce.igiẗ eadem suba non equoca sed vniuoca ꝑcedit oē accn̄s tpe ꝛ diffinitione.¶ Hic dī ꝙ suba quātum est de se ꝑcedit omne accn̄s:qꝛ suba quātum ad suum existē ꝛ eē tpale non idiget accn̄te.accn̄s tn̄ ad suum existē indiget suba ideo accn̄s ꝯiūctū est cum suba:ꝓpterea indiget sube.Breuiter:Aristotiles intelligit ꝙ suba quātum est de se precedit accn̄s sic tpe ꝙ non indiget eē tpali accidētis:cum hoc tn̄ stat ꝙ suba ꝛ accn̄s simul sint tpe per accn̄s ex hoc ꝙ accn̄s quātum ad eē temporale:indiget existē sube.¶ Cōtra illud.hec ratio non ꝯcludit ꝙ suba ꝑcedit accn̄s tpe sed solum natura ex hoc ꝙ suba non indiget accn̄te sed ecōuerso:ꝛ non plus segtur ꝙ̄ ꝙ suba ꝑor est accn̄te ꝓm nām.¶ Item ꝙ suba ꝛ accn̄s sil' sint tpe ostēdiẗ.Suba est causa accn̄tis:ꝛ causa ꝛ effectus sunt simul tpe ꝛ non sunt.igiẗ suba est simul cum accn̄te ꝛ non est.¶ Ad oppositū est Aristotiles dicēs ꝓm moduꝫ eē qn̄ subiectū cadit in eo qdqdest passionis: sicut linea cadit in diffinitione paris uel imparis.Sic igiẗ patet ꝙ substātia cadit in diffinitione passionis:ꝛ passio per se de subiecto predicatur.

**Ad questionem dī** ꝙ aliqd accn̄s ꝑdicaẗ ꝑse de subiecto ꝛ secūdo mō.ꝛ ratio est. qꝛ tūc est ꝓpositio ꝑse secūdo mō qn̄ ꝑdicatuꝫ egrediẗ a ꝑncipiis subiecti que sunt ꝑncipia speciei ꝓm ꝙ spēs est ꝛ non indiuiduum ꝓm qd indiuiduū: sed sic risibile se hēt respectu homis. egrediẗ enim risibile a ꝑncipijs hois intrinsece que sunt intrinseca hoī ꝓm ꝙ hō est ꝛ non inqꝫtum ille hō ꝛ iō rōnabilr ꝑse ꝑdicaẗ de hoie.ꝛ hēre tres angulos de triāgulo:ꝛ sic de alijs.

**Ad rationem** contra hoc dicitur sustinēdo rn̄siones expositoris sicut dicebaẗ.Et ad rōnem contra hoc dī ꝙ causa mālis ꝛ efficiēs non cōcurrūt in eodem loquēdo de efficiēte per trāsmutationem:ꝛ hoc intelligit Aristotiles.Sed alio mō est causa efficiēs per quādam emanationem ꝛ sic subiectuꝫ includit cām efficiētem respectu passionis:qꝛ passio emanat de subiecto ꝛ de tali causa efficiēte per emanationem non intelligit Aristotiles ibi:qꝛ sic possibile est vnum ꝛ idem sub diuersa rōne.hō enī hēt rōnem cause materialis respectu risibilis inquātuꝫ recipit ꝛ

subijcit tali passioni. inquātum tñ illa passio a subiecto egredit sic hēt sbm (ut hō) rōnē cause efficiētis per emanationem. ¶ Sustinēdo secū dam rñsionem pōt dici ad rōnem ꝯtra hoc ꝙ spēs non necessitat sibi passionē inesse rōne cāe mālis trñ. tñ ut materia spēi determinat p formam sic pōt necessitare passionē sibi inesse. Et coincidit cum qnta rñsione. Jō dico sicut tertio dicebat. ¶ Ad rōnem ꝯtra hoc. dr̄ ꝙ nō est incōueniēs aliqd in se includē potētiam actiuā ꝛ passiuam (loquendo de potētia actiua forme) immo hoc est necessariū. sicut enim cuilibet materie corrñdet forma ipsam pficiēs: ita cuilibet potētie passiue corrñdet potētia actiua ꝛ in eodem in quo est materia ꝛ forma. seqtur enim si forma pficit mām. igit pficē pōt: sed materia pficit. igitur pfici pōt. Loquēdo tñ de potētia actiua efficiētis ꝛ de potentia passiua māe: sic non ꝯcurrūt in eodem respectu eiusdem. ¶ Ad aliud per interēptionem huius ꝯñtie. subiectū pōt intelligi nō intelligēdo passionē. igit pōt intelligi sub opposito passionis. cuꝰ rō est qꝛ hō pse est causa risibilis. si igit intelligat hoiem eē hoiem ꝛ non tñ intelligat ipm eē non risibilē ex hoc ꝙ intelligit ipm non eē risibilem ex ꝯñti intelligit ipm non eē hoiem: qꝛ ꝓpria passio ꝛ efficiēs ꝯcomitant se ꝭm eē ꝛ nō eē. ꝛ ita ex ꝯñti intelligit hoiem eē hoiem ꝛ non eē hoiem: qd̄ est impossibile. Silr̄ hoc patet per Porphyrium. dicit enim ꝙ est differētia inter accñs ꝓprium ꝛ accñs ꝯsequēs indiuiduum in hoc ꝙ accñs ꝓprium sic se hēt ad subiectum ꝙ subiectum nō pōt intelligi sub opposito illiꝰ lȝ subiectum possit intelligi non intelligēdo illud. Sed de accñte cōi aliter est. subiectū enim pōt intelligi nō intelligēdo accñs cōe. etiam pōt intelligi sub opposito accñtis cois. possum enim intelligē ethiopem nitētem cādore sine incōpossibilitate intellectuum. Sed non possum intelligē hoiem eē non risibilē sine incōpossibilitate. Uoco enim accñs cōe qd̄ ꝯseqtur subiectū rōne ꝯditionū mālium ꝛ non rōne forme spēi. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad pmum ꝯtra hoc. ꝙ ex hoc ꝙ suba quo ad eē suum tpale non indiget eē tpali accñtis: seqtur ꝙ non solum pcedit quātum est de se accñs natura: sed etiam ꝙ sit prius tēpore. Nō vō sint simul hoc est per accñs ut rōne indigentie accñtis. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ suba inquātū est causa accñtis ꝛ accepta sub rōne cāe sic simul tpaliter est cum accidēte. Suba tñ que est causa non cōsiderata sub rōne cause quātū est de se pōt eē sine accidēte. ita ꝙ accidēte non indiget: ꝙ tñ sint simul hoc est per accñs. ¶ Aliter pōt dici ad rōnem ꝙ substātia pcedit omne accidēs in aliquo tpe. loquēdo de substātia que est genus. qꝛ alia est substātia que sine accidēte pōt eē. sicut patet de substantijs sepatis. ꝛ ideo substātie ꝭm genus non repugnat ꝙ pcedat qd̄libet accidēs tpe: qꝛ qd̄ repugnat generi repugnat speciei siue non pōt inesse speciei. si enim habere alas repugnat aiali non pōt inesse aui. ideo seqtur ꝙ substātie ꝭm genus non repugnat pcedere quodlibet accidēs tēpore. Et hoc intelligit Aristotiles. ꝙ tamen alia substātia simul tēpore sit cum accidēte hoc non est ratione substātie vnde substātia est: sed hoc est ratione alicuiꝰ alterius. ¶ Et per hoc patet ad rationem quādam positam ꝯtra rñsionem priorem: ꝙ substātia ꝭm genus sepabilis est sic. s. ꝙ sube ꝭm genus non repugnat separari. Unde non oportet ꝙ separabile accipiat pro eo quod actu vnitur: sed extensiue pōt accipi ꝛc. Nō. xxvi.

# Queritur

An omne accidēs hēat subiectum cui inest perse. ꝛ videt ꝙ sic: qꝛ si eēt instātia hoc eēt de accidēte cōi ut album. sed de illo non est instātia igit ꝛc. Probo minorem. album inest alicui subiecto ut homini. aut igit pse aut per additum. Si pse habet ꝓpositum. Si per additum ut per supficiē: quero de illo. aut album inest illi addito pse: aut per additū. si pse habet ꝓpositū: qꝛ album hēt subiectū aliqd̄ cui pse inest. Si per additū ꝓcessus erit in infinitum. ¶ Jtē si album non hēret sbm pse cui inest: nō magis iesset huic sbo ꝙ̄ illi. aut cuicūqꝫ alteri. cum igit huic sbo inest ꝛ non illi: tūc in hͦ sbo hēt cām per quam sibi pse pōt inesse. ¶ Jtē per Aristotilem in. viiͦ. meth. qꝛ suba pcedit oē accidēs: suba cadit in diffinitione cuiuslibet accñtis. Sed tūc arguo sic. Scd̄us modus dicēdi pse est qñ subiectū cadit in diffinitiōe accñtis: Dr̄ ꝙ intelligit qñ cadit in diffinitione accidētis ꝓprij trñ ꝛ non in diffinitione accidētis cōmunis. ¶ Cōtra illud. Aristotiles per illud cōcludit hanc vniuersalem: ꝙ substātia precedit omne accidēs. Sed ꝓpositio vniuersalis non sequitur ex medio particulari. igit hoc mediū est vle. igit intelligit ꝙ suba cadit in diffinitiōe

cuiuscūq; accñtis. ¶ Ad oppositū est Aristoti
les qui dicit q̄ que neutraliter insunt accidētia
sunt, ut musicū ⁊ albū: accñtia igit̄ coīa ut illa
nō hn̄t subiectū cui p̄se insunt.

Ad qōnē dr̄ q̄ nō eo mō quo demō
strator utit̄ p̄se. ⁊ hui⁹
rō est q: aristotiles dicit q̄ que neutral'r insunt
accñtaliter īsunt: ut albū: musicū. igit̄ album ⁊
musicū nō sunt accidētia p̄se sed per accidēs.
Juxta qd̄ ē itelligēdū q̄ l; qōlibet accñs causet̄
ex vnione forme cū materia ḃm aristotilē p̄° ph̄i
corp̄: et q̄uis oē accñs sit in ente in actu tanq̄ i
sb̄o: q: nec in materia nec in forma cū non sint
entia: sed p̄ncipia entis: tn̄ nō oportet q̄ qōlibet
accñs p̄se īsit sb̄o. Juxta qd̄ ē itelligēdū q̄ que
dā accñtia īsunt sb̄o total'r tm̄ ab extrinseco: sic̄
albedo causat̄ a frigore: nigredo ab estu: ⁊ acci
dētia illo mō nō īsunt p̄se sb̄o. ⁊ hui⁹ rō est q̄a
accidēs p̄se est accñs p̄priū. Sed accñs p̄priū
est qd̄ soli spēi ⁊ oī p̄tēto sub specie īest. Sed ta
lia accñtia que īsunt tm̄ ab extrinseco: pn̄t ineē
multis spēb⁹. Alio mō accñs causat̄ ab itrinse-
co ⁊ hoc tripliciter. Uno mō rōne forme. Alio
mō rōne materie. Et tertio mō rōne cōplexio-
nis. Accidens p̄mo mō est sicut q̄ītitas: ⁊ tale
accñs nō est accidēs p̄se p̄pter rōnē que data ē.
q̄ītitas eni; nō īest soli spēi sed multis spēbus.
Accñs tertio mō qd̄ causat̄ ex cōplexione est ut
albedo: nigredo: que causant̄ ex q̄litatib⁹ p̄mis:
etiā q̄litates p̄me que ex diuersa cōmixtiōe cau
sant̄ diuersimode talia accidētia non sunt acci-
dētia p̄prie p̄pter rōnē dictā: q: multis spēb⁹ i
sunt. Accidēs secūdo mō qd̄ p̄sequit̄ cōpositū
rōne specifice forme est accñs p̄se. tale eni sola;
spēm p̄segtur ⁊ oib⁹ p̄tētis sub specie īest: ⁊ sem
per. sicut risibile se hēt respectu hois: ⁊ hr̄e tres
angulos respectu trianguli. effect⁹ eni nō exce-
dit cām. īō sicut forma hois nō est in asino aut
in alijs spēb⁹: ita risibile in asino nō repit̄. Sil'r
sicut forma specifica hois in quolibet supposi-
to repit̄: ita risibile. q: posita per se cā ponit̄ ⁊ ef
fect⁹. ¶ Aliud est itelligēdū p̄pter rōnes q̄ ac
cidēs p̄se ineē sb̄o pōt eē dupliciter. Uno mō
dr̄ aliqd ineē sb̄o p̄se qd̄ nō p̄ sb̄m mediū: ⁊ illo
mō qōlibet inest p̄se alicui sb̄o. Alio mō dr̄ ac
cidēs ineē p̄se: q: egredit̄ a p̄ncipio formali ipsi
us sbiecti. ⁊ sic solū p̄pria passio inest p̄se. Pri
mus modus nō p̄tinet ad demōstratorē: tn̄ se-
cūdus p̄tinet. Jō dicit Linconiēsis q̄ hec est p̄
se hō est alb⁹: nō tn̄ p̄tinet ad demōstrationē;.
ois eni demōstratio est ex p̄positionib⁹ p̄se: sed
nō p̄uertit̄. nō enim ois p̄positio p̄se p̄tinet ad
demōstratorē. Per hec ad rationes.

Ad primā dr̄ q̄ qōlibet accidēs īest
alicui sb̄o p̄se accipiēdo
p̄se ita q̄ nō per mediū: ⁊ hoc p̄cludit rō. nō tn̄
ex hoc seqtur q̄ qōlibet accidēs īest sb̄o p̄se sic̄
demōstrator utit̄ p̄se. ¶ Ad aliū dr̄ q̄ multa ac
cñtia que sunt in sb̄o hn̄t cām itrinsecā p̄p quā
sb̄o īsunt. ex h̄ nō seq̄t q̄ īsunt sb̄o p̄se sic̄ demō
strator utit̄ p̄se. demōstrator eni dic̄ passionē in
eē subiecto p̄se qn̄ p̄seqtur subiectū rōne forme
specifice ⁊ nō rōne p̄ditionū materialiū sicut al
bū est in cigno. ¶ Ad aliud dr̄ q̄ in diffinitione
cuiuslibet accidentis cadit subiectū: sed ex hoc
nō seqtur q̄ accidēs p̄se īest alicui subiecto. ad
hoc enim q̄ p̄se insit subiecto oportet q̄ seqnat̄
subiectū rōne forme specifice. vn̄ causa q̄re acci
dētia diffiniunt̄ per subiecta est q: extra illa sub
iecta nō iueniunt̄. sicut q̄ītitas nō iuenit̄ extra
corpus. simitas nō iuenit̄ extra nasum. Sed tn̄
nō sunt per se accidētia taliū subiecto⁊: q: talia
accidētia cōsequunt̄ rōne p̄ditionū materialiū
nasi ⁊ non ratione forme: quia si sic omnis na-
sus esset simus. Questio. xxvij.

q Uero An accidēs possit p̄dicari
de alio accñte tanq̄ de sb̄o
secūdo mō dicēdi p̄se. q̄ nō videt̄. Si
accñs p̄se p̄dicat̄ de alio: quero an illa duo accñ
tia sint alteri⁹ coordiationis aut eiusdē. Si eius
dē: tūc est p̄m⁹ modus dicēdi p̄se ⁊ nō secūdus:
sicut hic: albū est coloratū. Si alterius: tūc hec
posset eē p̄se secūdo mō q̄ītū est eq̄le: ⁊ h̄ secun-
do mō. qd̄ nō videt̄. ¶ Jtē secūdo mō dicendi
p̄se subiectū cōparat̄ ad p̄dicatū in rōne dupli
cis cause: ut in rōne cause materialis ⁊ efficien-
tis. Sed vnū accidēs nō est causa efficiens re-
spectu alterius accidētis: q: ois efficiēs ⁊ ois ef
fect⁹ est p̄se existēs: tale nō est accidēs. nec est cā
m̄alis: q: accidēs nō pōt eē subiectū accidētis.
¶ Jtē si accidēs p̄se predicaret̄ de alio: sequeret̄
q̄ vnū accidēs hr̄et duo subiecta: p̄sequens est
falsum. igit̄ ⁊ antecedēs. p̄batio cōsequētie. sub
stātia est subiectū oium accidētiū: q: oia accidē
tia sunt in p̄mis substātijs ḃm Aristotilē in p̄di
camētis. similiter accidēs est subiectū alterius
si vnum de alio p̄dicat̄ per se secūdo modo. igi
tur sequit̄ q̄ vnū accidens habet duo subiecta.

¶ Ad oppositum est Aristotiles dicēs hāc esse ꝑse secūdo mō triangulus hēt tres angulos. ⁊ tñ triāgulus est accñs. Dicit etiam in principio huius: ꝙ triāgulus est passio linee. ꝓbaꝶ enim in geometria ꝙ sup quālibet lineam datam cō tingit triāgulum eqlaterum collocare. igiꝶ ac- cidēs pōt ꝑdicari de alio accidēte scđo modo. ¶ Item Aristotiles in tota logica ꝯcludit paſ ſiones de intētionibꝰ secūdis: ut de enūciatio- ne ⁊ syllogiſmo. qꝛ intētiones secūde sunt sub- iectum logice de qbꝰ logica ꝯsiderat passiōes. ⁊ tñ illa sunt accñtia. igiꝶ accñs pōt ꝑdicari de accidēte ꝑse. qꝛ ꝯclō in demōstratione est ꝑ se.

Ad questionem dꝛ ꝙ vnum ac cidēs pōt ꝑdi cari de alio ꝑse scđo mō ut patet in hoc exēplo. triāgulus hēt tres ⁊c. numerus est par uel im par. Et huius rō est qꝛ secūdus modus dicēdi ꝑse est qñ subiectum cadit in diffinitione passio nis. in quo subiecto est causa formalis respectu hēre tres ⁊c. ⁊ triāgulus cadit in diffinitiōe ip sius qđ est hēre tres. igiꝶ hic est scđus modus igiꝶ accñs de accñte pōt ꝑdicari ꝑse. ¶ Intelli gēdum tñ ꝓpter rōnes ꝙ duplr̄ pōt accipi sb iectum. Uno mō dꝛ subiectum supportās qđ est ꝑse exñs. ⁊ illo mō accñs non est ꝑse existēs nec subiectum respectu alicuius passionis sꝫ so la suba. Alio mō dꝛ aliqđ eē subiectuꝫ eo ꝙ im mediate est susceptiuum siue medium quo ac- cidēs in suba recipiꝶ. ⁊ illo mō vnum accidens pōt eē subiectum alteriꝰ. sicut quātitas est sub- iectum respectu q̄litatis. ⁊ triangulus respectu hēre tres ⁊c. Sed in hoc differūt ꝙ in quātita te non est causa formalis respectu q̄litatis: sicut in triāgulo est causa formalis respectu hēe tres.

Ad primam ratione͂ dꝛ ꝙ qñ ac cidēs de accñte ꝑdicaꝶ ꝑse secūdo mō tūc sunt alterius coordinationis. Sed ex hoc non sequi tur ꝙ hec sit ꝑse quātum est eq̄le. deficit enim ꝯditio reqsita: qꝛ in quanto non includiꝶ causa formalis respectu q̄lis. ¶ Ad aliud ꝙ vnuꝫ ac cidēs pōt eē subiectum respectu alterius: non ita ꝙ sit supportās. sed potius est subiectuꝫ qꝛ immediate susceptiuū. sicut supficies respectu coloris se hēt. Sic non est incōueniēs. Incon ueniēs tñ eēt ꝙ vnum accñs hēret duo substā- tia supportātia ⁊ non ordinata. ¶ De hoc qđ tā giꝶ in pꝛma rōne ꝙ subiectum hēt rōnem cause efficiētis patet in ꝑcedēte qōne qꝛ uel nō hēt rō neꝫ cause efficiētis respectu passiōis: uel si hēt hec est per quādā emanationem ⁊ nō per trans mutationem ⁊c.

Questio. xxviij.

Queritur An passio hñs subie- ctum ꝓprium insit ei ꝑse. ꝙ non videꝶ. Impar inest nume- ro tanq̄ ꝓprio subiecto. ⁊ tñ non inest ei per se. igiꝶ ⁊c. Prima ps patet. qꝛ impar īest numero non per aliqđ extrinsecum. igiꝶ numerus est ꝓ prium subiectum respectu imparis. Aliā par- tem ꝓbo. si impar ꝑse inest numero: cum ꝑse ꝑ supponat de omni: tūc oīs numerꝰ eēt impar. ꝯclō est falsa ⁊ non minor. igiꝶ maior. ¶ Item sicut se hēt rectum ad lineam ita impar ad nu- merum: sed linea est ꝓprium subiectū respectu linee recte. igiꝶ numerus est ꝓprium subiectuꝫ respectu imparis. ¶ Item nasus est ꝓpriū sub iectum respectu simi: ⁊ tñ non ꝑse ꝑdicaꝶ de na so: qꝛ tūc hec eēt uera oīs nasus est simus. igiꝶ accñs hñs ꝓpriū subiectum non inest sbo ꝑse. maior patet qꝛ nasus cadit in diffinitione simi ꝺm Aristotilem in. vijº. meth. Sꝫ solū cadens in diffinitione accñtis est eius ꝓpriū sbm. igiꝶ nasus est ꝓprium sbm simi. ¶ Item hec minor patet aliter. Illud sbm a cuiꝰ ꝑncipijs egrediꝶ accñs qđ natum est subijci respectu accñtis est sbm ꝓprium illiꝰ. Sꝫ nasus est natꝰ subijci re- spectu simi: etiam a ꝑncipijs nasi egrediꝶ simū igiꝶ nasus est ꝓprium sbm respectu simi. ¶ Ad oppositū. si sbm est ꝓprium respectu accñtis: accñs est ꝓprium respectu sbi ⁊ ecōuerso: qꝛ ꝓ pria passio ⁊ ꝓprium sbm non excedūt se inui- cem. Sed accñs ꝓpriū ꝑse ꝑdicaꝶ de sbo cuiꝰ est ꝓpriū. igiꝶ eadem rōne sbm hñs ꝓpriuꝫ ꝑse ꝑdicaꝶ de eo. ¶ Item qñcūqꝫ accñs a ꝑncipijs sbi causaꝶ ꝑcise ⁊ sufficiēter: tūc ꝑdicaꝶ illud ac cidēs de sbo scđo mō dicēdi ꝑse. Sꝫ qñ accipiꝶ sbꝫ ꝓpriū respectu accñtis: tūc a sbo ꝓprio ⁊ ex ꝑncipijs suis sufficienꝶ ⁊ ꝑcise egrediꝶ passio. igiꝶ passio hñs ꝓpriū sbm ꝑse de eo predicaꝶ.

Ad qōne͂ dꝛ ꝙ accñs hñs sbm pro prium ꝑtinēs ad spēm ꝑse de eo ꝑdicaꝶ. accñs tñ hñs sbm ꝓpriuꝫ qđ est indiuiduū non ꝑse ꝑdicaꝶ de illo quō demō strator utiꝶ ꝑ se. Primū patet: qꝛ tunc est scđus modus dicēdi ꝑse qñ accñs ꝑdicatum de sbo egrediꝶ ex ꝑncipijs sbi ꝑtinētibꝰ ad nām spēi. igiꝶ accñs hñs sbm ꝓprium qđ est spēs ꝑse ꝑ-

dicaṫ de illo scđo mō. Scđm patet. hec enī nō
est ꝑse. Ille hō est alb⁹. albuꝫ enim et si ꝯsequaṫ
indiuiduū: h̾ non tamē rōne forme ꝑtinētis ad
spēm causabit: sed rōne ꝯditionum mãliuꝫ que
accidūt uere spēi. ¶ Intelligēduꝫ tñ est ꝙ sbm
cōparaṫ ad accn̄s triplr̄ in rōne cāe. Vno mō
cōparaṫ in rōne cāe diminute. Scđo mō in rō
ne cāe sup̄flue. Alio mō in rōne cāe ꝓcise. In
rōne cāe diminute accipiṫ sbm sicut forma re-
spectu hēre tres: qꝛ lꝫ figura remota remoueaṫ
hēre tres. tñ figura posita non poniṫ sufficiēter
hēre tres. Alio mō cōparaṫ in rōne cāe sup̄flue
sicut ysocheles respectu hēre tres. Lꝫ eni ysocheles
cām hui⁹ passionis in se icludat ex h̾ ꝙ
includit triāgulū: tñ sup̄addit dr̄iam triāgulo
que nihil facit ad hēre tres. ⁊ ita se hēt ysoche-
les in rōne cāe sup̄flue. Sꝫ triāgulus se hēt in
rōne cāe ꝓcise respectu hēre tres. ⁊ hui⁹ causa
est ꝙ hēre tres ꝑmo inest triangulo: qꝛ remoto
aliquo qđ ꝑtinet ad triāgulū (ut remota figu-
ra uel termino) remoueṫ hēre tres. ⁊ posito triā
gulo: poniṫ etiam hēre tres. tūc dico ꝙ passio
cōparata ad sbm qđ hēt rōnem cāe ꝓcise ꝑse ⁊
ꝑmo de illo ꝓdicaṫ. ⁊ tale sbm ꝓprium est respe
ctu passionis. Sꝫ de ꝯtētis sub tali sbo ꝓdicaṫ
ꝓpria passio ꝑse ſꝫ non ꝑmo: qꝛ qđ ꝑse iest supi
ori ꝑse inest inferiori: lꝫ non primo.

Ad primā rōnē dr̄ ꝙ numerus non est ꝓprium
sbm respectu imparis: qꝛ numerus excedit hāc
passionem impar: ⁊ ꝓpriū sbm non excedit ꝓ
priam passionē. ¶ Ad ꝓbationē. dr̄ ꝙ impar in
est numero per aliqđ extrinsecū: qꝛ inest nume
ro per aliquā ei⁹ spēm. ⁊ ita per aliqđ extrīsecū.
dicit enim Aristotiles in elēchis ꝙ iferiora sūt
extra supiora: qꝛ in intellectu supioris non po-
nunṫ iferiora. ⁊ ita accidūt supiorib⁹. ¶ Ad ali
ud dr̄ ꝙ rectū inest linee nō tanꝗ̄ sbo: sed inest
linee ꝯcte quodāmō tanꝗ̄ ꝓprio sbo. Si enim
linea ꝑm se ⁊ absolute eēt ꝓpriū sbm respectu re
cti: tūc oīs linea eēt recta: ⁊ eodē mō impar iest
numero nō tanꝗ̄ ꝓprio sbo: sed numero ꝯcto
ꝑus inest: ut alicui spēi numeri. ¶ Cōtra illud.
si impar ineēt alicui spēi numeri ꝑmo. q̄ro aut
inest ternario aut q̄ternario. ⁊ sic de alijs. Sed
qua rōne iest vni ꝑmo eadē rōne iest alteri. igiṫ
nulli iest ꝑmo. qꝛ qđ per sup̄abūdātia dr̄ vni so
li ꝯuenit. ¶ Dr̄ hic ꝙ ipar nō ꝑmo nō inest ter-
nario nec q̄ternario ut ꝯcludit rō. Sꝫ ꝑmo iest
alicui spēi subalterne que ꝯtineṫ sb numero: qꝛ
ex quo oē gen⁹ diuidiṫ imediate ꝑ duas dr̄ias.
⁊ quelibet dr̄ia aduenīēs generi cōstituit spēm.
igiṫ ꝑmo diuidiṫ numer⁹ in duas species tm̄ ⁊
vni illarū spērū iest ꝑse tanꝗ̄ ꝓpria passio ⁊ alij
ipar tanꝗ̄ passio. Sꝫ qꝛ ille due spēs sunt ime-
diate. iō accidit error: qꝛ per Aristotilē scđs er
ror est qn̄ passio creditur iesse inferioribus pri
mo ꝓpter h̾ ꝙ cōe cui passionē iest esti noīatū.
¶ Ad aliud dr̄ ꝙ nasus nō est ꝓpriū sbm simi
⁊ ad ꝑmā ꝓbationē dr̄ ꝙ illud qđ cadit in diffi
nitiōe alteri⁹ tanꝗ̄ sbm ꝓprimū: illud est sbm ꝓ
priū respectu accn̄tis. Sꝫ nasus nō cadit in dif
finitione simi tanꝗ̄ ꝓpriū sbm: sed nasus quo
dāmō ꝯct⁹. ⁊ iō nō est ꝓpriū sbm. ¶ Ad aliam
ꝓbationē dr̄ ꝙ nasus nō est natū subijci respe-
ctu simi: qꝛ nasus nō subijciṫ respectu simi nisi
per ꝯceptū suū ut per nasuꝫ ꝯctū. ⁊ qꝛ per aliqđ
qđ est extra intellectū nasi qđ ponit simū: subij-
ciṫ nasus respectu simi. ⁊ iō ꝑm accn̄s. vn̄ hec
est ꝑm accn̄s nasus est simus ⁊ uliter qn̄ coius
subijciṫ respectu min⁹ cois. nasus enim exce-
dit ambitū suoꝝ suppositoꝝ. iō ⁊c̄. ¶ Cōtra illđ
dicit Aristotiles in ꝑmo hui⁹ ꝙ hec est ꝑm se. li
gnū est albū: ⁊ hec est per accn̄s: albū est lignū.
⁊ tñ lignū nō est ꝓpriū sbm albi ſꝫ possibile est
ꝙ excedat. ¶ Ad h̾ dicēdū ꝙ aliquā ꝓpositionē
eē ꝑm se est duplr̄. uel absolute: uel in cōparati
one. Absolute qn̄ ꝓpriū sbm subijciṫ respectu
sue passionis uel inferi⁹ respectu supioris. In
cōparatione: qn̄ sbm subijciṫ respectu accn̄tis.
Per h̾ ad formā dr̄ ꝙ hec: lignū est albū: est ꝑꝫ
se in cōparatione ad hāc albū est lignū: qꝛ ex h̾
ꝙ lignū est nō subijciṫ ꝑm aliqđ aliud alteri⁹ ge
neris: sed albū subijciṫ totalr̄ ꝑm alterū: ut ꝑm
sbm. ⁊ iō respectu alteri⁹ ꝑm se. Iō hec est ꝑse:
lignū est albū nō tñ simplr̄ ꝑꝫ se. silr̄ nec illa na
sus est sim⁹: nec illa aīal est hō. qꝛ in nullo illoꝝ
subijciṫ respectu alteri⁹ qđ est natū subijci. Tu
dicis ꝙ aristotiles supponit ꝙ sbijciaṫ qđ natū
est subijci in demōstratione: quēadmodū lignū
⁊ ꝓdicatū quēadmodū albū: qm̄ ex huiusmodi
fiūt demōstratiōes. supponit igiṫ Aristotiles
ꝙ lignū subijciṫ sicut illud qđ natuꝫ est subijci
respectu albi. ¶ Dicēdū ꝙ Aristotiles nō itelli
git lignū ꝑse: sed lignū cōtractū. uel per lignuꝫ
intelligit aliqđ subiectum propriuꝫ respectu al
bi si possibile est album habere subiectum pro-
prium ⁊c̄. Questio. xxix.

q Ueritur An vnum oppositoꝝ pse pdicet de altero. q sic videt. hec est pse mutabile est im mutabile. ⁊ illa sunt opposita. pbo maiorē. de mutabili est scia. Sz illud de quo est scia est in se ppetuū ⁊ incorruptibile. igit mutabile est ppe tuū ⁊ per pns mutabile est imutabile. ¶ Item hec est pse: nō ens est ens. ⁊ tn̄ in illa pdicat oppositū de suo opposito. añcedēs patet per Aristotilē in q̄rto. Dicit enim q ens pdicat pse de suba ⁊ accnte sicut de puationib⁹ ⁊ negationibus. ¶ Hic dr̄ q nō ens est ens in intellectu uel significatione. Sz sic nō pdicat oppositum de suo opposito: q: nō ens realr ⁊ ens in significatiōe nō opponunt. ¶ Cōtra hec est uera nō ens in significatione est ens in significatione: q: nō ens in significatiōe significat: ⁊ illa sunt opposita. igit opposita pse pdicat de se. ¶ Itē hec est pse. multitudo est ens. ⁊ ens ⁊ vnū puertūtur. igit hec est pse: multitudo est vna: sed multuz ⁊ vnū opponunt. igit ⁊c. ¶ Hic dr̄ q vnuz dr̄ dupliciter. vnū qd est pncipiū numeri. ⁊ vnuz qd cōuertit cū ente. Et sic dr̄ tripl'r: vnū genē: vnū specie: ⁊ vnū numero: ⁊ totiēs dr̄ multitudo sibi opposita. Tūc dr̄ ad formā q vnū nō dr̄ de multo sibi opposito. Sz vnū genē pdicatur de multo specie: ⁊ illa nō opponunt. silr vnuz spe dr̄ de multo numero. ¶ Cōtra accipiēdo multū genē: illud multū est ens. igit est vnuz: quia ens ⁊ vnū puertunt. Sed multū genē non est vnū specie nec vnū numero: q: sub illo nō cōtinet. igit oportet dicē q multū in genē est vnuz in genē: ⁊ illa sunt opposita relatiua ad idē. igit oppositū pdicat de opposito. ¶ Itē hec est pse pueniētia sunt dr̄ia scdo mō: q: sbm est causa pdicati. ⁊ tn̄ predicat oppositū de opposito. igit. probo maiorē pueniētia icludit multa sed hec est pse multa sunt dr̄ia. igit ⁊c. ¶ Hic dr̄ q pueniētia nō includit multa pse: q: multū est sbm quodāmō respectu pueniētiū. Sz subiectū de accnte nō pdicat pse: iō hec nō est pse: pueniententia sunt multa: lz hec sit pse: multa sunt dr̄ia: q: tn̄ hec nō est pse pueniētia sunt multa. iō nō sequit q pueniētia pse sit dr̄ia. ¶ Contra illud ex hac rn̄sione seqtur ppositū. si multa sit subiectū respectu pueniētiū tūc hec est pse: mlta sūt pueniētia: sed multū est spēs diuersa. pueniētia est spēs vni⁹. sed illa sunt opposita. igit oppositū de opposito adhuc pdicat. ¶ Itē alr pbat q hec sit pse: pueniētia sunt dr̄ia. ois oppositio est diuersitas pueniētia est oppositio. igit ois pueniētia est diuersitas. pmisse sūt p se uere. igit cōclusio. Tūc arguo sic. si abstractum pse pdicat de abstracto ⁊ cōcretū pse de pcreto. si igit cōueniētia est pse diuersitas: pueniencia sunt pse diuersa siue dr̄ia. minor patet: q: oppositio pse est ens. sed diuersitas ⁊ idētitas sunt pse differētie entis: sed oppositio nō est idētitas. igit est diuersitas. minor patet: q: ois relatio est oppositio: ois pueniētia est relatio. igit ois pueniētia est oppositio. ¶ Hic dr̄ q hec minor ē falsa ois pueniētia est oppositio. ¶ Ad pbationē dr̄ q in hac pbatiōe est fallacia accntis: q: in maiori accipit relatio ut est nomē scde intētionis ⁊ nō ut est gen⁹ gnāliſſimū siue nomē pme itētionis: q: ut est gen⁹ gnāliſſimū nihil de eo pdicat pse: sz in minori accipit relatio ut est nomē pme intētionis siue gen⁹ gnāliſſimū. cū dr̄ q pueniencia est relatio. ⁊ iō nō est idētitas medij. Et iō fallacia accntis. ¶ Cōtra illud. qn̄ est fallacia accidētis tūc si pmisse accipiant cū reduplicatione altera pmissarū erit falsa. sz hic utraq illarū premissarū cū reduplicatione erit uera. hec eni est uera: ois relatio inq̄tū relatio est oppositio: ⁊ hec silr: pueniētia inq̄tū pueniētia est relatio. igit nō est fallacia accidētis. ¶ Itē hec ppositio. ois relatio est oppositio uera est. igit hēt cōtēta sub se de qb⁹ uere dr̄. pueniētia ptinet sb relatiōe. igit hec est uera: pueniētia est oppositio. ¶ Itē fallacia accntis est ex h q idē itellect⁹ fm subam uariat per diuersos modos accipiendi. Sz itellect⁹ pme itētionis ⁊ scde nō est idē fm subam. igit nō erit fallacia accntis ex hoc q in maiori est oppositio scde itētiōis: ⁊ in minori pme: sed poti⁹ erit fallacia equocatiōis. ¶ Ad oppositū vnū oppositoꝝ est corruptiuū alteri⁹ ⁊ p pns nō est alteri⁹ causa. Sz in ppositiōib⁹ pse uel sbm est causa pdicati uel pdicatū est causa sbi. igit vnū oppositoꝝ de alio nō pdicat pse.

Ad qōnē dicēdū q vnū oppositoruz nō pdicat de alio nec per accns. nec perse. ⁊ hui⁹ rō est: q: vnū oppositoruz est alteri⁹ corruptiuū. igit de altero nō pdicat p se. Per h mediū in ppositionib⁹ pse vnū extremoꝝ est causa pductiua alteri⁹ ⁊ nō corruptiua. ¶ Intelligēdū tn̄ est q oēs oppositiones includūt pdictionē tanq oppositionē simpliciſſimā: sicut patet iductiue, oppositio puatiōis ad

hitū icludit ɔ̃dictionē circa sbm habile. Lʒ eniʒ
nō oē sit cecū uel vidēs: tñ oē ens natū videre ꝛ
qñ natū est vidē est cecū uel vidēs. Silr̄ opposi
tio ɔ̃ria includit: qꝛ in oppositione ɔ̃ria vnū ex-
tremoꝝ est ꝑuatiuū ꝛ destructiuū alteri⁹. Verū
tñ supaddit ɔ̃dictioni ꝛ oppositioni ꝑm ꝑuatio
nē ꝛ habitū aliquā nām in utroqʒ extremo. Lʒ
enim nigrū sit ꝑuatio albi tñ in se est alia natu
ra positiua. est enim spēs ꝑse in genē ꝛ vniuo-
ce. Sʒ vniuocatio generis in diuersis spēb⁹ nō
est figmentū. oportet igit̄ q accipiat̄ ab alia nā
positiua in qlibet spē. nigrū igit̄ hēt aliquā na
turā positiuā, lʒ nō terminatā siue ita ꝑfectā sic
albū. Silr̄ relatiue opposita includūt ɔ̃dictio-
nē: qꝛ pr̄ accipit̄ a potētia actiua: fili⁹ a potentia
passiua. sicut igit̄ in eodē nō est possibile sil̄ esse
potētiā actiuā ꝛ passiuā respectu eiusdē: ita im-
possibile est patrē ꝛ filiū eē in eodē ꝑm q ad in
uicē referunt̄. icludūt igit̄ ɔ̃dictionē: qꝛ pr̄ non
est fili⁹: nec ecōtra ꝑm q referunt̄ ad inuicem.
distinguit̄ enim relatio per suū fundamētum.

Ad primā rōnē dr̄ q mutabile nō est ꝑse imu
tabile. Et ad ꝓbationē dr̄ q ex hoc q mutabi-
le est scibile seqtur q mutabile est ꝑpetuuʒ per
habitudinē ad suā passionē que est ꝑtim esse a
termino a quo ꝛ ꝑtim eē in termino ad quem.
Verūtñ mutabile in se nō est imutabile. ꝛ ideo
rō nō plus ɔ̃cludit nisi q mutabile sit imutabi
le ut est subiectū passionis ul̄is qꝛ sic est subie-
ctū scie. ⁋ Ad aliud dr̄ sicut dicebat̄. ⁋ Ad rō-
nē ɔ̃tra hoc dr̄ ɔ̃cedēdo hāc: nō ens in signifi-
catione est ens in significatione: sʒ nō ut oppo-
nunt̄ sʒ ut equoce accipiunt̄. ens enim in signi
ficatione est equocū. iō possibile est nō ens in si
gnificatione eē nō ens in significatione alio ꝛ
alio mō. ⁋ Ad aliud dr̄ sicut dicebat̄ q multū
oppositū vni qd̄ est gen⁹ gnālissimū est nō ens:
ꝛ opponit̄ ɔ̃dictorie ei: ꝛ iō illud multū non est
vnū: qꝛ nō pōt opponi vni in genē ɔ̃rie. ɔ̃ria eni
sunt in genē. nec relatiue: ꝓpter eādē rōnē: nec
ꝑuatiue: qꝛ ꝑuatio est in eodē genē in quo est hi
tus. Silr̄ ꝑuatio est ens aliquo mō. Sequitur
igit̄ q ɔ̃dictorie. ꝛ tale multū nō est ens. ⁋ Ad
aliud sicut dicebat̄. ⁋ Ad rōnē cōtra hoc dr̄ q
hec nō est ꝑse: ɔ̃uenietia sunt multa: qꝛ non sbii
cit̄ qd̄ natū est subiici. nec illa multa sunt cōue
niētia. Et cū dr̄ ꝑdicat̄ ꝓpria passio de sbiecto.
Dr̄ q multū nō est subiectū ꝓpriū respectu cō
uenietium: qꝛ multa excedūt ɔ̃uenietia sicut na
sus simū: iō sicut hec nō est ꝑse: nasus est sim⁹
sic nec alia. Silr̄ posito q eēt subiectū ꝓprium
non alio mō ꝓpriū est. nisi qꝛ receptiuum respe
ctu illi⁹. sicut supficies respectu albedinis. non
enim hēt cām efficiētē uel formalē respectu dif
ferētie sicut reqrit̄ ad secūdū modū dicēdi ꝑse.
ꝛ ideo nō ꝑse est. ⁋ Ad aliud dicit̄ q hec mi-
nor est falsa. ɔ̃uenietia est oppositio. Et ad pro
bationē dicēduʒ q hic est fallacia equocatiōis:
qꝛ in maiori cū dr̄ oīs relatio est oppositio. hec
est uera ut relatio significat intētionē secūdam
qꝛ de re ꝑme intētionis que hēt rōnem generis
gnālissimi nō pōt aliqd supius ꝑme intētionis
ꝑdicari ꝑse: qꝛ gnālissimo nihil est ꝑus. Simi
liter nec aliqd supius in abstracto secūde inten
tionis ꝑdicat̄ ꝑse de re ꝑme intētionis: qꝛ lʒ hec
sit uera suba est genus: tñ hec est falsa: substan
tia est generalitas. cuʒ igit̄ oppositio simpl̄r si-
gnificet̄ in abstracto: nō ꝑdicat̄ ꝑse nec aliquo
mō de relatione uere nisi relatio significet rem
secūde intētionis. sed in minori est uera ꝑm q
relatio significat rē ꝑme intētionis ꝛ sic est fal-
lacia equocationis. ⁋ Cōtra rñsionē de multo
ꝛ vno pōt argui. simpl̄r oppositū vni qd̄ est ge
nus gnālissimū uere sit ei ɔ̃dictorie oppositū:
sicut nō ens generalissimū enti generalissimo
tūc arguo sic. de quocūqʒ ꝑdicat̄ vnū ɔ̃uertibi
liū ꝛ reliquū ꝑdicat̄. Sed multuʒ oppositum
vni qd̄ est generalissimū ꝛ non ens tale genera
lissimū ɔ̃uertunt̄: qꝛ eidem cōtradictorie op-
ponunt̄: cum igit̄ hec sit uera: albedo est non
ens q non ens est generalissimū substātie. albe
do tūc est multa ɔ̃ñs est falsum. igit̄ ꝛ añcedēs.
⁋ Hic dr̄ ɔ̃cedēdo cōclōnem: q albedo est mul
ta ꝑm q illud multum est oppositū generalissi
mo ꝛ nō ens entitate generalissimi. Et si argu
atur ɔ̃tra hoc q multū oppositū vni gnālissi-
mo cōponit̄ ex vnionib⁹. igit̄ est ens. qꝛ illud est
ens cui⁹ ꝑtes sunt entes. ⁋ Dicit̄ q multuʒ qd̄
est cōpositū ex generalissimo nō cōponit̄ ex ꝑti
bus. vñ equoce est ibi multitudo ꝛ multitudo i
genē. ⁋ Aliter dr̄ ꝓpter hāc rōnē q vnū gene-
ralissimū nō hēt multū sibi oppositū nisi in spe
cieb⁹. vñ rō ꝑncipalis supponit falsum q aliqd
sit multū ꝛ oppositū gnālissimo sub sua gnāli-
tate: qꝛ si eēt multū ei oppositū nō posset ei op-
poni ɔ̃rie nec relatiue nec priuatiue. opponeret̄
ergo ei cōtradictorie: ꝛ sic seqtur q albedo eēt

multū uel ꝙ chimera eēt multū. qd videt incō ueniēs. ⁊ ideo sicut relatiua dicunt ad aliqd nō in gnālissimo: qꝛ tūc essent duo gnālissima ad aliqd. Sed dicunt ad aliqd in suis speciebus: ita multū oppositū vni qd est trāscēdēs nō opponit ei in gnālissimis sed in spēbꝰ gnālissimi ꝑ uatiue qᵒ ad modū: ꝫ̄ rle vo qᵒ ad rē ⁊c. Qō. xxx.

q Queritur An inherētia sit de essentia accidētis. ꝙ sic videt. accidēs inheret. aut igit ꝑ se aut per additum. si ꝑ se habet ꝓpositum. si per additum cum illud additū non possit eē sbstātia (qꝛ accidēs non inheret per substātiam) oportet ꝙ illud additum sit accidēs. tūc quero de illo accidēte: aut inheret perse aut per accidēs. si ꝑ se habet ꝓpositum. si per additum tūc erit ꝓcessus in infinitum. oportet igit dicē ꝙ inherētia sit de eēntia. ¶ Hic dr̄ ꝙ accidēs inheret per inherētiam: ⁊ tn̄ illa inherētia non inheret. sicut hō est albꝰ per albedinem: ⁊ tn̄ albedo non est alba. ¶ Cōtra illud quero de illa inherētia: aut est substātia aut accidēs. sbstātia non est. igit est accidēs cum sit ens. tūc quero aut inheret perse aut per additum ⁊ sic redit rō. ¶ Item si inheret sbiecto per aliqd additum: tūc ex sbo ⁊ accidēte fieret vnum per quādam colligationē uel per aliquā formā tertiā qd est ꝯtra Aristotilē in viiᵒ. meth. dicit enim ꝙ ex sbiecto ⁊ accidēte fit vnū: qꝛ vnū illarū est actꝰ ⁊ aliud potētia: ⁊ non est alia causa querēda. ¶ Itē si accidēs inheret sbo per aliqd additū qd est forma illoꝝ: tūc sequeret ꝙ forme eēt forma: qd iprobat Aristotiles: qꝛ tūc eēt ꝓcessus in infinitū in causis formalibꝰ. ¶ Itē sequtur ꝙ forma eēt cōpositū: eēt enī accidens quodā mōle vnitū cū sbo ꝑ formā tertiā. ¶ Itē qua rōne ex albo ⁊ hoīe fieret vnū per additū: ita eadē rōne ex illo addito (cū sit accidēs) ⁊ hoīe fieret vnū per accidēs. ⁊ sic erit ꝓcessus in ifinitū. ¶ Itē i eē accidētis est suū eē. igit sua eēntia est sua iherētia. ¶ Itē accidēs nō pōt itelligi sine habitudie ad subiectū: sed ꝑ Aristotilē. viiᵒ. meth. ꝑtes ꝑtinētes ad species sunt sine qbꝰ spēs itelligi nō pōt. Si ergo accidēs itelligi nō pōt sine habitudine ad sbiectū: hitudo ad subiectū est de sua eēntia. Sed talis hitudo est sua iherētia igit ⁊c. Itē accidēs diffinit per suū subiectū igit iherētia accidētis ad subiectū est de eēntia accidētis. ¶ Itē accidens nō est ens nisi qꝛ entis: per Aristotilē in septio meth. qꝛ illud qd est substātia est. igit habitudo accidēs ad sbiectū est de eēntia accidētis. ¶ Ad oppositū. Si iherētia sit de eēntia: hic eēt nugatio accidēs iherēs: qꝛ semel ponit inherētia expresse: ⁊ iplicite iportat per accidēs. bis igit ponit idē. ¶ Itē si sic nō posset aliqd accidens significari in abstracto: qꝛ si accidēs illud qd est i heret tūc nō posset significari per modū nō iherētis. siue per modū absoluti: qꝛ nec pōt per modū absoluti itelligi. ¶ Itē eē nō est de eēntia substātie. igit in eē nō est de eēntia accidentis. ¶ Itē in eē accidētis ꝯcludit in demōstratione per Aristotilē: sed sua eēntia nō ꝯcludit: qꝛ impossibile est per aristotilē secūdo huiꝰ demonstrare qd qd est. igit nec eēntiā demōstrare possumꝰ. igit iherētia accñtis nō est sua eēntia. ¶ Itē qd pōt ꝑma cā cū secūda pōt ꝑma causa ꝑ se. sed ꝑma cā cū suba ꝑticulari pōt ꝓducē accñs. igit ꝑma cā sine suba pōt accñs ꝓducē. ⁊ si sic iherētia eiꝰ ad substātiam non est eius essentia: qa tunc non potest produci sine substantia.

Ad qōnē dr̄ ꝙ iherētia est de essentia accñtis. uerūtn̄ distinguit de iherētia. Inherentia pōt vno mō denotare vnionē iter subam ⁊ accidēs. ⁊ illo mō iherētia nihil est nisi eiꝰ eēntia: qꝛ iter accidēs ⁊ eiꝰ sbm nullū est mediū. sed ex hijs fit vnū: qꝛ vnum est actꝰ aliud potētia. Alio mō pōt itelligi iherentia entitas accñtis in sbo: ⁊ de illa adhuc distinguit qꝛ quedā est iherētia que est actualis existē tia accñtis in sbo: ⁊ alia est iherētia que est hitudo accñtis in sbo. Prima non est de eēntia: qꝛ nihil pōt itelligi sine illo qd est de sua essentia. Sed accñs pōt itelligi sine actualr in eē. sic enī suba itelligi pōt circūscribēdo eē existē fuisse et fore. ita accñs pōt itelligi in eē accñtalr circūscribēdo eē tpale. ꝯceptui enī accñtis accidit eē tpale. Secūdū declarat: qꝛ ens diuidit imediate per ens cōparatū ⁊ absolutū. accñs est ens. igit est absolutū uel cōparatū. Si igit circūscribas accñs ab hitudine ad sbm: tu ponis accñs eē ens absolutū. ⁊ ita ponis accñs eē subaꝫ. Et hoc patet per exēplū aristotil. dicit enī ꝙ accñs hitudinē hēt ad subam: sicut sanū in urina ad sanū in aīali. Sed sanū in urina nihil est nisi ꝑ habitudinē ad sanū in animali. igitur accidens nihil est circūscripta habitudine ad subam. hitudo igitur ad subam est de eius essentia. ¶ Itē Aristotiles in fine septimi meth. ducit ad hoc.

incōueniēs: q: passio eēt sepabilis. sed hoc non eēt incōueniēs nisi hitudo ad subam eēt de eēntia passionis. per hoc ad argumēta in oppositū.

Ad primum dicit q inherens pōt accipi noialr̄ et participialr̄. Si noialiter sic hic est nugatio albedo inherēs: q: inherētia habitualis per utrūq exp̄mit. Si accipit pticipialr̄ sic nō est nugatio: qa non importat eadem inherētia utrobiq: q: albedo importat inherētiam habitualem: hic pticipium importat inherētiam actualem. ¶ Cōtra illud. inherēs ut est nomen et ut est pticipiū nō differt in significato: sed tm̄ in mō significādi. inherēs enim ut est nomen significat sine tēpore: ut est pticipium cum tpe. bis igit ponit idē significatum. igit est nugatio. nec diuersi modi excusant: q: tūc hic non eēt nugatio: homo aial ¶ Huic oportet dicē q iherēs ut est nomen et ut est pticipium non significāt idem. Et ad rōnē pncipalē oportet dicē q hic sit nugatio siue sit nomē siue pticipiū. ¶ Ad aliud dr̄ q lz albedo significet inherētiā: nō tm̄ repugnat sibi significare p modū absoluti: q: res mō nō repugnat. mālr̄ enim pōt significare et intelligi imālr̄ si ue ulr̄. silr̄ dr̄a sube eēntialr̄ est qd: et tm̄ modus qlis hēt. Per h̄ ad formam negāda est hec pn̄tia. si inherētia sit de eēntia. igit non ptingit significare accn̄s absolute siue per modū absoluti. possum enim intelligē accn̄s quodāmō p̄scindēdo sbm: et quodāmō ut pcernit et significare. uerūtm̄ itelligit suba pcomitāter: q: accn̄s intelligit sicut est ens: q: ut est ens mouet intellectum. Sz accn̄s non est ens nisi q: entis. igit accn̄s non intelligit nisi ex pn̄ti intelligat suba. ¶ Ad aliud dr̄ q sube duplex est eē. s. eē eēntie et eē exn̄tie. eē eēntie est de eēntia. eē existē non. Eodem mō inesse accn̄tis est duplex. ineē existē et in eē eēntie. ¶ In esse existē nō est de eēntia. ¶ Ad aliud dicēdum q qd accn̄tis in demōstratione de sbo pcludit sicut suum ineē. Et ad pbationem cum dr̄ q qd est non demonstrat. dicit q Aristotiles intelligit qōqd est sub rōne qōqd est demōstrari non pōt: q: diffinitio incōtus dif finitio psupponit. Illud tm̄ qō est diffinitio et essentia rei pcludit sed non sub rōne eēntie siue rōne diffinitionis. Dicit enim Aristotiles in pmo hui⁹: q diffinitio quedā in pncipium demōstrationis: et quedam pclō: et quedā est demonstratio sola positione differēs. ¶ Ad aliud dr̄ q pri ma causa cum scda pōt facē accn̄s esse. uerūtm̄ pma causa sine scda non pōt facē accn̄s. et sic i terimit mior. rō iterēptiōis ē pmo q: pma causa est agēs ulē. sed agēs ulē indifferēs est ad effect⁹ pticulares. et ita quātum est de se ad nullū determinat. si igit debeat pduci effect⁹ pticulares oportet q per agēs pticulare determinetur agēs ulē ad effectum. et per pn̄s non pōt pducere effectū pticularē ut accn̄s sine suba. Alia causa est si pma causa posset per se pducē accidēs sine scda ut sine suba: tūc scda causa eēt superflua in ordine cāusarum. hoc est icōueniēs. pn̄tia patet: q: supfluū est facē per duo illud qō fieri pōt per vnum et eodem mō. ¶ Cōtra illud arguit. si pma causa cum suba posset facē accn̄s et cum pma causa non pōt h̄ facē p se: tūc pma causa cum scda est pfectior et pfecti⁹ agēs q̄ p se: et ita pma causa pse non eēt pfectissima causa. ¶ Hic dr̄ q accn̄tia et gn̄abilia et corruptibilia eēntia sunt inquātum sunt huiusmodi a pfectione. et iō pfectio cause non pōt pcludi ex pductione talium effectuū. Facē enim impfectionē: nō arguit pfectionē i causa sed magis impfectionem. Ex h̄ igit q pma causa cuz scda sicut suba facit accn̄s et tm̄ pma causa pse non pōt facē: nō arguit q pma causa cū secūda sit pfectior q̄ pma pse. posse enim facē impfectionez non est posse: sz magis non posse. ¶ Cōtra illud accipio illud eē qō pfectionis est in accidēte. et tūc arguo: qcqd pfectionis pōt pma causa cuz scda pōt pma pse. sed causa pma cum suba pōt facē eē accn̄tis: igit pma causa sine suba pōt facē eē accn̄tis. ¶ Hic dr̄ q eē accn̄tis non est pfectionis: q: eius eē est ei⁹ ineē. et pma causa nō pōt accn̄s facē ineē sine suba iō nec eē. ¶ Contra illud. si eē accn̄tis eēt actualr̄ subiecto ineē: tūc facē accn̄s eē et non inesse: eēt facē incōpossibilia: q: hoc eēt facē accn̄s eē et non eē simul. et illa non hn̄t rōnem facti respectu act⁹: et per pn̄s pma causa non posset facē accn̄s eē et tm̄ alteri non inesse. Sed hoc est falsissimū sicut patet in corpe xpi. ¶ Dicit q qcqd sit de accidēte qō est in corpe xpi sine subiecto: tm̄ de intētione Aristotilis non est q accn̄s sit sine sbo. ¶ Contra hoc. siue hoc sit de intētione Aristotilis siue non. hoc est dubium. saltem hoc non est repugnās alicui pncipio phie et est in se uerū. igitur hic est magis sustinēda rō. ¶ Propter rōnem iam dictam dicēdum est q inherētia acci

dētis actualis non est decētia accñtis. silr esse accñtis nō est actualr subiecto in esse. Inherētia tñ fm aptitudinem est de eiꝰ eētia. Primū patet: qꝛ pma causa non pōt facē icōpossibilia. pma causa pōt facē accñs eē ⁊ tñ in sbo non eē sicut patet de quātitate. igit accñs eē ⁊ ipm in subiecto non eē non sunt incōpossibilia. eē igit accñtis non est totalr sbo in esse. ⁊ per hoc patet q inherētia actualis non est de eētia. Secūdum mēbrum patet qꝛ accñs non pōt intelligi nisi ꝯcomitāter intelligat subiectū: nec etiā diffinit sine sbo. sed hoc non est nisi qꝛ aptū est inēē sbo: qꝛ si nec hēret actualitatem nec aptitudinem ut eēt in sbo: non magis diffiniretur per sbm q ecōtra. igit accñs eētialr aptū natum est in eē subiecto. inherētia igit fm aptitudinem est de eētia accñtis. ¶ Intelligēdū tñ est q accñs pōt hēre duplex eē. Unum eē nāle qd sibi debet si cedat nāe ꝓprie: sicut graue si dimittat nāe ꝓprie est deorsum. Alio mō pōt hēre eē pter nām: sicut graue detētum sursum hēt eē sursum pter nām. Quo ad eē pmū accidētis eē est in subiecto actualr eē. Quo ad secūdum eē accñs eē pōt: ⁊ tñ non in subiecto esse actualr. sicut graue siue sit sursum siue deorsū aptum natum est eē deorsum. ita accñs siue hēat eē nāle siue pter nām: tñ aptum natū est eē in subiecto. ¶ Intelligēdum tñ est q non seqtur: aptum natum est eē in subiecto: ergo est in subiecto uel pōt eē in subiecto sicut non seqtur cecus aptꝰ natus est vidē: igit videt uel pōt vidē. ¶ Cōtra illud. eē accñtis est in esse per Aristotilem. igit si ponit accñs eē ⁊ tñ non in esse ponētur incōpossibilia. ¶ Item si inherētia fm aptitudinem sit de eētia accñtis: quero an illa aptitudo sit tota eētia: uel ps eētie accñtis: uel extrinsecum. non eētia tota: qꝛ non seqtur aptitudo. igit accñs non est pars eētie: qꝛ tūc accidēs eēt cōpositum ex diuersis eētijs. si sit extrinsecum ab eētia accñtis: igit accñs in sua eētia erit qd absolutum ⁊ non cōparatum ad subam. cuiꝰ oppositum dicit Aristotiles. ¶ Ad pmum illoꝝ patet in positione q existē accñtis non est quocūq mō eē in subiecto: sed existere actualr ⁊ nāle qd sibi debet si ꝓprie nāe dimittat est q in subiecto sit actualr. Sed non est de eētia sic actualiter in eē subiecto sed eē in subiecto fm aptitudinē: sicut eē graue pter naturā non est actualr eē deorsum. Sed tñ eē graue p ter nām cōiūctum est eē deorsum fm aptitudinem: non q eē sursū actualr sit eē deorsū fm aptitudinem: sed illa duo eē sunt ꝯiūcta. ¶ Ad aliud dr q illa aptitudo est modus eēndi. sicut enim aptitudo ad deorsum non est aliqd de essentia grauis. sed est modus sb quo eētia grauis ad deorsum inclinat. ita aptitudo huius inherētie non est qd de eētia accñtis: sed est modus eēndi sub quo eētia accñtis ad subiectū inclinat. nec aliquam cōpositionem facit cum accñte: qꝛ modus non est ens ꝓprie. ideo cōpositionem rei cū re non facit. Tūc ad formam. dicēdum q non seqtur. Aptitudo non est intrinsecum qd eētie accñtis. igit eētia accidētis est absolutum. lꝫ enim sit extrinsecum non tñ est extrinsecum sicut res alterius generis. sꝫ est extrinsecum eētie sicut modus sine quo nō est eētia. ⁊ iō non seqtur q eētia sit absoluta: qꝛ semp sub tali accipit. Tu dicis q eētia accidētis non est ille modus sed pōr eo fm nām. igit possum circūscribē eētiam a mō per intellectum. qꝛ pus pōt absolui a posteriori. quero tūc in illo pori an eētia accñtis sit a subiecto absoluta uel cōparata. Si absoluta. igit cōceptus accñtis erit ꝯceptꝰ sube. non est cōparata: qꝛ tūc circūscripto mō hēret alium modū per quem cōpararet: uel oportet dicē q eētia accñtis fm se sine aliquo mō sit cōparata ⁊ sic non inheret accñs fm talem aptitudinem eētialiter sed sine. ¶ Hic dr q possibile est absolue re per intellectū eētiam accñtis a mō aptitudinis: sed non a modo ut modus est: sed a modo ut accipit ut res. Qñ enim eētia per intellectum absoluit a suo mō tunc accipit modus ut res: sed semp adhuc intelligit eētia sub illo mō ut modus est. ⁊ ita eētia accñtalr pōt intelligi non intelligēdo aptitudinem. qꝛ sic accipit modus ut res. non tñ pōt accipi nisi sub habitudine: qꝛ a ꝓprio mō ut modus est absolui nō pōt: qꝛ statim in absolutione modus accipit ut res: ⁊ ideo qñ querit cum circūscribit eētia accidētis a mō: aut est absoluta aut cōparata. Dico q cōparata: qꝛ lꝫ absoluat a mō accepto ut res: nō tñ absoluit ab aptitudine ut modus est Et cum dicit eētia est pōr fm nām modo ut modus fm nām. igit pōt absolui a mō ut modus. negāda est ꝯñtia. ¶ Ad rōnes. ¶ Ad primam ꝯtra hoc. dicit q accñs inheret subiecto pse non primo modo ita q inherētia actualiter

fit de eẽntia: nec secundo mõ: nec aliquo modo ꝑtinente ad demõstratorem: sed inest ꝑse ita ꝙ non per medium. sicut supficies est alba non per aliqđ subiectum medium. ¶ Ad alias rõnes que ꝓbãt ꝙ accidẽs non inheret subiecto per aliqđ accidẽs medium: cõcedẽde sunt: qꝛ ex accidẽte ⁊ subiecto fit vnum: qꝛ hec est potẽtia ⁊ illud actus: non per aliqđ medium vniẽs ut dictum est. ¶ Ad aliud cum arguit cuius esse est in esse ⁊c. dicẽdum est ꝙ eẽ accñtis: nõ est actualiter in esse sed ẜm aptitudinem. põt enim accidẽs eẽ lꝫ non actualiter insit ut dictum est. ⁊ ideo inherẽtia actualis nõ est de eẽntia. ¶ Ad aliud dicit ꝙ accidẽs non põt intelligi sine substãtia: sed huius causa non est qꝛ eius eẽ sit actualr̃ subiecto in esse: sed causa est qꝛ iheret ẜm aptitudinem: siue quia aptum natum est in esse. ¶ Ad aliud similr̃: diffinit enim per eius sbiectũ non qꝛ eius eẽ sit actualr̃ in esse subiecto: sed qꝛ eius eẽ nãle est actualiter in esse subiecto: ⁊ etiam qꝛ semp aptum natũ est in esse. iste due rõnes sufficiũt ad hoc ꝙ per subiectum diffiniatur. ¶ Ad aliud ꝙ accidẽs non est ens nisi qꝛ entis ẜm aptitudinem. per hoc enim differt a substãtia qꝛ substãtia non depẽdet ab accidente nec ẜm actum: nec ẜm aptitudinem. sed lꝫ accidẽs in esse non depẽdeat a substãtia ẜm actum: semp tñ aptum natum est in esse: si cederet nature ꝓprie. ¶ Ad rõnem alterius positionis. Ad ꝓmaꝫ de sano in urina dico ꝙ Aristotiles intelligit ꝙ sicut sanum in urina non est ens nisi per hitudinem ad sanũ in aiali: ita accñs non est ens nisi qꝛ aptum natũ eẽ in suba. vñ silitudo est sani in urina ad sanum in aiali ⁊ accñtis ad subam ẜm aptitudinem non tñ tenet silitudo ẜm actum ita ꝙ actualr̃ sit accñs in suba ꝭ non oportet. ¶ Ad aliud cum dr̃ oẽ ens aut est absolutum aut compatuꝫ. Dr̃ ꝙ accñs est ens compatum: sed non ꝓpter hoc ꝙ inheret ẜm aptitudinem. ¶ Ad aliud cum dr̃ ꝙ passio inseparabilis est. Dicẽduꝫ ꝙ Aristotiles hẽt pro inconuenienti ꝙ passio sit sepabilis a suba ẜm aptitudinem: sic enĩ suba sepabilis est ab accidẽte. ꝙ tñ accñs sit sepabile a suba ẜm actum nõ habet Aristotiles pro incõuenienti ⁊c. Qõ. xxxi.

Queritur An terti⁹ modus sit modus inherendi. ꝙ sic videt. Aristotiles ponit moduꝫ ꝑseitatis ꝓpter demõstrationem: sed modi ꝑtinẽtes ad demõstrationem sunt modi inherẽdi igit ⁊c. ¶ Hic dicit ꝙ Aristotiles non solũ ponit modos ꝑtinentes ad demõstrationem: sed ponit alios modos ut ex illis declaret modos necessarios ad demõstrationem. ¶ Cõtra. si poneret alios modos ꝙ̃ ꝑtinẽtes demõstrationi: eadem rõne haberet ponere plures modos ꝙ̃ quatuor: qꝛ hec est ꝑse: hõ est hõ: sed nullo illorum quatuor modoꝝ quos ponit Aristotiles. Non ꝓmo modo: qꝛ ꝑdicatum non est diffinitio subiecti nec pars diffinitionis. Nec secũdo modo ut patet. Nec tertio modo. Nec quarto manifestum est. Similr̃ hec est ꝑse: supficies est alba: ⁊ tñ nullo illoꝝ modoꝝ. Similiter per Aristotilem. negatiua est ꝑse. ⁊ tñ nullo illorũ modoꝝ. Similr̃ sunt multi modi ꝑseitatis nominati in. iiii°. methaphice qui non ꝑse sunt aliquo illoꝝ modoꝝ. igit Aristotiles est insufficiens. uel oportet dicere ꝙ ponit solum modos ꝑtinẽtes demõstrationi. ¶ Item ꝑse tertio modo idem significat qđ solitarie. sed hec est inherẽtia quomodo substãtia solitarie est ens: sicut substãtia est ens non in alio. igit ꝑse tertius modus dicit modum inherẽdi. ¶ Item quod impossibile est significare: impossibile est intelligere. sed impossibile est significare esse perse in esse subiecto sine attributione ⁊ inherẽtia. igitur impossibile est intelligere substãtiam esse per se sine inherẽtia intellectuali. igit tertius modus qui est modus essendi ẜm quem dicimus ꝙ sbstantia est ens perse: est modus inherẽdi. ¶ Ad oppositum est Aristotiles ⁊ oẽs expositores.

Ad questionem dicitur ꝙ tertius modus non est modus inherẽdi sed essendi. ⁊ huius ratio est qꝛ modus inherendi est quãdo in subiecto includitur causa predicati uel econtra: uel quãdo predicatum inest subiecto primo ita ꝙ non per aliam causam sicut hic: homo est homo: istis tribus modis solum modus ꝑseitatis est modus inherẽdi. sed in illo tertio modo non predicat aliqđ de aliquo. igit tertius modus non est modus inherendi. est tñ modus essendi: qꝛ substãtia non est per habitudinem ad aliquod ꝑdicatum. qꝛ lꝫ nullus intellectus eẽt nec aliqua ꝑdicatio: sbstãtia eẽt solitarie uel non depẽdens ab accidẽte. Sed accidens non est perse tertio modo. accidẽs enim est in alio ⁊ ab alio dependet.

Ad primã rõnem dr: q tertius modus ptinet ad demõstratorem: non tñ est modus inherendi: sed pseitatis in tertio modo est subiecti in demõstratione puta sibi solitarie et absolute in se acceptum non ut ad pdicatuz cõparat. Vñ pseitatis tertio modo nec est sbiecti in cõparatione ad pdicatum nec ecõtra. ¶ Ad aliud dr q pse eẽ non põt attribui substãtie nisi per inherẽtiam. hoc cõcludũt ille due rõnes ultime. q pditio pseitatis non põt alicui attribui nisi per inherẽtiam siue cõparationem. sed hoc accidit tertio modo. pseitas enim in tertio modo est subiecti absolute ut substãtie nõ in cõparatione ad pdicatũ: ꝛ q: illa pseitas non est sbiecti in cõparatione ad pdicatũ: nec pdicati in cõparatione ad subiectum. iõ nõ est modus inherẽdi. ¶ Cõtra duo dicta in positione põt argui. Dictum est pmo: q substãtia est pse tertio mõ. Cõtra illud. si sbstãtia materialis eẽt perse non eẽt per causam efficiẽtem. pñs est falsum. igit ꝛ añcedẽs. pñtia patet: q: pse in tertio mõ ut dicit Linconiẽsis excludit causam cõparticipem quãcũq. ¶ Hic dr negãdo pñtiaz. Ad rõnẽ dr q pse excludit causaz cõmpticipẽ sed nõ quãcũq sed aliquãdo efficiẽtem. aliqñ materialem ꝛ aliqñ eẽ in subiecto. Primo mõ soluz pma causa est pse. Secũdo modo intelligẽtia. Tertio mõ substãtia materialis. ¶ Cõtra illud substãtia materialis est pse per exclusionẽ cause efficiẽtis ut videt sicut dicit boetius: eẽ est ppria opatio entis sicut viuẽ viuentis. sed ppria opatio est a cõposito tanq a causa efficiẽte. igr eẽ efficit a substãtia mãli. non igit substãtia est per causam extrinseca. ¶ Item si substantia nõ cõparet ad suum eẽ in rõne cause efficiẽtis. igr soluz cõparat in rõne susceptiui. Sed si sic. cũ ratio susceptiui sit illud quo res põt eẽ ꝛ nõ eẽ manẽte susceptiuo sicut materia põt eẽ ꝛ nõ eẽ sub forma manẽte eẽntia materie: tũc posset sbstãtia mãlis ipa manẽte eẽ ꝛ non eẽ. sed hoc est incõueniẽs. igit opoꝛtet dicẽ q substãtia materialis sit causa efficiẽs respectu sui eẽ. ¶ Ad pncipale. si substãtia sit pse. aut igit pma aut secũda. nõ secũda: q: tũc eẽt ponẽ ydeam platonis. non pma: q: eadez sunt pncipia eẽndi vnũqdq ꝛ distinguẽdi ipm ab alio. si igit substãtia pma pse sit. igit pse distinguit a qlibet alia suba ꝛc. ꝛ si sic: igit pse distinguit a platone, ꝛ sic per cõsequẽs specifice. dña enim pse ꝛ non per additum est specifica. ¶ Itẽ ptra secũdum qd dr in positione cum dr accidens non est perse tertio modo. cõtra hoc. Qd abstrahit a substantia in significãdo: intelligi põt a substãtia abstrahendo: ꝛ per pñs in eẽndo a substãtia nõ depẽdet. q: enim hõ põt intelligi non intelligẽdo soꝛ. iõ põt hõ eẽ eum hoc q soꝛtes nõ sit. sed aliqd accidẽs ut accidẽs abstractum: significat abstrahẽdo a substãtia. igit põt intelligi ꝛ eẽ sine substãtia. igit non depẽdet a substãtia. accidẽs igit est pse tertio modo sicut substãtia. ¶ Ad pmũ illoꝝ sicut dicebat. ¶ Ad pmam rõnem contra hoc: dr q quo ad hoc est simile q sicut in viuẽte psupponit viuẽ anteq a viuẽte pcedat aliqs act?: ita in eẽntia psupponit eẽ qd est actualiter entis anteq aliqd accidẽs a substãtia egrediat iõ de subiecto in demõstratione psupponit qd est ꝛ quia est. ¶ Ad aliud fm boetium sup pdicamẽta q suscipe est accipe aliqd ab extrinseco agẽte per trãsmutationez sicut illa inferiora accipiũt causalitatem ab extrinseco: sed qñ aliqd sic est susceptiuum: opoꝛtet q in ipo psupponat eẽ anteq suscipiat. Iõ illo mõ loquẽdo de susceptione sicut loqtur boetius: non põt substãtia materialis suscipe suum eẽ: q: tũc ante eẽ hẽbit eẽ. Si vo extendat suscipe ad illud qd est in aliquo ab extrinseco ꝛ ab intrinseco: sic substantia suscipit suum eẽ: sed tũc mõ sequit ulterius ex hoc q substãtia mãlis manẽs posset eẽ ꝛ nõ eẽ: q: eẽ cõparat ad substãtiam tanq pma eius actualitas sine qua existẽ non põt. ¶ Ad aliud pncipale: dr q tam substãtia pma q secũda cõsiderate sub rõne sub qua sunt pse tertio mõ q neutra depẽdet ab alia sicut accidẽs a sbiecto. ¶ Ad pbationes ptra hoc. ad pmam. q nõ est ponẽ ydeam platonis ex illa rñsione. non enim ponit secũda substãtia existẽ sepatim a pma. imo non ponit q habeat aliud existẽ q pma sbstãtia cuius oppositũ posuit plato. posuit eniz ipam existẽ imaterialiter sicut intelligẽtia. ¶ Ad aliud dr q hec ppositio per idem pncipiuz aliqd est ꝛ distinguit ab alio: intelligẽda est de pncipio distinguẽdi per accidẽs: cuius est qtitas qtitas enim est pncipium distinguẽdi vnũ indiuiduũ ab alio. ꝛ tñ non est pncipium eẽndi. Vel põt dici q sicut substãtia pma ab alia distinguit per quãtitatem: ita est per quãtitatem entitate indiuidui. substãtia enim indiuiduat p

quātitatē. ¶ Ad aliud ꝙ accñs significat abstrahēdo a suba: ſꝫ hoc pōt dupl'r itelligi. Uno mō qd significet siue itelligat nō cointelligēdo subaꝫ nec ut hui⁹: ⁊ illo mō ipossibile est accñs itelligi abstrahēdo a suba. accñs eni nō pōt itelligi nisi itelligat suba sb hītudine qua est accñs illi⁹: q2 accñs nō est ens nisi q2 entis. ⁊ iō nō itelligit nisi ut entis. Alio mō pōt accñs intelligi abstrahēdo a suba ꝑm ꝙ accñs itelligit nō ut ē suba iformās: siue ut est idē cū suba quodāmō: ⁊ sic itelligit accñs abstrahēdo a suba sicut albedo. Albū enim itelligit ut subaꝫ ꝯcernēs tanꝙ qd idē cū suba: q2 uere pōt dici ꝙ h̄ est h̄. Sꝫ albedo pōt itelligi solū ut sube est ⁊ nō qd idē ⁊ h̄ est suū itelligi per modū abstracti ⁊c. Qō. xxxii.

q Queritur An quart⁹ modus sit modus iherēdi. ꝙ nō videt: q2 in ꝓpōne modi iherēdi illud qd ꝑdicat ꝑse attribuit sbo. ſꝫ in qrto mō ꝑdicatū nō attribuit sbo sed efficit. ſꝫ efficiēs ⁊ sbꝫ nō coincidūt. igit ⁊c. ¶ Itē ubi est modus iherēdi ꝑdicatū iest sbo. Sꝫ in qrto mō ꝑdicatuꝫ nō iest sbo. ergo ⁊c. ⁊ ꝓbo minorē in qrto mō. illud qd subiicit est causa efficiēs respectu ꝑdicati: ⁊ qd est causa efficiēs respectu alicui⁹ nō est sbm respectu illi⁹: sicut patet in exemplo nāli. si ignis agat in aquā efficiēdo calorē: calor est ab igne tanꝙ ab efficiēte ſꝫ nō est in igne tanꝙ in sbo ſꝫ in aq. ¶ Itē qrt⁹ modus est modus cāndi. igit nō iherēdi. ¶ Ad oppositū. ꝑse dic cām ſꝫ ꝑ cām efficiētē ꝓnt fieri demōstrationes. igit ꝑse ut est modus iherēdi pōt iportare cām efficiētē. ¶ Itē expositor est ad oppositum.

Ad qōnē dici pōt sicut dicit Tho. ꝙ qrt⁹ modus est modus inherēdi: q2 in sbo icludit causa efficiēs respectu ꝑdicati: qñ eni hec ꝯditio ꝑse est vni⁹ extremi in cōparatiōe ad aliud tūc est modus iherēdi. Sꝫ in qrto mō ꝑse est ꝯditio vni⁹ extremi ad aliud. q2 in sbo est causa ꝑdicati. ¶ Intelligēdū tñ est ꝙ sbm est duplex: ꝓpōnis: ⁊ sbꝫ respectu accñtis. in quolibet mō dicēdi ꝑse illud qd subiicit est sbm ꝓpōnis respectu ꝑdicati: nō tñ oportet ꝙ in quolibet mō dicēdi ꝑse sit illud qd sbiicit sbm respectu ꝑdicati eo mō quo sbm subiicit accñti. ⁊ iō in qrto mō sic dicēdo: itersect⁹ iterit ꝓpter itersectionē: illud qd ponit a ꝑte sbi est sbm ꝓpōnis: nō tñ est sbm respectu ꝑdicati sicut suba respectu accidētis ut in scdo mō. Hic eni est qrt⁹ modus: ignis per calorē calefacit: ⁊ tñ calefacē nō est in igne sicut in sbo: ſꝫ sicut in efficiente: sed est in calefacto tanꝙ in subiecto quia actio est in passo tanꝙ in subiecto.

Ad primā rōnē dr ꝙ minor est falsa: ꝑdicatū eni attribuit sbo ꝓpōnis in qrto mō: ſꝫ nō attribuit semꝑ alicui sbo qd est sbm accñtis. Et cū dr ꝙ efficiēs ⁊ sbiectū nō coincidūt. dr ꝙ sbm nāle qd patit: ⁊ efficiēs qd agit in idiꝑm passum: talia nō coincidūt in eadē actione. tñ sbm ꝓpōnis ⁊ efficiens respectu ꝑdicati ꝓnt coincidē. ¶ Ad aliud per idē. ¶ Ad ultimū rñdet iterimēdo ꝯñtiā: quia modus cāndi nō distat a mō iherēdi: sed ponit illū. Linconiēsis tñ vult dicē ꝙ qrt⁹ modus est modus cāndi ⁊ nō iherēdi. ponit eni tñ duos modos inherēdi ut p2imū ⁊ secūduꝫ ⁊ tertium essendi ⁊ quartū modū causandi. Qō. xxxiii.

q Queritur Utrū ꝑmo ꝑsupponat ꝑse. ⁊ h̄ est qrē an seqtur: hoc est ꝑmo: igit perse. ꝙ nō videt. Hec est ꝑmo uera: sortes est hō: ⁊ tñ nō ꝑse: qa ꝑse ꝑsupponit de oi: ⁊ hec nō est de oi. igit non seqtur ⁊c. ¶ Itē hec est ꝑmo: supficies est alba. q2 albū iest supficiei ⁊ nō per aliud mediū. ⁊ tñ hec non est ꝑse: tū q2 ꝑse ꝑsupponit de oi: ⁊ hec nō est de oi. tū q2 sbm excedit ꝑdicatū. igit ⁊c. ¶ Itē hec est uera. triāgulus hēt tres ꝑmo. igitur ⁊c. ¶ Itē qd ꝑmo iest vni soli inest ꝑse: qd ꝑse inest oi iest. ſꝫ qd iest vni soli nō iest oi. igit ⁊c. ¶ Ad oppositū. Primo supra ꝑse addit imediationē ⁊ adeqtionē. Sꝫ seqt ꝑdicatū imediate iest sbo ⁊ ei est adeqtū. igit ꝑse iest. igit seqt: p2imo iest igit ꝑse iest. ¶ Itē si iesset ꝑmo ⁊ nō ꝑse alicui sbo: tūc per accñs iesset illi. Sꝫ illa sūt icōpossibilia ꝙ ꝑdicatū isit ꝑ⁹ sbo ⁊ tñ ꝑ accñs.

Ad qōnē dr ꝙ hec ꝯñtia est bona. h̄ est ꝑmo igit ꝑse: ꝓpt ꝑmā rōnē in oppositū. ꝑmo enim supra ꝑse addit imediationē ⁊ adequationem ut tactum est.

Ad primā rōnē dr ꝙ hec ꝯñtia ē bona: sortes ꝑmo est hō. igit ꝑse. ⁊ ꝯñs uerū sicut añs. Ad ꝓbationē dr ꝙ ꝑse ꝑsupponit de oi ubi subiicit termin⁹ cōis: ſꝫ in ꝓposito supponit termin⁹ singularis. ¶ Ad aliud ꝙ hec: supficies est alba: nō est ꝑmo uera sicut ꝑmo ꝑtinet ad ꝯclōnē demonstrationis. q2 ꝯclō in demōstratione dr esse ꝑmo uera ex h̄ ꝙ accñs nō excedit sbm nec ecōtra. Sed sup-

ficies excedit albū. Siľr nec est hec ꝑmo uera:
ſupficies est colorata:q₂ coloratū nō egredit᷑ ex
ꝑncipiis itrinſecis ſupficiei. Et ad ꝓbationē dī
negādo hāc ꝯñiā:albū ieſt ſupficiei nō ꝑ me-
diū.igit᷑ ꝑmo plus eni reqrit᷑. Nā reqrit᷑ ꝙ albū
a ꝑncipiis ſupficiei egrediat᷑.⁊ ꝙ ei ſit coeq̄tū.
Si tñ dicat᷑ eē ꝑmo ſiue ꝑſe:ħ nō ē eo mō quo
ꝑſe ⁊ ꝑmo ꝑtinet ad demōſtrationē. ¶ Ad aliō
ꝙ hec est uera triāgulus hēt tres ꝑmo.ſ₃ tñ ly
ꝑmo nō est huiuſmodi ꝑs ꝑdicati:ſ₃ ē modus
quo ꝑdicatū ieſt ſbo.⁊ iō bñ ſeqtur ꝙ triāgulus
hēt tres ꝑſe.ſ₃ nō ſequit᷑ ꝙ ſit ꝑſe:triāgulus ha
bet tres ꝑmo:q₂ ly ꝑmo nō ē ꝑs ꝑdicati. ¶ Ad
aliud dī ꝙ iſta nō repugnat hēre tres ieſt oi tri
angulo ⁊ ſoli triāgulo.uľitas eni referť ad indi
uidua ⁊ excluſio ad ſpēs.⁊ ideo qō ſolū ieſt illo
mō:pōt ineē oi:q₂ qō ineſt ſoli ſpēi:pōt ineſſe oi
īdiduo eo ꝙ nō referunť ad idē ⁊c. Qō.xxxiiii

q Ueritur An hec ſit uera.oīs
triāgulus hēt tres ꝑ-
mo.ꝙ nō videt᷑.q̄libet ſingľis est falſa:
ergo hec ē falſa.añs patet.q₂ hec est falſa.yſo-
cheles hēt tres ꝑmo:⁊ ſic de aliis ꝑ Ar.¶ Hu
ic dī.ꝙ q̄libet ſingľis est uera.qō ſic declarat᷑.
Primo nō est diſpoſitio rei que īheret ſ₃ ſe.nec
est diſpoſitio īherētie.ſed est diſpoſitio īherētis
ſm ꝙ īherēs est. Primū patet.q₂ ſi eēt diſpoſi-
tio rei que īheret ſm ſe.tūc iſtā rē ꝯſeq̄ret᷑ in cō
uerſione.⁊ tūc ſeqtur.hō est aīal ꝑrio.ergo aīal
ꝑrio est hō. Scōm patet.ſi eſſet diſpoſitio īherē
tie:tūc faceret ꝓpōnē modalē.qō falſu₃ ē.ergo
est diſpoſitio īherētis ſm ꝙ ē inherēs.tūc dī ꝙ
hēre tres ſb ħ mō ꝯſeqtur oē₃ triāgulū:nō ſb q̄
cūꝫ rōne:ſ₃ ſb deťminata rōne ut ſb rōne triā-
guli.⁊ ſic q̄libet ſinglis est uera. Singľes ſunt
iſte.yſocheles inq̄ʒtū triāglus hēt tres:⁊ ſic de
aliis. ¶ Cōtra iſtud.ſi ħ ſit uerū.iſte triāgulus
inq̄ʒtū triāgulus hēt tres ꝑrio.eadē rōne pōt eē
uerū:ſoꝛ.inq̄ʒtū hō est ſpēs.tñ ſortes inq̄ʒtū hō
nō ē ſpēs. ¶ Huic dī ꝙ nō ē ſiľe.q₂ yſocheli ſm
ſe aliquo mō ieſt hēre tres.ſ₃ ſorti nullo mō ieſt
ſpēs.⁊ iō ſorti ſb rōne ſortis:nec ſub rōne hōis
ei ꝯuenit ħ ꝑdicatū. ¶ Cōtra.ꝓbo ꝙ l₃ ſorti re
pugnet ſpēs ſb ꝓpria rōne:ꝙ tñ poſſit ꝯuenire
ſb rōne hōis.ħ ꝑdicatū:eē ideťminate uelocita
tis:repugnat cuilibet motui ꝑticulari ſm ſe:q₂
ꝑ Ar. i.viii°.phicoꝝ.q̄libet mot⁹ ꝑticularis ē
deťminate uelocitatis.⁊ ꝑ ꝯñs ſibi repugnat eē
ideťminate uelocitatis:q₂ cui ꝯuenit vnū oppo
ſitoꝝ ei repugnat alterū.ergo eē ideťminate ue
locitatis ꝯuenit cuilibet motui ſub rōne gnāľi
mot⁹:q₂ ꝑ Ar.vi°.phicoꝝ.mot⁹ ſb rōne mo
tus pōt uelocitari ⁊ tardari i īfinitū. ¶ Itē ſi il
le triāgulus inq̄ʒtū triāgulus hēret tres ꝑrimo
ergo triāgulus:nō hēret tres ꝑrio.ꝯñs ē falſu₃
ergo ⁊ añs.ꝯñtia patet.q₂ qō ꝑrimo ieſt īferiori
nō pōt ieſſe ſupiori ꝑ°.ꝑ Ar ꝑ° hui⁹.imo ſi ħ
credat᷑ accidit fti⁹ erroꝛ. ¶ Itē.ſi iſte triāgulus
hēret tres ⁊c.eadē rōne iſte triāgulus hēt tres
ſ₃ ħ est falſum:q₂ qō ꝑ ſupabūdātiā dī vni ſoli
ꝯuenit ꝑrimo dī ꝑ ſupabūdātiā:igit᷑ ⁊c. ¶ Hu
ic dī ꝙ hēre tres ꝑrimo:ieſt huic triāgulo ⁊ illi
ſub rōne triāguli.ſed nō ſub ꝓpria rōne.vñ nō
est icōueniens ꝙ paſſio inſit multis ꝑrimo acce
ptis ſub rōne cōis reſpectu cuius illa est paſſio
uľis. Incōueniēs tñ est ꝙ vna paſſio ꝑrimo in
ſit multis acceptis ſub ꝓpria rōne. ¶ Cōtra.ſi
hec paſſio inſit huic triāgulo ⁊ illi ſub hac ꝯdi
tione ꝑrimo.q̄ro aut ieſt iſtis ꝑrimo ut duo ſūt:
aut ut vnū ſunt in triāgulo.ſi ineſt iſtis ut duo
ſunt:cōtra ħ est ꝙ vna paſſio nō ieſt multis ꝑri
mo ut multa ſunt.ſi ut ſunt in triāgulo vnum.
Cōtra.ut ſūt vnū in triāgulo in illa vnitate.nō
ſūt aliud a triāgulo.dicē ergo ꝙ hēre tres iſit ꝑ
mo iſtis duob⁹ ſub rōne triāguli:nō est ꝙ ꝑdi-
catū ineſt ſuppoſitis ꝑrio:ſed cōi.ergo nō est q̄
libet ſingularis uera. ¶ Ad oppoſitu₃. Hec est
ꝯclō in demōſtratione ergo est īmediata . ergo
ꝑmo uera.ergo oīs triāgulus hēt tres ꝑrimo.
¶ Huic dī ꝙ l₃ hec ſit ꝯclō in demōſtratione:
oīs triāgulus ⁊c.nō ſeqtur ꝙ ꝑdicatū ieſt ſbo
īmediate diſpoſito ſigno uľi:ſed ſeqtur ꝙ ꝑdi-
catū ineſt ſbo abſolute.⁊ iō ſeqtur ꝙ hec ſit ꝑ-
ſe.triāgulus hēt tres ⁊c.ꝑrimo non tñ hec oīs
triāgulus ⁊c. ¶ Cōtra ꝓbo ꝙ hec ſit ꝑrimo oīs
triāgulus hēt ⁊c.q₂ oīs triāgulus hēt tres.aut
ergo ꝑrimo aut nō ꝑrimo.ſi ꝑrimo habet᷑ ꝓpo
ſitū.ſi nō ꝑrimo:ergo hoc ꝑdicatū ineſt alicui
ꝑri⁹.aut ergo ieſt alicui ꝑri⁹ ſbo uľiter diſpoſito
q̄ʒ triāgulo.aut alicui ſbo nō uľiter diſpoſito.
nō ꝑrimo mō.q₂ nō est aliqō ſbm uľr diſpoſitū
cui hēre tres ineſt ꝑri⁹ q̄ʒ triāgulo.nō ſcdo mō
q₂ tunc ex ꝑticulari ſiue indeffinita ſeq̄ret᷑ uľis.
¶ Itē oſtēdo ꝙ illa triāgulus ⁊c.nō ſit ꝑmo ue
ra:q₂ ꝓpoſitio ꝑmo uera est īmediata.ſ₃ hec nō
ē īmediata.ergo hec nō ē ꝑmo ꝑſe.ꝓbo miorē.
Illa.triāgulus hēt tres ⁊c.pōt ꝓbari ꝑ diffini
tionē triāguli tanq̄ʒ ꝑ mediū.g° cū hēat mediū

per qõ põt ꝓbari nõ ẽ imediata. ¶ Huic dr̄ q̄ il
la triãgulus ꝛc. est imediata. sed distiguit̄ de ꝓ
põne imediata. q̄dã est imediata imediatiõe cãe
ꝛ q̄dã imediata imediatiõe sbi. Tũc dr̄ q̄ illa ẽ
imediata imediatiõe sbi: nõ cause. ¶ Cõtra istõ
hec triãgulus hẽt tres. demr̄at per diffinitionẽ
triãguli: isto mõ ois figura recti linea cui⁹ ãgu
lus extrisec⁹ est eq̄lis duob⁹ ãgulis itrisecis hẽt
tres. triãgulus est huiusmõi figura ergo ꝛc. in
ista demr̄atiõe hr̄e tres ꝑus ꝑdicat̄ de diffinitio
ne trianguli tanq̄ꝫ de subiecto q̄ꝫ de triangulo
ergo hec triangulus hẽt tres nõ est imediata i-
mediatione sbi qꝛ ꝑus inest alteri sbo q̄ꝫ huic.

Ad qõnẽ dr̄ q̄ hec est uera: ois triãgu
lus hẽt tres ꝑmo. ꝛ hui⁹ rõ
est: qꝛ hec est ↄclõ in demr̄atiõe. sed ↄclõ in de-
mr̄atiõe est ꝑ° ꝛ imediata imediatiõe sbi lꝫ nõ i
mediatiõe cãe. ergo hec est uera: ois triãgulus
hẽt tres ꝛc. ¶ Intelligẽdũ tñ est ꝑꝑ rões: q̄ lꝫ
aliq̄d sit ↄtẽtũ sub aliq° sicut suppositũ sbo cõi
absolute: uerũtñ respectu alicui⁹ ꝑdicati tale sup
positũ ex̄neat̄ cõi. vbi grã. lꝫ sortes sit ꝑse suppo
sitũ hois: tñ ut hõ sbiicit̄ respectu hui⁹ ꝑdicati
spẽs: sortes ex̄neat̄ hoi. iõ hic ẽ fallacia accñtis:
hõ est spẽs. sortes est hõ. ergo sortes ẽ spẽs. silr
ex illa pte: lꝫ ysocheles sit ꝑse ↄtẽtũ sub triãglõ:
ut tñ triãgl's cõpat̄ ad hoc ꝑdicatũ hr̄e tres ꝛc.
prio: sibi ex̄neat̄ ysocheles sub ꝓpria ꝛ absoluta
rõe. ꝛ iõ nõ seq̄t̄ ois triãgl's hẽt tres prio: ergo
ysocheles hẽt tres prio. uerũtñ qꝛ hec est ulis.
ois triãgl's ꝛc. ꝛ distribuit nõ imobilr. iõ opor-
tet descẽdẽ ad aliq̄ singl'aria ꝛ debet sic fieri de
scẽsus. ois triãgl's hẽt tres p°: g° ysocheles iq̄ꝫ
tũ triãgl's hꝫ tres p°. ꝛ q̄libꝫ singlis ẽ ṽa sic ulis

Ad rõnes ad primã iã dictũ ẽ. Sũt
eni iste singulares respcũ
isti⁹ ulis. iste triãgl's inq̄ꝫtũ triãgl's hẽt tres p°:
ꝛ sic de aliis. ¶ Ad secũdã sic dicebat̄ q̄ nõ est
silẽ ꝑꝑ duo: qꝛ ad h̄ q̄ ꝑdicatũ isit ididuo sb rõ
ne cõis due ↄditiões req̄runt̄. Una q̄ illõ ꝑdi-
catũ illi cõi isit ꝑse ꝛ prio ꝛ nõ ꝑ accñs. Alia q̄
illõ ꝑdicatũ nõ repugnet sbo: sic est in illa. yso-
cheles inq̄ꝫtũ triãgl's hẽt tres prio. qꝛ h̄ ꝑdicatũ
nõ repugnat ysocheli sb q̄cũq̄ꝫ rõne simplr. h̄
ꝑdicatũ iest triãglõ ꝑse prio ꝛ nõ ꝑ accñs. Sꝫ i
illa: sortes inq̄ꝫtũ hõ est spẽs: est defect⁹ i utraq̄ꝫ
ↄditiõe. spẽs eni repugnat sorti sub q̄cũq̄ꝫ rõne
silr hõi nõ iest ꝑse sed ꝑ accñs. Iõ lꝫ hec sit ṽa
iste triãgl's inq̄ꝫtũ triãgl's ꝛc. nõ tñ hec est uera:
sortes inq̄ꝫtũ hõ est spẽs. ¶ Ad aliõ ꝫ h̄: dr̄ q̄ eẽ
ifinite uelocitatis nõ repugnat motui pticula-
ri sub q̄cũq̄ꝫ rõne: qꝛ lꝫ sub rõne sibi pticl'ari re
pugnet: tñ sub rõne gnãli mot⁹ sibi nõ repugt̄
Et ad ꝓbationẽ cũ dr̄ cui iest vnũ oppositoꝝ ꝛc
h̄ est itelligẽdũ sub eadẽ rõne: qꝛ apposita debẽt
referri ad idẽ. sed eẽ detminate uelocitatis sub
rõne pticulari: ꝛ eẽ idetminate uelocitatis sub
rõne gnãli mot⁹: nõ accipit̄ sb eadẽ rõne. iõ nõ
opponunt̄ adiuicẽ. ꝛ iõ nõ seq̄t̄: mot⁹ pticularis
est detminate uelocitatis. ergo sibi repugnat eẽ
idetminate uelocitatis. ¶ Tũc sic ex pte alia. lꝫ
sorti sub rõne pticulari repugnet eẽ spẽs: tñ sub
rõne gnãli hois sibi nõ repugnat. ¶ Ad h̄ dctm̄
est supra q̄ sub q̄cũq̄ꝫ rõe sibi repugnat eẽ spẽs.
sub rõne ꝓpria certũ est. Silr sub rõne homis:
qꝛ hoi nõ iest spẽs nisi ꝑ accñs ꝛ ẽt ut sic sortes
ex̄neat̄. ¶ Vel alr̄ põt dici ad illã rõnẽ de motu
q̄ q̄libet mot⁹ pticularis põt ↄsiderari in se ut
est q̄d ↄtinuũ ꝛ successiuũ. Et sic nõ repugnat
sibi uelocitari siue tardari usq̄ꝫ ad ifinitũ. scdo
mõ põt ↄsiderari ꝑ cõparationẽ ad detminatuꝫ
mouẽs ꝛ mobile ꝛ isto mõ sibi repugnat ueloci
tari: qꝛ nõ uelocitat̄ nisi ꝑm ṽtutẽ ꝛ ꝓitudinem
mouẽtis ꝛ mobilis. Vñ est dicẽdũ q̄ nõ repu-
gnat motui pticulari uelocitari in ifinitũ sb rõ
ne cois. Et sic pticulari motui inest eẽ definate
uelocitatis ꝛ indefinate uelocitatis ꝑ ꝓitudinẽ
ad diuersa ut ꝑus dictũ est. ¶ Ad aliã rõnẽ di-
cẽdũ est q̄ lꝫ ysocheli inq̄ꝫtũ ysocheles isit hoc
ꝑdicatũ hr̄e tres ꝑmo. nõ seq̄t̄ q̄ nõ iest triãglõ
Et ad ꝓbationẽ cũ dr̄ q̄ ipossibile est idẽ inesse
duob⁹ ꝑmo. uerũ est sub ꝓpa rõne. uerũtñ pos
sibile est idẽ ineẽ duob⁹ ꝑmo dũmõ vni sb rõne
alteri⁹. vñ respectu ꝑmitatis nõ sũt duo: qꝛ ubi
vnũ est ꝑꝑ alterũ ibi tm̄ vnũ. ¶ Ad aliud sic di
cebat̄. ¶ Ad rõnẽ ꝫ h̄. dicẽdũ q̄ ysocheles ꝛ yso
pleuros ut suscipiũt hoc ꝑdicatũ hr̄e tres prio
quodãmõ sũt vnũ: ꝛ quodãmõ duo. vnũ respe
ctu ꝑmitatis: qꝛ hoc ꝑdicatũ sub hac detmina-
tione prio suscipiũt ut ↄueniũt in vna rõne triã
guli ꝛ quodãmõ sunt duo qꝛ diuersa subiecta
diuersarũ ꝓpositionũ. ¶ Cõtra hoc qõ tu dicis
si hec eẽt uera ysocheles inquãtũ triãgulus ha
bet tres primo: tũc demõstratio ulis nõ eẽt po
tioꝛ q̄ꝫ eẽt pticularis: qꝛ per rñsionẽ eadẽ passio
primo inest vniuersali ꝛ particulari siue singula
ri. ¶ Huic dicit̄ q̄ non obstãte hoc demõstratio
vniuersalis est potioꝛ: quia lꝫ eadem passio pri-
mo inest vniuersali ꝛ singulari: tamen diuersa
ratione: qꝛ vniuersali iest absolute: sed singulari

iest sb rōne sui cois. ⁊ iō uľis potior est ꝙ pticularis. ¶ Sustinēdo aliā ptē3 dr̄. ꝙ hec est falsa: ois triāgulus ⁊c̄. q2 sua ɔtradictoria est uera ⁊ etiā sua ɔ̄ria. ¶ Itē si ois triāgulus hēret tres ꝑmo tūc hēre tres ꝑmo iesset cuilibet singulari ꝑmo: q2 hoc significat hec ꝓpositio. Sȝ si habēt tres insit huic triāgulo ꝑmo: ergo nō illi ꝑmo: q2 qđ per supabūdātiā dr̄ vni soli ɔuenit: ponē ergo ꝙ hec sit uera. ois triāgulus ⁊c̄. est ponē i possibilia. ¶ Ad ꝑmā rōnē sicut dicebat ꝙ hec est imediata ⁊ ꝑmo uera. ois triāgulus ⁊c̄. ſ3 ex b̄ nō sequtur ꝙ ois triāgulus hēt tres ꝑmo. illa eni imediatio siue pr̄itas in illa ꝓpōne. nō est ꝓpter b̄ ꝙ ꝓdicatū ꝑmo iest sbo sub isto mō: ſ3 ex b̄ ꝙ ꝓdicatū ꝑmo ⁊ imediate sbo absolute ɔcepto iest. vn̄ hec est uera: triāgulus hēt tres ꝑmo ¶ Ad ꝑmū ɔtra b̄ cū querit. ois triāgulus ⁊c̄. aut ergo ꝑmo: aut nō. dr̄ ꝙ non ꝑmo: q2 alicui alteri iest b̄ ꝓdicatū ꝑmo hēre tres. triāgulo eni nō disposito. si ergo uľi inest hec passio hēre tres ꝑmo. ⁊ cū iferres ergo per illam triāgulus ⁊c̄. Pōt ꝓbari illa: ois triāgulus ⁊c̄. dicēdū ꝙ nō sequtur. ¶ Ad aliud sicut dicebat ꝙ hec: triāgulus hēt tres: est imediata imediatione sbi ſ3 nō imediatione cāe sicut dicebat. ¶ Ad rōnē cōtra b̄ dr̄ ꝙ duplex est sbm. qđdā est subm respectu ꝓpōnis. ⁊ qđdā sbm ꝓpōnis. vn̄ illa rō contra hāc rn̄sionē ꝓbat ꝙ hēre tres inest alicui subo ꝓpōnis ut diffinitioni triāguli ꝑus ꝙ̄ triāgulo: ⁊ b̄ est ɔcedēdū. uerūtn̄ nulli sbo accn̄tis inest hēre tres ꝑus ꝙ̄ triāgulo. ⁊ hēre nō inest diffinitioni triāguli tanꝙ̄ sbo accn̄tis ſ3 tanꝙ̄ cōi per qđ ꝓbat hēre tres de triāgulo. ¶ Contra ꝙ hec sit falsa triāgulus hēt tres. ꝑmo: ꝓbo: q2 ꝓpositio idiffinita est falsa cui⁹ q̄libet singľis est falsa. sed illa est falsa iste triāgulus hēt tres ⁊c̄. ⁊ sic de aliis. Si dices ꝙ iste singľes sunt uere: tūc hec uľis erit uera. ois triāgulus hēt tres ꝑmo: qđ est negatū: cū ergo oēs singľes sint false hec idiffinita erit falsa. ¶ Huic dr̄ ꝙ hec non est idiffinita. triāgulus hēt tres ꝑmo. sed est singularis sicut illa hō est spēs. q2 hēt triangulus suppositionē simplicem: ⁊ ut sic extraneat cuilibet supposito: ⁊ iō l3 singulares sint false: nō tn̄ oportet uľem eē falsam. Contra: ꝓdicatū reale. ergo nō restringit triāgulū ut stet pro intētione ita ꝙ nō pro supposito. ¶ Itē hec pōt eē ɔclo in demōstratione: ergo ꝓdicatū attribuit subo per cōparationē ad suppositū. ¶ Itē ꝓdicatu3 distās est. ergo nō restringit ꝓdicatū ad exceptionē aliquā. ¶ Ad ꝑmū istorum dr̄ ꝙ hoc ꝓdicatū hēre tres: est ꝓdicatū reale. uerūtn̄ hoc ꝓdicatū hēre tres dispositū hac ɔditione ꝑmo est intētionale: q2 ꝑse ⁊ ꝑmo: sunt intētiones scđe sicut spēs. ¶ Ad aliud. ꝙ triāgulus hēt tres ⁊c̄. pōt eē ɔclo in demōstratione ⁊ iō ꝓdicatū attribuit sbo per cōparationē ad suppositū. Sȝ ista triāgulus hēt tres ꝑmo nō est ɔclo in aliq̄ demonstratione: q2 hec est singularis ⁊ de singľib⁹ inquātū huiusmodi non est scia per A Re. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ id qđ est distās ɔ̄hē pōt ad acceptiones saltim nō sub ea rōne qua est distās: q2 distātia nō est causa restrictionis. Sȝ causa restrictionis ad intētionē est ꝙ ꝓdicatū est intētionale: ⁊ iō sub rōne gnāli intētionis pōt restringere sbm ut accipiat pro itētione ⁊ eadē rōne sb3 itētionale restringit ꝓdicatu3 ad intētionē ut si dicat spēs est hō. q2 aliter in ɔuersione esset uariatio suppositionis sic cōuersa: homo est species: ergo species est homo ⁊c̄. Questio. xxxv.

## Queritur

Circa primu3 errorē an passio iherēs supposito alicui⁹ cois hn̄tis vnicū suppositū insit illi supposito primo ut an passio lune primo isit huic lune. ꝙ sic videt qn̄ aliq̄ duo aliquā rē significāt ⁊ sunt eiusdem ambit⁹ quo ad supposita: qcqd inest vni ꝑse ⁊ primo inerit ꝑse ⁊ primo alteri. ſ3 luna ⁊ hec luna idē significāt ⁊ eiusdē ambit⁹ sunt: q2 neutrū alterū excedit. ergo si aliq̄ passio isit lune primo: iest primo huic lune. ¶ Hinc dr̄ ꝙ l3 luna ⁊ hec luna significēt eadē rē ⁊ sint eiusdē ambit⁹ nō tn̄ sequtur ꝙ si vna sit passio primo ꝙ alia sit passio. Ad hoc enim ꝙ aliq̄ passio insit sbo primo oportet ꝙ sblectū sit uľe ⁊ ita passio ꝑmo inest lune. nō tn̄ ꝑmo inest huic lune. ¶ Cōtra uľitas ⁊ pticularitas nō se hn̄t in rōne susceptiui nec in rōne partis susceptiui respectu passionis. nō enim b̄ totum aggregatū: luna uľis suscipit passionē: ſ3 luna tm̄. ergo uľitas nō ɔfert ad ꝑseitatem nec pticularitas ipedit. ¶ Itē in sinonimis q̄cunqȝ passio inest vni ꝑmo ⁊ alteri ꝑmo. eadē eni3 passio que inest lapidi ꝑmo inest petre: ⁊ tn̄ ita differunt per diuersas rōnes. ergo diuerse rōnes nō impediūt qn si aliq̄ passio insit lune qn insit huic lune cū sint eiusdē ambit⁹ sicut lapis ⁊ petra. ¶ Itē sequtur: luna ergo hec luna: ⁊ econtra q2 oppositū ɔ̄ntis nō stat cū anecedēte. ergo pas

sio primo inherēs vni iest alteri pmo. ¶ Ad op positū est A R dicēs q iste error est qn cōe nō hēt nisi vnū suppositū. et credit q passio ulis et pmo inherēs uli: pmo insit illi supposito.

Ad qōnē dr q passio pmo iherēs cōi hnti vnicū suppositū: nō inheret illi supposito pmo: hui9 rō ē: qr passio cō sequtur sbm pmo sm q sbm aptū natū est pdicari de pluribus. s3 hec luna nō est apta nata pdicari de plrib9. luna tñ l3 nō hēat nisi vnicū suppositū actu nec possit hēre nisi vnicū (ipedit enim ex ordine vniuersi: qr meli9 per vnū est facē q p duo si possit fieri per vnū eque bn) uerūtñ luna apta est pdicari et plurificari in multa supposita. iō passio pmo inest lune: que tñ pmo nō iest huic lune. ¶ Intelligēdū tñ est q ad h q passio ꝯsequat sbm pmo: reqrit q sbm hēat rōnē cāe respectu passionis: tñ nō qlitercūq3. sbm enim pōt eē causa respectu accñtis tripl'r. Uno mō sbm pōt eē causa supflua. sicut ysocheles respectu hēre tres: ysocheles enim ipsi sbo respectu hēre tres supaddit drīam: que drīa supfluit in ꝓducēdo tres. Alio mō sbm hēt rōnem cāe diminute respectu accñtis. sicut figura respectu hēre tres: qr nō sequtur: hec est figura: ergo hēt tres. Tertio mō sbm hēt rōnē cāe pcise respectu accñtis. sicut triāgulus respectu hēre tres. triāgulus enim addit illud qd est diminutū in figura et pcidit illud supfluū qd est in ysochele respectu hui9 passionis: hēre tres. et iō hēt rōnē cāe ꝯuertibilis siue adeqte. et iō hēre tres pmo ꝯsequtur triāgulū. et h est qd A R dicit diffiniēdo passionē. Uniuersale sic dicēdo q cuȝ pse et de oi sm q ipm est. et hec ꝯditio sm q ipm ē reperit in passione respectu sbi qn sbm est in rōne cāe respectu passionis. sm q ipm est: est sm cām pcisam et adeqtā. ¶ Aliud itelligēdū est q tripl'r ꝯtingit errare in assignādo passionē ulē3 qui tres modi pñt patē sic artificial'r qr cōe cuius est passio aut hēt tñ vnū suppositū aut mlta. si tñ vnū: et assignet illa passio primo inesse illi vni supposito: tūc est pm9 error. Si cōe hēat plura supposita aut ergo ipm est inoiatu3 ꝓpter ambiguitatē sui. aut noiatū ꝓpt suā certitudinē si sit inoiatū et ꝯcedit passio illi9 inoiati pmo ineē suis inferiorib9. sic est scd̄s error. ut si credat hec passio: cōmutabil'r ꝓportionari: pmo lineis et numeris ineē ꝓpt hoc q cōe istorū cui9 est hec passio est inoiatū ꝓpt suā ambiguitatē: sic est scd̄s error. Si aūt cōe hns multa supposita sit noiatū: tūc est distinguēdū ulteri9. qr aut est drīa certa eius ad suppositū. et sic non est aliq causa erroris: tūc enim possum9 scire q passio que inest cōi pmo nō inest supposito primo nec ecōtra. Si vo drīa nō sit certa. tūc ē tertius error ex hoc q credit q passio que iest primo inferiori: pmo insit supiori uel ecōtra.

Ad primā rōnē dicendū q l3 luna et hec luna sint eq̄lis ambitus: nō tñ oportet passionē inherēte primo lune ineē primo huic lune: qr l3 sint eq̄lis ambit9 material'r: nō tñ sunt eq̄lis ambit9 formal'r: qr forme lune non repugnat multiplicari per multa supposita. siue nō repugnat lune s3 suā formā. Sed huic lune repugnat ex sua forma. mālīter tñ sunt eiusdē ambit9: sed h est ꝓpter impedimētū ordinis vniuersi. Ordo enim vniuersi intēdit qd meli9 est: et meli9 est facē per vnū q per duo si possit fieri per vnū. et iō ꝓpter ordinem vniuersi est tñ vna luna. ¶ Cōtra istud. Intelligētia nō est apta nata multiplicari per mlra supposita: qr intelligētia est forma imālis total'r: qr nec est materia pficiēs nec est educta de potētia māe. ergo saltim in intelligētiis non est error si passio sit assignata supposito pmo que pmo cōuenit cōi. ¶ Huic oportet dicē q passio iherēs intelligētie si assignet huic intelligētie pōt adhuc eē error: qr passio ꝯsequtur subm sm q ulē est. et hec intelligētia nō est ulis iō huic intelligētie cōe nō inest primo. Et tūc oportet rñdere ad rōnes ꝯtra primā rñsionē. ¶ Ad primā dr q l3 ulitas nō sit pars ꝯcept9 ingrediēs susceptiuū passionis. est tñ illud sine quo passio nō inest primo sbo et iō pōt cōferri ad hoc q passio primo insit lune et tñ nō primo huic lune. ¶ Ad aliud dr q diuerse rōnes ꝯcedēdi ulē et singulare sunt magis intranea et magis coherētia ꝯcepti uli et singulari q diuerse rōnes in sinonomis. Dixit enim A R. q si aliqd nomē imponatur ad significādū ulē sub rōne ꝓpria: et singulare sil'r hoc erit equoce. Et iō l3 passio vna possit primo ineē lapidi et petre. nō tñ vna passio potest inesse pmo vniuersali et singulari. ¶ Ad aliud dr q sequtur māliter. Luna ergo hec luna: qr in re nō est luna nec pōt eē nisi ista. tñ nō sequtur formal'r qr luna inquātū est ex forma sua nō hēt repugnātiam ut in multis inueniat. est eni apta nata pdicari de plurib9. ideo nō sequtur for

maliter. ¶ Ad ꝓbationē dī ꝙ oppositū ꝯñtis nō stat cū añte ꝗtū est ex mª: tñ ꝗtū est ex forma pōt stare: qꝛ ꝗtū est ex forma significatiōis ista psūt simul stare. luna mouet̃ ⁊ hec luna non mouet̃. sicut iste hō currit ⁊ sortes nō currit. iō ꝯñtia nō est formalis sed mālis ⁊c. Qō. xxxvj.

q Queritur circa secūduȝ errorē: an passio possit inesse ꝑmo suppositis alicuiꝰ cōis hñtis plura supposita. ꝙ sic videt̃. p̄rio gn̄atio inest huic hoī ⁊ illi ⁊ nō ꝑmo hoī: qꝛ spēs nō gn̄atur ut hō ꝑmo: sȝ per accñs. per Arꝭ. vijº. meth. ergo possibile est accidēs inesse suppositis ꝑmo cōis hñtis plura supposita. ¶ Hic dī ꝙ gn̄atio nō inest ꝑmo isti hoī nec illi; nec pº inest alicui spēi. ¶ Contra. qōlibet accidēs inest alicui ꝑmo. aut ergo cōi aut singulari. ¶ Hic dī ꝙ lȝ passio inest alicui cōi ꝑmo sed nō inest spēi ut hoī: sed inest huic cōi qō ē cōpositū ex ꝯ̄rijs: qꝛ illud ꝑmo est gn̄abile ⁊ corruptibile. ¶ Cōtra actꝰ ⁊ opationes sunt p̄rimo circa singularia per Arꝭ pº methaphꝭice. gn̄atio est opatio: ergo est circa singularia ⁊ nō circa cōe. ¶ Itē si gn̄atio sit ꝑmo circa hoc cōe cōpositū ex ꝯ̄rijs: ergo ꝑmo inest spēi qō est negatū ꝓbo ꝯñtiā: qꝛ cōpositū ex ꝯ̄rijs p̄dicat̃ de pluribus i numero ⁊c. ergo est spēs. ergo si ꝑmo inest cōposito ex ꝯ̄riis p̄rio inest spēi. ¶ Itē q̄ro an cōpositū tale sit sūba uel accñs aut aggregatū. si sūba cū nō sit genꝰ gn̄alissimū: nec dr̄ia: est spēs ergo si cōpositū ex ꝯ̄rijs ꝑmo gn̄atur: spēs p̄rio gn̄atur. ¶ Itē si sit accidēs: tūc accidēs p̄rio generat̃ ꝙ est ꝯtra Arꝭ. Ad accñs eni est alt̃atio ⁊ nō gn̄atio ꝓp̄e. Si sit aggregatū: hoc nō pōt eē: qꝛ ens per accñs nō generat̃ per Arꝭ septio phꝭicoꝝ. illud eni ꝑse gn̄atur qō est perse ens. ꝑ accidēs nō est ꝑse ens: ergo videt̃ ꝙ gn̄atio p̄rio īsit singulari. ¶ Propterea dī aliter ad rōnē: ꝙ gn̄atio nō inest ꝑmo cōi nec nature ut est in hoc ꝑmo inꝗtū hoc distinguit̃ ab illo: sed inest nature que est in hoc ⁊ in illo. ¶ Cōtra. gn̄atio aut inest cōi ꝑmo aut singulari. qꝛ iter cōe ⁊ singulare nō est mediū. si ergo gn̄atio nō īsit cōi ꝑmo ut huiusmodi. ergo ꝑmo inest singulari. Sed singulare ꝭm ꝙ tale est numero diuersum ab altero ergo ⁊c. ¶ Itē gn̄atio inest huic hoī ⁊ illi. sed nō pōt ineē huic ꝑmo: qꝛ tūc nō ineēt illi: qꝛ iste nō ē ille. qꝛ qō ꝑ supabūdātiā dī vni soli ꝯuenit. ergo gn̄atio inest alicui p̄rio repto in hoc ⁊ i illo qō est negatū. ¶ Itē ad ꝑncipale. dr̄ia est iter accidēs ꝓp̄riū ⁊ accñs cōe per Porphyriū: qꝛ accidēs ꝓp̄riū ꝑmo inest spēi. accidēs vº cōe ꝑmo inest idiuiduo. sed oē accñs iherēs sūbo cui ꝑmo inest hēt cām in sūbo: qꝛ aliter nō magis ineēt vni sūiecto ꝗ̄ alteri. ergo albedo in sūbo cui ꝑmo inest hēt cām necessariā: ergo est eiꝰ passio. pōt ergo passio ineē pluribꝰ ꝑmo alicuiꝰ spēi hñtis plura supposita. ¶ Itē q̄ro aut passio inest pluribꝰ suppositis ꝑmo aut cōi p̄rio. si pluribus suppositis hēo ꝓpositū. si cōi p̄rio: q̄ro de illo cōi. illud inest pluribꝰ suppositis. aut ergo inest illis p̄rio: aut ꝑ aliqō aliud cōe. si per aliqō aliud cōe eēt ꝓcessus in īfinitū. Si pluribꝰ suppositis īsit p̄rio: eadē rōne stādū fuit i p̄rio. Passio ergo ul'is pōt inesse pluribꝰ suppositis p̄rio. ¶ Hic dī ꝙ passio inest pluribꝰ suppositis nō p̄rio sed per aliō cōe: ut per spēm: ut risibile inest sorti: p̄rio tñ hoī. Sȝ spēs inest pluribꝰ illis suppositis p̄rio. Silr̄ genus inest pluribꝰ spēbꝰ p̄rio: qꝛ ibi est statꝰ ⁊ non est rō eadē q̄re statꝰ nō fuit in p̄rio. ¶ Cōtra illō ꝑ eādē nāȝ ꝯsegtur spēs sua supposita ꝓp̄a ⁊ ēt passio illa eadē. si gº spēs p̄rio īsit diuersis suppositis. passio p̄rio pōt inesse eisdē: qꝛ ꝑ eādē cāȝ ¶ Ad oppositū ē Arꝭ. dicit eniȝ ꝙ scd̄us error ē qñ aliqō cōe est inoiatū hñs multa supposita ⁊ credit̃ ꝙ illa passio p̄rio insit illis suppositis.

Ad qōnē dī ꝙ passio pōt nō ineē idiuiduis p̄rio. huiꝰ rō est qꝛ passio ꝯsegtur naturā spēi ꝭm se: qꝛ a nā spēi ꝭm se egredit̃ illa. Sed nature spēi accidit multiplicari per m̄lta eiꝰ diuersa idiuidua. idiuidua eni per ꝗtitatē multiplicant̃ ⁊ alias ꝯditiones māles: sed nature spēi accidūt ꝯditiones māles iō multitudo idiuiduoꝝ accidit nature spēi. passio ergo ꝯsequēs naturā spēi per accñs ꝯsequit̃ multa p̄rio idiuidua: qꝛ naturā spēi p̄rimo ꝯsequtur cui accidit multitudo. ⁊ iō suppositis nō inest p̄rimo. ¶ Intelligēdū tñ est ꝙ aliter ꝯsequit̃ passio plura supposita. spēs ⁊ genus suas spēs ul' spēs sua supposita. passio eni nō ꝯsequit̃ sua supposita. sed p̄rimo naturā spēi tanꝗ̄ cāusam a specie. Sed genꝰ nō ꝯsegtur suas spēs tanꝗ̄ cātū a spēbꝰ: sed tanꝗ̄ specierū cā: qꝛ ex genē ⁊ differētia causat̃ ⁊ fit spēs. iō genꝰ pōt per eūdem modū ꝯseq diuersas spēs: qꝛ ꝭm illud qō est cā diuersarū specierū. Passio tñ nō segtur p̄rimo plura idiuidua: qꝛ ab ididuis nō causat̃ ut plura sunt. sed a nā spēi (que ididuis multiplicat̃) pº causat̃ passio ⁊ iō nō segt̃ ididua nisi ꝑ accñs

Ad rõnes ad pmam dr sicut ultimo dicebat q generatio non cõsequitur primo ulr abstractũ a singularibus: q: per Ar. gnationes et opationes sunt circa singularia. sed gnatio pmo cõseqtur singulare pseqtur enim nãm in hoc et in illo. Sed cõseq nãm in hoc põt eẽ duplr. Uno mõ q cõsequat nãm in hoc inquãtũ hoc est: et isto mõ generatio nõ cõseqtur nãm in hoc: q: si cõsequeretur nãm in hoc inqtum hoc: nõ psequeret nãm in illo: q: illud nõ est hoc. ergo gnatio nõ cõsequitur nãm in hoc inquãtũ hoc ita q hecceitas sit causa positiua. Alio mõ dr cõseq nãm in hoc: ita q hecceitas sit causa sine qua nõ: et nõ causa positiua. et isto mõ gnatio pmo cõseqtur naturã hoc. hoc est cõseqtur nãm que nõ est sine hoc. et silr cõseqtur nãm in illo: ita q nõ sine illo: et utrãq pmo. Uñ per Ar. gen9 pmo põt inee diuersis spẽbus. ita gnatio pmo põt inee diuersis indiuiduis nõ tñ inquãtũ distincta sũt ypostatice. sed pro eo q gnatio cõseqtur primo nãm que est in hoc et que est in illo: et ita generatio quodãmõ est ulis nõ simplr: q: non ut est ulr abstractũ. q: ulr abstractũ sic nõ cõcipit in quãtũ hoc positiue nec sub hoc: sed ita q hecceitas sit causa sine qua nõ. sed nãe tãtã inest pmo gnatio ptingẽter nõ inquãtũ hoc nec inqtum illud iõ Em qd est ulis non tñ ptingit sine hecceitate et iõ singularis est simplr. Exẽplum pueniẽs ad hoc est de visu per Ar. in fine secũdi hui9. Sẽsus quodãmõ est ulis: ut visus respectu coloris. non simplr ut certũ est: qa sic sensus eẽt intellect9. sed est ulis eo mõ quo dictum est. ¶ Tu dices ergo est ponẽ mediuz inter ulr et singulare. ¶ Dr q nõ seqtur. Sed trñ q sit ponẽ mediũ inter ulr et singulare. silr qõ pcipit inqtũ hoc. sed inter simplr ulr et simplr singulare: nõ est mediũ. natura enim que in h pmo generat: nõ est simplr ulis: sed est simplr singularis. est tñ ulis Em qd q: nõ cõcipit inqtũ hoc positiue. ¶ Ad rõnes ptra hoc. Ad primã Iã patet q gnatio nõ est alicui9 pmo cois sed est singlis: sed nõ quocũq mõ est ipm singulare sed sicut dictũ est. ¶ Ad aliud dr q generatio nõ est hui9 inqtũ hoc nec illi9 inqtũ illud. Sz est cuiusdã nãe in hoc et in illo. et ideo quodãmõ est ipsius ulis sed nõ simplr ulis sz est cuiusdã nãe que nõ est sine hoc. natura enĩz spẽi nõ generat sine qlitate et quãtitate non tñ generat. ut quãta est nec qlis. ita q dicat cãm positiuã. ¶ Ad aliud pncipale dr q lz accidẽs cõe psequat indiuiduũ primo. nõ tñ est propria passio eius. ¶ Ad pbationẽ ptra: dr q hẽt cãm in sbo rõne cuius magis inest vni q alteri. Sz illa causa nõ est intrinseca nãe spẽi. sed ex aliquo addito nãe spẽi: ut ex cõplexione uel aliis pditionib9 mãlibus que pmo cõsequunt indiuiduũ. et ideo accñs cõe nõ est passio. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad rõnẽ cõtra hoc dr q natura spẽi inest plurib9 indiuiduis Em se. passio nõ inest indiuiduis Em se sed Em nãm spẽi et iõ nego hãc pñtiã. spẽs et passio insunt suppositis per eãdẽ formam ergo eque pmo: q: forma per quã spẽs inest indiuiduis est intrinseca speciei. Sed forma per quã passio inest suppositis nõ est intrinseca passioni: sed addit sibi: sicut natura spẽi nõ est intrinseca passioni sed est res sibi addita quia res alterius generis. Qõ. xxxvii.

q Ueritur An cognoscẽs vnum quẽq triãgulum cognoscat triãgulũ simpliciter. q sic videt. cognoscẽs pclonem in demõstratione cognoscit simplr. sed cognoscẽs vnũquẽq triangulũ cognoscit pclõnẽ in demõstratione. ergo cognoscẽs vnũquẽq triãgulũ cognoscit simpliciter. pbo minorẽ. Cõclo in demratione est illa in qua pdicat passio ulis de sbo sicut est in pposito. ¶ Huic dr q minor est falsa. sed hec ẽ pclo in demratiõe. Ois triãgulus hẽt tres et c. ois eni distribuit p suppositis inqtũ pticipant nãz cois. Sz vnusqsq distribuit p suppositis ut nũerata sũt. sz nũeratio accidit ut vnũ ẽ distinctũ ptra alterũ nãe spẽi de q pse scit passio. et iõ q cognoscit vnũquẽq triãgulũ nõ cognoscit nisi Ez accñs. et iõ hec nõ ẽ pclo i demratiõe. Sz illa ẽ pclo: ois triãgulus et c. q: de suppositis in qtũ icludũt nãm spẽi scit passio. ¶ ptra illud: h signũ ois: distribuit tmũ i sua supposita. Silr h signũ vnũqdq et nihil inouat circa tmũ cũ sint dictiões officiabiles. g9 eodẽ mõ ẽ vna pclo in demratiõe sicut alia. ¶ Itẽ si vnusqsq distribuat pdicatũ p suppositis ut nũerata sũt et distincta tũc hec eẽt plures. vnusqsq triãgulus et c. q: tc p9 plurib9 attribuit pdicatũ. ¶ Itẽ Ar. dicit. Scire aũt opinamur vnũqdq. g9 vnũqdq nõ distribuit p suppositis ut nũerata sũt et distincta q: ut sic res nõ scit et tc lrã Ar. eẽt falsa. ¶ Itẽ si sic tunc hic esset petitio principii. vnusquisq

homo currit. ergo iste hō currit: qꝛ in añtecedēte sit distributio pro illo sub ꝓpria rōne ⁊ eodem mō accipit in ɔñte. ¶ Itē cōtra aliud dictum. ostēdo ꝙ oīs nō distribuit pro suppositis ut cō ueniūt in nā spēi: qꝛ si sic hec eēt uera: oīs hō est spēs. ¶ Itē hec eēt falsa. oīs hō est alb⁹. qꝛ sensus eēt oīs hō inquātū hō est albus. sed hoc est falsum ergo ⁊c. qꝛ dña est inter accñs cōe ⁊ accidēs ꝓpriū in hoc ꝙ accñs ꝓpriū primo inest spēi: cōe primo inest indiuiduo. ¶ Itē hec esset falsa. oīs hō est indiuiduū. cū tñ quelibet singularis sit uera. ¶ Item ad principale. qui cognoscit oēm triangulū cognoscit simplr̄ per Arꝫ. sed qui cognoscit vnūquēqꝫ triāgulū. cognoscit oēm triāgulū simplr̄. ergo ⁊c. Huic dicit ꝙ minor est falsa. ¶ Cōtra. seqtur tu cognoscis vnūquēqꝫ triāgulū. ergo oēm. qꝛ oppositū ɔseqūtis infert oppositū añtis. Seqtur enim. nō cognoscis oēm triāgulū ergo aliquē triāgulū nō cognoscis ⁊ hoc est oppositum añtis. ¶ Ad oppositū ē Arꝫ. dicēs ꝙ si aliqs mōstret vnūquēqꝫ triāgulū mōstratione vna aut altera ꝙ duos rectos habet: non cognoscit triāgulū ꝙ duos rectos habet nisi sophistico modo.

Ad qōnē dī ꝙ qui cognoscit vnūquēqꝫ triāgulū nō cognoscit triangulū simplr̄ sed sophistico modo. sicut dicit Arꝫ. ⁊ hui⁹ rō est qꝛ qōlibet inferius addit aliqd supra supius ꝙ extraneat supiori ut spēs super genus addit dñam que generi extraneat. Silr̄ indiuiduum supra spēm addit ɔditiones mātes que nature spēi extraneant. qꝛ indiuidua multiplicant per istas cōditiones mātes. quia multiplicatio est ex pte māe. Sed multiplicatio accidit nāe spēi. ergo cōditiones mātes nature spēi accidūt. ¶ Aliud intelligēdū est: ꝙ hꝫ signū oīs: distribuit terminū in suppositis: fm ꝙ supposita includūt nām spēi: ⁊ hoc signum: vnusqsqꝫ: distribuit pro suppositis inquātū includūt aliqd extraneū nāe spēi. Ex hoc arguo. passio perse scit de natura spēi. sed vnusqsqꝫ distribuit pro suppositis. nō ut includūt nām speciei. ergo de vno quoqꝫ triāgulo nō scit hec passio hēre tres ɔse sed per accñs ⁊ sophistico mō: qꝛ vnusqsqꝫ distribuit pro suppositis ut addūt cōditiones mātes. que nāe spēi extraneantur. ¶ Propter rōnes intelligēdū est ꝙ duplex est abstractio. vna est a materia ⁊ suppositis: sicut hō abstrahit ab illo hoīe ⁊ ab isto ⁊ a materia ut ab hoīe albo ⁊ ab hoīe nigro. Vñ albū ⁊ nigrū prius sequunt subm in rōne ɔditionū mātiū. Alia est abstractio a suppositis sed nō a materia: sicut hō alb⁹ abstrahit a suppositis ut ab illo hoīe ⁊ ab isto. sed nō a materia: qꝛ albū cōsequtur passiones mātes sbī. Duplici isti abstractioni corrñdet duplex signū distributiuum: qꝛ termino cōi abstracto a suppositis ⁊ a materia corrñdet hoc signū oīs. qꝛ hoc signū oīs distribuit terminū in supposita que sunt hoc aliqd: ⁊ hoc est ut includūt nām spēi. Sed hoc signum vnusqsqꝫ: corrñdet termino cōi abstracto a suppositis: sed nō a materia: qꝛ distribuit pro ipsis ut sunt silonon ⁊ nō hoc aliqd. ¶ Ideo intelligēdū ꝙ lꝫ hoc signū vnusqsqꝫ: distribuat ꝓ suppositis ut māta sunt per cōditiones mātes: uerūtñ sub aliq̄ cōitate sub qua distribuit oīs. qa oīs distribuit pro suppositis ut ɔueniūt in natura spēi. Sed vnusqsqꝫ ut nāe spēi extraneatur. Sꝫ tñ ut ɔueniūt ī aliquo alio cōi māli abstracto solū a suppositis ⁊ nō a materia ⁊ sic ponit ꝙ quelibet ꝓpositio uīis est vna ubi ponit hoc signū oīs. ⁊ ubi hoc signū vnusqsqꝫ. Ex istis sequēs est ꝙ hoc signū oīs: solū addēdū est subo ꝓpositionū in qb⁹ pdicata eēntialr̄ insunt sbo: ut oīs hō est aīal. Sꝫ hoc signū vnusqsqꝫ: addēdū est in pdicationib⁹ accñtalib⁹ ut vnusqsqꝫ hō est albus. Et rō hui⁹ est: qꝛ pdicata eēntialia primo insunt nāe spēi ⁊ nō indiuiduis. ⁊ pdicata accñtalia primo insunt indiuiduis ⁊ non inquātū includūt naturā speciei: ⁊ hoc loquēdo de accidentibus communibus.

Ad primā rōnē dī sicut dicebat ¶ Ad primū cōtra: patet in positione ꝙ hoc signū vnusquisqꝫ nō distribuit pro suppositis ut includūt nām spēi: ⁊ iō nō pōt hec: vnusqsqꝫ triāgulus ⁊c. esse pclo in demōstratione vñ nō sufficit ꝙ sbm accipiat respectu passionis sub quocunqꝫ mō ad hoc ꝙ fiat pclo demōstrationis: Sed si debeat accipi sb signo uli sub hoc signo oīs accipitur ¶ Ad aliud dī ꝙ Arꝫ extēdit hoc signū vnūquodqꝫ ad hꝫ signuꝫ oīs. vñ utit eo pro hꝫ signo oīs. ¶ Vñ sciēdū est: ꝙ lꝫ oīs debeat distribuere sbm in cōparatione ad pdicatū essentiale. Silr̄ hoc signū vnusqsqꝫ in cōparatione ad pdicatū accñtale. qñqꝫ tñ abutit ⁊ ɔtra. ¶ Ad aliud. ꝙ nō est petitio principij: lꝫ vnusqsqꝫ distribuat ꝓ suppositis sub ɔditionib⁹ mālib⁹: qꝛ nō distri-

buit ꝑ illis absolute ⁊ sꝫ ꝓpriis rõnibꝰ: sed ut ꝯueniũt in aliquo cõi abstracto a suppositis lꝫ nõ a mã. Jõ hic nõ est petitio: oĩs hõ ẽ albꝰ. gͦ iste: q: nõ ꝓcedit ab eodẽ supposito ꝓpõnis sꝫ ꝓpᵃ rõne accepto: ad illud idẽ. ¶ Ad aliud de vnitate ꝓpõnis dr̄ ꝑ idẽ: ꝙ nõ fit distributio ꝑ suppositis cõplete sꝫ rõnibꝰ ꝓpriis ꝑ h̄ signuꝫ vnusq̄sqꜫ: sꝫ ut ꝯueniũt i aliquo cõi eo mõ quo est dictũ. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ nõ seq̄t hãc eẽ uerã: oĩs hõ ẽ spẽs: q: spẽs ꝑ accñs p̄dicat̄ de hoĩe ⁊ nõ ꝑ se iõ spẽs nõ ꝯuenit suppositis hoĩs inquã tũ icludũt nãm hoĩs. ⁊ iõ hec ẽ uera. sed q: hr̄e tres ꝑ se p̄dicat̄ de triãgulo: iõ hec est uera: oĩs triãgulus hẽt tres ⁊c̄. p̄dicatũ eni inest supposi tis ut icludũt nãm triãguli. ¶ Ad aliõ: ꝙ ille rõ nes ꝓbãt ꝙ hec nõ sit pͦ uera siue ꝑ se: oĩs hõ ẽ albꝰ: q: põt eẽ uera ꝑ accñs. uel põt dici ꝙ nõ se quit illas eẽ ipossibiles q: abutit̄ h̄ signo oĩs: ⁊ tales ꝯcedimꝰ. ¶ Ad aliud ꝑ idẽ. ¶ Ad aliõ sic dicebat̄. ¶ Ad rõnẽ ꝯtra h̄: ꝙ hec ꝯñtia nõ ua let. tu cognoscis vnũquẽqꜫ triãgulũ ergo oẽꝫ. silr̄ nec ex opposito seq̄t oppositũ nõ cognoscis oẽꝫ. ergo aliquẽ nõ cognoscis. Uel nõ oĩs triã gulus: ergo aliq̄s triãgulus nõ: q: hec. aliquis triãgulus nõ hẽt tres. opponit̄ huic. vnusq̄sqꜫ triãgulus ⁊c̄. ¶ Circa qõ sciẽdũ est ꝙ h̄ signuꝫ aliq̄s: equoce sumit̄ ꝭm ꝙ hec aliq̄s triãgulus nõ hẽt tres: ꝯ̄dicit huic. oĩs triãgulus hẽt tres ⁊ huic: vnusq̄sqꜫ triãgulus ⁊c̄. q: aliq̄s ꝑticulat ad oppositũ duplr̄. Uno mõ ad suppositũ qõ ẽ h̄ aliq̄d: isto mõ hec aliq̄s triãgulus nõ ⁊c̄. ꝯ̄di cit huic: oĩs triãgulus ⁊c̄. Alio mõ ꝑticulat ad suppositũ qõ ẽ silr̄ totũ: ꝙ A℞. uocat silonon. isto mõ ꝯ̄dicit huic qõ ẽ vnusq̄sqꜫ ⁊c̄. ¶ Tũc ad formã dr̄ ꝙ hec: aliq̄s triãgulus non hẽt ⁊c̄. ut cõtradicit huic: vnusq̄sqꜫ triãgulus ⁊c̄. nõ seq̄tur ad hanc nõ oĩs triãgulus ⁊c̄ Qõ. xxxviij.

q Ueritur An signũ ul'e distribuat t̄minũ sꝫ ꝓpᵃ rõne suppositoꝝ aut sꝫ rõne t̄mini cõis. ꝙ sꝫ rõne ꝓpᵃ suppositoꝝ videt̄ ꝑ A℞. q cognouit vnũquẽqꜫ triãgulũ nõ cognouit simplr̄: sed ꝭm accñs. sꝫ si h̄ signũ vnusq̄sqꜫ distribueret ꝑ suppositis sꝫ rõne cõis: tũc cognoscẽs vnũquẽ qꜫ triãgulũ cognosceret simplr̄: q: tũc triãgulus cognoscit̄ hr̄e tres simplr̄. qñ hr̄e tres cogno scit̄. de suppositis triãguli inq̃tũ ꝯueniũt i nã triãguli: ergo signũ distribuit t̄inũ sꝫ ꝓpᵃ rõne suppositoꝝ. ¶ Jtẽ scia passionis de sꝫo dr̄ scia simplr̄: Sed scia simplr̄ ẽ qñ hẽt scia sꝫ ꝓpᵃ rõ ne: h̄ signũ ergo oĩs: distribuit t̄inũ sꝫ ꝓpᵃ rõe ⁊ nõ i ul'i: q: scire i ul'i ẽ scire ꝭm q̃d. cũ ergo hr̄e ret tres simplr̄ sciat̄ de triãgulo oĩ. ergo scit̄ de triãgulo sꝫ ꝓpᵃ rõne: h̄ signũ. ergo oĩs: distri buit ꝑ suppositis sꝫ ꝓpᵃ rõe suppositoꝝ. ¶ Jtẽ signũ reducit t̄minũ ad actũ ꝓ eis que fuerũt i t̄mino potẽtialr̄. Sꝫ supposita sꝫ ꝓpᵃ rõne fue rũt potẽtialr̄ i t̄mio cõi. ergo signũ distribuit ter minũ ꝑ suppositis sꝫ ꝓpriis rõnibꝰ. ¶ Jtẽ qõ actualr̄ seq̄t ad alterũ: actualr̄ i illo icludit̄. sed singulare actualr̄ seq̄t ad ul'e. seq̄t eniꝫ. oĩs hõ currit. ergo iste: ergo singl're actualr̄ põit̄ i ul'i. signũ ergo ul'e distribuit t̄minũ i supposita sub ꝓpᵃ rõne. ꝓbo maiorẽ. si eniꝫ aliq̄d actualr̄ sit hõ: ⁊ tñ nõ actualr̄ icludit̄ sꝫ potẽtialr̄: ergo po sito vno põt alterũ nõ poni. ⁊ ꝑ ꝯñs ad vnũ nõ seq̄t alterũ. si ergo nõ actualr̄ icludit̄: nõ actua liter seq̄t: ergo ex opposito: si actualr̄ seq̄t: actu alit̄ icludit̄. ¶ Ad oppositũ si fuerit distributio ꝑ suppositis sꝫ ꝓpᵃ rõne suppositoꝝ. ꝓpositio ul'is eẽt plures: q: actualr̄ ⁊ sꝫ ꝓpᵃ rõne p̄dica tũ pluribꝰ attribuit̄. ¶ Dr̄ ꝙ ex h̄ nõ seq̄t ꝙ sint plures: q: uox ẽ vna. ¶ Cõtra. vnitas ⁊ plurali tas ꝑ se respiciũt itellectũ. si ergo in ꝓpõne ul'i sint plures itellectꝰ ꝓprij ⁊ sꝫ ꝓpᵃ rõne: ꝓposi tio erit plures. Si tu dicis ꝙ lꝫ plr̄alitas ⁊ vni tas hẽant ꝑ se referri ad itellectũ: tñ uox ẽ illõ si ne quo nõ est pluralitas siue vnitas. Uox enim vna ẽ illud sine quo ꝓpõ nõ est vna: ⁊ sine pluri bꝰ uocibꝰ: nõ ẽ ꝓpõ plures. ¶ Cõtra A℞ lo quẽs de pluralitate ꝓpõnũ in uoce: nõ distin guit iter multitudinẽ ⁊ pluralitatẽ uocũ. Cũ er go hec ul'is ꝓpõ sit multiplex: sic oportet te cõ cedẽ: si fiat distributio ꝑ suppositis sꝫ ꝓpᵃ rõe suppositoꝝ ut accipit̄ sꝫ vnitate uocis. ergo q̃li bet ꝓpõ ul'is eẽt plures pluralitate in uoce. er go oportet ꝯcedẽ ꝙ q̃libet ꝓpõ sit multiplex si ue plures: uel oportet ꝯcedẽ ꝙ nõ fiat distribu tio ꝑ suppositis sꝫ ꝓpᵃ rõne suppositoꝝ. ¶ Jtẽ si sic tũc cognito p̄ncipio demr̄ationis cogno scit̄ demr̄atio in actu ⁊ sꝫ ꝓpᵃ rõne: qõ est ꝯtra A℞ in huiꝰ p̄mi p̄ncipio: anteqꜫ aliq̄d sit indu cẽ. ꝯñtia patet: q: in ꝯcl'one scit̄ p̄dicatũ de sꝫo sꝫ ꝓpᵃ rõe. si ergo i p̄ncipio demr̄atiõis fiat di stributio ꝑ suppositis sꝫ ꝓpᵃ rõe: tũc eodẽ mõ scit̄ ꝯcl'o i p̄ncipio suo ⁊ i se: q: utrobiqꜫ sꝫ ꝓpᵃ rõne. ¶ Jtẽ si fiat distributio sub ꝓpᵃ rõne sup positoꝝ. tũc emptimema erit syllogismꝰ uel nõ erit ꝯñtia: quoꝝ utrũqꜫ est icõueniẽs. gͦ ⁊ añs. ꝓbatio ꝯñtie. ex ul'i isert̄ sua singularis. q̃ro er go aut ẽ ꝯñtia aut nõ: si sic: ⁊ in ul'i fit distribu tio ꝑ singli sub ꝓpᵃ rõe. ergo singulare seq̄t ex

uſi ex eo ꝙ hec ſunt: ſeqꝛ ergo ſyllogiſtice. ergo ſi fiat diſtributio ꝓ ſuppoſitis ſb ꝓpa rōne tūc aut nō erit ꝯñtia. aut ſi ſit talis ꝯñtia erit ſyllogiſmus: ⁊ ita emptimema erit ſyllogiſmus.

**Ad q̄ōnē** dꝛ ꝙ ſignū uľe diſtribuit terminū nō ſb ꝓpa rōne ſuppoſitoꝝ. ſed ſb rōne ťmini cōis. Huiꝰ rō ē ꝑus tacta: qꝛ ſi fieret diſtributio ꝓ ſuppoſitis ſb ꝓpꝛia rōne: q̄libet ꝓpō ulis eēt plures ⁊ ꝑ ꝯñs nō ſyllogiſmꝰ. ⁊ tūc ꝑiret ſyllogiſmꝰ ⁊ etiā ꝯdictio in uľibꝰ qđ ē icōueniēs. ⁋ Intelligēdū tñ eſt ꝓpꝛ rōnes ꝙ illa tria ſe hñt ſm ordinē. Priꝰ eniʒ eſt potētia illiꝰ ſingľris in ťmino cōi nō diſtributo. Scđo ē actꝰ ſingľris i ťmino cōi diſtributo. Iſte tñ actꝰ icōpletꝰ ē. Tertio ē actꝰ ſingľris ꝓpꝛiꝰ ſʒ ꝙ ſb ꝓpa rōne accipiť. potētia ꝑmo ē pura potētia: actꝰ ꝓpꝛiꝰ ſingľris ē purꝰ actꝰ. Sʒ ſingulare i cōi diſtributo eſt icōpletꝰ: ⁊ eſt actꝰ ⁊ potētia reſpectu diuerſoꝝ. eſt eni actꝰ reſpectu potētie ſingularis i ťmino nō diſtributo ⁊ ꝑ diſtributionē reduciť ad actū. ⁊ iſte actꝰ ē ſimpľr potētia reſpectu actꝰ ꝓpꝛij ſb ꝓpa rōne: Sicut patet: ſi diciť ōis hō currit: nō iportať illa ſortes currit ꝑ hāc niſi i potētia ⁊ ṽtute: ſed in illa: ſortes currit: ſortes accipitur ſub ꝓpꝛia ratione.

**Ad p̄mā** rōnē dꝛ ꝙ cognoſcēs vnūquēq; triāgulū hēre tres: nō cognoſcit triāgulū ſimpľr. ⁊ huiꝰ cauſa nō ē ſicut rō ꝓcedit ꝓpꝛ h̄ ꝙ i illa: vnuſqſq; triāgulus ⁊c̄. diſtribuiť triāgulus i ſuppoſitis ꝓciſe ſb ꝓpa rōne ſuppoſitoꝝ. Sʒ cauſa ꝑus dicta ē iō nō cognoſcēs vnūquēq; triāgulū ⁊c̄. cognoſcit ipm ſm accn̄s: qꝛ h̄ ſignuʒ vnuſqſq;: diſtribuit ťminū i ſuppoſita ut ꝯueniūt i aliquo cōi: nō in cōi qđ ē nā ſpēi qđ abſtrahiť a ſuppoſitis ⁊ a cōditiōibꝰ m̄alibꝰ: ſʒ ut ꝯueniūt i aliquo cōi m̄ali abſtracto a ſuppoſitis: ſʒ nō a m̄a ſic patet i ꝓcedēti q̄ōne. Et qꝛ iſte ꝯditiones m̄ales ex̄ncātur nāe ſpēi: iō cognoſcēs vnūquēq; triāgulum cognoſcit triāgulū ſophiſtico mō ⁊ ſm accidēs. ⁋ Ad aliud dꝛ ꝙ paſſio ſciť de ſbo ſub ꝓpa rōe ſicut rō ꝯcludit. Sʒ nō ſeqꝛ paſſio ſciť ſb ꝓpꝛia rōne de ſbo: ergo ſciť de ſbo ſb ꝓpꝛia rōne ſuppoſitoꝝ: ſʒ ſciť ſb ꝓpa rōne ſbi ⁊ ſic ſcire paſſionē de ſuppoſitis nō ē ſcire i uľi qđ Ariſ. uocat ſm qđ: qꝛ de ſingľibꝰ ſm ꝙ ſingularia ſunt: nō pōt aliqđ ſciri niſi ſʒ accn̄s: ⁊ iō de hijs nō ſciť paſſio ut icludūt nām ſpēi. ⁋ Ad aliud ꝙ ſignū reducit ťminū ad actū ꝓ ſuppoſitis ad que ſiūt in potētia. ſʒ nō ad actū cōpletū: qꝛ ſic eēt plures: ſʒ ad actū icōpletū cū quo actu icōpleto ſtat potētia ad ſingľare ſb ꝓpa rōne. ⁊ iō ſignū nō diſtribuit ťminū ꝓ ſuppoſitis ſb ꝓpa rōne ut dictū ē i poſitiōe. ⁋ Ad aliđ. ꝙ hec ꝯñtia nō ualet: ſingulare actu ſeqꝛ ad uľe. igiť i uľi i actu icludiť: loquēdo de actu cōpleto ſingľaris: loquēdo tñ de actu icōpleto i ipſo icludiť. rō iteremptionis ꝯñtie ē qꝛ ꝯñtia emptimematica nō ſeqꝛ gr̄a ſignificatiōis. tūc eni eēt ꝯñtia ſyllogiſtica: qꝛ ſeqtur ꝯclō eo ꝙ hec ſūt. Sʒ iſta tenet gr̄a rei. ⁊ iō lʒ ſingulare ſequať actu ad uľe: qꝛ tñ nō rōne ſignificatiōis cōplete ſʒ rōne rei: iō nō oportet ꝙ actu cōpleto ponať ſingulare ⁊ i ſignificatione ulis: ſʒ icōplete ⁊ i ṽtute. ⁋ Et ad ꝓbationē ꝯñtie: dꝛ ꝙ oppoſitū nō ſeqꝛ: qꝛ ſtat ſiľ ꝙ actu ſeqtur: ⁊ actu nō cōpleto ponať: ſʒ potētia ⁊ ṽtute ſi illa potētia nō ē ad oppoſita. ⁊ iō rōe rei ſemꝑ ad uľeʒ ſeqꝛ ſingľre emptimematice. Nō. xxxix.

q **Veritur** An ſequať: h̄ ieſt ꝑſe: igr̄ de neceſſitate: quā ꝯñtiā facit Ariſ. ꝙ nō videť. Supficies ꝑſe ē alba: ⁊ tñ nō ſeqꝛ igiť de neceſſitate ē alba: qꝛ ꝯñs ē falſuʒ ⁊ an̄s uerū. an̄s patet: qꝛ ſupficies ē alba: aut igiť ꝑſe aut ꝑ additū. Si ꝑſe habeť ꝓpoſitū. Si ꝑ additū. adhuc illud additū denoiat ſupficiē. q̄ro tūc aut igiť ꝑſe aut per additū. Si ꝑ additū ꝓceſſus erit in ifinitū. Si ꝑſe eadē rōne ſtādū fuit i ꝑmo. ⁋ Itē h̄ falſum ꝯtingēs ꝑſe ē falſuʒ: qꝛ ꝓdicatū cadit i diffinitione ſbi: ⁊ tñ nō ē de neceſſitate falſuʒ. igiť ⁊c̄. ꝓbatio falſitatis ꝯñtis. Si h̄ falſuʒ ꝯtingēs de neceſſitate ē falſū: igiť de neceſſitate ē nō uez. igiť de neceſſitate nō ē uerū. a ťmino ifinito ad negatiū ⁊ ulteriꝰ. igiť nō pōt eē uerū: qꝛ iſta equalēt. ⁊ ulteriꝰ ſeqꝛ. igiť ē ipoſſibile. igiť a ꝑ°ſi h̄ falſuʒ ꝯtingēs de neceſſitate ē falſuʒ: igiť h̄ falſuʒ ꝯtingēs ē ipoſſibile. ꝯñs falſuʒ. igiť an̄s. ⁋ Itē hec ē ꝑſe: ſortes ē mortalis ſiue corruptibilis: nō tñ ē neceſſaria. igiť nō ſeqꝛ h̄ ieſt ꝑſe. igiť h̄ de neceſſitate ieſt. ⁋ Hic dꝛ ꝙ ſeqꝛ ſortes eſt mortalis: igiť de neceſſitate ē mortalis: ⁊ ꝯñs uerū ē ſic an̄s. ⁋ Cōtra. ſi ſortes de neceſſitate ē mortalis ſiue corruptibilis: ſortes nō pōt eē nō mortalis: ⁊ ſi ſic nunq̄ morieť. ꝯñs ē falſuʒ. igiť ⁊ an̄s. Secūda ꝯñtia patet: qꝛ ex oppoſito ſeqꝛ oppoſitū: qꝛ ſi ſortes ſit mortuꝰ ſortes ꝓt nō eē mortalis: qꝛ qñ ē mortuꝰ nō ē mortalis: ⁊ ſeqꝛ nō ē mortalis: igiť nō de neceſſitate ē mortalis: igiť pōt nō eē ⁊c̄. ⁋ Itē iſta: ſortes de neceſſitate ē mortalis ponit oppoſita. igiť nō ē uera ſʒ ipoſſibilis. an̄s patet. qꝛ neceſſariū ponit nō poſſe nō eē. ⁊ mortale ponit poſſe nō eē: ⁊ iſta opponunť. ⁋ Itē ſe

qñit: sortes de necessitate ē mortalis: igit de ne-
cessitate ē. ꝯñs ē falsuȝ: g° ꝛ añs. ꝯñtia patet: qꝛ
accñs reale alicui ineē sđm ꝓsupponit eē. morta
le ē accñs reale. ¶ Ad pmā illaꝝ rōnū dꝛ ꝙ hec
sortes de necessitate ē mortalis: nō ponit oppo
sita: qꝛ hec ē necessitas diminuta. necessitas eni
respectu mori ē necessitas diminuta. ꝛ iō illa ne
cessitas nō ponit nō posse nō eē. ¶ Cōtra illud.
siue illud sit uerū uel nō nihil ad rōnē: qꝛ ꝯces-
sa ē hec ꝯñtia. sortes pse ē mortalis. igit de ne-
cessitate ē mortalis. ꝛ Arꝭ itelligit illā ꝓpōnē
q̄ pse isūt de necessitate isūt de necessitate abso-
luta. cū igit hec sit pse: sortes ē mortalis (ut cō
cessuȝ est) igit hec erit necessaria pse absolute.
¶ Itē. ꝙ hic nō sit necessitas diminuta videt:
qꝛ modus necessitatis ē modus cōpōnis ꝛ nō
extremi. igit nō ē immediata dispō extremi nec
ecōtra. igit ab extremo nō diminuit nec ecōtra
qꝛ eni mortuū nō ē detmiatio imediata hoīs sic
dicēdo hō ē mortu⁹: mortuū eniȝ diminuit ab
hoīe. sequit igit ꝙ si hic sit necessitas absoluta.
igit de necessitate ē mortais sic in alijs. ¶ Itē si
ꝓpō diceret necessaria diminute pp extremuȝ
additū: tūc hec eēt necessaria: sortes de necessi-
tate currit: qꝛ qñ currit de necessitate currit. uel
saltē hec ē uera: sortes de necessitate ē: qꝛ sic mor
tale hoīeȝ ꝯseqt necessario dū existit: ita eē ꝯseqt
hoīeȝ necessario dū existit. Videt igit ꝙ hec nō
sit necessaria necessitate diminuta: sortes ē mor
talis. ¶ Itē ꝙ hec sit ipossibilis videt: qꝛ ponit
opposita: qꝛ necessitas i h̄ a ꝯtingētia distiguit,
ꝙ ꝓpō ꝯtigēs ē q̄ cū sit uera pōt tñ eē falsa. igit
si ꝓpō sit necessaria ē semp uera ita ꝙ p nullo i
stāti uel tpe pōt eē falsa. igit si sortes de necessi-
tate ē mortalis: sortes semp ē mortalis ꝛ nō pt
nō eē mortalis. Sȝ si sit mortalis pōt nō eē: igit
adhuc ponunt opposita. ¶ Alr dꝛ ad rōnem ꝙ
hec: sortes ē mortalis: nec ē pse nec necessaria: ꝛ
istātia est uana. ¶ Cōtra. ꝙ sit pse pōt ꝓbari tri
plicit: qꝛ qđ pse iest supiori pse iest iferiori (lȝ nō
pmo) mortale pse ꝛ pmo iest supiori ut aiali: igi
tur iest iferiori pse ut sorti. minor patet: qꝛ mor-
tale ē qđdā accñs ihērēs huic ꝛ illi. Sȝ nō hu-
ic pmo nec illi pmo: qꝛ si huic pmo nō ieēt illi.
eadē rōne si ieēt illi pmo nō ieēt huic pmo. igit
pmo iest alicui cōi repto i illo ꝛ i h̄. h̄ nō pōt eē
nisi aial. igr aiali pmo iest mortale. ¶ Itē Arꝭ
i. x°. methaphisice dicit ꝙ corruptibile ꝛ icorru
ptibile sūt dr̄ie ꝑm subam. igit eadē rōne mor-
tale ꝛ imortale eēnt dr̄ie ꝑm subaȝ. Sȝ dr̄ie suba
les pse ꝑdicant de spēb⁹ ꝛ de ꝯtētis qb⁹ isūt, igr
mortale pse ꝑdicat de sorte. ¶ Itē illa ꝓpō ē p
se qñ i sbo ē cā ꝑdicati. Sȝ sortes hēt cām itrin
secā respectu mortalis. igit ꝛc. minor patet: qꝛ i
sorte ē mā ꝛ mā ē ꝑncipiū quo res pōt eē ꝛ non
eē. ¶ Itē ꝓpō ē necessaria qñ ꝑdicatū ꝯseqt cō
ceptū sbi necessario: accipio tūc sortē ut ē sil' to
tū ut ꝯcipit cū ꝯditiōib⁹ mālib⁹. Sȝ illa sūt cā
corruptibilitatis: qꝛ ut ꝑus hitū ē mā ē q̄ res pt
eē ꝛ nō eē. igit hec ē necessaria: sortes est morta
lis siue corruptibilis: qꝛ ut sortes ꝯcipit cuȝ cā
corruptiōis. ¶ Itē. ostēdo ꝙ hec sit necessaria:
qꝛ seqt: si sortes de necessitate est mortalis. igit
sortes de necessitate ē imortalis. ꝯñs ē necessa
riū. igit añs. ꝯñtia patet: qꝛ ꝯditiōalis ꝓsuppo
nit suū añs ꝛ qđ ꝓsupponit ponit. igit p hanc
ꝯditionalē ponit suū añs. ꝛ qđ ponit seqt. seqt
igit ꝙ ꝯñtia sit bona. ꝓbatio añtis. Una enim
ꝯditionalis accipit loco añtis q̄ uera ē. seqt eni
sortes de necessitate ē mortalis: igit nō pōt nō
eē mortalis. ꝛ ulteri⁹: igit semp ē mortalis. ꝛ ul
teri⁹: igit nunq̄ erit mortu⁹: igit de necessitate
ē imortalis. igit a pmo: si sortes de necessitate ē
mortalis: de necessitate ē imortalis. ¶ Itē hec ē
simplr pse ut ꝑus ꝓbatū ē. igr necessaria. ¶ Itē
hec ē pse: oīs hō ē aial: ꝛ tñ nō ē necessaria. añs
patet: qꝛ ꝑdicatū cadit i itellectu sbi. minor pa-
tet: qꝛ ex illa oīs hō ē aial: seqt illa: sortes ē aial:
ꝯñs ē ꝯtigēs. igit ꝛ añs: qꝛ ex necessario nō seq
tur ꝯtigēs: ꝙ hec sit ꝯtigēs sor. ē aial. patet: qa
sortes pōt eē ꝛ nō eē ut ē suppositū aialis: qꝛ sub
rōne singlris ē suppositū: ꝛ sb illa rōne pōt eē ꝛ
nō eē. igit sb rōne suppositi pōt eē ꝛ nō esse. igit
pōt nō hēre rōnē suppositi respectu aialis. ꝛ p
ꝯñs hec erit ꝯtigēs sortes ē aial: qꝛ aliqñ sortes
est suppositū aialis ꝛ aliqñ nō. ¶ Hic dꝛ ꝙ du
plex ē singlre: singlre qđ ē h̄ aliqd: ꝛ singlre qđ
ē silonō. singlre pmo mō nō ē corruptibile. aliđ
singlre ē corruptibile. Pmo mō sortes ē suppo
situ aialis: scđo mō nō. ¶ Cōtra qñcūq̄ aliqua
duo sūt ꝯiūcta i re necessario corrupto vno ne
cessariū ē aliđ corrūpi. Sȝ h̄ aliqd ꝛ sil' totū: in
re st necessario ꝯiūcta: qꝛ nō ē ponē nāȝ spēi exi
stē sic ponit Plato ꝑter singlia. igit corrupto si
lonō necessario corrūpit h̄ aliqd (lȝ p accñs) ꝛ
tūc ulteri° sb rōne q̄ h̄ aliqd ē sūptū. igit corrū-
pit sb rōe suppositi. ¶ Ad oppositū ē Arꝭ. ꝓ-
bat eni ꝙ demr̄atio ē ex ꝓprijs necessarijs: qꝛ ē
ex ꝓpōnib⁹ pse. ꝛ accipit hāc ꝓpōnē: q̄ pse isūt
de necessitate isūt. h̄ patet i demr̄atiōe: qꝛ ꝓpō
pse sic demr̄ator utit pse: aut ē ꝯclō demr̄atiōis
aut ꝑncipiū. Si ꝯclō seqt ꝙ sit necessaria: qꝛ qđ

scit ipossibile ē aliter se hr̄e: p diffinitionē ei⁹ qd̄ ē scire. ꝯclo scit p demr̄ationē. igit ⁊c̄. Silr: si ꝓpositio ꝑse sit ꝑncipiū demr̄atiōis: adhuc ē necessaria: qꝛ necessitas ꝯclonis nō ē nisi ex necessitate ꝑncipiorum. cū igit ꝯclo i demr̄atiōe sit necessaria: ꝑncipia erūt necessaria: qꝛ necessarium nō scit nisi ex necc̄ijs. seqt igr hec ē ꝑse. g⁰ necc̄ia: loq̄ndo de ꝑseitate q̄ ptiet ad demr̄ationē. Un̄ sciēdū ē ut s̄ dcm̄ ē: q ꝑseitas sumit duob⁹ modis. Uno mō ut ptiet ad demr̄ationē. Accipit ꝑseitas alio mō ita q ꝑdicatū insit sbo nō p mediū: sic ē hec ꝑse: supꝑficies ē alba. ⁊ ille hō ē quātus. Sȝ de talib⁹ nō ꝯsiderat demōstrator i suis demōstrationib⁹. ⁊ de talib⁹ nō hēt hec ꝓpō intelligi: que ꝑse insunt de necessitate insunt.

Ad primū argumētū patet per id qd̄ nūc ultio dictū ē i positione q illud exēplū nō ē ꝯ̄ itellectū A R̄. ¶ Ad secūdū dr̄ q hec ē uera: falsuȝ ꝯtingēs de necessitate ē falsuȝ. ¶ Ad ꝓbationē: ꝯcedo oēs ꝯn̄tias usqȝ ad hāc: falsuȝ ꝯtigēs nō pōt eē uerū: igit ē ipossibile: qꝛ i oīb⁹ ꝯn̄tijs ꝑdictis h̄ falsū ꝯtigēs accipit ut ꝑse suppositū falsi. ⁊ ita cōpat ad ꝑdicata ut qd̄ i oīb⁹ ꝯn̄tijs itermedijs. Sȝ cū isert igit falsuȝ ꝯtigēs ē ipossibile: accipit falsuȝ ꝯtingēs ac si accipet p moduȝ denoiantis ut q̄le: ⁊ ita iterptat qd̄ eē q̄le. Et ad ꝓbationē. dr̄ q hec ꝓpō: qd̄ nō pōt eē uer̄ ē ipossibile: distinguēda ē ex eo q li qd̄ pōt referre cōplexū siue icōplexū Si referat cōplexuȝ: sic est uera: qꝛ illud cōplexū q nō: nō pōt eē uerū ē ipossibile. Si referat i cōplexū utputa h̄: falsuȝ ꝯtigēs: qd̄ ē q̄litas cōplexi: sic itelligēdo ꝓpōnē falsa est. ⁊ iō nō ualet hec ꝯn̄tia: h̄ falsuȝ ꝯtigēs nō pōt eē uerū. igit h̄ falsuȝ ꝯtigēs ē ipossibile. ¶ Tu dices. hec ē diffinitio ipossibilis. Impossibile eni ē qd̄ nō pōt eē uerū. ¶ Dr̄ q hec nō ē diffinitio ipossibilis: sȝ ē diffinitio sbi siue signi. Un̄ iste ē sensus. illud cōplexū qd̄ nō pōt eē uer̄ ē ipossibile. ¶ Cōtra illō. hec ē uera: falsuȝ ꝯtigēs ē ꝯtigēter falsū qꝛ ꝑdicat idē de se. igit illa ē falsa: falsuȝ ꝯtigēs de necessitate ē falsuȝ: qꝛ ꝯtigēs nō ē necessariū ¶ Hic dr̄ q iste sil'stāt nec ꝑdicat idē de se: falsū ꝯtigēs ē ꝯtigēter falsuȝ. ¶ Cōtra. Cōpat qd̄ ad qd̄. ¶ Dr̄ q falsuȝ ꝯtingēter denoiat falsuȝ ꝯtingēs. ⁊ ad ip̄ȝ cōpat ut q̄le. qꝛ si ꝯtigēter significatū aduerbialr compat ad ꝯtigēs significatū noialr ut qd̄: hic eēt nugatio: iste est bn̄ bon⁹. ⁊ ulr ubi aduerbiū ⁊ nomē significātia idē cōiūgunt. Sȝ h̄ ē falsuȝ igit ⁊c̄. ¶ Ad aliud. q hec sortes ē mortalis nullo mō ē ꝑse: qꝛ mortale siue seqtur ꝓ apto nato mori siue pro potētia ad moriēdū: sp denoiat aliqd ptinēs ad defectum spēi. ⁊ iō nō ꝑdicat ꝑse de sorte nec de hoie eodē mō quo demr̄ator utit ꝑse. Silr: ꝑmo inest supposito sb rōe eē existē ⁊ nō nāe spēi: ⁊ iō nō iest ꝑse sic passio. passio eni nō sonat i defectū: qꝛ passio cātur a nā spēi. Sȝ defect⁹ qlibet ē rōe addīti nāe spēi. Silr passio ꝑmo inheret nāe spēi igr ⁊c̄. ¶ Intelligēdū tn̄ ē q hec: sortes de necessitate ē mortalis: distinguēda est (supponēdo q mortale accipiat ꝓ potētia ad moriēdū) ex h̄ q necessitas pōt dicē ieuitabilitatē: uel ex h̄ pōt dicē ꝑpetuā ꝟitatē. Prio mō: hec ē necessaria: sortes de necessitate ē mortalis: qꝛ sortes ieuitabilr morient. sic sol ieuitabilr oriet cras. Scd̄o mō hec ē falsa sic illa: sol sp oriet cras. ⁊ hui⁹ rō ē qꝛ hec ponit opposita: qꝛ si sortes de necessitate est mortalis: sortes semp ē mortalis: ⁊ si sic. igit sp ē. Silr: si sortes de necessitate ē mortalis: ē mortalis. ⁊ si ē mortalis. igit tūc pōt mori. ⁊ ita pōt nō eē aliquo tpe. Sȝ illa nō stāt sil': sortes ꝓ oī tpe ē ⁊ ꝓ aliq⁰ tpe pōt nō eē q̄tū ē ex mā. Silr si sortes de necessitate ē mortalis nō pōt nō eē: qꝛ qd̄ de necessitate ē i potētia an̄ actū ⁊ sp nunq̄ȝ pōt eē sb actu. ⁊ si est mortalis pōt nō eē. igit ponunt opposita. Si igit hec ē uera: sortes de necessitate ē mortalis: ꝫm q necessitas accipit ꝓ ieuitabilitate ꝓ aliquo tpe. Sȝ ꝫm q necessitas accipit ꝓ ꝑpetua ꝟitate: sic ē falsa icludēs opposita ⁊ icōpossibilia. ¶ Intelligēdū q si mortale denotet aptū natū mori sic ē hec uera: sortes de necessitate ē mortalis: qꝛ siue sit siue nō: apt⁹ nat⁹ ē mori. ⁊ h̄ patet ad rōnē q̄lit ē necessaria ⁊ q̄lit nō. ¶ Ad rōnes q̄ ꝓbāt q hec nō ē uera: sortes ⁊c̄. dicēdū ē ad ꝑmā negādo ꝯn̄tiā: sortes de necessitate ē mortalis. igr nō ꝑt nō eē mortalis. simplr loquēdo ꝫȝ q an̄s ꝯseqt eē uer̄. qꝛ necessitas q̄ ē ieuitabilr nō ponit nō posse nō eē ꝓ oī tpe: sȝ ponit nō posse nō eē ꝓ aliquo tpe. Et ad ꝓbationē cū dr̄ q necessitas ponit nō posse nō eē. dr̄ q h̄ nō ponit absolute: sȝ ꝓ aliquo tpe determinato. Per h̄ eni differt a necessitate q̄ ē ꝑpetua ꝟitas. ¶ Ad aliō. dr̄ negādo hāc ꝯn̄tiā: sortes de necessitate ē mortalis. igit de necessitate ē (accipiēdo necessitatē sicut ꝑus) sȝ tn̄ seqt. igit sortes de necessitate est ꝓ aliquo tēpore determinato sed non simplr. ¶ Ad illas que ꝓbant q i illa: sortes de necessitate est mortalis: diminuit necessitas p additionē hui⁹ termini mortale: ꝯcedēde sūt. ē tn̄ quodāmō necessitas equoce respectu necessitatis que ē ꝑpetua ꝟitas siue

alterius rõnis. ¶ Ad rões ptra scđam rñsio-
nẽ que ꝓbāt ꝙ hec sit simplr̃ p se ⁊ etiā necessa-
ria. Dr̃ ad pmā ꝙ mortale nõ p se iest pmo aiali
nec pmo huic idiuiduo incõtũ est h̃. nec illi in-
quãtũ est illud ut rõ ꝓbat nec alicui cõi abstra
cto ab hijs. Sʒ pmo inest alicui nãe in hoc ⁊ i
illo que nõ est sine hoc uel illo: hecceitas tñ nõ
est causa positiua. ¶ Ad aliud. ꝙ corruptibile ⁊
icorruptibile nõ sunt dr̃e subales: qr corrupti-
bile sonat in defectũ ⁊ posse nõ eẽ. silr ⁊ mortale
Sʒ dr̃a subalis cõducit ad eẽ rei. iõ hec nõ sũt
dr̃e subales. Sʒ Arĩ. itelligit ꝙ hec psuppo-
nũt dr̃am subalẽ ⁊ specificã in illis in qb⁹ insũt:
qr corruptibilia (ut ista iferiora) ⁊ subẽ sepate al
teri⁹ spẽi sunt iõ subalr̃ differũt. ¶ Ad aliud. ꝙ
hic est fallacia pñtis: mortale inest sorti per cām
itrinsecā. igiẗ p se. nõ enim oẽ qd iest per cām in
trinsecā inest p se. Sʒ qd inest sbo per cām nãe
spẽi itrinsecā vñ natura spẽi iest ibi p se. Sʒ mor
tale nõ inest sorti per cām itrinsecā sorti ut hõ ẽ
sʒ per cām ptinẽtẽ ad idiuiduũ ⁊ per mãm idi-
uidualẽ ut indiuiduata est. ¶ Ad alias ratiões
que ꝓbāt ꝙ hec sit necessaria. Dr̃ ad pmā ꝙ sor
tes ut est silonon icludit cām necessariā respe-
ctu mortalis ẽm talẽ necessitatẽ que est ieuitabi
liter. iõ sequitur ꝙ hec sit necessaria necessitate
que est ieuitabilitas: nõ tñ hẽt mortale cām per
petuā in sorte: qr qui imaginaẗ ꝙ mortale hẽat
cām ꝑpetuā in sorte imaginaẗ incompossibilia.
Imaginaẗ enim ꝙ sortes sit semꝑ in potẽtia añ
actũ ad moriẽdũ: ⁊ ita ꝙ semꝑ sit. imaginatur
enim sortẽ hẽre potẽtiā ut aliqñ nõ sit: qr si sor-
tes est mortalis. sortes est in potẽtia ut aliquā-
do moriaẗ: ⁊ sic per pñs ut aliqñ non sit. ¶ Ad
aliud dr̃ negãdo pñtiā: qr añcedẽs pditionalis
nõ seqtur ad cõditionalẽ: qr vitas cõditionalis
psistit in hitudine pñtis ad añcedẽs. Sed hitu
do hui⁹ ad hoc nõ ponit añs actualr̃ nec pñs
actualr̃. iõ neutrũ seqtur. ¶ Ad ꝓbationem dr̃
negãdo hãc pñtiā. añcedẽs in pditionali sup-
poniẗ igiẗ poniẗ per pditionalẽ tanq̃ per pñs:
qr instãtia est si dico: hõ mortuus: mortuũ pre-
supponit hoiem sicut dispositio disponibile: ⁊
tñ nõ seqẗ hõ mortu⁹ est igiẗ hõ est. ¶ Ad aliud
patet ꝙ nõ est p se. ¶ Cõtra illud fundamẽtũ rñ
sionis qd est ꝙ hec sortes de necessitate est mor
talis est impossibilis ut necessitas dicit ꝑpetuā
ueritatẽ: qr ponunẗ opposita. Cõtra illd est vna
ꝓpositio. igiẗ nõ ponunẗ opposita. añs patet: qr

hec est vna sortes est mortalis: qr modus inhe-
rẽtie non facit pluralitatẽ: pñtia patet: qr plura
ut plura nõ claudunẗ in vno itellectu. Sʒ op-
posita sub rõne quã sunt opposita sũt plura: igi
tur opposita ẽm ꝙ talia nõ claudunẗ in vno in-
tellectu. Sed ꝓpositio vna itellectũ vnuʒ hẽt.
igiẗ si hec sit vna nõ includit opposita. ¶ Itẽ si
includit opposita: aut igiẗ utrũq3 sub rõne cõis
qd falsuʒ est: qr pdictorijs nihil est cõe. aut vnũ
sub rõne alteri⁹. ⁊ tũc non seq̃rẽẗ opposita: sic
nec seqtur. scio me nihil scire igiẗ nihil scio: qa
oppositũ reflexũ supra suũ oppositũ diminuit
ab eo. nec utrũq3 sub ꝓpria rõne ponit: qr tunc
hec eẽt plures. igiẗ hec nullo mõ ponit opposi
ta. ¶ Itẽ. modus rei nõ repugnat: sed de neces
sitate iportat modũ inherẽtie. igiẗ nõ repugnat
mortali. ex h̃ arguo qñ ꝓpositio ponit opposi-
ta tũc ponit opposita rõne aliquoꝝ mãlũ repu
gnãtiũ positoꝝ in ꝓpositione. sicut hic: scio me
eẽ lapidẽ: qr hic poniẗ scire ꝑ hoc qd dico scio.
ꝑ hoc ꝙ poniẗ me eẽ lapidẽ poniẗ me nõ scire.
Sʒ in illa ꝓpõne nõ sunt duo talia: qr modus
rei nõ repugnat. ¶ Itẽ hec: sortes est mortalis:
nõ ponit opposita sʒ vnũ itellectũ. Si igiẗ illa:
sortes de necessitate ẽ mortalis ponit opposita
igiẗ h̃ est rõne modi necessitatis. sequiẗ igiẗ ꝙ
modus necessitatis ponit alterũ illoꝝ. Sʒ h̃ est
icõueniẽs: qr icõplexũ nõ ponit cõplexũ. ¶ Itẽ
seqtur sortes est mortalis igitur de necessitate
est mortalis. añs possibile est. igiẗ ⁊ pñs. pñtia
patet per Arĩ. in de celo ⁊ mũdo. oẽ corrupti-
bile de necessitate corrũpeẗ. igiẗ mortale de ne-
cessitate morieẗ. Eadẽ rõne seqtur de necessita
te morieẗ. igiẗ de necessitate ẽ mortalis. ¶ Itẽ
si rõne mãlũ repugnãtiũ illa poneret opposi-
ta: tũc illa poneret opposita: ptingẽs de necessi
tate est ptingẽs: ⁊ mortale de necessitate ẽ mor-
tale. ¶ Ad ista dr̃ ad pmũ ꝙ illa rõ pcludit ue-
rũ. ꝓpositio enim vna nõ icludit opposita: nisi
extẽdam⁹ claudẽ ad claudẽ in virtutẽ. Sʒ ꝓpe
debem⁹ dicẽ ꝙ ponit opposita si ita sit ꝙ oppo
sita sequanẗ. Et ad ꝓbationẽ cũ dr̃ ꝙ vn⁹ itelle
ct⁹ nõ claudit duos: uerũ est ꝓprie loquẽdo. ue
rũtñ vn⁹ itellect⁹ põt duos in vtute claudẽ. sʒ h̃
est extẽdẽdo claudẽ. ¶ Ad aliud. ꝙ hec ꝓpõ vna
est. ⁊ cũ iserẗ igiẗ nõ ponit opposita. negãda est
pñtia. Et ad ꝓbationẽ cũ q̃riẗ aut ponit oppo-
sita sb ꝓprijs rõnib⁹ ⁊c. Dr̃ ꝙ ponit opposita sb
rõne cois. Et ad ꝓbationẽ. cũ dr̃ ꝙ pdictorijs

nihil est cōe verū est ſm pdicationē: tñ ɔ̄dictori
is aliqd est cōe coitate añtis. Etiā hiis que ſūt
ɔ̄dictoria aliqd est cōe coitate pdicatiōis: poſ-
ſuꝫ eniꝫ pdicare aliqđ pdicatū de utroqꝫ: tñ ſꝫ
ꝙ ɔ̄dicūt nihil est cōe ipſis ſm pdicationē vni-
uoce. ¶ Tu dices: hec ppō: ſortes de neceſſita-
te est mortalis: eque pmo ponit oppoſita. igitur
plures est. ¶ Dr ꝙ nō ſeqtur. iſtātia eni est in ſili
qꝛ hoies currūt ſil' ponit plura ꝛ tñ nō est ples.
eodē mō ppō ponēs oppoſita vna est: qa nō pri
mo ponit oppoſita. ſꝫ pmo ponit vnū itellectuꝫ
ad quē ſequunṫ oppoſita ex ɔ̄ñti. ¶ Ad aliđ. ꝙ
in illa: ſortes de neceſſitate est mortalis: ponunṫ
duo mālia rōne quoꝝ ponenṫ oppoſita. Et ad
pbationē cū dr ꝙ modus rei nō repugnat. dr
ꝙ modus ſꝫ ſe nō repugnat rei. vñ ille modus
neceſſitatis ꝛ mortale in ſe ɔ̄ſiderata nō hñt ali
quā oppoſitionē. uerūtñ ſm ꝙ modus neceſſi-
tatis est diſpō iherētie ꝛ ſignificat extrema vni-
ri pro oi tpe: iō ex ɔ̄ñti ponunṫ oppoſita. nō rōe
illoꝝ māliū in ſe ɔ̄ſideratoꝝ: ſꝫ rōe ppetue vita
tis q̄ deſignaṫ ex h̄ ꝙ h̄ huic vniṫ ſb tali medio.
¶ Ad aliud. ꝙ hec: ſortes est mortalis: nō ponit
oppoſita. ꝛ tñ illa ponit: ſortes de neceſſitate est
mortalis. Et cū dr: h̄ est rōne modi. ɔ̄cediṫ. Et
cū iferṫ. igiṫ modus ponit vnū oppoſitoꝝ ppo
ſitionē. dr ꝙ nō ſeqtur. lꝫ eniꝫ modus mediāter
ſit illud rōne cui' poniṫ cōplerū: nō tñ est illud
qđ ponit. Uñ est quo: ſꝫ nō qđ. Sꝫ tota ppō ē
illud qđ ponit oppoſita: qꝛ rōne vni' icōpleri
ponit vnū: ꝛ rōne alteri' ponit alterū oppoſitū.
ſicut patet in h̄ exēplo. tu ſcis te eē lapidē. ¶ Ad
aliud. ꝙ hec ppō est uera: ſortes de neceſſitate
est mortalis ut neceſſitas dicit ppetuā vitatē: ꝛ
ſic nō ſeqtur ad hāc: ſortes est mortalis. ſeqtur
tñ ſm ꝙ neceſſitas dicit iuitabilitatē. Et ad p
bationē. dr ꝙ hec ppō: oē corruptibile de neceſ
ſitate corrūpeṫ: itelligēda est de neceſſitate que
ē iuitabilitas: nō tñ que est ppetua vitas. ꝛ illo
mō ɔ̄cedēdū est ɔ̄ñs. ¶ Ad aliud. ꝙ hec nō in-
cludit oppoſita. ɔ̄tingēs de neceſſitate ē ɔ̄tigēs
qꝛ hic cōparaṫ idē ad ſeipm: ꝛ idē reſpectu ſui-
ipſi'. (ſicut cū dr: hō est hō: hō pdicaṫ in qd de
hoie) dicit qd. ꝛ iō hec nō ponit oppoſita: nec il
la: mortale de neceſſitate est mortale: ppṫ eādeꝫ
cām ꝛ rōnē. Jlla tñ ponit oppoſita: ſortes de
neceſſitate ē mortalis: hic eni mortale nō cōpa-
raṫ ad ſeipm nec ad ſortē ut qd: ſꝫ ut q̄le ſb mō
neceſſitatis. ꝛ iō hic poni pñt oppoſita ſꝫ nō in
aliis. ¶ Ad aliud pncipale. ꝙ hec est ɔ̄ſe: ois hō
est aial ꝛ est neceſſaria: ꝛ etiā illa ille hō ē aial. in
telligēdo p illū hoieꝫ h̄ aliqd diſtinctū ɔ̄tra ſilo
non. ꝛ cū pbaṫ ꝙ h̄ aliqd ſit corruptibile p acci
dēs: ɔ̄cedaṫ. Sꝫ ulteri' cū dr ꝙ ſuppoſitū aialis
rōne ſuppoſiti corrūpiṫ per accidēs: negāda est
ɔ̄ñtia. Ad pbationē dr ꝙ hic est fallacia accñ-
tis: nā ut est h̄ aliqd est ſuppoſitū: ꝛ nā ut est h̄
aliqd est corruptibile p accñs: igiṫ ſuppoſitū ſb
rōne ſuppoſiti est corruptibile p accñs. ɔ̄ñtia ē
negāda: qꝛ ſb diuerſa rōne est ſuppoſitū ꝛ corru
ptibile p accñs: qꝛ nā hñs modū eēndi quo ē h̄
aliqd est corruptibilis p accñs ppṫ h̄ ꝙ nā ſub
illo mō eēndi ɔ̄iūgiṫ ſb mō eēndi ipſi' ſilonon:
ſꝫ nā hñs modū h̄ aliqd est ſuppoſitū: nō qꝛ cō
iūgiṫ cū ſilonō h̄ aliqd dr: ſꝫ qꝛ icludit nāꝫ cōeꝫ
ſilonō ſm ꝙ vnū idiuiduū māliter ab alio di-
ſtinguiṫ: ſꝫ ut ſic ɔ̄traheṫ ſibi ɔ̄iūctio cū qbuſli-
bet que ſunt cauſa corruptiōis. Sꝫ est ſuppoſi-
tū eo ꝙ icludit eā eēntiā quā icludit ſuū cōe ut
hēt hitudinē ad ſuū cōe ut hitudo hui' qđ est h̄
aliqd ineſt ſiue res ſit ſiue nō ſit. iō manet ſup-
poſitū ſiue ſit ſiue nō. Uñ ſi rō hui' qđ est h̄ ali
qd abſolute ꝛ rō ſuppoſiti eēnt totalr eadē cir-
cūſcribēdo hitudinē rō ɔ̄cluderet ꝛc. Qō. xl.

# Queritur

q Utrū p mediū ɔ̄tin gēs poſſit ſciri neceſ-
ſariū. ꝙ ſic videṫ. hec est neceſſaria: lu
na eclipſaṫ: cū ſit ɔ̄clō demōſtrationis. ꝛ h̄ ſciṫ
p h̄ mediū: tra opponiṫ iter ſolē ꝛ lunā. ſꝫ h̄ est
mediū ɔ̄tingēs. igiṫ neceſſariū ſciṫ p mediū cō
tingēs. ¶ Itē. in hiis que ſepe fiūt ɔ̄clō ſciṫ: ꝛ p
ɔ̄ñs est neceſſaria: ſꝫ media ſūt ſemp ɔ̄tingētia
qꝛ que frequēter ſūt nō ſūt neceſſaria. ¶ Itē ſe
quiṫ hō alb' est aial. igiṫ hō est aial. hic ɔ̄ñs ne
ceſſariū iferṫ ex ɔ̄tingēti ꝛ añti. igiṫ neceſſariuꝫ
ſciṫ p mediū ɔ̄tingēs: qꝛ effect' ſciṫ p cāꝫ ꝛ ɔ̄clō
ē effect' pmiſſaꝝ. igṫ ꝛc. ¶ Ad oppoſitū ē A℞.

# Ad qōnē

dr ꝙ neceſſariū nō pōt ſciri per mediū ɔ̄tigēs: ꝛ hui' rō
est qꝛ neceſſariū imutabile est. Sꝫ imutabilitas
ɔ̄cloniſ neceſſarie est ex imutabilitate alicuius
cāe. Sꝫ ɔ̄tingētia nō hñt vitatē imutabilē. igiṫ
ɔ̄tigētia nō pñt eē cā ɔ̄clonis neceſſarie. igṫ ꝛc.

# Ad primū

argumentū. ꝙ hec: luna eclipſaṫ: ɔ̄tigēs est. ꝛ eti-
am illa: tra iterponiṫ inṫ ſolē ꝛ lunā. ꝛ uliter. ea
que frequēter ſunt ɔ̄tingētia ſunt ꝛ nō neceſſa-
ria. Dicit tñ A℞. ꝙ ueniāt in demōſtratio
nē neceſſaria ſunt. ꝛ Lincoñ. hoc exponit dicēs
ꝙ ut ueniūt in demōſtrationē accipiunṫ cū cir

cūstātijs cū qbus necessitant. ṽbi grā. qñcunq̄ ponit terra inter solē ⁊ lunā eclipsat. Sed qñcunq̄ luna cadit in vmbra terre interponit terra inter solē ⁊ lunā. igit ⁊c. Sic igit patet qualiter que frequēter sunt lꝫ in se sint ꝯtingētia tñ necessaria sunt ut ueniūt in demōstrationē. ¶ Ad aliud per idē. ¶ Ad tertiū dicēdū ꝙ necessariū nō seqtur per mediū ꝯtingēs. ⁊ cū dr infert ꝑ mediū ꝯtingēs: igit scit per idē. ꝯñtia nō ualet Sꝫ tñ seqtur ꝙ mediū ꝯtingēs est cā illatiōis ꝯclōnis necessarie ⁊ si nō ꝯsideret ut ꝯtingēs nō tñ ē cā necessitatis in ꝯclusione ⁊c. Nō. xlj.

q Ueritur Utrū ꝯclō necessaria posset seq syllogistice ex p̄missis ꝯtingētibꝫ. ꝙ nō videt. cōtingēs est indifferēs ad eē ⁊ ad nō eē: necessariū est determinatū ad eē. igit ⁊c. sicut nec ex disiūctiua seqtur eius altera pars. ¶ Itē ꝯtingens est mediū inter necessariū ⁊ ipossibile. ⁊ ex contingēti nō seqtur impossibile. igit eadē rōne ex ꝯtingēti nō seqtur necessariū. ¶ Itē effectꝫ non excedit cām. ꝯclō est effectꝫ p̄missarū. igit si p̄misse sunt ꝯtingētes ꝯclō erit ꝯtingēs ⁊ nō necessaria. ¶ Itē ꝯclō seqtur ꝓpter p̄missas: sed ꝓpter ꝯtingēs nō est necessariū. igit necessariū nō seqtur ꝓpter ꝯtingētia siue ex ꝯtingētibus. ¶ Hic dr ꝙ ꝯclusio ex ꝯtingētibꝫ seqtur non ꝓpter qd: hoc est ꝓpter cām: qr p̄misse ꝯtingentes nō sunt cause ꝯclōnis necessarie. Sed tñ sicut ex falsis seqtur uerū. ¶ Cōtra. ex falsis seqtur uerū eo ꝙ hec sunt. igit ex falsis seqtur uerū ꝓpter qd. eodē mō igit ex ꝯtingētibꝫ necessariū. ¶ Itē seqtur hō est albus. igit hō est aīal ꝓpter qd. sicut enim illa: hō est aīal. seqtur ad illam: hō est hō: ꝓpter qd tanq̄ ad vnā cām ṽitatis: ita ad istā hō est albꝫ tanq̄ a causa ṽitatis nō enim dr causa ṽitatis qr actu uerificat: sꝫ qr illa eēt uera si ꝓpositio cuiꝫ est causa eēt uera siue poneret ṽitatē in ꝓpōne cuiꝫ est causa: tūc ex ipossibili sequit necessariū ꝓpt qd. igit eadē rōne ex ꝯtigēti. ¶ Ad oppositū est Arꝭ dicēs ꝙ ex ꝯtingēti seqt necessariū sic ex nō ueris uerū.

Ad qōnē dr ꝙ necessariū syllogistice pōt seq ex ꝓpōnibꝫ ꝯtingētibꝫ. seqt eñi oē qd est albū est hō. oīs hō est albꝫ igit ⁊c. p̄misse sūt ꝯtingētes ⁊ ꝯclō necessaria. ¶ Intelligēdū tñ ꝓpt rōnes ꝙ p̄misse ꝯtingētes pñt dupl'r ꝯsiderari. Uno mō rōne ꝯtingētie que est in p̄missis. Alio mō rōne dispōnis terminoꝝ. Prīo mō ex ꝯtingētibꝫ nō seqt ꝯclō necessaria ꝑꝑ qd nec eo ꝙ hec sunt. Scdo mō ex p̄missis ꝯtingētibꝫ seqt ꝯclō necessaria eo ꝙ hec sunt. Sꝫ tñ qr ꝯtingētia p̄missarū adiūgit dispōni t'mioꝝ que ē cā necessaria iferēdi ꝯclōnē. iō dr necessariū seq ex ꝯtingētibꝫ qr est. ⁊ eodē mō dr uerū seq ex falsis sed nō ꝑꝑ qd sequit ꝯclō necessaria ex ꝯtingētibꝫ: qr dispositio t'minoꝝ ut ē cā necessaria iferēdi ꝯclonē eēt nēcāt ꝯtigētie. Uñ hic ē fallacia accñtis: ꝯclō necessaria seqtur necessario ex istis p̄missis: ⁊ ille p̄misse sūt ꝯtingētes. igit ꝯclō necessaria seqt necessario ex ꝯtingētibꝫ. loquēdo de ꝑse de ꝯclone sic loquit Arꝭ in liº elēchoꝝ assignat hic fallaciā accñtis. oīs triāgulus hēt tres ⁊c. oīs triāgulus est figura: igit oīs figura hēt tres ⁊c. figura enim accidit triāgulo ſm ꝙ habet tres.

Ad primā rōnē dr ꝙ illa ꝓbat ꝙ ex p̄missis ꝯtingētibꝫ ſm ꝙ sūt ꝯtingētes nō seqt ꝯclō necessaria ⁊ h̄ cōcessuꝫ ē. ¶ Ad aliud patet ꝑ idē ꝙ ꝯtingēs ſb rōe ꝯtingētis ē mediū īter necessariū ⁊ ipossibile. ⁊ illo mō sic ex ꝯtigēti nō seqtur ipossibile sic nec necessariū seqt syllogistice. Uerūtñ qr rōne dispositiōis t'minoꝝ (nō ex eo ꝙ ē ꝯtingēs) p̄misse sūt cāe ꝯclōnis necessarie: iō ex illis ut sic seqtur ꝯclō necessaria eo ꝙ hec sūt. nō ꝯtingit aūt repire aliquā dispōnē t'mioꝝ ut ex eo ꝙ ē ꝯtingēs sequat ipossibile. ¶ Ad aliud dr ꝙ effectus nō excedit cāꝫ: ⁊ ex h̄ nō seqt necessariū. s. ex ꝯtigētibꝫ ſꝫ ꝙ ꝯtigētia sūt: seqt tñ necessario ex dispōne t'minoꝝ. ¶ Ad aliud dr eodē mō sic ꝑus. ¶ Ad rōnē ꝯ h̄ q. ꝓbat ꝙ p̄misse ꝯtingētes rōne dispōnis t'inoꝝ iferūt ꝑꝑ qd ⁊ eo ꝙ hec st ꝯclōnē necessariā: cū h̄ stat tñ ꝙ respiciēdo ad ꝯtingētiā nō iferūt ꝯclōnē ꝑꝑ qd. Et eodē mō ē dicēdū de p̄missis falsis respcū ꝯclōnis uere. silr de ipossibili respectu ꝯclōnis necīe ⁊c. Nō. xlij.

q Ueritur Utrū accñs cōe (cuiusmodi ē albū) necessario p̄dicet de ſbo ut sic dicēdo: hō ē albꝫ: uel cignꝫ ē albꝫ. ꝙ nō videt. qr Arꝭ ponit ꝙ demr̄atio est ex ꝓpōnibꝫ ꝑse qr ex necessarijs. si igit tales ꝓpositiones eēnt necessarie eēnt ꝑse. ꝯñs ē falsuꝫ: qr albū nō est accñs ꝓpriū cigni. igit de eo nō dr ꝑse. ¶ Hic dr ꝙ nō seqt ē necessaria igr ꝑse nisi ubi ſbijcit qd natū ē ſbijci: hec eñi ē necc̄ia, aīal ē hō: ⁊ tñ nō ē ꝑse. Sꝫ cignꝫ nō ē ꝓpriū ſbm respcū albi iō hec nō ē ꝑse. ¶ Cōtra

illud. si albū necessario inest cigno: hēt igiꝉ in cigno sue inherētie cām necessariā. Sꝫ qñ in sbiecto est causa respectu accñtis tūc tale accñs ꝑ se inest sbo. igiꝉ hec est ꝑ se. cign⁹ est alb⁹ si sit necessaria. ¶ Itē si hec eēt necessaria: cign⁹ est albus. tūc eēt scibilis: sꝫ hec nō est scibilis: cuꝫ albū nō sit ꝓpria passio sꝫ accñs cōe per Porphyriū. ¶ Ad oppositū. hec est necessaria sortes est quāt⁹. ꝛ tñ q̄ntū est accñs cōe. igiꝉ ꝛc. ꝙ sit necessaria ꝓbo: q꞉ ꝯcept⁹ quāti ꝯsegtur ꝯceptū sortis: sortes enī ꝯcipi nō pōt sine quāto ꝛ q̄li. igiꝉ est necessaria. ¶ Itē accñs īsepabile īsepabiliꝉ inest sbo. igiꝉ necessario inest sbo. tñ accñs īsepabile ꝯtineꝉ sub accñte cōi: q꞉ accñs cōe diuidiꝉ in accñs sepabile ꝛ īsepabile sicut dic̄ Porphyri⁹. igiꝉ accñs cōe necessario inest sbo. ¶ Itē ꝑ Arꝭ in li° prioꝝ hec est uera. cign⁹ est alb⁹ de necessitate: ꝛ tñ albū est accñs cōe. igiꝉ ꝛc. añs patet ꝑ Arꝭ. q꞉ Arꝭ in li° prioꝝ ostendit ꝙ ex altera de ꝯtingēti ad utrālibet ꝛ ex altera de necessario nō ualet ꝯiūctio in scđa figura. ꝛ h̄ declarat per instātiā in terminis. q꞉ cū ꝉminis sic dispositis ꝛc. stat uľis negatiua de necessario in hijs terminis. ꝯtingit nullū hoīem eē albū uel oēm. de necessitate ois cign⁹ est alb⁹. ꝛ stat cum istis ꝑmissis ꝙ de necessitate nullus cign⁹ ē hō. Sꝫ Arꝭ nō instaret nisi ꝑmisse eēnt uere. posset eniꝫ aliqs dicē ꝙ Arꝭ nō istat si alia ꝑmissa nō eēt uera: q꞉ totū incōueniēs qđ tūc segtur sequiꝉ ex falsitate ꝑmisse. igiꝉ hec est uera: de necessitate ois cignus est alb⁹ ꝛ ex itētione Arꝭ. ¶ Hic dꝛ ꝙ Arꝭ itelligit hāc eē uerā nō absolute: sꝫ dū existit. albū eniꝫ primo inest singularibus sub rōne exñtie: ꝛ iō nō est necessaria absolute nisi dū singularia existūt. ¶ Cōtra h̄ tūc nō eēt necessaria absolute: sortes est risibilis. risibile eniꝫ nō inest sorti nisi sub rōne exñtie. Si igiꝉ albū insit uľiter cigno: igiꝉ aliquā cām hēt i cigno rōne cui⁹ inest cigno. ꝛ qñ ꝑdicatū in sbo hēt cām necessariā necessario inest sbo: igiꝉ hec est uera: ois cign⁹ ꝛc. maioꝛ patet: q꞉ si albū non haberet causam in cigno: non magis inesset cigno q̄ꝫ alicui alteri ut coruo.

Ad qōnē dꝛ dupľr. Una via ē ꝙ hec est necessaria: ois cign⁹ ē albus: sicut patet ex ꝓcessu Arꝭ in li° prioꝝ. Si dꝛ ꝙ Arꝭ instat per illā. Ois cign⁹ de necessitate est alb⁹: nō q꞉ uera sit sꝫ per ipsam dat itelligere vnā uerā. ¶ Cōtra hoc est q꞉ si istātia debeat eē ex utrisqꝫ ueris ex maiori ꝯtingēti ꝛ minori de necessario, aut igiꝉ accipiꝉ mediū in scđa figura accñtale: cuiusmodi est albū: aut accñs ꝓpriū: cuiusmodi est risibile: aut aliqđ ꝑdicatū eēntiale. Si accipiꝉ ꝉmin⁹ accñtalis pro medio cuiusmodi est albū: hēo ꝓpositū: ꝙ hec sit uera. Ois cign⁹ est alb⁹ de necessitate uel Arꝭ nō instat. Si accipiꝉ termin⁹ eēntialis pro medio siue accipiꝉ ꝓpriū tūc semꝑ illa de ꝯtingēti accepta erit falsa. hec eniꝫ est falsa: ꝯtingit oēm hoīem eē aīal siue risibilē. nullo igiꝉ mō potest Arꝭ instare in terminis ꝯtra illā cōmixtionē nisi ita sit ꝙ ꝑdicatū qđ accipiꝉ in scđa figura pro medio sit termin⁹ accñtalis sumpt⁹ a q̄litatib⁹. ¶ Intelligēdū tñ ē ꝙ albū nō dꝛ accñs rōne q꞉ nullū hēat sbm ꝓpriū: sꝫ pro tāto q꞉ ab extrinseco induciꝉ in sbo. Si tñ induciꝉ a causa itrinseca ut a cōplexione sicut qdā uolūt: sic est accñs ꝓpriū. inest eniꝫ albū tanq̄ꝫ ꝓpria passio alicui sbo qđ repiꝉ in cigno ꝛ niui. vñ illi subo ꝑmo inest tanq̄ꝫ ꝓpria passio. Sꝫ cigno ꝛ niui nō inest primo albū: sꝫ ꝑ se lꝫ nō ꝑmo. ꝛ per hoc dicūt ꝙ hec est necessaria: cign⁹ est alb⁹: sicut ꝑ se: ꝛ etiā scibilis est: pōt enim albū ꝯcludi de cigno per illā cām que coiter repiꝉ in cigno ꝛ in niue. ¶ Cōtra hāc viā arguiꝉ sic per Porphyrium q꞉ albū ꝛ nigrū sunt accñtia coia sꝫ ꝙ accidēs cōe distinguiꝉ ꝯtra ꝓpriū. sꝫ accidēs illo mō est ꝭm ꝙ pōt abeē ꝛ adeē sbo. igiꝉ albū non inest necessario sbo. ¶ Hic dꝛ ꝙ Porphyri⁹ itelligit ꝙ albū est accñs cōe ꝭm ꝙ albū īduciꝉ ab extrinseco. i. a q̄litatibus ut a calore ꝛ frigiditate ꝛc. sic albedo ꝛ nigredo resultat ex huiusmodi q̄litatib⁹. ꝭm tñ ꝙ īduciꝉ ab itrinseco. i. a cōplexione: sic est accidens ꝓpriū. ¶ Contra illud. albū ē q̄litas secūda causata a primis. igiꝉ tale accidēs cōsequiꝉ cōplexionē: sed cōplexio primo est indiuidui. igiꝉ albū primo inest indiuiduo. Sed accidēs ꝓpriuꝫ primo inest spēi. igiꝉ albū non est accidēs ꝓpriū lꝫ inducaꝉ ab intrinseco. ¶ Hic diciꝉ ꝙ albū cōsegtur cōplexionem. Et cum diciꝉ ꝙ cōplexio est passio singularis. diciꝉ ꝙ nō: sed est alicuius mālis in hoc ꝛ in illo. Uñ albū nō inest singulari primo: sed alicui cōmuni primo: sed nō cōi qđ est natura speciei abstracta a cōditionibus materialibus: sed inest cuidaꝫ quod est quodāmodo species per attributionem: q꞉ est quasi quoddam mediuꝫ inter nām cōem ꝛ indiuiduā. ꝛ sic quodāmodo

ſ pẽs nõ uere. ¶ Cõtra iſtud. albũ vniuocũ eſt
ad albũ iductũ ab extrinſeco ⁊ ad albũ iductuꝫ
ab itrinſeco: ſꝫ albũ iductũ ab extrinſeco nõ eſt
ꝓpria paſſio alicuiꝰ: igiꞇ nec albũ inductũ ab in
trinſeco. ¶ Ad aliud oportet dicẽ ꝙ nõ ſunt to
talr̃ vniꝰ rõnis ut cõparanꞇ ad cãs: qꝛ albũ cãtũ
ab itrinſeco nãle eſt ſbõ: qꝛ a nã ꝓpa cauſaꞇ ab i
triſeco. albũ ṽo iductũ ab extriſeco eſt ꝑter nãꝫ
ſbi. ¶ Alr̃ dĩ ad qõnẽ. ꝙ accñtia coïa ut albũ ⁊
nigrũ nõ ꝑdicanꞇ neceſſario de ſbo. ⁊ huiꝰ rõ ẽ
qꝛ ſbm abſoluta rõne põt eẽ albũ ⁊ nõ eẽ albũ.
qꝛ idẽ ſortes qꝰ ad itellectũ qui ẽ albꝰ ipſo exñte
adhuc iþo nõ exñte nõ eſt albꝰ. ⁊ tñ manet itel-
lectꝰ idẽ ſortes qui ꝑus fuit: qꝛ eẽ: fuiſſe: ⁊ fore:
accidit itellectui ſortis. igiꞇ hec eſt ꝯtingẽs: ſor
tes eſt albꝰ. ⁊ eadẽ rõne: cignus eſt albꝰ: qꝛ talia
accñtia non iſunt ſbis niſi ſm ꝙ exiſtũt: ſꝫ acci-
dit exiſtẽ ſbis: qꝛ ſortes põt non exiſtẽ: ⁊ per ꝯñs
ſortes ſiue cignꝰ põt eẽ albꝰ ⁊ non eẽ albꝰ. tales
igiꞇ nõ ſunt neceſſarie. igiꞇ non neceſſarie niſi
dũ ſubiecta exiſtũt. ¶ Ad ꝑmã rõnẽ in oppoſitũ
dĩ ꝙ ſortes ut eſt ꝑſe ſuppoſitũ hoïs itelligi po
teſt ſine quãtitate: qꝛ in intellectu ſortis non eſt
quãtitas. ¶ Tu dices. accipio ſortẽ ut eſt ſilonõ
ſic nõ põt itelligi niſi itelligaꞇ quãtꝰ. igiꞇ hec ẽ
neceſſaria: ſortes eſt quãtꝰ. ¶ Dĩ ꝙ talia accñtia
coïa nõ iſunt ſubiectis rõne ꝯceptuũ ſed eis in
ſunt dũ exiſtũt. ⁊ iõ negãda eſt hec ꝯñtia: ſilonõ
nõ põt itelligi ſine quãto. igiꞇ quãtũ de eo neceſ
ſario ꝑdicaꞇ: qꝛ plus reqriꞇ. reqriꞇ eñi ꝙ ſilonõ
actualr̃ ſit ad hoc ꝙ quãtũ de eo neceſſario pre
diceꞇ. ¶ Ad aliud. ꝙ accñtia dicunꞇ iſeꝑabilia
nõ ꝓpter h̃ ꝙ ꝯceptũ ſbi neceſſario ꝯcomitanꞇ
ſꝫ dicunꞇ iſeꝑabilia qꝛ ſbo manẽte nõ pñt ſepa-
ri. ⁊ ſic albũ iſeꝑabile eſt a niue: nõ qꝛ album de
neceſſitate ꝯſequaꞇ niuẽ: ſed qa niue exñte non
põt albũ ſeꝑari. ¶ Ad aliõ ſicut dicebaꞇ. ¶ Ad
rõnẽ ꝯtra h̃: ꝙ nõ eſt ſil'e de riſibile ⁊ albo. albũ
enim ꝑmo nãm ꝯſeqtur ut exiſtit: ⁊ ſic ꝑmo ſin
gulari ieſt. Sꝫ riſibile ieſt ꝑmo ſpẽi. Per h̃ ad
formã. ꝙ riſibile nõ ꝯſeqtur ſortẽ ſub rõne exi-
ſtẽtie: ſꝫ ſub rõne nãe ſpẽi. ¶ Ad ultimũ ꝙ albũ
in ſbo hẽt aliquã cãm rõne cuiꝰ neceſſario ieſt
cigno dũ cignꝰ eſt: qꝛ albũ ꝯſeqtur talẽ cõplexio
nẽ. Sꝫ qꝛ illa cauſa nõ eſt itrinſeca nãe ſpeciei:
ſꝫ illa cauſa ꝑtinet ad idiuiduũ ꝑmo: iõ tale ac
cidẽs nõ hẽt in ſbo cãm neceſſariã abſolute: ſꝫ
ſoluꝫ pro aliquo tpe. Vñ ad formã. accñs hñs
cãm neceſſariã in natura ſpẽi ꝑmo abſolute ne
ceſſario ꝯſeqtur ſubiectũ: ſicut riſibile hominẽ:
ſed accidẽs habẽs cauſam neceſſariã in indiui
duo primo: non ineſt neceſſario ⁊c. Qõ. xliij.

q Veritur Utrũ dialectica ſit ſci
entia cois. ꝙ nõ videꞇ
Scia dĩ cois a coitate ſbi: ſꝫ ſbm dia-
lectice eſt ſyllogiſmꝰ: qui nõ eſt cois ꝑdicatiõe
ad ſubiecta aliarũ ſciarũ ¶ Itẽ. ſcia diſtinctio
nẽ ⁊ denoïationẽ capit a fine: ſꝫ finis dialectice
nõ eſt cois imo ꝑticularis. igiꞇ ⁊c. minor patet:
qꝛ finis dialectice eſt opinio. opinio aũt diſtin-
guiꞇ ꝯtra ſciam: ⁊ per ꝯñs eſt finis ꝑticularis.
¶ Itẽ methaphiſica eſt ſcia cois. igiꞇ nõ diale-
ctica. ꝯñtia patet: qꝛ ſi utraqꝫ eẽt cois ad oẽs ſci
entias: tũc ſic duo eẽnt eque coïa in ſciẽtijs. dia
lectica igiꞇ nõ erit cois. ¶ Itẽ demõſtratiua eſt
cõmunis ad oẽs ſciẽtias. nõ igitur dialectica.
¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtotiles.

Ad qõnẽ dĩ ꝙ dialectica eſt ſcia cois
ſicut vult Ariſ. ¶ Eſt tñ ſci
endũ ꝙ ſcia dĩ cois duplr̃. Uno mõ coitate ſb
iecti. Alio mõ coitate applicationis. Primo mõ
methaphiſica eſt ſcia cois: qꝛ ꝯſiderat ẽns qõ ẽ
cõe ad oïa ſubiecta oïum ſciarũ. Scdo mõ dia
lectica eſt cois. dialectica eñi eſt de ſyllogiſmo
tanqꝫ de ſbo. Sed ſyllogiſmꝰ eſt cois coitate
applicatiõis. põt eñi applicari ad ſbm cuiuſli
bet ſcie: qꝛ quelibet ſcia utiꞇ ſyllogiſmo. Et iõ
dicit Ariſ. ꝙ dialectica cũ ſit inqſitiua ad oïuꝫ
methodoꝝ principia viam habet.

Ad primum argumẽtuꝫ. dĩ ꝙ ſcia
põt eẽ cois coitate ap
plicationis ⁊ tñ ꝑticularis ꝑticularitate finis
Et ſic dialectica eſt ꝑticularis in ꝑdicando: tñ
eſt cois coitate applicationis ad oẽs ſcias. põt
eñiꝫ opinio in qlibet ſcia cãri per ſyllogiſmum
dialecticũ. ¶ Ad aliud ꝙ methaphiſica eſt ſcia
cois coitate ſbi in ꝑdicãdo. Sed dialectica eſt
ſcia cois nõ coitate ſbi: ſed applicationis. ⁊ ita
diuerſimode eſt hec cois ⁊ illa. ¶ Ad aliud. ꝙ
eque demõſtratiua eſt ſcia cois coitate applica
tionis. ſicut enim in qlibet ſcia ꝯtingit argue-
re dialectice ex ꝓbabilibꝰ coibꝰ: ita in qlibet ſciẽ
tia ꝯtingit arguẽ demõſtratiue ex ꝓprijs. Vñ
i h̃ ꝙ utraqꝫ applicaꞇ oïbus utraqꝫ eſt cois. ap
plicaꞇ tñ diuerſimode ⁊ i h̃ differt ⁊c. Qõ. xliiij.

q Veritur Utrũ in demõſtratio
ne poſſit eẽ deceptio.
ꝙ nõ videꞇ: qꝛ per Ariſ. ſicut ſenſibilia

sunt nota sensui sic intelligibilia sunt nota itellectui. Sȝ sensus nō decipit circa sensibilia. igitur nec intellect⁹ circa pncipia itelligibilia. igitur ꝛc. ¶ Confirmat rō: q: dicit Ar. circulus est figura: hic pōt eē deceptio. sed si describat i puluē nō est deceptio. sic enim manifestū est ꝙ circulus est figura ꝛ poema homeri nō est circulus. eodē mō pncipia demonstrationis de se sunt nota itellectui. igit in illis nō pōt eē deceptio equocatiōis: nec aliq̄ alia i dictiōe ē. ¶ Itē ꝙ in demōstratione nō sit aliq̄ deceptio per fallaciā extra dictionē ē videt. q: si aliq̄ fallacia eēt in demonstratiuis eēt fallacia ꝯñtis: q: fallacia accñtis nō pōt in illis accidē: q: pmū dicit de medio p se: ꝛ mediū de tertio per se. Nec accidit fallacia ſm qd ꝛ simplr. q: demonstratio est ex uli̇b⁹ ꝛ sic iducēdo per alias. Si igit accidit fallacia erit fallacia ꝯñtis. Sȝ illa accidē non pōt q: fallacia ꝯñtis nō est i terminis ꝯuertibilib⁹. demōstratio est ex ꝯuertibilib⁹. igit in demonstratione nō ponit ꝯñs. ¶ Itē in illis circa que nō ꝯtingit errare nō cadit deceptio. ſȝ circa pncipia demōstrationū nō ꝯtingit errare (p Ar in tertio methaphisice) igit ꝛc. ¶ Ad oppositū. in demōstrationis fiūt syllogismi falsigraphi. ꝛ in illis est deceptio. igitur, ꝛc.

Ad qōnem dī ꝙ in demōstratiuis nō est tāta deceptio quāta est in dialectica: aliq̄ tñ pōt eē ꝙ nō tāta patet per q̄tuor cās. ¶ Prima q: in demōstratiuis arguit ex uli̇b⁹ ꝛ ita excludit emptimema ꝛ inductio ꝛ q̄libet alia spēs argumētationis. Silr extraneat oēs loci extrinseci. ꝛ hec est vna causa q̄re in demōstratiuis minor est deceptio q̄ꝫ i dialecticis. Dialecticus enim utit oib⁹ istis modis arguēdi. ¶ Alia est causa q: demōstratio est ex paucioriб⁹ ꝛ certiorib⁹ q̄ꝫ syllogism⁹ dialectic⁹ q: in demōstrationib⁹ non ꝯtingit augē media nisi in lat⁹ uel in post assumēdo. Sȝ in dialecticis ꝯtingit augē media istis modis ꝛ mltis aliis modis. ¶ Tertia causa est ꝑpter ħ ꝙ demōstrationis pncipia sunt nota itellectui sicut sensibilia sensui. ꝛ iō minor est deceptio q̄ꝫ in dialectica. ¶ Quarta causa est qm̄ in demōstratiuis facilior est resolutio in pma pncipia. Ex hijs oibus, seqtur ꝙ in demōstratiuis sciētijs minor est deceptio q̄ꝫ in alijs: q: sicut Ar recitat scenes ostēdebat ꝙ ignis generat in multiplicata analogia. q: enim hec ꝯñtia est bona. si aliqd generat multiplicata analogia cito generat. iō credidit scenes ꝙ hec ꝯñtia esset bona. ignis cito generat: igit generat multiplicata analogia: hic tamen incidit fallacia consequentis.

Ad primū argumētū dī ꝙ principia demōstratiua de se sūt nota itellectui: vñ in illis ſm se nō accidit deceptio tñ ex alia circūstātia pōt eē deceptio: ut forte ex hoc ꝙ itellect⁹ nō est bñ dispositꝰ. ¶ Ad aliō dī ꝙ in demōstratione potissima nō accidit ꝯñs. tñ in demōstratiuis nō potissima pōt accidere fallacia: accñtis ꝛ ꝯñtis ex ignorātia syllogizātis. Quia enim in demōstratione potissima arguit ex ꝯuertibilib⁹: iō ibi nō est ꝯñs: lȝ ibi arguatur ecōtra. Est tñ aliud vitiū ut forte circulus. Sȝ in demōstratione nō potissima accipiūtur aliqñ termini nō ꝯuertibiles: ꝛ in talib⁹ si arguatur ecōtra erit fallacia ꝯñtis: sed tñ in demonstratiuis ſm ꝙ talia sunt non est aliq̄ deceptio. ¶ Ad aliud. ꝙ lȝ circa pncipia pma nō ꝯtingat errare que sunt simplr pma: tñ circa principia specialia diuersarū sciaꝝ ꝯtingit errare. Sicut enim dicit Ar. quedā sunt pncipia que prima sunt in aliq̄ scia: ꝛ tñ nō oportet adiscētē illis cōsentire. Vñ supposito ꝙ circa pncipia nō cōtingat errare: tñ in mō deducēdi ex pmissis ꝯclonē pōt eē error in demōstratiuis, uerūtamē minor est q̄ꝫ in dialecticis ꝛc. Questio. xlv.

q Ueritur circa hāc lrām Ar: si affirmatio est causa affirmationis ꝛ negatio negationis. ꝙ sit falsa videt. q: ignis est causa caloris: ꝛ uliter nō ignis nō est causa nō caloris: q: sol est non ignis: ꝛ tñ sol est causa caloris. ¶ Itē homo est causa aialis: ꝛ tñ nō seqtur ꝙ non hō sit causa nō aialis: q: tūc seqtur asin⁹ est nō hō ergo asinus est nō aial. ¶ Ad oppositū est Ar.

Ad qōnē dī ꝙ duplex est causa: q̄daȝ pcisa: alia nō pcisa. Loquendo de causa pmo mō: tūc illa ꝑpositio est uera si affirmatio ꝛc. ut patet in exēplo Ar. si eniȝ hēre pulmonē est causa respirādi: tūc non hēre pulmonē est cā nō respirandi. q: hēre pulmonē ē cā pcisa respiratiōis. i alijs causis non tenet.

Ad primū argumētū ꝙ sic ignis est causa caloris i ꝟtute sua ita illud qđ nō hēt ꝟtutē ignis nō hēt cām caloris. Oia eni que sunt calida sunt calida ꝟtute pmi calidi qđ est ignis. ¶ Uel pōt dici ꝙ ignis

nō ē cā ꝑcisa caloris: qꝛ sol tanꝙ̄ ignis cāt calo rē. ¶ Ad aliō. ꝙ hō nō ē ꝑcisa cā aialis. ſʒ ꝑcisa cā aialis est ſuba aiata ſensibilis. Qō. xlvj.

q **Ueritur** Utrū deficiēte ſensu deficiat ⁊ ſcia ſm illū ſensuʒ. ꝙ nō videt. Intellectꝰ in quo ē ſcia ē vtꝰ ſuꝑior ꝙ̄ ſensus ⁊ ꝓr: ſʒ ꝑus nō depē det a posteriori. ergo cognitio itellectiua nō de pēdet a cognitiōe ſensitiua ergo ⁊c. ¶ Itē itelle ctꝰ itelligit ſe ⁊ ſuā oꝑationē ⁊ etiā itētiōes ſecū das. Sʒ ista nō cadūt ſb ſensu: ergo de his poſ ſet eē ſcia deficiēte ſensu. ¶ Hic dr̄ ꝙ lʒ ista non cadāt ſb ſensu: tn̄ cadūt ſb itellectu. nec oportet ꝙ ſb ſensu cadāt: qꝛ illa que itelligunt directe i tellectu cadūt ſb ſēsu: ſʒ que itelligunt i itellectu reflexo nō. ¶ Cōtra Arē i ljº de ſensu ⁊ ſensato oīno nō itelligimꝰ qō ſensu nō cōprehēdimꝰ. er go ſi itētiones ſcōe nō cadūt ſb ſensu ergo nec ſb itellectu. ¶ Itē itētiones ſcōe itelligunt ꝑ re flexionē ergo itelligunt posteriꝰ ꝙ̄ res. ſ. ꝑme in tētionis. logica ergo que ē de itentionibꝰ ſcōis posterior erit i ordine ſciaꝝ ꝙ̄ ſcia realis ut me thaphica ſiue phica qō videt falſuʒ. ¶ Item ad ꝑncipale: ceci hn̄t ſciaʒ: ⁊ tn̄ deficit eis ſensus: ergo non oportet ꝙ deficiēte ſensu deficiat ⁊c. ¶ Item aia ſeꝑata hēt ſciam: tn̄ caret ſensu. er go ⁊c. Siľr ſube ſeꝑate carēt ſensu: ⁊ tn̄ habent ſciam. ¶ Ad oppositū est Arē dicēs ꝙ defici ente ſensu deficiet ⁊ ſcientia. ergo ⁊c.

**Ad qōnē** dr̄ ꝙ ſic ſicͭ dicit Arē. ⁊ hu ius rō est: qꝛ ſcia ē cognitio acq̄sita ꝑ demrātionē. demrātio ē ex ulibus. er go ſcia nō est ſine cognitione uľi. Sʒ cognitio uľis nō ē ſine cognitione ſensitiua. qꝛ cognitio uľiuʒ est ꝑ iductionē: ⁊ iductio ē ſingľiū quorū ē ſensus. ergo a ꝑmo ſcia nō est ſine cognitione ſensitiua. ¶ Intelligēdū tn̄ ē ꝑꝑ rōnes. ꝙ lʒ vtꝰ itellectiua ſit ꝓr vtutibꝰ ſensitiuis: tn̄ quodam mō depēdet a vtutibꝰ ſensitiuis. oēs eni vtutes ſensitiue ordinate ſunt ad itellectiuā. ꝑus enim apphēdit ſpēs a ſensibꝰ exterioribꝰ: ⁊ postea a ſēsu cōi: tertio a fantaſmate: q̄rto ab itellectu. ⁊ ita i tellectꝰ in cognoſcēdo aliquo mō depēdet a po tētijs: qꝛ ꝑ illas defert ad itellectū poſſibilē. Et loquor de itellectu ſm ꝙ cognoſcit ꝑ ſpēs acq̄ſi tas: qꝛ de itellectu ſeꝑato alia rō ē. ¶ Tu dicis. itellectꝰ ē vtꝰ imālis. ergo nullo mō a potētijs ſensibilibꝰ depēdet cū ſint mālēs. ¶ Dr̄ ꝙ itelle ctꝰ ē vtꝰ imālis ꝑ tāto qꝛ nō utit organo corꝑeo i oꝑando. Ulī vtꝰ imālis pōt dici dupľr. Uno mō: qꝛ nō ē ꝑfectio māe: ⁊ ſic itellectꝰ nō ē vtus imālis. Alio mō: qꝛ nō utit organo corꝑeo in oꝑando: ⁊ isto mō itellectꝰ est vtꝰ imālis. qꝛ tn̄ ē ꝑfectio māe iō aliquo mō a potētijs ſensitiuis depēdet. iō eniʒ frenetici nō bn̄ diiudicāt qꝛ ſen ſus est male diſpositꝰ ⁊ iō etiā itellectꝰ ex ꝯn̄ti. Siľr i dormiēdo itellectꝰ nō iudicat: ⁊ hͦ qꝛ ſen ſus ligat. Siľr q̄dā opti ſunt mēte. q̄dā inepti: ⁊ huiꝰ cauſa nō ē ſm ſe: qꝛ itellectꝰ ſm ſe non est magis diſpositꝰ nec minꝰ: qꝛ nō ſuſcipit magis nec minꝰ ſm ſe. ſʒ cauſa est qꝛ in hoīe vno ꝙ̄ in alio est complexio melior. Dixit enim Arē. ꝙ molles carne apti ſunt.

**Ad primū** argumētū ſicut iā dictuʒ ē. ꝙ itellectꝰ a ſensibilibꝰ quodāmō depēdet. ¶ Ad ꝓbationē dr̄ ꝙ prius aliq̄d alio pōt eē dupľr. Uno mō gnātione ⁊ ꝑ fectione: ſicut ſuba ꝑcedit accn̄s quātū est de ſe tpe ⁊ natura. Alio mō ꝑfectiōe ſʒ nō gnātiōe: ſicut itellectꝰ ſm ſe ꝓr ē ſensu. Tertio mō gnā tione ſʒ nō ꝑfectiōe. ſic aial ꝑus ē hoīe. Tūc di co ꝙ ꝑus ē altero ꝑmo mō ab altero nō depen det. qō tn̄ ſcōo uel tertio mō ab alio depēdet. ⁊ ſic itellectꝰ a ſensu depēdē pōt. ¶ Ad aliō ſicut dicebat. ¶ Ad rōnes ꝯtra hͦ. ¶ Ad ꝑmā dico ꝙ Arē. i de ſensu ⁊ ſensato loq̄tur ⁊ dicit ꝙ oīno nō itelligimꝰ de nūero ſensibiliū: qō nō ꝑus ca dit i ſensu. ¶ Ad aliud ꝙ nō ſequit ꝙ logica ſit posterior ſcia ordie doctrine ꝙ̄ alie. ¶ Ad ꝓba tionē: cū dr̄. res ꝑme itētionis ꝑmo itelligūtur: dr̄ ꝙ triplex ē oꝑatio itellectꝰ. Una ē itelligētia ſimpliciū. alia ē cōpositio uel diuiſio. ⁊ quo ad illas duas oꝑationes res ꝑme itētionis ſunt no te ꝑus itellectui ꝙ̄ ſcōe. Tertia ē oꝑatio diſcur ſiua a ꝑmiſſis ad ꝯclones. ⁊ ille diſcurſus ē itē tio ſcōa: ⁊ est actꝰ rōnis ꝑ quē ducimur i cogni tionē ꝑmarū intētionū ⁊ aliarū ſciaruʒ. ⁊ ideo quo ad hūc actū logica est ꝓr ⁊ ita ꝓr quātuʒ ad doctrinā: qꝛ ꝑ diſcurſū doctrinamur. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ ꝓpositio itelligēda ē de hijs qui ca rēt ſensu a natiuitate. ¶ Ad aliud. ꝙ aia ſeꝑata cognoſcit ea que cognoſcit abſq̄ diſcurſu ⁊ nō ꝑ ſpēs acq̄ſitas. Sʒ hec ꝓpositio itelligēda est de hijs que acq̄runt per diſcurſum ⁊ eodē mō dicēdū est ad ultimum ⁊c. Questio. xlvij.

q **Ueritur** utrū vnitas ſciētie ſit ex vnitate generis ſbi: ꝙ nō videt. ens est ſbm cuiuſlibet ſcie:

⁊ tñ ſcie ƀƺ ſe ſũt plures ⁊ diuerſe ergo ⁊c̄. maioꝛ patet: qꝛ de nõ ente nõ eſt ſcia. Hic dr̄ ꝙ ens ſub eadē rõne nõ eſt ſbm cuiuſlibet ſcie: qꝛ ens rõnis eſt ſbm logice: ⁊ ens inꝗ̈tũ mobile eſt ſbm nãlis ſcie. ⁊ ens ſub abſoluta rõne eſt ſbm methaphice. ⁊ tñ nõ eſt idē ſubiectũ cuiuſlibet ſcie ¶ Contra rõ mobilis eſt rõ entis: qꝛ mobile eſt ens. ꝯſimiliter ꝯſiderare ens ſub rõne mobilis eſt ꝯſiderare ens ſub ꝗdã rõne entis: ⁊ per ꝯñs nãlis ſcia nõ differt a methaphica ſed solũ uariant̃ ſcie per diuerſas rõnes ſbi. ¶ Itē ſi ſciẽtie uarient̃ ex hoc ꝙ ſbm ſiue ens uariat̃ ƀm diuerſas rõnes ſolũ. Cũ ſcie ſecant̃ ut res: hoc eſt ꝑ eoꝝ ſubiecta que ſunt realia ſequit̃ ꝙ ſcie nõ diuerſificarent̃ niſi ƀm rõnē ⁊ nõ realiter qđ eſt inꝯueniẽs. ¶ Itē ad ꝑncipale. methaphica ē vna ſcia: ⁊ tñ eſt de plurib'. eſt enim de ſubſtãtia ꝗ̈titate ⁊ ſic de aliis. ¶ Hic dr̄ ꝙ methaphica eſt ex plurib' entib'. eſt tñ de vnico ſubiecto. qꝛ oĩa entia hñt attributionē ad ſubſtãtiã: ⁊ ſic methaphica eſt de vno ſubiecto qđ eſt vnũ vnitate attributionis: ⁊ hoc ſufficit per Ar. iiij°. methaphice. ¶ Cõtra. decē ſunt gnã ꝑma. cũ ergo ſũt ꝑma nullã hñt attributionē ad alteruƺ: qꝛ ſi ſic eẽt aliqđ ꝑus ꝑmis: ergo nõ eſt dicē ꝙ methaphica eſt de decē generib' per attributioneƺ ad ſubſtãtiã. ¶ Itē ꝗ̈titas ƀm illđ ꝙ eſt: eſt ens abſolutũ. ſed methaphica eſt de ꝗ̈titate ƀm illud ꝙ eſt. ergo methaphica eſt de quãtitate ƀƺ ꝙ eſt ens abſolutũ. ⁊ per ꝯñs nõ ꝑ attributioneƺ ad ſubſtãtiã. maioꝛ patet qꝛ ſi quãtitas ƀm illud ꝙ eſt eẽt cõparatũ tũc eẽt ꝗ̈titas ad aliqđ ꝙ non eſt uerũ. ¶ Ad oppoſitũ eſt Ar. dicẽs ꝙ vnitas ſcie eſt ex vnitate generis ſubiecti.

Ad qõnem dr̄ ꝙ ſic cuius rõ eſt: qa ſicut ſe hẽt potentia ad ſubiectũ: ita ſcia ad ſubiectũ. ſed vnitas potẽtie eſt ex vnitate ſubiecti. ſicut vnitas potẽtie viſiue eſt ex vnitate coloris. potentie enim diſtinguit̃ per ſubiecta per Ar. ſecũdo de aĩa. ergo vnitas ſcie eſt ex vnitate generis ſubiecti. ¶ Intelligẽdũ tñ. ꝙ nõ opoꝛtet ad vnitatē ſcie genus ſbiectũ eẽ vnũ vnitate ꝑdicatiõis ad oĩa que ꝯtinent̃ in ſcia. Sed ſufficit ꝙ ſit vnũ ƀƺ analogiã ſicut ens eſt ſubiectũ potẽtie itellectiue: ita ꝙ ꝑmũ ens ꝙ eſt ſubſtãtia eſt ſubiectũ itellectus: ⁊ oĩa alia entia per attributionē ad ſubſtantiã. ita de ente ꝙ eſt ſubſtantia eſt pꝛimo methaphica ⁊ oĩb' aliis entib' ƀm qđ hñt attributionē ad ſubſtãtiã. ⁊ ita ſequit̃ ꝙ nõ opoꝛtet genus ſubiectũ eẽ ꝑdicabile de oĩb' que determinant̃ in ſciẽtia. Sed ſit cõe ꝙ oĩa in illa ſcia habeãt attributionē ad ipm. Et ꝯueniẽs exẽplũ ponit Linconiẽſis. ſicut eni eſt de arbore ꝙ ei' ſunt radices que ſunt ei' ꝑncipiũ ſic ēt ei' ſunt rami exeuntes ab arbore. ⁊ ab vno exeunt alij rami quouſqƺ fiat multitudo ramoꝝ: ita eſt in ſbo ſcie. ꝙ ei' ſunt ꝑncipiũ ⁊ ab ipo egrediunt̃ paſſiões que de ipo ſciunt̃ per ꝑncipiũ. Id manifeſtũ patet in geometria. ubi ꝑoꝛ ꝯclõ eſt ꝑncipiũ ꝯclõnis ſubſequentis ⁊ ſic fit vna ꝯclõ. ⁊ ab illa ꝯclõne fiunt alie ⁊ ſic quouſqƺ fiat integritas ſcientie oĩa illa hñt attributionē ad genus ſubiectũ.

Ad pꝛimũ argumẽtũ ſicut dicebat̃. ¶ Ad rõnē ꝯtra hoc: ꝯcedit̃ ꝙ rõ mobilis eſt quedã rõ entis: qꝛ nihil eſt ꝙ poſſit ſbterfugē rõnē entis. uerũ rõ entis ſbqua ꝯſequit̃ ens ꝙ eſt gen' in methaphica: ⁊ rõ illa entis que eſt rõ entis mobilis: ꝗ̈ſi equiuoce ſunt rõnes entis. ⁊ iõ per illã rõnē entis ſufficiẽter diuerſificat̃ ſcia nãlis a methaphica. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ nõ ſeqtur ſciam diuerſificari ſolum ƀm rõnes. qꝛ ille diuerſe rõnes entis per ꝗ̈s diuerſificat̃ ſcia nõ ſunt diuerſimode ſolũ ƀm cõſiderationē itellect'. ſed in re: hec rõ nõ eſt illa. modus enim eẽndi entis inꝗ̈tũ mobile nõ eſt modus eẽndi abſolute inꝗ̈tũ eſt qđ in ſe. ¶ Ad aliud ꝑncipale ſicut dicebat̃. ¶ Ad ꝑmũ contra hoc dr̄ ꝙ lƺ ꝗ̈titas ſit ꝑmũ i ſuo genē: ita ꝙ in illo genē non hẽat aliqđ ꝑus: nihil tñ ꝓhibet ipſuƺ reduci ad aliqđ ꝑus alteri' generis. Vñ cũ dr̄ ꝙ tũc eẽt aliqđ ꝑus ꝑmo. Dicẽdũ ꝙ hoc nõ eſt icõueniẽs in diuerſo genē. ſubſtãtia eniƺ eſt ꝑmũ ens ad qđ oĩa entia ſiue oĩa gnã accidẽtia reduci hñt. ¶ Ad aliud dr̄ ꝙ nõ ſeqtur ꝗ̈titatē eẽ ad aliqđ lƺ attributionē hẽat ad ſubſtãtiã. nõ eni quelibet attributio ſiue cõparatio ſac̃ ad aliqđ. ſed ſolũ cõparatio ad terminũ. Sed tñ cõparatio ad ſubiectũ nõ facit aliqđ ens ad aliqđ. Per hoc ad foꝛmã dr̄ ꝙ hec maioꝛ. ꝗ̈titas ƀm illud qđ eſt: eſt ens abſolutũ: uera eſt diſtinguẽdo abſolutũ ꝯtra cõparatũ ad terminũ relationis. uerũtñ ipm eſt cõparatũ ad ſubiectũ: qꝛ accidẽs ƀm illud qđ eſt: ſubſtãtie eſt. accidẽs eniƺ non eſt ens. niſi quia entis.

¶ Expliciũt qõnes ꝑmi libꝛi poſteriorũ.
Sequũtur qõnes ſecũdi. Nõ. xlviij.

Ueritur de uerita te hui⁹ q̄ sit falsa videt. q: de cōtin- gētib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ fiūt qōnes ⁊ tñ nō sunt uere scita q: de ꝯtigētib⁹ nō ē scia ergo ⁊c. ¶ Huic dicit Linco. q̄ qōnes in gnāli sunt eq̄les nūero hijs que uere scim⁹ i gnāli: tñ in spāli nō sunt eq̄les hijs q̄cūq̄ uere scim⁹ in spāli. ¶ Cōtra. eq̄le genē ⁊ nūero: disti guunt ꝯ se iuicē sicut idē genē ⁊ idē nūero. Di cere ergo q̄ qōnes nūero sūt eq̄les hijs q̄cūq̄ uere scim⁹ ⁊ dicē q̄ ille qōnes sunt eq̄les genē nō videt ꝯuentēs expositio. Exponit enim vnū mēbrū p alterū. ¶ Itē ad ꝑncipale. qōnes sūt i finite ⁊ ꝯclōnes scite sūt finite. sed q̄ ifinita nō sūt eq̄lia finitis q: ibi nō est certitudo ergo ⁊c. ¶ Itē illud qd̄ q̄rit est dubiū. q: p Boetiū qō ē dubitabilis ꝓpositio. ſ3 illud qd̄ scit ē certū er go ⁊c. ¶ Itē scia ptinet ad demōstratorē: ſ3 ad demōstratorē nō ptinet iterrogatio nec qō: nō eni iterrogat ſ3 sumit qd per Arī. ¶ Hic dr̄ q̄ ad demōstratorē nō ptinet iterrogare de ꝑmis sis ⁊ h̄ itēdit Arī. Ad eū tñ ptinet iterrogare de ꝯclōne ⁊ ad ꝯclōnē ptinet scia: ⁊ ita ad idē ptinet iterrogatio ⁊ scia. ¶ Cōtra h̄: si demon strator iterroget de ꝯclōne: tūc ꝯtingit adiscē- tē nō credē: q: p Arī ꝯclō p h̄ a pōne ⁊ suppō ne differt: q: nō oportet adiscētē assentire illi de quo fit qō: sed hesitare pōt de vna pte ⁊ de op- posito. ⁊ ita non oportet adiscētē credere qd̄ est ꝯtra Aristotilē. ¶ Ad oppositū est Aristotiles.

Ad questionem dr̄ q̄ qō- nes sūt eq̄les numero ⁊c. Huius rō est q: ꝓpositio sci- bilis nō ē ꝑse nota in vitate nec i falsitate: q: ꝓ positio scibilis ē illa cui⁹ scia acq̄rit de nouo p cām: ſ3 talis nō ē ꝑse nota i vitate: q: si sic eius scia nō acq̄reret de nouo. nec ꝑse nota i falsita- te: q: de nō ente nō ē scia: ꝓpō ergo scibilis nō ē ꝑse nota: nec ē simplr ignota sic ipossibilia de q̄b⁹ nō pōt eē scia: ergo ꝓpō scibilis talis ē de q̄ scia acq̄ri pōt post dubitationē: ita q̄ ipsa ꝑus sit dubitata ⁊ postea p ꝑncipia nota fiat scita er go ⁊c. ¶ Intelligēdū tñ ē q̄ ꝓpō scibilis nō est q̄ribilis tali mō q̄ ab eodē sit scita ⁊ dubitata q: sic sil' eēt nota ⁊ certa respectu eiusdē. S3 ipa est ꝑus dubitata ab adiscēte: ⁊ postea p ꝑncipia no ta ꝑse debite applicata ipsa fit certa ⁊ ē eadē qō que est scita ab vno ⁊ est dubitabilis a b alio: ⁊ hoc non est inconueniens.

Ad primū sicut dicebat. ¶ Ad rōnē ꝯ h̄: dr̄ q̄ iste determinatio nes genē ⁊ numero nō referunt ad idē: sed hec determiatio in gnāli referēda ē ad ꝯclones: ⁊ hec determinatio numero referēda ē ad eq̄litatē: ⁊ ita patet q̄ itellect⁹ ē iste. Qōnes accepte in gnāli: sūt eq̄les nūero hijs que uere scim⁹ in gnāli: ⁊ sic ē ꝓpō uera. ¶ Ad scōm ꝑncipale dico q̄ ꝓ positiones nūero ifinite sūt: ⁊ sic de illis nō intē dit Aristotiles: ſ3 solū de qōnib⁹ i genē. Silr i telligēdū q̄ ꝯtingētiū ut ꝯtingētia sūt ꝓp̄ie nō ē qō: sicut nec eoꝝ ē scia: q: ois qō ē qō medij si ue cāe: ſ3 ꝯtingētia ut talia sūt nō h̄nt cām eoꝝ. tñ de hijs que sunt ꝯtingētia qōnes fiūt. ut q̄re uadis romā? Rūdet. ut recupem sanitatē. De isto ꝯtingēti fit qō. ꝓpt h̄ q̄ h̄et quādā cām or- dinatā que ē itēta a uadēte. ⁊ isto mō ꝯtingēs q̄ ri pōt: ⁊ etiā sciri p talē cām: ſ3 talis scia nō ꝑti net ad demōstratorē. ¶ Ad aliud dico q̄ illud qd̄ q̄rit dubiū ē q̄tū ē de se. Cū h̄ tñ stat q̄ eq̄ les sunt qōnes hijs que uere scim⁹. q: eedē nūe ro ꝓpōnes que ꝑus fuerūt dubie posteri⁹ fiunt certe p ꝓpōnes notas. ¶ Ad aliū sicut dicebat. ¶ Ad illud ꝯ h̄: dico q̄ nō oportet adiscētē cre dere ꝯclōnē anteq̄ p demōstratiōes ꝑse cōclu dant: ſ3 ꝑmissas credē debet q: sunt ꝑse note: uel qñ ex ꝑmissis determinato mō applicatis in fert ꝯclō: tunc adiscēs credit ꝯclōnē: sed prius nō oportet nec hoc itēdit Aristotiles. Qō. xlix.

Ueritur An si est sit qō. q̄ nō videt. ois qō aliqd ꝑ- supponit: ſ3 qō si ē nihil ꝑsupponit er- go si ē nō ē qō. Probo minorē. Si si ē aliqd ꝑ supponit: tūc ꝑsupponeret qd ē. S3 qd ē nō ꝑ- supponit: q: ꝑsupponit si ē: ergo nō ꝑsupponit a si ē. ¶ Itē illd̄ qd̄ ꝑcognoscit añ demōstratio nē nō ē q̄ribile: q: oē q̄ribile ē scibile. S3 si est ꝑ supponit añ oēm demōstrationē: q: de s̄bo ꝑco gnoscit si ē ⁊ qd ē. ¶ Itē si eē q̄rit de aliquo: q̄- ro an q̄rat idē de seipso an aliud de alio. si idem de seipo tūc nō ē qō: q: p Arī q̄rēs q̄re hō ē hō nihil ē q̄rē. Si q̄rit aliō de alio: tūc qō talis nō ē simpler ſ3 cōposita. Quia qō simpler ē qñ il- lud qd̄ q̄rit nō ē alteri⁹ eēntie sicut dic Linco. ¶ Itē si hic q̄rit aliud de alio. tūc eē posset de- mōstrari: q: eē h̄eret in s̄bo cām q̄re insepabilit ei iest ⁊ ē ꝑm se aliud ab eo cui⁹ est ergo est de- mōstrabile. ¶ Ad oppositū est Aristotiles.

Ad qōnē dr̄ q̄ si ē ē qō: qd̄ patet ex itē tiōe Arī. dic eni q̄ si est: est

qō simpler. et h̄ sequitur q̄ si ē ē qō simpler. et est qō simpler sicut dicit Thomas pp h̄ q: nō p̄dicat eē tertiū: sed s̄m Linco. dr̄ qō simpler. q: rō forme et rō rei subiecte et rō et forma rei p̄dicate nō sunt due s; vna: et qō cōposita ē cū forma. et rō rei sbiecte et p̄dicati sūt due sicut hic cū q̄rit an hō sit risibilis. ¶ Intelligēdū tn̄ ē q̄ ad qōnē tria reqrūt̄ et ista sufficiūt. ¶ Primū ē q̄ id de quo q̄rit̄ sit dubitabile q̄tū ē de se. ¶ Scd̄m ē q̄ q̄ribile aliqd p̄supponat. ¶ Tertiū ē q̄ ip̄m h̄eat mediū p qō demonstrari possit. Iste tres ɔditiōes icludunt̄ i hac ɔditiōe si ē: q: eē q̄tū ē de se dubiū ē: q: ɔtigit scire qd siḡtur p hircoceruū et tn̄ dubitare an sit. silr̄ si ē p̄suppōit qd ē: nō qdest simplr̄. s. qdest rei. s; qdest qō siḡtur p nomē: silr̄ si est h̄et mediū p qō possit demōstrari. ¶ Iuxta qō ē itelligēdū q̄ duplex ē eē. qōdā ē eē sbi et aliud eē passiōis. Eē sbi nō h̄et mediū et c. nec ē demōstrabile. q: de sbo p̄cognoscitur qdest et q: ē an̄ oēs demōstrationē. Esse aūt passionis ē demōstrabile: q: eē passionis ē iesse: et iesse passiōis sbo demōstrat̄ et p diffinitionē sbi tanq̄ p mediū: et ēt p diffinitionē passiōis. g° si ē ē qō cū h̄eat ɔditiōes reqsitas ad qōnē.

Ad primū argumētū dico q̄ qō si est aliqd p̄supponit. Nō presupponit tn̄ qdest rei: s; qdest qō siḡtur p nom̄: qd eni rei p̄supponit si ē ut argutū ē. et iō a si est nō p̄supponit̄. ¶ Ad aliud patet p dicta i pōne q: de sbo p̄cognoscit̄ si ē et qdest. et iō de sbo nō pōt q̄ri eē. Esse tn̄ passiōis pōt eē q̄ribile. ¶ Ad aliud dr̄ q̄ eē q̄rit̄ de eo cui° ē: nō sicut totaliter idē sibi nec sic totalr̄ diuersū. S; q̄rit̄ tanq̄ aliqd reducibile ad gen° illi° cui° ē ut si sit eē sbe ad subam. Si q̄titatis ad q̄titatē: et sic de ceteris generib°: ita q̄ nō p̄dicat̄ eē qō ē alteri° gn̄is. et ē qō simpler. Et p̄dicat̄ eē s̄m adiacēs: qō eē sic dic̄ Thomas: ē reducibile ad gen° illi° cui° ē eē. ¶ Ad aliud patet q̄ hic nō q̄rit̄ totalr̄ aliud: vn̄ nō ē demōstrabile de eo cui° ē: q: eē in sbo p̄supponit eē: et iō eē sbi demōstrari nō pōt: nec illud q̄rit̄ ppr̄ie. Si tn̄ q̄rit̄: h̄ nō ē ut fiat notū p demōstrationē: s; ut aliq̄ alia via notificet̄. sed eē passionis q̄rit̄ et idē demōstrat̄. ¶ Videt̄ tn̄ Linco. alr̄ dicē. q̄ eē cuiuslibet alterius a p̄ma causa demōstrari pōt de eo cui° ē excepta sba qō est gn̄alissimū. ipsa eni suba nō h̄et diffinitionē: q: nō h̄et gen° supi°: et iō de suba que ē gn̄alissimū nō demōstrat̄ eē: nec de p̄ma cā eadē rōne. q: p̄ma cā nō ē in genē q: ei° eē ē ei° eēntia. et sic esse sbi: et eē passiōis q̄ribile ē et etiā scibile: exceptis hijs que dicta sūt. ¶ Ad rōnē dico q̄ eē simplr̄ sbi demōstrat̄ p diffinitionē sbi de sbo: tn̄ esse sbi icōplete an̄ demōstrationē p̄cognoscit̄ et p̄supponit̄: tūc eni p̄cognoscit̄ eē sbi icōplete qn̄ ip̄m cognoscit̄ p aliq̄ accn̄tia siue p descriptionē: et tale eē p̄cognoscit̄ anteq̄ p̄cognoscat̄ qd rei. Et cū h̄ ɔuenit Ar̄. vij°. meth. et p̄mo de aia. et scd̄o hui°. Dicit eni q̄ accn̄tia magnā ptē ɔferūt ad cognoscēdu; qōqd rei. eē tn̄ cōplete sbi per diffinitionē sbi acqrit̄. et sic patet q̄ alio mō eē p̄cognoscit̄ et p̄supponit̄ et alio mō q̄rit̄. Sic ergo patet p ip̄m q: qn̄ q̄rit̄ an h̄ ē: nō q̄rit̄ aliq̄ forma de alia: et iō ē qō simpler. nec totalr̄ idē ut dictū est: q: tūc nō eēt questio. Qō. l.

Queritur An qd ē sit qō. q̄ non videt̄: q: oē qō q̄rit̄ ē scibile p qd ē: q: illud qō scit̄ scit̄ p diffinitionē idicātē qd ē: et illud qō q̄rit̄ ēt scit̄. S; qd ē nō scit̄ p mediū qō ē qōqdest q: eadē rōne illud qōqdest sciret̄ p aliud qōqdest et sic eēt ɔcessus in ifinitū. ¶ Itē eē q̄ribile ē scibile: qd nō est scibile: ergo nec q̄ribile. pbo minorē. Si qd eēt scibile. sciret̄ p cā: s; nihil ē itimi° rei q̄ suū qōqdest ergo qōqdest nō h̄et cā; itrisecā p quā possit sciri. ¶ Hic dr̄ q̄ qōdā ē qōqdest sbi: et aliud qōqdest passionis. Qōqdest sbi q̄ri nō pōt: q: nec sciri: q: de sbo p̄cognoscit̄ qdest et si ē per Ar̄. Quid tn̄ passionis querit̄: et illud scit̄ per diffinitionē sbi. ¶ Cōtra istud. Primo ostēdo q̄ qōqdest sbi q̄ri pōt et etiā sciri: q: ɔtingit aliquē cognoscē eē et dubitare de p̄ncipijs idicātibus qd: et postea ɔtingit cognoscē p̄ncipia indicātia qd: sicut puer cognoscit bouē eē: et tn̄ p̄ncipia bouis eēntialia ignorat: et postea ista p̄ncipia idicātia qd cognoscit: sed illud qō est p̄mo ignotū et postea notū ē q̄ribile et etiā scibile. ergo qdest sbi: ē q̄ribile et etiā scibile. q: tūc qd sbi fit notū p qd noti° ergo scibile est. ¶ Itē q̄ qd passiones nō possit sciri videt̄: q: p Aristotilem Qōqdest nō pōt demōstrari: q: sic fieret petitio p̄ncipii. ergo qōqd passiōis demōstrari nō pōt. ¶ Itē oīs qō est qō medii siue cāe p Aristotilē. S; qō qd: nō est qō medij: q: ipsius qd nō est mediū siue causa. ergo qd est nō est qō. ¶ Itē qdest p̄supponit si est, ut est qō. sed qd ē idē est qō eēntia uel ip̄am p̄supponit: q: tūc nulla rosa exn̄te nō posset cognosci qd est rosa: ergo qdest nō est qō: ut qd uerā eēntiā rei notificat. ¶ Itē qō differt a suppōnē et petitione in h̄

q̄ in q̄ōne nō oportet adiscētē ɔ̄sentire pti op- ponētis quā intēdit opponēs. Sed pōt eē ɔ̄rie opinionis sed in eo q̄ōq̄dest nō p̄nt opponens ⁊ r̄ndēs eē ɔ̄rie opinionis. ergo qd est non est q̄ō. Minor patet q: q̄ō qd est nō ē q̄ō dialetica. ergo in q̄ōne qd est nō p̄nt eē opiniones ɔ̄rie. sed tn̄ erit vna ps sustinēda. ¶ Itē si qd est eēt q̄ō: idē eēt dubitabile ⁊ p̄suppositū. ɔ̄ns est fal sum ergo ⁊ an̄cedēs. Probatio ɔ̄ntie. q: qd est p̄supponit si est. Si igitur dicis q̄ qdest est q̄ō tunc qdest p̄supponit a si est. q: eē uel est eēntia uel imediate ɔ̄ns qdditatē: ʒ q̄ō ɔ̄seq̄t qddita tē ipsam p̄supponit. ergo eē p̄supponit qddita- tē. Si ergo dicas q̄ qdest sit q̄ō: idē erit dubi- tatū ⁊ p̄suppositū. ¶ Hic dr̄ q̄ nō seqtur: q: est aliud qdest q̄ō est dubitatuʒ. ⁊ q̄ōest p̄supposi- tū a si est: q: qdest uerū est dubitatū. Sed qdest uerū nō p̄supponit a si est. Si est enim solū p̄- supponit qdest q̄ō figtur per nomē ⁊ ita aliud qd p̄supponit ⁊ aliud q̄rit. ¶ Cōtra: Illud non soluit: q: eē uel est qdditas uel imediate ɔ̄seq- tur qdditatē uerā. ergo eē p̄supponit qdditatē uerā ⁊ nō solū p̄supponit q̄ō figtur per nomē. ¶ Itē eē distinctū ɔ̄seqtur eē distinctū: ergo eē p̄supponit entitatē distinctā. ⁊ hoc nō est qddi- tatis significate per nomē tn̄. Sed qd est rei: er go p̄supponit uerā qdditatē rei. ergo si est p̄sup ponit qdest. ¶ Aliter dicit Linco. q̄ qdest pre- supponit si est cognitū p accn̄tia. Quidest tn̄ p̄ supponit a si est: ɓm q̄ qdest cognoscit per p̄n- cipia eēntialia. vn̄ eē dupl'r cognoscit. Uno mō per accn̄tia. Alio mō per p̄ncipia eēntialia. Un̄ per hoc ad formā argumēti dici pōt. q̄ qdest dubitat ɓm q̄ p̄supponit eē cognitū per princi pia accn̄talia. ⁊ ip̄m est p̄suppositū ab eē cōple- te cognito per p̄ncipia eēntialia. ⁊ q̄ idē sit pre suppositū ⁊ dubitatū nō est incōueniēs. ¶ Con tra si eē cognitū cōplete p̄supponit qdest tūc eē p qdest pōt demōstrari de eo cui⁹ est: sed hoc ē falsum. per Aristotilē. q: de s̄bo p̄cognoscit qd est ⁊ si est. ⁊ q̄ō p̄cognoscit an̄ demōstrationeʒ: demonstrari non pōt. ¶ Ad oppositū est Ar̄.

Ad q̄ōnē dr̄ q̄ qdest est q̄ō sicut dicit Linco. ⁊ hoc iō est: q: qd ou bitari pōt ⁊ q: ei⁹ cognitio egri pōt. Docet eni Aristotiles uenari q̄ōqdest ergo ⁊c̄. Dicūt q̄- dā q̄ qdest s̄bi nō q̄rit: q: de s̄bo tanq̄ꝫ de fūda mēto in demōstratione p̄cognoscit qdest ⁊ si ē ut dicit Ar̄. Quidest tn̄ passiōnis q̄ri potest: ⁊ ip̄m pōt sciri de s̄bo p diffinitionē s̄bi. ¶ In- telligēdū tn̄ est q̄. qdest ɔ̄tractū s̄b rōne qua est qd: sic nō querit ita q̄ sub illa rōne sciat tanq̄ꝫ ɔ̄clusum in demōstratione q: sic eēt petitio p̄n cipij ut dicit Aristotiles. Quid est tn̄ queritur ut per aliquā aliam viā fiat notū ut per viā di- uisiuā: sicut docet Aristotiles. ⁊ innotescit tan q̄ꝫ mediū: nō tn̄ tanq̄ꝫ ɔ̄clusio i demōstratione. illud tn̄ q̄ō est qd non acceptuʒ sub illa rōne ut qd: sed mā̄le pōt demonstrari per qd formale: ita q̄ hoc demōstrat inesse illi cuius est sed nō sub ratione qua est quid.

Ad primū argumētū dico q̄ qd sub rōne qua est qd nō queri tur per mediū nec demōstrat q: sic eēt ɔ̄cessus in infinitū. ¶ Ad aliud dico q̄ qd subiecti non reqrit nec scit per demōstrationē sub ea ratione qua est qd. ¶ Rōnes que ɔ̄bāt q̄ qdest pōt de- mōstrari postea soluent. ¶ Ad aliud p̄ncipale. dr̄ q̄ oīs questio est questio medij: nō ita q̄ ip̄ʒ demōstret per mediū. dictū enim est q̄ quidest sub rōne qua qdest querit: nō ita q̄ ipsum sciat per demōstrationē tanq̄ꝫ cōclusio. sed aliq̄ alia via ut dictū est in positione. ¶ Ad aliud dico q̄ q̄ōqdest ut est uera quidditas rei: p̄supponit si est: sed non eē actuale distinctū cōtra fuisse uel fore sicut argutum est. sed p̄supponit eē aliud sicut postea videbit. ¶ Ad aliud dicit Linco. ¶ Ad rationes cōtra hoc: dicit ɓm sententiam eius q̄ quid est pōt demōstrari de subiecto per eius q̄ōquidest: quia potest dubitari: si conti- net sub alia specie. ¶ Ad auctoritatē Aristoti- lis: dicit q̄ de subiecto p̄cognoscit quidest ⁊ si est: non cōplete. sed p̄cognoscit esse notum per p̄ncipia accidētalia: ⁊ eē isto modo non demon strat esse. sed demonstrat esse notum per prin- cipia accidentalia ɓm ipsum. ¶ Aliter dicitur q̄ quidest presupponit esse confusum: sed ip- suʒ quid presupponit esse distinctū: ⁊ ita aliud esse presupponitur ⁊ aliud esse cōsequit: lʒ il- lud fore sit idem cum priori. Questio. lj.

q Ueritur Utrum eē existere sit de essentia: q̄ sic vi- det. Auctor de causis dicit pro prima rerum cātarum est esse: sed q̄ō est primum in re bus causatis est eēntia. ¶ Itē Cōmētator dicit q̄ hoc est ɔ̄blema de genere h̄ō est: sed genus est de essentia illius cuius est. ergo ⁊c̄. ¶ Item ratio Commētatoris est ad hoc. Homo est: aut

ergo ꝑse aut per additū.si ꝑse habet ꝓpositū.
si per additum quero de illo addito:illud addi
tum est:aut ergo ꝑse:aut per additum. Si ꝑse
eadem rōne fuit instādū in pmo. Si per addi-
tum sic erit ꝓcessus in infinitū. ¶ Hic dī ꝙ hō
est per additionem:⁊ illud additū est ꝑse.⁊ nō
eadem rōne stādum est in pmo:sicut in sili pa-
tet: hō disgregat per albedinē:⁊ albedo disgre
gat ꝑse:⁊ non est eadem rōne stādum in pmo.
¶ Cōtra si illud additum sit ꝑse:ergo eē est de
eēntia illi⁹ additi ⁊ sic hērem ꝓpositū ꝙ esse est
de eēntia illi⁹ cui⁹ est. ¶ Item quero de illo ad
dito aut est eēntialr̄ ipm eē:aut ꝑticipās eē. Si
sit ipm eē:tūc hō est ꝑse:q: non per mediū. Si
sit ꝑticipās eē:cum oē ꝑticipās eē sit cōpositū
distinctum numero ꝯtra alterum:seqtur ꝙ hō
est aliud cōpositum distinctū numero ab hoie.
Sȝ hoc est impossibile q: hō non est per entita
tē alteri⁹ cōpositū numero sicut soꝛ.nō est alb⁹
per albedinē. Pla. ¶ Alr̄ dī ad rōnē ꝙ hō est
per additū. Et cum dī ꝙ illud additū est.dī ꝙ
nō:q: illd additū nō est.sed est illud quo aliqd
aliud est:sicut foꝛma nō est sed est pncipiū eēn-
di cōpositū. ¶ Cōtra:illud additū nō pōt eē pu
re nihil:q: tūc hō eēt per pure nihil ergo illud
additū aliquo mō est ens ⁊ quoties dī ens toti
ens dī eē:per Aristotilē.ergo illud additū est.
¶ Itē q̄ntū denoiatiue pdicat de re ꝓprij gene
ris:bn̄ eni dī linea est quāta:ergo eadē rōne eē
pōt pdicari de quocūq; qd aliquo mō est ens:
ergo idē additū quo hō est lȝ nō sit entitate cō-
positi:tn̄ aliquo mō est:sicut foꝛma est entitate
pncipij. ¶ Itē ad pncipale:ens est de cuiuslibet
eēntia:per Aristo.⁊ ens ⁊ eē idē signt:ergo eē
est de eēntia cuiuslibet. ¶ Hic dī ꝙ ens est du-
plex.ens nomē.⁊ ens ꝑticipiū. Ens nomē ē de
eēntia cuiuslibet.sed ens ꝑticipiū nō. Primo
mō nō est uerū ꝙ ens ⁊ eē signt idē:sȝ bn̄ scdo
mō. ¶ Cōtra illud:ens nomē ⁊ ens ꝑticipiū si-
gnificāt idē:lȝ differāt in mō signdi:sȝ ens ꝑti
cipiū ⁊ eē idē significāt:ut ꝓcessū est:ergo ens
nomē ⁊ eē idē signt. ¶ Hic dī ꝙ ens nom̄ ⁊ ens
ꝑticipiū signt sb distincto mō:⁊ ille modus fa
cit ꝙ ens ⁊ eē significēt idē ut ens est ꝑticipiū:
q: utrūq; sigt rē ut mēsurata tpe:tn̄ ens nomē
⁊ eē nō significāt idē.q: ens nom̄ nō significat
rē ut tpe mēsuratā. Sȝ ens ꝑticipiū ⁊ eē signi-
ficāt ut mēsuratā tpe:⁊ ideo nō sunt de eēntia.
¶ Cōtra illud:si ens ꝑticipiū nō sit de eēntia:q:
mēsurat tpe:tūc nō eēt hec necessaria:hō ē ens
aial:q: hic ponit ens aial ut tpe mēsurat de ho
mine ⁊ ut sic nō est de eēntia ꝑ te. ¶ Itē ad pn-
cipale.gnātio terminat ad subaȝ solū tanq; ad
ꝑse t̄minū:⁊ gnātio ꝑse t̄minat ad eē:⁊ eē ē sba
rei. ¶ Hic dī ꝙ gnātio nō t̄minat ad eē:sed ad
subaȝ sub eē. ¶ Cōtra illud:gnātio est a nō esse
ad eē ꝑ Aristotilē.ergo gnātio ꝑse termiat ad
eē. ¶ Itē si gnātio terminet ad subam sub eē:⁊
ꝑ te eē est aliud ab eēntia:ergo gnātio t̄minat
ad ens ꝑ accn̄s:ergo ens ꝑ accn̄s ꝑse generat
qd est ipossibile. ¶ Itē ad pncipale.si eē non sit
eēntia rei:tūc cū eē sit in eēntia:eēntia erit in po
tētia respectu cuiuslibet qd est in ea qd est alteꝝ
a sua eēntia.sed ꝯn̄s est falsū.ergo ⁊ an̄cedēs.
falsitas ꝯn̄tis patet:q: si eēntia sit in potētia ad
eē:aut ergo i potētia actiua ul' passiua. Si acti
ua:tūc eēntia hēret eē anteq; eēt:q: qd est in po
tētia actiua respectu alteri⁹:eē hēt respectu illi⁹.
Si in potētia passiua:tūc eēntia manēs posset
eē ⁊ nō eē.q: potētia passiua est potētia ꝯdictio
nis. ¶ Itē si esse sit aliud ab eēntia cū imediate
ꝯsequat eēntiā:ergo eē de eēntia pōt demōstra
ri.ꝯn̄s est falsum.ergo ⁊ an̄s. Cōsequētis falsi
tas patet:q: in demōstratiōe ꝑsupponit qd est
⁊ si est:⁊ qd ꝑsupponit nō demōstrat:ergo esse
nō demōstrat:q: pdicatū est de ꝑse itellectu sbi.
¶ Ad oppositū si eē eēt de eēntia rei:hec eēt ne-
cessaria hō est:ꝯn̄s est falsū ergo ⁊ an̄s. ¶ Itē
si sic:tūc itelligēs te nō eē uel hoiem nō eē itelli
geret icōpossibilia. ¶ Itē eēntia abstrahit ab eē
fuisse:⁊ fore.ergo eē de eēntia nō est:q: illud a
quo aliqd abstrahit nō est de eius eēntia.

**Ad qōnē** dī ꝙ eē existē nō est de eēntia
q: de illo eē ē dubitatio. Sȝ
de eē eēntie nō est dubitatio. Rō hui⁹ ē ista. Il
lud qd pōt itelligi sine alio nō icludit illd i sua
eēntia: Eēntia pōt itelligi non itelligēdo esse.er
go ⁊c. Hec patet silr̄:q: eēntia abstrahit ab esse
fuisse ⁊ fore.sicut ergo fuisse ⁊ fore nō sunt de
eēntia:ita nec eē. ¶ Intelligēdū tn̄ est ꝓpter rō
nes:ꝙ eē existē nō ꝯseqtur eēntiā pmo:sed pri-
mo ꝯseqtur idiuiduū. Indiuiduū eni ꝑse ⁊ ꝑ
mo existit:eēntia nō nisi per accidens.

**Ad primū** argumētū dico ꝙ auctoꝛ
de causis intelligit perse
actū pmū:⁊ nō existē. Un̄ itellect⁹ est ꝙ pma re
rū creatarū est eē:h est pma creatarū est act⁹:sicē
patet de itellectu ⁊ nō loqtur hic de eē qd est exi
stere. ¶ Ad aliā auctoritatē ꝙ Cōmētatoꝛ inten
dit ꝙ h est pdicatū gnāle:hō est. Un̄ ꝑ ꝓblema

de genere: ītēdit p̄dicatum gnāle: cuiusmodi
est p̄dicatū trāscēdēs. ¶ Ad aliud ꝙ hō est p̄se
ita ꝙ nō per medium hn̄s eē. ⁊ silr̄ est per addi
tum ut per eē: q꞉ eē est tanꝗ̄ illud quo aliqd est
tn̄ illud eē non est ita ꝙ sit hn̄s eē. Vn̄ tūc ista
simul stāt: ꝙ hō sit p̄se ita ⁊ non per mediū ha-
bēs eē ⁊ tn̄ hō est per additū tanꝗ̄ per aliquid
quo aliqd est ⁊ non per additū qd̄ est ita ꝙ sit
hn̄s eē: sed per additū qd̄ est p̄ncipium eēndi.
¶ Ad rōnes ꝯtra hoc. p̄me rōnes ꝯtra p̄ncipa
le ꝓbāt ꝙ illud eē nō est tanꝗ̄ hn̄s eē. sed tanꝗ̄
p̄ncipium quo cōpositum est. ¶ Ad aliud sicut
dicebat̄ hoc est cōcessum. ¶ Rōnes ꝯtra scd̄aꝫ
rn̄sionem ꝓbāt ꝙ eē illud per qd̄ hō est: est ali-
quo mō: ⁊ hoc est ꝯcessum simplr̄: q꞉ illud esse
est: non tanꝗ̄ hn̄s eē: sed tanꝗ̄ p̄ncipium quo
cōpositum est. ¶ Ad aliud sicut dicebat̄. ¶ Ad
rōnem ꝯtra hoc sicut p̄us. ¶ Et ad aliud cōtra
hoc. dicit̄ ꝙ sic dicēdo hō est ens aīal. Ens spe
cificat̄ per aīal: ⁊ ideo quodāmō stat s̄m exigē
tiam aīalis: ⁊ ideo non est hec ꝯtingēs: Hō est
ens aīal: hec tn̄ est cōtingēs: Hō est aīal ens: qa
in ista aīal specificat̄ per ens: ⁊ ita quodāmo-
do s̄m eē t̄pale mēsurat̄: ⁊ ideo hec est ꝯtingēs.
Hō enim pōt esse aīal exn̄s ⁊ non exn̄s. ¶ Aliter
pōt dici ⁊ melius ꝙ ens nomē ⁊ ens p̄ticipiū:
non sign̄t idem: q꞉ ens nomen significat puraꝫ
entitatem rei siue qdditatē: sed ens p̄ticipium
siḡt rei exn̄tiam que est extra eēntiam ⁊ illi eēn-
tialiter accidit. Per hoc ad formam p̄ncipalis
rōnis sicut p̄us ꝙ ens p̄ticipiū ⁊ eē idem sign̄t.
sed tn̄ ens nomen ⁊ eē non significāt idem. si-
cut nec ens nomen ⁊ ens p̄ticipiū sign̄t idem.
⁊ ideo lꝫ ens nomen sit de eēntia: tn̄ eē non est
de eēntia. nec ens p̄ticipiū. ¶ Ad aliud sicut di
cebat̄. ¶ Ad rōnem ꝯtra hoc dicit̄ ꝙ lꝫ genera
tio terminet̄ ad subam sub eē: non tn̄ terminat̄
ad ens per accn̄s: q꞉ eē non est res alterius ge-
neris ab eēntia: sicut album est alteri⁹ generis
ab hoie. Esse enim est in eodē genē cū eo cuius
est per reductionē. Vn̄ eē non est hn̄s eē: ideo
non est in genē p̄se: ⁊ suba sub eē non facit ens
per accn̄s sicut hō alb⁹. ¶ Ad aliud cum dr̄ ꝙ
gnātio est a non eē in eē. iste est intellect⁹. ꝙ ge
neratio est a suba non ente ad subam sub esse.
¶ Ad aliud p̄ncipale ꝙ eēntia est in potētia ad
eē. Est enim in potētia passiua: q꞉ pōt existere ⁊
non existē. Accidit enim sibi existē. Et cum dr̄
ergo eēntia manēs pōt nō eē; dr̄ ꝙ nō oportet
ꝙ eēntia manēs possit nō eē: q꞉ eēntia manens
existit: ⁊ dū existit ē. Sꝫ tn̄ eēntia manēs eēntia
pōt eē uel nō eē. ¶ Ad aliud cū dr̄ ꝙ esse est eēn
tia: posterius eēntia: ꝯcedit̄. Et cū īfert̄: ergo es
se p̄supponit eēntiam. dr̄ ꝙ eē existē p̄supponit
eēntiam s̄m aliquē gradū eēndi: nō tn̄ p̄suppo-
nit eēntiam existē. ¶ Ad aliud. ꝙ lꝫ eē nō sit de
eēntia: nō tn̄ pōt demōstrari de eēntia. Ad hu
ius ꝓbationē. dr̄ ꝙ non seqtur eēntiam nisi per
accn̄s. Primo enim seqtur indiuiduū cui⁹ est
p̄se existē. Et q꞉ non seqtur eēntiā s̄m se ⁊ p̄mo
ideo de eēntia demōstrari nō pōt. Similr̄ nō
est res alterius generis nec p̄se ens in genere:
ideo non potest demonstrari. Questio. lij.

Q Veritur Vtrū qd̄ qdest p̄sup-
ponat si est. ꝙ non vi-
det̄: q꞉ de rosa ⁊ niue possumus scire
qd sunt nulla rosa exn̄te. ergo qd̄ qdest non p̄-
supponit si est. ¶ Hic dr̄ ꝙ rō ista bn̄ concludit
ꝙ qd̄ qdest nō p̄supponit esse existē: p̄supponit
tn̄ aliud eē. ¶ Cōtra. q̄ro de illo eē qd̄ p̄suppo-
nit̄. aut est eē eēntie: aut eē existē: aut aliqd̄ terti-
um. Nō eē eēntie: q꞉ si qdest p̄supponeret eē es
sentie: p̄supponeret seip̄m: qd̄ est incōueniens.
Nec p̄supponit eē tertiū q꞉ nō est tale ut videt̄:
solū ergo p̄supponit eē existē. ¶ Item ad p̄nci-
pale. eē distinctū cōseqtur distinctā entitatē: qa
ab vnitate distincta causat̄. ergo eē presupponit
qdditatē. ergo qdest non p̄supponit eē: q꞉ tunc
in p̄suppositionib⁹ eēt circulus. ¶ Itē esse est
posteri⁹ eēntia: ergo eē eēntiam siue qdest p̄sup
ponit non ergo ecōtra. ¶ Itē qdest non p̄sup-
ponit illud qd̄ sibi accidit: sed qdditati accidit
eē sicut fuisse ⁊ fore. ergo qdest non p̄supponit
eē. ergo ⁊c̄. ¶ Ad oppositū est A. R. dicit enī ꝙ
q̄rentes qdest ignorātes si est: nihil q̄rūt: q꞉ qd̄
nō est nemo scit: qdest sic patet de tragelapho.

Ad qōnem dr̄ ꝙ qd̄ qdest p̄suppo-
nit si est: sicut dic̄ A. R.
q꞉ de non ente nullus scit qd est. Nullus enim
scit qd est tragelaphus. sed solū qd siḡtur p no
mē. ergo anteꝗ̄ sciat̄ qdest oportet ꝙ p̄cogno
scat̄ si est. lꝫ nō eē qd̄ est actualr̄ entis: cū nō sit
de eēntia: uerūtn̄ sine eēntia nō pōt eē ergo ⁊c̄.
¶ Intelligēdū tn̄ ꝓpter rōnes ꝙ qdest non p̄-
supponit eē eēntie: q꞉ tūc idem p̄supponeret se
ip̄m. nec p̄supponit eē existē: q꞉ eē existē est p̄mo
ipsi⁹ singularis. ⁊ tale accidit ipsi qd: q꞉ qd̄ qd
est: est qd̄ medij. ⁊ etiam qd̄ si est. sed mediuꝫ in

demõ̃ratiõe est uñe: ergo qdest ⁊ ēt si est sũt pmo ulis: ⁊ nõ ipi⁹ singularis. Et eē existē est ipi⁹ singularis pmo. ergo qdest nõ psupponit eē existē pmo: sed qdest psupponit tertiũ eē qđ est actualiter entis ⁊ illđ eē qđ est actualr̄ entis nihil aliud est nisi qdā gradus eēndi vni⁹ eēntie distinct⁹ ɔtra aliũ gradũ alteri⁹ eēntie. quē gradũ hēt eēntia cuȝ est. Uñ iste gradus eēndi psupponit de oī qđ est qd: ⁊ illud eē est quodãmõ nõ eē ꝓhibitũ in rerũ natura. siue eē in hitu (sic dicit q dá) ⁊ nõ eē existē. ⁊ pp hec dicit ꝙ de tragelapho nullus scit qd: q: nõ licet esse sic in hitu. i. aliquē gradũ eēndi in reb⁹. ¶ Aliud est itelligēdũ ꝓpter secũdũ argumētũ: ꝙ eē dupliciter cognoscit. Uno mõ per mediũ accidentale. sicut nos cognoscimus celũ per accidētalia ⁊ per effect⁹. Alio mõ cognoscit eē per mediũ eēntiale ut qñ cognoscit per quodqdest: Isto secundo mõ esse cognoscit distincte ⁊ psupponit qdest a quo capit distinctionē. Primo mõ eē cognoscitur ɔfuso mõ ⁊ icõplete. ⁊ isto pmo mõ qdest psupponit si est: ⁊ qdest psupponit eē cognitum mõ ɔfuso: Sed secũdo mõ eē acceptũ psupponit qdest. ⁊ loquor de eē qđ est actualiter entis: siue gradus eēndi. ⁊ nõ de eē qđ est existere.

## Ad rõẽs patet per hoc.

Ad pmã patet qd est illud eē qđ psupponit. ⁊ p hoc patet ad rõnē ɔtra hoc ⁊ sic ad duas pmas psupponit eni aliqđ tertiũ eē qđ nec est eē eēntie nec eē existē qđ mēsurat tpe. ¶ Ad aliud pncipale patet in põne ꝙ eē distincte cognitũ psupponit qdest: cũ hoc tñ stat ꝙ qdest psupponat si est idistincte cognitũ. ¶ Ad aliud ꝙ eē est posterius eēntia siue qdditate: ⁊ iõ cõpletũ eē ⁊ complete cognitũ qdest psupponit. eē tñ cognitũ indistincte nõ psupponit in cognoscēdo quidest. ¶ Ad aliud ꝙ eē existē accidit eēntie: ⁊ illud nõ psupponit. eē tñ qđ est actualiter ꝓprietas entis nõ accidit eēntie: ita ꝙ possit eēntia eē: ⁊ illđ sibi nõ ineē imo semp eēntiã ɔsequit: sicut postea patebit. ¶ Cõtra eē quod est actualiter eēntie est posterius eēntia: sed pus nõ depēdet a posteriori. ergo eēntia põt eē ⁊ nõ eē loqñdo de isto eē. ¶ Ad istud dr̄ ꝙ lȝ eē qđ est actuale sit posteri⁹: tñ ipm est illud sub quo eēntia est. Est enim posterius sicut modus eēndi est posterior eo cui⁹ est modus. Uñ neganda est hec ɔñtia. Esse est posterius eēntia sicut modus determinat⁹ rei. ergo res põt eē ⁊ nõ eē. q: est modus determinatus: sine quo res nõ põt eē siue itelligi. ¶ Cõtra dictũ in põne arguit. dictũ est enim in positiõe ꝙ eē scit per mediũ accñtale ⁊ tale eē est qđ presupponit a qõne qdest. ¶ Cõtra illud: Si eē cognoscit per mediũ accñtale: aut ergo cognoscitur per mediũ accñtale qđ est cõe: aut ꝓprium nõ p mediũ accñtale cõe: q: accñs cõe nõ magis hoc subiectũ denoiat ꝙ̃ illud. ergo per accidēs cõe nõ põtsciri hoc subiectũ eē. nec per accidēs ꝓpriũ: q: accñs ꝓpriũ psupponit subiectuȝ eē ergo per accñs ꝓpriũ non scit subiectũ esse. ¶ Dic dr̄ ꝙ eē scit per accñs ꝓpriũ ⁊ ēt per accidēs cõe: marie q: accñs cõe est notũ apđ sensũ: ⁊ ois cognitio ortũ hēt a sensu siue a cognitiõe sensitiua: uerũtñ per accñtia nõ scit eē distinctuȝ sed eē ɔfusũ: q: ad eē ɔfusuȝ alicuius cognoscēdũ sufficiũt accñtia coia: lȝ non sufficiãt ad cognoscēdũ eē distinctũ. Silr̄ per accñs ꝓpriũ cognoscit esse ɔfusum tñ: ⁊ per qdditatē subiecti cognoscitur esse distinctum. Questio. liii.

q Ueritur An eē qđ est actualr̄ eēntie sit de eēntia. ꝙ sic videt: q: ens nomē ⁊ eē qđ est actualit eēntie significãt idē. sȝ ens nom̄ est de eēntia ergo eē qđ est actualr̄ eēntie: lȝ eē existē nõ sit de eēntia. ¶ Itē rõ cõmentatoris pus allegata est ad hoc. q: hõ est: aut ergo p se: aut per udditũ: Si p se: habet ꝓpositũ: si per additũ processus erit in ifinitũ. ¶ Itē si eē nõ sit de eēntia: tũc eēntia est in potētia ad eē. q: eēntia est in potētia ad quodlibet qđ est in ea pter eēntiam: sed ɔñs est falsuȝ. q: aut est in potētia actiua uł passiua. Si in potētia actiua: tũc eēntia eēt anteꝙ̃ eēt. Si i potētia passiua: tũc eēntia posset eē ⁊ non eē: loquēdo de eē qđ est actualiter entis: q: potentia passiua est potētia ɔ̃dictionis. ¶ Itē si eē nõ sit de eēntia: ergo est aliud: ergo demõ̃rari potest. ¶ Itē si sic: tũc eēt accñs ⁊ per ɔñs psupponeret sbm eē. ¶ Itē si sic: tũc eē posset itelligi sine actualitate. ¶ Ad oppositũ est Boetius dicens ꝙ in oī qđ est citra pmũ: aliđ est qđ est: ⁊ quo est ergo qđ est est eēntia: quo est est esse. ergo eē est aliud ab essentia.

## Ad qõnē

dr̄ ꝙ eē qđ est actualiter entis nõ est de eēntia. hui⁹ põt eē duplex rõ. Pria q: eē est modus eēntie. Modus aũt rei nõ est de eēntia. ¶ Itē si eē eēt actus itrinsecus eēntie: ⁊ ēt ipsi⁹ eēntie est vn⁹ act⁹ eēn-

tialis:ut forma s'balis:tūc vnius cōpositi essent duo act⁹ subales cōpleti.sed duo act⁹s'bales cōpleti faciūt duo cōposita.ergo vnū cōpositū eēt duo cōposita qd̄ est icōueniēs.patet ergo ꝙ eē qd̄ est actualr̄ entis nō est de eēntia sic nec eē existe: Ista tn̄ duo eē sūt distincta:qꝛ eē qd̄ est actualr̄ entis pmo ꝯsegt̄ eēntiā:ꝛ est ꝓpriū eē ipsius eēntie:sed eē existē pmo ꝯsegt̄ ipm ididuū. Et lꝫ vnum nō possit eē sine reliquo:pōt tn̄ itelligi sine reliquo. Nec oportet ꝙ sint vnū in reliquo: cum non ita sit ꝓprium esse ipsius idiuidui ꝛc. apparet tamen ꝙ illa duo esse sint vnum ꝑpter hoc ꝙ in re sunt coniuncta

Ad primā rōnē videt̄ ꝙ ens ꝛ eē qd̄ est actuale eē nō signt idē. ¶ Vn̄ itelligēdū est ꝙ triplex est eē. Esse eēntie:ꝛ eē. qd̄ est actualiter eēntie : ꝛ eē existere. Esse pmo mō ꝛ ens nomē idē signt. secūdo mō ꝛ tertio nō signt idē. ¶ Ad illud cōmētatoris sicut pus:ꝙ hō est ꝑse:qꝛ nō per aliud additū qd̄ est hn̄s esse:vn̄ non est mediū iter esse ꝛ hoiem qui est hn̄s eē:sicut nec iter illud qd̄ est illud quo aliqd h̄et eē.sic ergo patet qliter est ꝑ se.sed nō sequit̄ ulterius.ergo eē est de essentia. ꝙ eē nec pdicat̄ de eēntia pmo modo:qꝛ nō est de eēntia(qa nō est diffinitio nec ps diffinitiōis nec aliqd eēntie) Nec secūdo mō qa sic pdicat̄ ꝑse aliquod accidēs de subiecto qd̄ in subiecto ꝑsupponit eē:sed eē nō est accidēs qꝛ nō est ens ꝓprie:sed modus eēndi. ꝛ iō est in eodē genē in quo est eēntia per reductionē ꝛ nō est in genē ꝑ se:vn̄ hoc est ꝑse:hō est:sed non sicut ptinet ad demōstratorē. ¶ Ad aliud ꝙ eēntia est in potētia passiua. Et cū dr̄ ꝙ potētia passiua est potentia ꝯdictionis. Dico ꝙ duplex est potētia passiua:Vna est idiuidui ꝛ illa est ꝯdictionis. Vult eni Arē.in.vii°.ꝙ mā ptis ad idiuiduū est pncipiū quo aliqd pōt eē ꝛ nō eē.qꝛ pro illa mā est sub quāto ꝛ qli:ꝛ qlitates sūt pncipiū corruptionis. Potētia tn̄ ptis ad spēs nō est potētia ꝯdictionis:qꝛ mā ptis ad spēm nō est pncipiū quo aliqd pōt eē ꝛ nō eē. ¶ Ad aliud.ꝙ lꝫ eē sit aliud ab eēntia:tn̄ demr̄ari nō potest:qꝛ non est accidēs cōpletū in genē.ꝛ iō nō est passio demr̄abilis.nō eni est hn̄s eē:sed quo aliud eē h̄et. ¶ Ad aliud.ꝙ si sit aliud ab eēntia nō tn̄ est accn̄s:nō eni est hn̄s eē:iō nec suba:nec accn̄s. ¶ Ad aliō ꝙ lꝫ eē nō sit de eēntia.tn̄ eēntia non pōt itelligi nisi sub eē.ꝯtingit tn̄ itelligē subam nō itelligēdo eē:sed tn̄ eēntia semꝑ itelligit̄ sub eē. Sicut ꝯtingit itelligē materiā nō itelligendo formā. qa distincti ꝯcept⁹ sūt:ꝛ diuerse res. Mā tn̄ nō pōt itelligi nisi sub h̄itudine ad formā.ꝛ cā q̄re eēntia itelligi nō pōt nisi sub eē est ista.qa eē est modus eēntie sine quo eēntia nō pōt itelligi:nō tamen est de eius essenntia ꝛc. Sed qꝛ determinatus est modus ipsius essentie : ideo sine illo intelligi non potest. Questio.liiij.

Queritur an omnis questio sit questio medij.ꝙ non videt̄. Si omnis questio querat medium:erit ꝓcessus in infinitum:qꝛ cum quero utrum hoc sit: quero an sit medium.ꝛ ulterius cum quero an sit medium.quero ulterius medium. Si igit̄ omnis questio sit questio medij:sic erit ꝓcessus in infinitum. ¶ Item si ois questio sit questio medij.quero an ois questio querat mediuꝫ de seipso:aut medium de alio:aut aliud de medio. Non pmo modo qꝛ querere idem de seipso nihil est querere. Nec mediū de alio:qꝛ querēs diffinitioneꝫ de diffinito adhuc est querēs idem de seipso:ꝛ medium ꝛ diffinitio sunt eadem:nec est querere aliud de medio ꝑpter eādem rōnem. Similiter ꝑpter aliam rationem qꝛ diffinitio que est medium in demōstratione demōstrari non pōt.ergo non est queribile:qꝛ queribile ꝛ scibile sunt eadē in numero. ¶ Item si ois questio sit questio medij:tūc questio si est eēt questio medij. Et per ꝯsequēs esse posset demōstrari.qꝛ si eē haberet mediuꝫ per illud posset demōstrari. ¶ Item illud qd̄ ꝑsupponit̄ nō est q̄ribile:ſꝫ mediū ꝑsupponit̄ in qlibet questione.ergo mediū non est queribile.ergo ꝛc. ¶ Ad oppositum est Arē.

Ad questionem dicitur ꝙ omnis questio est questio medij. Huius ratio est:qꝛ questio querit aliqd quod est dubiuꝫ ꝛ postea scibile certificatū per medium:sed qd̄ est certificatū per medium:medium presupponit per quod certificat̄.ergo ꝛc. ¶ Item Arē probat hoc inductiue:qꝛ omnis questio est questio cause ꝛ causa ꝛ mediuꝫ idem sunt ergo ꝛc. Minor patet per inductionē Arē.qꝛ questio si est:ꝛ questio ꝙ est q̄rūt utrū sit aliqd mediū. qꝛ si querā utrum luna eclipset̄.quero an eclipsis habeat aliquod mediū. Silr̄ propter quid

querit cām: ut manifestū est ex mō querēdi: sed qdest ⁊ ꝑpter qd: sint eadē (nō enī differūt nisi in mō querēdi: Idē enim querūt ɓm rē) sed qō ꝑpter qd querit mediū ⁊ cām: ergo qō qdest. ergo simplr ois qō querit mediū ⁊ cām. ¶ Intelligēdum tn̄ est ꝙ qō ꝑpter qd alio mō querit mediū ꝗ̄ qō si est: qꝛ qō si est uel qꝛ est querūt an sit aliqō mediū nō ex mō querēdi sed cōcomitāter: sed qō ꝑpter qd querit medium ex mō querēdi. Silr̄ in alio est dr̄ia qꝛ qō si est uel qꝛ est querūt absolute de medio: ſʒ qō ꝑpter qd ꝓsupponit mediū esse ⁊ q̄rit discretionē medij.

Ad primum argumētū dr̄ ꝙ omnis questio est q̄stio medij ut per medium fiat nota de eo qō queritur. Non tn̄ querit de medio tanꝗ̄ de subiecto hoc est ꝙ medium esset sbiectū de quo mediuʒ querit. Per hoc ad formam. Si querā an luna eclipset: quero an sit medium .i. est. ego quero an sit medium per qd fiat notitia de illo quesito: sed non quero an medium sit tanꝗ̄ querēs medium eē de medio tanꝗ̄ de subiecto. ⁊ ideo non est ꝓcessus in infinitū. ¶ Ad aliud. ꝙ questio nec querit medium de seipso nec aliud de medio nec medium de alio. Non enim querit aliud de medio quesito tanꝗ̄ de subiecto quesito ⁊ ideo nullo istorum modoꝝ querit: sed querit medium tanꝗ̄ per illud fiat notitia passionis de subiecto. ¶ Ad aliud dicit ꝙ questio si est est questio medij. ⁊ tamen demōstrari nō potest per illud medium: qꝛ non est ens habēs esse in aliquo genere: sed est illud quo aliud est: vnde non querit ut demōstret: sed querit ut aliq̄ alia via fiat notum. Linco. tn̄ vult dicere ꝙ eē demōstret per diffinitionem rei. ¶ Ad aliud ꝙ ois questio presupponit medium ⁊ ideo sequtur ꝙ nulla questio querit medium ita ꝙ illud medium demōstret: sed questio dicit querere medium ut per illud medium fiat dubitabile ꝓus notum. Per hoc ad formam dicit ꝙ hec cōsequētia non ualet. ois questio ꝓsupponit mediū. ergo nulla questio querit medium sub hoc intellectu ut per idem medium fiat notitia. vnde questio ꝑpter quid aliqō medium ꝓsupponit. ¶ Tu dicis ꝙ questio qꝛ est querit utruʒ sit medium: ⁊ ita quomō nihil ꝓsupponit? Dicēdum ꝙ ꝓsupponit medium saltem eē ɓm aptitudinem: qꝛ querit utrum sit aliqō mediuʒ in actu: sed questio ꝑpter quid discretionem medij querit ⁊ actualitatem medij presupponit. Qō. lv.

Queritur An quodqd possit demōstrari. ꝙ sic videt per Arˀ. qꝛ quodqd ɓm māꝫ demōstrat per quodqd ɓm spēm ergo ⁊c̄. ¶ Item innotescit nobis per demōstrationem. ergo pōt demōstrari. añcedēs patet per Arˀ. qꝛ in cognoscēdo si est non innotescit qdest. ergo quid est innotescit per demōstrationem. ¶ Itē omne dubitabile est demōstrabile ⁊ scibile: qꝛ questiones sunt eq̄les numero ⁊c̄. sed qdest est dubitabile. ergo ⁊c̄. Minoꝛ patet qꝛ illud est dubitabile qō ꝓus est ignotum ⁊ postea fit scitum siue notum. Quodqdest ꝓus nobis ignotuʒ (ut patet in pueris) ⁊ postea fit notum per mediuʒ notius. ergo est dubitabile. ¶ Item quodquid de ignoto fit notum per medium notius ergo est dubitabile. ¶ Item qō de ignoto fit notum per mediū notius pōt demōstrari. sed quodqd est de ignoto fit notum per aliqō medium notius ergo ⁊c̄. Minorem ꝓbo: qꝛ quodqdest de ignoto fit notum. hoc est manifestuʒ sed nō per seipm̄: qꝛ nihil seipm̄ ꝓducit in actum de potētia. ergo per aliqō aliud medium qō opoꝛtet eē notius: qꝛ aliter non faceret notitiā. ¶ Itē nos querimus qd est hō ut sciamus quodqdest hominis. ergo quodqdest sciri pōt. ¶ Item si qō qdest non posset demōstrari: huius non est aliqua rō nisi qꝛ est imediatū illi cuiˀ est. Sed hec rō nulla est qꝛ per hāc rōnem quodqd māle nō demōstraret per quodqdest formale: qō tn̄ nō est uerū sicut patet per Arˀ. ꝯñtia patet: qꝛ ita immediatū est quodqd māle illi cuius est sicut quodqd formale: qꝛ ita materia imediate se tenet ex pte rei sicut forma. ¶ Item quodqd pōt sic demōstrari ut videt. Qē cōpositum ex genē ⁊ dr̄a alicuiˀ cuʒ illo ꝯuertibile est quodqd eiˀ. Sed aīal rōnale est cōpositū ex genē ⁊ dr̄ia hominis ⁊ est ꝯuertibile cum hoīe: ergo est quod qd hois. ¶ Itē Arˀ quodqd passiōis pōt ondi per quodqd sbi ergo ⁊c̄. ¶ Iteʒ Arˀ. viijˀ. phicoꝝ ostēdit quodqd ꝓme cāe per hꝰ ꝙ motˀ est eternˀ: ex eternitate enim motˀ ꝯcludit eternitatē motoris. ⁊ eternitas prime cāe est qōqd ꝓme cāe: ergo qōquid demſtrari pōt. Silr̄ hꝰ patet in toto ꝓcessu phie nālis ubi ꝑ passiōes demōstrant sbe. ergo ⁊c̄. ¶ Ad oppositū est Arˀ.

Ad qōnem rn̄det sicut dicit expositoꝛ ꝙ qōquid pōt acci-

pi dupli̅r uel sub rōne qua est qδquid uel absolute non cum illa rōne. pmo mō ꝙ qd demonstrari non pōt: innotescit tñ nobis per demonstrationē. Primū patet: qꝛ si qδquid sub rōne q̄ qδquid demonstret̃ de aliquo sbo: pus peteret̃ de aliquo sbo qδquid antecꝫ demōstraret̃. hoc pbat Ari. sic. Si a. debeat demōstrari de c. in eo quodqdest: oportet in eo quodqdest p̄dicari de b. ꝛ b. oportet p̄dicari de c. in eo quodqdest: antecꝫ a. in eo quodquidest p̄dicari ꝯcludat̃ de c. Sꝫ in tali syllogismo pus in minori ponit̃ b. eē qδquidest ipsi⁹ c. antecꝫ cōcludat̃ a. in eo qδ quidest de se. prius ergo petit̃ qδquidest ipsi⁹ c. q̄ ꝯcludat̃. Qδquid ergo sub rōne qua est qδquid nō pōt demōstrari. ¶ Itē qδquid sub rōne qua est qδquid in oi demōstratione p̄supponit̃: ꝛ qδ p̄supponit̃ aū demōstrationē nō natuꝫ est demonstrari. ergo qδquid sub rōne qua qδquid ꝛc. Scdꝫ patet per Ari. in illo parapho. Quo aūt mō ꝯueniēs sit ꝙ cū scit̃ si est per mediū dicēs ꝑpter qd tūc innotescit nobis qdest sed nō tancꝫ ꝯclusum in demōstratione ut ostē sum est: sed solū innotescit nobis qδquidest sb rōne qua qδquidest tancꝫ mediū in demōstratione. Si qδquid accipit̃ scdo mō absolute ꝛ non sub tali reduplicatione: tūc distinguēdum est ulteri⁹: qꝛ aut accipit̃ qδquid mãle: aut qδ quid formale siue finale. Si qδquid mãle: tūc pōt demōstrari demōstratione ꝑpter qd ꝛ demōstratione qꝛ est. Demōstratione ꝑpter quid pōt demōstrari ut per qδquid formale siue finale. Qδquid enim formale est causa qδquid mãlis: sicut forma est causa mãe: ꝛ sili̅r finis est causa forme ꝛ etiā mãe: ꝛ ideo qδquid mãle demōstrari pōt per utrūcꝫ qꝛ forma ꝛ finis sunt cause mãe. Hoc patet. Talis enim est materia q̄lis reqrit forma ꝛ forma inducit̃ in materia ꝑpter finē. ꝛ illud patet ex inductiōe Ari. in. ii°. phi. ubi text⁹ incipit. Sili̅r inest quorūdā qdeꝫ altera causa. sic ergo patet ꝙ materia potest demōstrari per qδquid formale tancꝫ per mediū dicēs ꝑpter qd. Sili̅r hoc declarat expositor ꝑ exēplum. Qē coopiens nos a pluuia ꝛ tēpestatibus est cōpositum ex lapidib⁹ ꝛ lignis: domus est huiusmodi ergo ꝛc. ꝛ iō dicit Ari. ꝙ quedam diffinitio est ꝯclō in demōstratione ꝛ quedam p̄ncipiū demōstrationis: quedā ẟo est demōstratio sola positione differēs: qδquid etiaꝫ mãle pōt demōstrari demōstratione qꝛ: arguimus enim ꝙ hoc cōpositū h̄ȝ mām̄ qꝛ est corruptibile. Sꝫ si accipit̃ qδquid formale siue finale tale demōstrari pōt demōstratione qꝛ est: sed non demōstratione ꝑpter qd. ulter enim possum demōstrare ꝙ hō est aïal rōnale per effectus siue opationes siue accñtia. Ex hoc eniꝫ ꝙ hō sentit demōstrat̃ ꝙ hō est aïal: ꝛ per h̄ ꝙ hō rōcinat̃ demōstrat̃ ꝙ hō est rōnalis: ꝛ ita ꝑ accñtia cognitione ꝛ demōstratione qꝛ: deuenimus in cognitionē qδquidest. Sic ergo patet ꝙ qδquid sub rōne qua qδquid demonstrari nō pōt. innotescit tñ nobis tancꝫ mediū in demōstratione: qδquid tñ ulter accipiēdo nō sb rōne qua qδquidest. demōstrari pōt demōstratione qꝛ est: ꝛ aliquod quodquid demōstrari potest demonstratione propter quid ꝛ aliqδ non.

Ad primā rōnem dr̃ ꝙ qδquid mãle demōstrari pōt per qδquid formale qδ cōcessum est: non tñ sub rōne qua qδquid. ¶ Ad aliō patet ꝙ qδquid est dubitabile ꝛ etiā demōstrabile: hoc est demōstratione qꝛ ꝛ nō pp qd. sed p effect⁹ siue a posteriori. ¶ Ad aliud dr̃ ꝙ qδquid fit notū de ignoto per aliqδ noti⁹: Sed noti⁹ pōt eē duplex uel tancꝫ causa uel tancꝫ notius quo ad nos ut p se effec⁹: nō tñ oportet ꝙ oē qδquid fiat notius per aliqδ notius simpli̅r. ¶ Ad aliud dr̃ ꝙ possumus scire qd est hō per effect⁹: ꝛ sic pōt demōstrari. ¶ Ad aliud ꝙ rō q̄re qδquid nō demonstrat̃ sub rōne qua est qδquid: est ne fiat petitio ꝛ nō totali̅r ꝑpter imediationē. ¶ Ali̅r pōt dici ꝙ hoc est ꝑpter immediationē. Et ad ꝓbationem. ꝙ aliqd eē imediati⁹ pōt esse dupli̅r. Uno mō in rōne cāe: ꝛ illo mō qδquid mãle non est ita imediatū sicut formale. Diffinitio eniꝫ formalis uel est causa excludēdi uel cēndi diffinitionē mãlē de sbo. Alio mō dr̃ causa imediata i mediatione subiecti: ꝛ illo mō qδquid mãle est imediatū illi⁹ cuius est. Quia nō est aliqδ diffinibile mediū cui p̄mo inest hec diffinitio materialis q̄ suo ꝑprio diffinito. causa imediata ꝑmo mō: est rō q̄re diffinitio demōstrari nō pōt. ¶ Ad aliud. ꝙ in illa ꝑpositione est petitio: qꝛ idē est dicē ꝙ hoc est cōpositū ex genere ꝛ dr̃a huius ꝛ ꝯuertibile cū illo ꝛ dicē ꝙ est diffinitio huius. ꝛ ita petit̃. ¶ Ad aliud dr̃ ꝙ qδquid passionis ostēdit̃ de subiecto non sub rōne qua qδquid sed sub rōne inherētis ꝛ ideo nō sequit̃ ꝙ qδquid sub rōne qua qδquid demonstretur

¶ Ad aliud ut patet in positione ꝯcessum est ꝙ in demõstratione q: est ꝙ quodqd demõstrari põt per effectũ ⁊ h̃ ꝯcludit rõ ⁊c. Q̃õ. lvj.

Queritur An mediũ in demonstratione sit diffinitio sbi uel passionis. ꝙ passionis videtur. Arẽ. dic ꝙ diffinitio p̃mi t̃mini est mediũ i demõstratione. p̃mꝰ t̃minꝰ in demõstratiõe est illud qd̃ maxie p̃dicat̃: huiusmodi est passio. ergo diffinitio passiõis est mediũ in demõstratione. Hoc patet silr̃ p exẽplũ Arẽ. Dic̃ enim ꝙ folia fluẽ de vite demõstrat̃ p h̃ mediũ succuz ꝯdẽsari in ꝯtactu folioꝝ ad ramos: ſ; hec diffinitio est diffinitio passionis. ergo diffinitio passionis est mediũ. ¶ Itẽ Arẽ p̃mo huiꝰ dicit ꝙ extrema ⁊ mediũ debẽt eẽ eiusdẽ generis: sed si diffinitio sbi eẽt mediũ i demõstratiõe tũc mediũ ⁊ extrema nõ eẽnt eiusdẽ generis: ſ; mediũ eẽt alteriꝰ generis a passiõe. ¶ Itẽ demõstratio debet eẽ ex imediatis: ſ; si diffinitio sbi eẽt mediũ demõstratio nõ eẽt ex imediatis sed semp minor eẽt mediata: q: passio diffinitiõi sbi ieẽt mediãte diffinitiõe ꝓpria. ¶ Item si diffinitio sbi eẽt mediũ tũc eẽt petitio in oĩ demõstratiõe ꝯñs est falsũ. ergo ⁊ añs. Probatio ꝯñtie. In demr̃atiõe in maiori passio p̃dicat̃ de diffinitione sbi. (si diffinitio sbi sit mediũ) ⁊ in ꝯclõne p̃dicat̃ de sbo. ſ; diffinitio sbi ⁊ sbm sunt vna ⁊ eadẽ res. ergo cõcludit̃ ꝙ q: passio v̓ificat̃ de hac re erit ⁊ uera de eadẽ re. ⁊ p ꝯñs fit petitio ¶ Hic dĩ ꝙ l; diffinitio ⁊ diffinitũ sint eadẽ: tñ diffinitio est notior ꝙ̃ diffinitũ. Diffinitio eniz causa inotescẽdi dat̃ p Arẽ. ⁊ iõ passio iẽst notiꝰ diffinitioni ꝙ̃ diffinito ⁊ iõ nõ petit̃. ¶ Contra. diffinitũ ⁊ diffinitio sũt vna res ut ꝯcessuz est: ſ; passio demõstrat̃ de re rõne rei ⁊ nõ rõne alicuiꝰ itẽtionis. ergo passio demõstrat̃ de diffinito p h̃ ꝙ inest diffinitioni arguit petitionẽ. ¶ Itez. viijº. topicoꝝ. Unꝰ modus petitionis est qñ ꝓbat̃ diffinitũ per diffinitionẽ ⁊ ecõtra. hic ergo erit petitio. ¶ Itẽ demõstratio est ex p̃mis: ſ; qñ accipit̃ diffinitio sbi nõ arguit̃ ex p̃mis ergo diffinitio sbi nõ est medium. Minor patet: q: sbm ultimũ est in demõstratiõe. ¶ Ad oppositũ illud est p̃ncipiũ in demõstratiõe qd̃ est maxime causa. diffinitio sbiecti est causa passionis ⁊ etiã est causa diffinitiõis passiõis gº diffinitio sbi mediũ est in demõstratiõe. patet minor p Arẽ in fine scd̃i huiꝰ in illo textu. Principiũ eniz est qd̃ magis ꝓximũ: Dicit etiã alibi ꝙ si aliq̃ passio debeat demõstrari de sbo: potiꝰ debet demõstrari p c. qd̃ est diffinitio sbi: ꝙ̃ p b. qd̃ est diffinitio passionis: ⁊ dicit cãz. q: c. qd̃ est diffinitio sbi est causa ipiꝰ a. passiõis: ⁊ etiaz ipsiꝰ b. qd̃ est diffinitio passionis. ¶ Itẽ illd̃ nõ est mediũ in demõstratione. quo cognito cõtingit querẽ ꝓpter qd. ſ; cognita passione de sbo p diffinitionẽ passionis ꝯtingit q̃rẽ ꝓpt̃ qd inest sbo. ergo diffinitio passionis nõ est mediuz in demõstratione. ¶ Itẽ diffinitio illiꝰ est medium in demõstratiõe ex cuiꝰ p̃ncipijs cognoscit̃ qd est passio ⁊ q: est ⁊ etiã causat̃. Sz ex p̃ncipijs sbi causat̃ qd passionis ⁊ etiã eẽ: ergo qd passionis nõ est mediũ in demõstratiõe. ¶ Itẽ demõstratio est ex necessarijs: ſ; syllus in quo cõcludit̃ passio de subiecto p diffinitionẽ sbi est ex necessarijs: ergo talis syllogismꝰ est demonstratio. ¶ Itẽ syllus in quo cõcludit̃ passio de sbo p diffinitionẽ est bonꝰ. aut ergo dialeticus aut demõstratiuꝰ. Nõ dialeticꝰ. q: dialeticꝰ nõ est ex necessarijs: sed tm̃ ex ꝓbabilibꝰ. ergo tũc syllogismus est demõstratiuus.

Ad q̃õnẽ dĩ ꝙ diffinitio passionis est mediũ in demõstratiõe potissima: ⁊ huiꝰ rõ est. Demõstratio debet eẽ ex imediatis: sed si diffinitio sbi eẽt mediũ i demõstratiõe minor nõ eẽt imediata sed mediata: qa passio imediate inest ꝓprie diffinitioni ⁊ mediãte illa inest diffinitioni sbi. ergo mediate inest diffinitioni sbi. Diffinitio ergo sbi nõ est mediuz in demõstratiõe. ¶ Cõtra illud. p illã rõnẽ ꝓbo ꝙ diffinitio passiõis nõ est mediũ in demr̃atiõe: q: tũc minor eẽt mediata in tali demõstratione in qua p̃dicat̃ diffinitio passionis de sbo: q: diffinitio passionis imediatiꝰ inest diffinitioni sbi ꝙ̃ sbo: sicut passio p se imediatiꝰ inest ꝓprie diffinitioni ꝙ̃ diffinitioni sbi. qua ergo rõne tu ponis ꝙ diffinitio sbi nõ est mediũ in demõstratione q: tũc minor eẽt mediata: eadẽ rõne arguẽdo tibi ꝙ diffinitio passionis non est mediũ in demõstratione: q: minor eẽt mediata: ¶ Itẽ ꝙ diffinitio passionis nõ est mediũ in demõstratione potissima patet p duas rõnes predictas. tũ q: adhuc ꝯtingit q̃rẽ ꝓpt̃ qd facta tali demõstratiõe. tũ q: diffinitio sbi est causa taz passionis ꝙ̃ sue diffinitiõis. ⁊ etiã totiꝰ qd̃ est i diffinitione. ¶ Itẽ rõ istoꝝ nõ ligat: q: nõ sequitur ꝙ minor eẽt mediata si diffinitio sbi eẽt me

diũ. Ad ꝓbationẽ dicitur ꝙ nõ ligat quia tã passio ꝙ̃ diffinitio passiõis isunt sbo. ¶ Itẽ passio et diffinitio isunt sbo imediate imediatione sbi. Similr utrũqꝫ inest diffinitioni subi imediatione cãe. ¶ Tu dicis ꝙ passio imediate inest subo et etiã diffinitiõi sbi. Que ergo ẽ rõ q̃re passio magis demõstrat de sbo p diffinitionẽ sbi ꝙ̃ ecõtra? Nõ enim videt aliqua ratio. ¶ Hic dicitur ꝙ lꝫ passio imediate insit diffinitiõi sbi et diffinito: tñ maior rõ est q̃re demõstrat de sbo p diffinitionẽ sbi ꝙ̃ ecõtra. quia passio iest diffinitioni sbi imediatione cãe: inest etiã sbo imediatione sbi. nõ imediatiõe cãe: et iõ alia causa et rõ imediationis est. ¶ Cõtra illud. diffinitio et diffinitum sunt eadẽ realr. Cũ ergo passio insit diffinito imediatione sbi tanq̃ ꝓprio susceptiuo: ergo i est diffinitiõi tanq̃ ꝓprio susceptiuo. ¶ Hic dicitur ꝙ lꝫ diffinitio et diffinitũ sint eadẽ realr uerũtñ diuersa sunt ₰m rõnẽ: quia diffinitio exprimit cãm explicite que includit in diffinito implicite. et iõ dicitur diffinitio hẽre rõnẽ cãe magis ꝙ̃ sbm dicat hẽre rõnẽ susceptiui. nõ tñ põt ꝓhiberi qn illõ qõ p diffinitionẽ significat sit subm passionis specialius tñ dicitur hẽre rõnẽ cãe quia pncipia passionis que sunt pncipia illius subi exprimit diffinitio. passio enim a pncipijs subiecti causat et illa principia exprimit diffinitio.

Ad qõnẽ ergo dicitur alr ꝓpter ista ꝙ diffinitio sbi est mediũ i demõstratiõe potissima et nõ diffinitio passiõis. Rõ pmi est. Illud qõ demõstrat est accñs: nõ accidẽs cõe. quia illud pus ꝯsequtur singulare. Sꝫ accidẽs qõ demõstrat pmo ꝯsegtur sbm ulr: ga per Arl. Principiũ demõstrationis ulr dicitur eẽ. ergo sbm erit ulr. (Alr nõ eẽt demõstratio ex ulibus.) Accñs ergo qõ demõstrat cũ nõ sit cõe oportet ꝙ sit ꝓpriũ: sed accñs ꝓpriuꝫ causat a pncipijs spẽi: eius ergo notitia causat a notitia pncipioꝝ spẽi: sꝫ pncipia spẽi p diffinitionẽ spẽi siue sbi exprimunt: ergo notitia passionis est a notitia diffinitionis spẽi que est sbm. Diffinitio ergo subi est mediũ in demõstratione potissima. Scdm ondo. Illud qõ est mediũ in demõstratione potissima facit simplr notitiã: ita ꝙ ipꝫ in esse siue in cognitiõe ab alio nõ depẽdeat. Sꝫ diffinitio passiõis depẽdet in eẽ et in cognitiõe a sbo et a pncipijs sbi causat illa diffinitio passionis. ergo diffinitio passiõis nõ põt eẽ mediũ in demõstratiõe potissima. et ille sũt rõnes Thome expositoris. ¶ Intelligẽdũ tñ ꝙ lꝫ diffinitio passiõis nõ sit mediũ i demõstratiõe potissima: est tñ mediũ i aliq̃ demõstratiõe sic patet ex ꝓcessu Arl. et iõ dic Arl. ꝙ rõ pmi termini ẽ mediũ in demõstratiõe: et utrũqꝫ est itelligẽdũ de rõne passiõis sic dicit expositor. Passio eni vno mõ dicitur pmus terminus: alio mõ ultimus cõsiderãdo ad ordinẽ pdicatoꝝ ₰m ꝙ illud dicitur prius qõ ẽ ꝓbabilius: sic passio ẽ pmus terminus: quia passio pdicat i demratiõe et nunq̃ subijcit. Cõsiderãdo tñ ad ordinẽ nãe: sic passio ẽ ultimus terminus quia passio posterior ẽ ₰m nãꝫ sbo et etiã pncipijs sbi: quia passio sbm ꝯseqt rõne pncipioꝝ subiecti.

Ad primũ argumentũ dicitur ꝙ illud ꝯcludit ꝙ diffinitio passionis ẽ mediũ i demratione et hoc ẽ ꝯcessũ: nõ tñ cõcedit ꝙ sit mediũ in demratiõe potissima. ¶ Ad aliã auctoritatẽ p idẽ. ꝙ idẽ ꝯcludit. ¶ Ad aliud ꝙ mediũ et extrema sũt eiusdẽ generis: nõ ita ꝙ sint eiusdẽ gñis loyci: sꝫ ꝓpõ ẽ sic itelligẽda ꝙ mediũ et extrema sũt eadẽ pncipio generãti: quia cãns sbm i hoc ꝙ cãt sbm: cãt silr pncipia sbi et ẽt ipsaꝫ passionẽ ex ꝯñti. cãns eni hoiẽ ex ꝯñti cãt risibile: et ita sunt ab eodẽ cãnte siue generãte. ¶ Ad aliud. ꝙ demratio que demrat p diffinitionẽ sbi: ẽ ex imediatis. Et ad ꝓbationẽ: cũ dicitur ꝙ passio iest sbo mediate: quia diffinitio passiõis imediate iest sbo et passio p illã. dicitur ꝙ tã diffinitio passiõis ꝙ̃ ipsa passio isunt sbo imediate. lꝫ tñ diffinitio passiõis notius isit. ¶ Ad aliud sic dicebat. ¶ Ad rõnẽ ꝯ hoc. Ad pmã. ꝙ lꝫ demratio nõ sit p mediũ itẽtionale sed reale. s. ꝓpt itẽtionẽ cãe: cũ mediũ hẽat rõnẽ cãe: tñ diffinitio sbi põt eẽ mediuꝫ in demratione demõstrando passionẽ de sbo ꝓpt aliquã itẽtionẽ scdam additã. Nec ꝓpter rẽ absolute: sꝫ quia rẽ sbi exprimit explicite et ꝯcte que sigtur p sbm mõ cõfuso. et iõ nõ est petitio: quia arguit p notitiã distinctã nãe alicuius qõ in se est ꝯfusuꝫ: et ita a notiori arguit ¶ Ad aliud. ꝙ Arl in. viii. topicoꝝ intendit ꝙ petitio est qñ arguit a diffinitione si ita sit ꝙ pdicatũ notius insit diffinito ꝙ̃ diffinitioni: tũc enim est petitio sed ꝓpria passio. et silr quodlibet pdicatũ ẽẽntiale pus et notius inest diffinitioni ꝙ̃ diffinito. et ideo cõcludẽdo passionem de subiecto per diffinitionẽ subiecti non est petitio. Unde intelligẽdum est ꝙ quãdo ostendit predicatum de diffinito per diffinitionem qõ notius inest diffinito: tunc est locus sophisti-

cus. Sꝫ si illud ꝑdicatū noti⁹ insit diffinitioni:
tunc est locus dialeticus. ¶ Ad aliud ꝑncipale
dī ꝙ demōstratio est ex ꝑmis ubi accipit diffi-
nitio sbi: hoc est ex ꝑmissis ꝑse notis: ꝙ autem
sbm sit ꝑmū uel ultimū quātum ad hoc nō est
cura. ¶ Adhuc pōt argui ad ꝑncipale. In de-
mōstratione ꝯclo ⁊ minor non debēt eē ꝑse ꝭm
eūdē moduꝫ dicēdi ꝑse. Sed si passio ꝯcludit
ꝑse de sbo per diffinitionē sbi: tūc minor ⁊ ꝯclu
sio eēnt ꝑse in eodē mō dicēdi ꝑse puta secūdo
mō. sicut enim passio inest sbo ꝑse: ita videt ꝙ
ꝑse insit diffinitioni sbi ⁊ in eodē mō ex quo sūt
realr̄ eadem. ¶ Hic dī ꝙ lꝫ sbm ⁊ diffinitio sbi
sint idē realr̄: nō tū oportet ꝙ passio insit diffi-
nitioni sbi ⁊ sbo per eūdē modū dicendi ꝑse: qꝛ
diffinitio exꝑmit cām. ⁊ iō minor ubi ꝑdicatur
passio de diffinitione sbi: est perse. Quarto mō
qꝛ diffinitio sbi est ꝑse causa efficiēs passionis:
sed ꝯclo ubi ꝑdicat passio de sbo: est ꝑse secun
do mō. ⁊ ibi accipit sbm in rōne cause mālis.
¶ Cōtra illud. Impossibile est ꝙ idem realr̄ sit
causa efficiēs ⁊ mālis respectu eiusdē: quia per
Ar̄ in. ij°. ꝑhicoꝝ. Efficiēs ⁊ materia nō co-
incidūt. sed diffinitio subiecti ⁊ sbm sunt idem
realr̄: ergo ipossibile est sbm hēre rōnē cāe mā
lis ⁊ diffinitionem hēre rōnē cause efficientis.
¶ Hic pōt dici ꝙ maior solū ṽitatē hēt in trans
mutationib⁹ ⁊ hoc intēdit Ar̄ in. ij°. ꝑhicoꝝ.
sed diffinitio sbi non est causa efficiēs respectu
passionis per trāsmutationē: sed per quādam
emanationē: ⁊ isto mō illō idē pōt eē causa mā
lis ⁊ efficiēs. ¶ Alr̄ dī ad ꝑncipalē rōnē: ꝙ con
clusio ⁊ minor pnt eē ꝑse eodē mō dicēdi ꝑse: si
cut hec est ꝑse. Ois triāgulus habet tres ⁊c. ⁊
hec silr̄ ysocheles hēt tres ⁊ hoc eodē mō qꝛ se
cūdo mō. ⁊ tū ꝑma pōt demōstrare hāc scdam
eodē mō in ꝓposito passio pōt iesse sbo pōt eti
am inesse diffinitioni sbi penes scdm modū di
cēdi ꝑse: ⁊ tū passio pōt demōstrari de sbo ꝑ h
ꝙ inest diffinitioni sbi: qꝛ tā subiectū ꝗ̄ diffini
tio sbi sunt cāe passionis: tū diffinitioni iest no
tius ⁊ simplici⁹ ⁊ iō in alio gradu ꝗ̄ diffinito:
qꝛ notius inest diffinitioni sbi: vn̄ nō est incōue
niēs i eodē mō dicēdi ꝑse plres eē ḡdus quoꝝ
qdā sūt notiores ⁊ qdā ignotiores ⁊c. Qō. lviij

q Queritur An ꝯtigat demōstra
re ꝑ oēs cās. ꝙ nō vi-
det. primo ꝙ nō per cām finalem: qa
mediū in demonstratiōe debet eē ꝑus effectu:
causa finalis nō est ꝑor sed posterior effectu. er
go ⁊c. ¶ Dī ꝙ causa finalis est ꝑor effectu ꝭm i-
tētionē lꝫ sit posterior in executione ⁊ hoc suffi-
cit. ¶ Cōtra. causa realr̄ debet ꝑcedē effectum
ergo nō sufficit ꝙ causa finalis sit ꝑor intētiōe
ad h ꝙ sit causa ⁊ mediū sed oportet ꝙ sit prior
in executione. ¶ Itē ꝙ causa efficiēs nō sit me
diū videt. qꝛ mediū i demōstratiōe est tale quo
posito ponit ⁊ effect⁹ ⁊ quo remoto remouet ⁊
effect⁹: sꝫ posita causa efficiēte pōt effect⁹ nō po
ni. ut posito edificatore nō est necessariū domū
eē. ergo causa efficiēs nō est mediū in demon-
stratione. ¶ Itē causa dī eē itrinseca que ē me-
diū in demōstratiōe: qꝛ demōstratio est ex ꝓpri
is ⁊ ꝓpria sunt itrinseca. Sꝫ causa efficiēs nō ē
itrinseca sic nec causa finalis. ergo neutrum est
mediū in demōstratiōe. ¶ Itē ꝙ causa forma-
lis nō sit mediū videt. Formalis causa indicat
totū eē rei. ergo arguēdo ꝑ cām formalē ad il-
lud cui⁹ est forma est arguē ab eodē ad idē ⁊ ꝑ
ꝯn̄s petit ꝑncipiū. ¶ Itē ꝙ causa mālis nō pōt
eē mediū videt ꝑ tres rōnes. Primo qꝛ mediū
in demōstratione debet esse necessariū respectu
passiōis: sꝫ causa mālis nō ē necessaria. Est eni
ꝑ Ar̄ mā q̄ res pōt eē ⁊ nō eē. ergo ⁊c. ¶ Itē
illud est mediū in demōstratiōe a quo egredit
passio sꝫ a cōposito egredit passio rōne forme ⁊
nō rōne māe. ergo causa cōpositi ē mediū i de
mōstratiōe ⁊ nō causa mālis. ¶ Tertio patet h
idē sic. Illud qd est ꝯclo nō pōt eē mediū i de
mōstratiōe. cui⁹ ꝓbatio est qꝛ ꝯclo in demrātio
ne debet eē mediata. sꝫ mediū ē imediatū: sꝫ cā
mālis ē ꝯclusa ꝑ cām formalē in demōstratiōe
Dicit eni Ar̄ ꝙ diffinitio mālis demonstrat
per formalē ergo ⁊c. ¶ Ad oppositūꝫ est Ar̄
in isto caplo. Quoniā aūt scire opinamur.

Ad qōnē dī ꝙ cōtingit demōstrare ꝑ
qōlibet gen⁹ cāe. Cui⁹ rō est:
qꝛ cā ⁊ mediū sūt eadē. sꝫ ꝯtingit demōstrare ꝑ
qōlibet mediū demōstratiōis: ergo per qōlibet
gen⁹ cāe. Silr̄ h ostēdit Ar̄ inductiue. Cōtin
git eni demōstrare ꝑ cām mālē ut si ostēdit ꝙ
cōpositū est corruptibile qꝛ hēt māꝫ. Silr̄ si sic
arguit. Oē medium duoꝝ anguloꝝ rectoꝝ est
angulus rect⁹: sed angulus triāguli ꝯstituti in
tra diametrū circuli ē mediū duoꝝ āguloꝝ re
ctoꝝ ergo ille āgulus ē āgulus rect⁹: h demrā
tur quodāmō ꝑ cāꝫ mālē sic dic expositor: qꝛ ar
guit a ꝑtib⁹ ad totū ⁊ ꝑtes sūt mālia respcū toti⁹

arguit etiã quodãmõ p cãm formalẽ: qꝛ p diffinitionẽ passionis ꝛ p diffinitionẽ anguli recti. Angulus eni rect⁹ est mediũ duoꝝ anguloꝝ. Cõtingit ẽt demõstrare p cãm efficiẽtẽ sicut declarat phus ut si arguat: Athenięses debellãdi sũt a medis pp h̃ q̃ cõmiserũt bellũ i sardẽses qui fuerũt subiecti regi medoꝝ: tũc arguit per cãm efficiẽtẽ. Cõtingit etiã demõstrare p cãm finalẽ ut si arguat q̃ bonũ est deambulare post cenã qꝛ est sanatiuũ: sic ergo patet q̃ ꝯtingit demõstrare p oẽs cãs. ¶ Propt rõnes itelligẽdũ est q̃ lꝫ causa mãlis posset demõstrari per cãm formalẽ uel finalẽ ꝑpt h̃ q̃ ẽ imꝑfectior causa formali. Est eni finis cã efficiẽtis p Aristotilez ꝛ efficiẽs causa forme ꝛ forma cã mãe: uerũtñ cã mãlis põt eẽ mediũ respectu passiõis ꝯñtis cõpositũ rõne mãe. lꝫ eni sit posterior cã formali: est tñ ꝑor respectu passionis. Et silr si ondat q̃ cõpositũ sit corruptibile qꝛ est hñs mãm.

Ad primũ argumẽtũ sicut dicebat: ꝛ ad rõnẽ ꝯ h̃. q̃ nõ oportet q̃ cã realr ꝑcedat effectũ sed sufficit q̃ res ꝑcedat effectũ in itẽtiõe. que tñ itẽtio finis nõ est cã respectu effect⁹. sꝫ res ipsi⁹ finis sub itẽtione. ꝛ h̃ sufficit ad hoc q̃ effectũ realr causet. ¶ Ad aliud. q̃ efficiẽs est talis cã q̃ ipsa posita ponit effect⁹ ꝛ ita minor est falsa. Et ad ꝓbationẽ dr̃ q̃ edificator nõ est cã dom⁹ sꝫ est cã fieri: ꝛ causa dom⁹ in potẽtia. Sꝫ edificãs actualr ẽ causa actualis dom⁹: ꝛ iõ nõ seqtur: edificator est. ergo dom⁹ est: qꝛ edificator nõ est causa eẽ dom⁹ nec fieri actualr: sed fieri potẽtialr: seqtur tñ edificãs est ergo domus fit: sed nõ seqtur ergo domus est. Efficiẽs enĩ solũ est causa fieri ꝛ nõ eẽ nisi p accñs: qꝛ ad fieri aliqñ ꝯseqtur eẽ. ¶ Ad aliud q̃ mediũ in demõstratiõe nõ oportet eẽ itrinsecũ rei sꝫ põt eẽ causa extriseca. Juxͣ qd̃ itelligẽdũ est q̃ q̃dã sũt cãe eẽ rei: ꝛ q̃dã sunt cãe fieri. Forma ꝛ mã sũt cãe eẽ rei. Finis ꝛ efficiẽs sũt cãe fieri rei: ꝛ sic formalis ꝛ mãlis cõcludũt necessario eẽ rei: ita finalis ꝛ efficiẽs necessario demõstrãt fieri rei ꝑse. Due sũt cãe intrinsece. Alie due sũt cãe extrinsece. ꝛ p h̃ patet q̃ nõ oportet mediũ in demõstratiõe eẽ cãm intrinsecã rei. ¶ Ad ꝓbationẽ negãda est hec ꝯñtia. Demõstratio est ex ꝓpriis ꝛ itrinsecis: qꝛ h̃ mediũ ẽ falsuꝫ. s. oĩa ꝓpria sũt itrinseca. ¶ Ad aliud q̃ cã formalis nõ est totũ eẽ rei lꝫ sit ꝑfectio toti⁹ eẽ: qꝛ qd̃qd est in se nõ icludit solũ formã sed etiã formã ꝛ mãm nõ quãcũq;. sꝫ mãꝫ ꝑtinẽtẽ ad spẽm. ¶ Ad aliud q̃ duplex est mã. mã ꝑtinẽs ad idiuiduũ ꝛ mã ꝑtinẽs ad spẽm: p Arꝫ. i. vii°. mã ꝑtinẽs ad idiuiduũ nõ ẽ mediũ in demõstratõe: sꝫ mã ꝑtinẽs ad spẽꝫ: ꝛ ista necessaria ẽ. ¶ Ad aliõ q̃ passio ꝓpriissime dicta cognoscit i cõposito rõne forme ꝛ nõ rõne mãe. Aliq̃ tñ passio cognoscit de cõposito rõne mãe sꝫ illa nõ debet dici passio ita ꝓpriissime. ¶ Ad aliud. q̃ diffinitio mãlis demõstrari põt p diffinitionẽ formalẽ ꝛ respectu illi⁹ posteriorẽ ꝛ mediata mediatione cãe: qꝛ nõ ita ꝑma nec ꝑfecta. respectu tñ alicui⁹ passionis põt esse cã imediata ꝛ ꝑma. Unñ q̃ sit ꝑus ꝛ posteri⁹ respectu diuersoꝝ nõ est incõueniẽs. Nõ. lviii.

Queritur An q̃libet ps diffinitionis sit in plus q̃ diffinitũ. Nõ nõ videt. Arꝫ dicit i. vii°. meth. q̃ diffinitio debet dari ex genẽ ꝛ ultima dr̃ia. Sꝫ ultima dr̃ia dat ab ultima forma siue ab ultimo gradu que nõ excedit spẽꝫ: ergo dr̃ia ultĩa ꝯuertibilis ẽ cũ spe. Aliq̃ ergo ps diffinitiõis nõ ẽ i plus. ¶ Jtẽ tota diffinitio ẽ ꝯuertibilis cũ diffinito. sed nisi aliq̃ ps ei⁹ cõuerteret cũ diffinito nõ eẽt aliq̃ cã q̃re tota diffinitio cõuertat ergo oportet q̃ aliq̃ pars nõ sit in plus. ¶ Hic dr̃ q̃ tota diffinitio ẽ ꝯuertibilis: ꝛ tñ nõ oportet q̃ aliq̃ ps sit ꝯuertibilis. ꝛ hui⁹ rõ ostẽdit p exẽplũ Aristotilis. Ternari⁹ sic diffinit. Ternari⁹ ẽ numer⁹ ipar ꝑm⁹ utroq; mõ: Sed q̃libet ps ẽ i plus q̃ ternari⁹: totũ tñ ꝯuertibile. ¶ Et si q̃rit q̃liter ex hiis fit vnum exquo q̃libet ps excedit: ¶ Dr̃ q̃ ex h̃ q̃ vnũ addit alti: ꝛ sic vnũ p alterũ detminat. ¶ Cõtra illud. nihil additũ alteri ipꝫ detminat ad aliqd qd̃ ẽ iferi⁹ eo: vbi gr̃a: sensibile additũ corpi nõ detminat corpus ad hoiem: cũ sit iferi⁹ ad sensibile: sed spẽs specialissima ẽ iferior q̃ dr̃ia p te q dicis q̃ q̃libet ps diffinitiõis ẽ i plus: ergo p additionem vni⁹ ꝑtis ad aliã nõ põt fieri determinatio ad itellectũ spẽi. ¶ Jtẽ ad ꝑncipale. Arꝫ i. vii°. metha. dic̃ q̃ sufficit diffinire ex ꝑmo genẽ ꝛ ultĩa dr̃ia. qꝛ ultima dr̃ia icludit totã subaꝫ diffiniti. ergo cũ diffinito ꝯuertit. ergo aliq̃ ps diffinitionis nõ ẽ in plus. ¶ Jtẽ diffinitio dat ex genẽ ꝛ ultĩa dr̃ia ꝛ specifica: sꝫ talis dr̃ia ꝯuertit cuꝫ spe. ergo ꝛc̃. ¶ Ad oppositũ ẽ Arꝫ dicẽs q̃ q̃libet ps diffinitiõis ẽ in plus: totũ ad ꝯuertibile.

Ad q̃õnẽ dr̃ q̃ possum⁹ itelligẽ dr̃iaꝫ eẽ in plus q̃ diffinitũ duplicit. Uno mõ q̃ excedat diffinitũ quantũ ad

supposita. ⁊ isto mō dr̄ia ultima nō ē in plus ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō q̄libet ps diffinitiōis ē in plus. Alio mō pōt itelligi dr̄iam eē in plus q: simpliciꝰ. ⁊ isto mō dr̄ia ⁊ genꝰ ⁊ q̄libet ps diffinitiōis est in plus q̄ȝ diffinitū. Primū patet: q: dr̄ia ultima accipit ab ultima forma (si ponant eē plures) uł ab ultimo gradu vniꝰ forme: sed siue ponat ultima forma siue ultimꝰ gradus: illa nō excedūt spēs ergo eadē: dr̄ia que ab his accipit nō excedit spēm quo ad supposita. ⁊ ꝑ ꝯn̄s quo ad supposita nō ē i plus. Scōm patet q: spēs diffiniēda cōponit ex genē ⁊ dr̄ia i suo ꝯceptu sicut statua cōponit ex ere tanq̄ȝ m̄ale ⁊ ex figura tanq̄ȝ ex forma ꝑ Porphyriū. Sȝ cōponētia sunt simpliciora q̄ȝ cōpositū. q̄libet ergo ps diffinitionis simplicior est q̄ȝ diffinitū. ⁊ isto mō ē i plus ¶ Intelligēdū tn̄ ꝓpter auctoritates Aristotilis q̄ q̄dā sunt dr̄ie ꝑ se ⁊ speciales: Quedā vo per accn̄s siue accn̄tales. Accipiēdo dr̄ias p̄io mō ultīa ꝯuertibilis est: ⁊ hoc est qd̄ aristotiles dic i. vijᵒ. meth. q̄ ultīa dr̄ia icludit totā subam Verūtn̄ accipiēdo dr̄ias scdo mō. Ultīa dr̄ia ⁊ q̄libet alia ē i plus. ⁊ Aristotiles loquēs ut logicꝰ docet diffinire ꝑ tales dr̄ias eo q̄ tales dr̄ie subales sūt nob ignote. ⁊ loco dr̄iaꝝ sbaliū accipimꝰ accn̄tales: sic patet i hac diffinitiōe. Trinariꝰ ē nūerꝰ ipar p̄mꝰ utroq̄ȝ mō. Impar eni nō ē dr̄ia ꝑse sed est accn̄s nūeri ⁊ ita accn̄s cōe respectu t̄narij. Cōuenit eni t̄nario ⁊ nō nouennario. Silr̄ p̄mo utroq̄ȝ mō: ꝯuenit dualitati ⁊ t̄nario: ⁊ isto mō q̄libet ps diffinitiōis uel dr̄ia ē i plus quo ad supposita: totū aūt est ꝯuertibile cū diffinito. Per hoc ad rationes.

Ad primā patet qd̄ dicēduȝ est: ¶ Ad illā auctā tē dico q̄ itellerit A R̄ sic. q̄ illd̄ qd̄ diffinit ē ex genē ⁊ dr̄ia ultīa accipiēdo dr̄iam ꝑse: ⁊ illa cōuertibilis ē cū spē qᵒ ad supposita: lȝ sit in plus qᵒ ad simplicitatē. ¶ Ad aliō sic dicebat. ¶ Ad rōnē ꝯ h̄. q̄ nihil detmiat alterū ad aliqd qd̄ ē i feriꝰ eo absolute ⁊ sufficiēter de se sȝ tn̄ vicissim ē detinatio: ut si dico numerꝰ ipar p̄mꝰ utroq̄ȝ mō. Hoc accn̄s ipar nō ē de se sufficiēs ad determinādū h̄ qd̄ ē p̄mꝰ utroq̄ȝ mō. sed ex h̄ q̄ ipar definet hāc dr̄iaȝ p̄mꝰ utroq̄ȝ mō qd̄ ē idifferēs ad dualitatē: q: nūerꝰ binariꝰ nō itegrat ab aliqᵒ nūero ut patet: sic nec t̄nariꝰ. ⁊ t̄nariū ipȝ cōp̄hēdo ad nūeros ipares ⁊ ecōu̇ra. Hec pticła p̄imꝰ utroq̄ȝ mō detinat nūerū iparē q ē idifferēs ad nūerū t̄nariū ⁊ nouēnariū ⁊ alios ipares nūeros ipm cōp̄hēdo ad nūerū p̄mū utroq̄ȝ mō. Ex h̄ patet q̄ ex tali mutua ꝯtrōe fit totū ꝯuertibile: ⁊ iō ꝯcedit illd̄ qd̄ rō ꝓbat. Probat eni q̄ vna dr̄ia q̄ cōis ē nō pōt ipm cōp̄hēdē ad suū iferiꝰ sufficiēter ⁊ h̄ ꝯcedo: tn̄ ex mutua ꝯtrōe fit itellꝰs detinatior q̄ȝ aliq̄ ps descriptionis s̄m se. ¶ Ad alias duas rōnes patet i pōne Probāt eni q̄ dr̄ie ꝑse ⁊ subales ultīe ꝯuertibiles sunt cuȝ suis speciebus ⁊ hoc est concessuȝ: sunt tn̄ in plus quo ad simplicitatē. Nō. lix.

Queritur An dr̄ie subales possint nob inotescē ꝑ accidētia cōia sic dic aristotiles. q̄ nō videt. Illd̄ qd̄ ē cōe ⁊ idetinatū nō ducit i cognitionē alicuiꝰ detinati. sed accn̄tia cōia sūt i dr̄ia ⁊ idetinata ad multas spēs: ergo nō ducūt i cognitionē vniꝰ spēi. ¶ Itē accn̄s si iducit i cognitionē alicuius ducit in cognitionē ꝓprij subiecti: sed subiectum ad qd̄ p̄mo consegtur accidēs cōe ē idiuiduū. ergo p̄mo iducit i cognitionē ididui ⁊ nō i cognitionē dr̄ie specifice. ¶ Itē nihil agit ultra suā spēm: accn̄s ⁊ sube sunt diuerse spēs. ergo accn̄s nō ducit i cognitionem sube. ¶ Itē si sic tūc spēs sube relucerēt in spēbꝰ accn̄tiū: q: effectꝰ relucet i sua cā: sed h̄ ē falsuȝ. ergo suba nō cognoscit ꝑ accidētia. ¶ Hic dr̄ q̄ ꝯn̄s ē uerū. ¶ Cōtra si accn̄s ducat i cognitionē sube: accn̄s nō ē cā cognitiōis sube nisi equoce. Sȝ i causis ⁊ effectibꝰ equocis nō oportet q̄ effectꝰ reluceat i sua cā sȝ i vniuocis. ¶ Itē ad p̄ncipale. accn̄s cōe nō ducit i cognitionē sube nisi rōne sbi ex h̄ q̄ cognoscimꝰ q̄ accn̄s nō pt eē nisi i sbo nos cognoscimꝰ sbȝ sb rōne sbi. Sȝ q̄ illa sba sit h̄ sbm uel illd̄ h̄ nō scimꝰ. Accn̄s ergo cōe ducit i ꝯfusam cognitionē sube: Sed dr̄ia specifica ē p̄ncipiū cognoscēdi subam sub detinata rōne ⁊ nō ꝯfusa: q: ꝑ istā distiguit vna spēs ab alia ergo accn̄s cōe nō ducit i cognitionē dr̄ie specifice. ¶ Ad oppositū ē aristotiles. dicit eni dr̄ias cognoscimꝰ ꝑ cōia p̄ncipia i illa ꝑte. Aliꝰ est modus ⁊c̄. ¶ Itē hoc patet ratione. dr̄ie subales sūt magis nob occulte q̄ȝ ꝓpa accn̄tia: sed accn̄tia ꝓpa sunt nobis magis occulta q̄ȝ accn̄tia cōia. ⁊ nr̄a cognitio ē a magis notis nobis ad minꝰ nota ⁊ magis occulta. ergo nr̄a cognitio ē p̄mo icipiēda ab accn̄tibꝰ cōibꝰ ⁊ sic deueniēdo i ꝓpa accn̄tia: ⁊ postea i demr̄atiōeȝ.

Ad qōnē dr̄ q̄ dr̄ie subales inotescūt nobis ꝑ accn̄tia cōia: cuiꝰ rō ē; q: ōis nr̄a cognitio ē a magis notis nobis ad

min⁹ nota: q: ois nr̄a cognitio ortū hēt a sensu: Sed accn̄tia coia sūt nobis magis nota q̄ accidētia ppa: q: ad sensum sūt manifesta: pp qđ cognitio nr̄a ortū hēt a cognitiōe accn̄tiū: ⁊ p il la fiūt diē subales nobis note. ¶ Intelligēdū tū ē pp rōnes q̄ accidētia coia nō sūt sufficiens pncipiū ducēdi in cognitionē sube ut pbāt q̄dā rōnes q: cōe fm q̄ tale nō ducit in cognitionē alicui⁹ ppij sꝫ ppa rōne: pp qđ accn̄s cōe nō ē imediatū pncipiū ducēdi i cognitionē diē sꝫ stātialis: uerūtū accn̄s cōe ē pncipiū ꝑpatiuū ⁊ coadunās ad cognitionē subar̄. Cognitio igit sube: orit a cognitiōe accn̄tis tanq̄ a iuuāte lꝫ nō a pncipio sufficiēte. vn̄ accn̄tia coia maximā ptē ꝯferūt ad cognoscēdū qđ qd est p Aristotilē i p° de aia. Ducūt eni i cognitionē ꝯfusam sube lꝫ nō i distictā siue determiatā. ¶ Aliđ itelligēdū q̄ accn̄s ducit i cognitionē sbi sꝫ tali ordie q: ex pceptiōe multor̄ accn̄tiū coiū simlʳ ṽtute itellˢ discurrētis nos deuenim⁹ i cognitionē alicui⁹ accn̄tis ppꝛij ⁊ sic ulteri⁹ i cognitionē diē suballs tanq̄ ab effectu ad cām: ⁊ ita a cognitiōe ꝯfusa deuenim⁹ i cognitionē dekminatā: sic patet i ex°: p h̄ q̄ hō pcipit aliqđ multū i remotis de ipo pcipit q̄ sit aīal: ⁊ postea deueniet in cognitionē magis specialem.

Ad rōnes pme rōnes ostēdūt q̄ accidētia coia nō sūt pncipiū sufficiēs ⁊ imediatū ducēdi i cognitionem sbe: q: cōe nō ē pncipiū sufficiēs deueniēdi i cognitionē sbe dekmiate. Silr si eēt pncipiū. tunc suba reluceret i spe accn̄tis. ¶ Ad auctoritates ad oppositū. ostēdūt q̄ accn̄tia sūt ꝑpatiua cognitiōis ipsi⁹ sbe. Uel alit posset dici q̄ multa accidētia silʳ accepta sūt pncipiū sufficiēs: ⁊ fm h̄ patet ad pmā rōnē. ¶ Ad secūdū silr patet q̄ ex vno accn̄te nō deuenim⁹ i cognitionē ididui tū ex mltis deuenim⁹: ⁊ sic i naturā spēi. ¶ Ad aliđ patet q̄ nō oportet sbam relucē i spe accn̄tis lꝫ p spēm accn̄tis deueniam⁹ i cognitionē sbe. Accn̄s eni ṽtute ppa nō ducit i cognitionē sbe nisi ṽtute sbar̄ i qb⁹ sūt. Accn̄tia eni ṽtute sbe i q̄ sūt gignūt spēm i itellectu silʳ cū adiutorio itellect⁹ agētis ⁊ p illas spēs accn̄tiū gnātas i itellectu. itellˢ discurrit apphēdēdo sbam sub ppa rōne: siue spe: ⁊ sic ponit q̄ sba fac spēs i itellectu: ⁊ tū nullā sub sensu. ¶ Et si dicat q̄ tūc accn̄s eēt pmū sbm itellect⁹. Hic dicunt q̄ pmū sbm ē duplex gnātiōe ⁊ pfectiōe. Accn̄s est pmū sbm gnātiōe: suba do pfectiōe. Qō. lx.

Queritur An diffiniētē necesse sit scire oia. q̄ sic videt. q: si aliqs diffiniat hoiem oportet q̄ cognoscat rōnale hoi inesse: ita q̄ nō asino nec alicui alteri: lꝫ ad h̄ q̄ cognoscat rōnale nō iesse asino oportet q̄ cognoscat asinū ⁊ qđlibet aliud cui cognoscit rōnale nō iesse: ⁊ sic oportet eū oia cognoscē. ¶ Itē h̄ patet p Aristotilē ilsa. Cognoscēs diām aliquor̄ cognoscit illđ qđ differt ⁊ illud a quo differt. Sꝫ diffiniētem oportet cognoscē diaꝫ diffiniti q̄ differt a quolibet alio: ergo cognoscit diffinitū ⁊ qđlibet aliud. cognoscit ergo oia. ¶ Itē diffinitio ē distincta cognitio diffiniti. ergo cognoscēs aliqđ p diffinitionē cognoscit p distinctā cognitionē a quolibet alio: lꝫ distinctā cognitionē nō hēt diffiniti nisi qđlibet aliud cognoscat ergo ⁊c̄.

Ad qōnē dī q̄ oportet diffiniētem cognoscē oia in uli nō tū in pticulari. Primū patet q: diffiniēs hoiem hēt cognoscē rōnale iesse hoi: ita q̄ cognoscat rōnale nulli alteri iesse: lꝫ hec nō pōt cognoscē nisi cognoscat i uli oia ergo ⁊c̄. Assūptū patet q: nisi cognoscat rōnale nulli alteri iesse nō cognosceret aīal rōnale ⁊ mortale eē diffinitionē hois: q: tūc nō cognosceret h̄ eē ꝯuertibile cū hoie. Secūdū patet q: si diffiniētē ⁊c̄. tūc ipossibile ē aliqd scire. pbatio ꝯñtie. q: cognoscere oia sub ppria rōne ipossibile est cuicūq̄. Si tūc oportet cognoscē oia sub ppria rōne: ipossibile est ipm diffinitionē hēre siue diffinire: lꝫ nō hn̄s diffinitionē nō hēt sciam: q: diffinitio ē mediū i demōstratione per Aristotilem. ergo seqtur q̄ impossibile est aliquid habere scientiam.

Ad primā rōnē dī q̄ illa pbat nullū posse diffinire nisi oia cognoscat i uli: ⁊ h̄ ē ꝯcessū. ¶ Ad aliud q̄ non oportet cognoscētē diām aliquor̄ ad iuicē cognoscē utrūq̄ sub ppria rōne: lꝫ sufficit q̄ cognoscat utrūq̄ i uli siue i pticulari. ¶ Ad aliđ patet p idē q̄ distincta cognitio alicui⁹ pōt hēri si ppriū in se cognoscit sꝫ dekminata rōne: lꝫ alia nō cognoscant nisi tm̄ in vniuersali ⁊c̄.

¶ Expliciunt Questiones doctoris Subtilis super libros Posteriorū: Impresse Uenetijs per Simonem de Luere ij°. Decembris. M. cccc. xcvij.